

Text Scan Input Form - Title Page

TBRC Volume Number 5249

TBRC Work Number (W) 29231

Title གསེར་ཕྱེང་བགོ་གླིང་།

gser phreng bgro gleng

Author

Descriptor

Original Publication

Place zhang kang

Publisher zhang kang theng mA dpe skrun kung zi

Date [2000?]

Total Volumes 1

Current Volume (of Total) 1

Number of TBRC Introductory Pages 2

Number of Introductory Pages 8

Number of Text Pages 380+6

TBRC Scanning Information scanned at m/s satluj infotech images, 63-f sujan singh park, new delhi 110003, india for the tibetan buddhist resource center, 150 w 17th st., new york city, ny 10011, usa 2005

LC SURROGATE CATALOGING RECORD

TBRC LC Control Number: W29231

Type of Material: Text (Book, Microform, Electronic, etc.)

Main Title: Legs bshad gser gyi phreng ba'i mkhas pa'i 'gro gleng thengs dang
po skabs kyi rtsom shog khag phyogs gcig tu bsdus pa legs bshad
padma dkar po'i chun po

Uniform Title: Gser phreng bgro gleng.

Published/Created: Zhang kang : Zhang kang theng mA dpe skrun kung zi, [2000?]

Edition Information: Par gzhi 1.

Description: .....p.

ISBN: 962-450-769-x

Notes: In Tibetan.

Subjects: Buddhism--Tibet.

CALL NUMBER: BQ+

ཨྲ། བཅའ་ཕྱིར་བུ་བྱེད་ཀྱིས་

ཨྲ། བཅའ་ཕྱིར་བུ་བྱེད་ཀྱིས་

(ཐེངས་དང་པོ། གཉིས་པ།)

ཞང་ཀང་ཐེན་མུ་དཔེ་སྐྱོན་ཀུང་ཟི།

ཞང་ཀང་ཐེན་མུ་དཔེ་སྐྱོན་ཀུང་ཟི།

༡༡། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བའི་མཁས་པའི་བཤོ་
ཐེང་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱེད་ས་སྐབས་ཀྱི་རྩོམ་ཤོག་ཁག་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལེགས་བཤད་
པར་དཀར་པོའི་ཚུན་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་
སྟེ། །

དཀར་ཆག

ཚུམ་གཞི་ཁག (༡༡) ༡

ཚུམ་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞུག་འཛིན། ༡༨

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་འཛིན་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་བཞུགས། ༡༩

མེར་བྱས་ཏེ་དྲོར་ཆེ་དབང་སྒྲོ་བས་ཟུན། ༡༩

སྒྲོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བཟོད་པ། ༡༩

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་བྱུང་སྒྲོ་བཟང་བཞུགས། ༡༩

ཚུམ་གཞི་གཉིས་པོའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞུག་འཛིན། ༢༠

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་གྱ་མཚོ། ༢༡

མེར་བྱས་ཏེ་དྲོར་ཆེ་དབང་སྒྲོ་བས་ཟུན། ༢༡

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་བྱུང་སྒྲོ་བཟང་བཞུག་དར། ༢༡

ཚུམ་གཞི་གསུམ་པོའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞུག་འཛིན། ༢༢

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་འཛིན་སྒྲོ་བཟང་ཆེ་བཞུགས། ༢༢

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བཟོད་པ། ༢༢

མེར་བྱས་ཏེ་དྲོར་ཆེ་དབང་སྒྲོ་བས་ཟུན། ༢༢

ཚུམ་གཞི་བཞི་པོའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་བྱས་ཏེ་དྲོར་ཆེ་དབང་སྒྲོ་བས་ཟུན། ༢༣

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བཟོད་པ། ༢༣

ཚུམ་གཞི་ལྔ་པོའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་བྱས་ཏེ་དྲོར་ཆེ་དབང་སྒྲོ་བས་ཟུན། ༢༤

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་བཞུག་པ་འཕགས་མཚོག། ༢༤

ཚུམ་གཞི་དྲུག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་བཅུན་པ་འཕགས་མཆོག ༡༠༠

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་འཕེལ་སྒྲིབ་བཟང་ཡོན་ཏན། ༡༡

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་འཕེལ་སྒྲིབ་བཟང་ཆེ་བཏན། ༡༢

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བཟོད་པ། ༡༩

ཚུམ་གཞི་དྲུག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་མཁན་བྱར་སྒྲིབ་བཟང་བཅུན་པ། ༡༩

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་ལྷ་འབྲམ་སྒྲིབ་མ། ༡༩

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ། ༥༤

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་དགེ་བཤེས་དགའ་འདུལ་རྣམ་ཐུལ། ༥༠

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་འཕེལ་སྒྲིབ་དགེ་བཤེས་སྒྲིབ་བཟང་བཟླ་ཤེས། ༡༠༢

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་དགེ་བཤེས་བཅུན་པ་ཆོས་འཕེལ། ༡༡༤

དགའ་ཤར་ཉག་ཟེ་སྒྲིབ་བཟང་ཡེ་ཤེས། ༡༡༢

དགའ་ཤར་རྩེ་བོ་སྒྲིབ་བཟང་བཟོད་པ། ༡༡༢

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ། ༥༤

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་དགེ་བཤེས་བཅུན་པ་ཆོས་འཕེལ། ༡༡༤

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་བྱས་རྩེ་ཆོད་ཆེད་བང་རྩེ་བས་ལྷན། ༡༥༡

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་དམ་ཆོས། ༡༤༤

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་དམ་ཆོས། ༡༤༤

ཙུམ་གཞི་བརྩུག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡིན་ཏན་དམ་ཚུལ། ༡༢༡

མེར་སྐྱད་གཞུང་པ་བཟླ་ན་འཛིན་ཐར་འདོད། ༡༢༢

ཙུམ་གཞི་བཙུག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་མངའ་རིས་སྒྲོ་བཟང་ཀླུ་ལ་མཚན། ༡༢༤

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བཟླ་ན་འཛིན་གྲགས་པ། ༡༢༥

ཙུམ་གཞི་ཉི་ཤུ་བའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་རྟེན་གྲོལ་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་བསམ་པ་གཏན། ༡༢༦

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བཟླ་ན་འཛིན་གྲགས་པ། ༡༢༧

ཙུམ་གཞི་ཉེར་གཅིག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་མངའ་རིས་སྒྲོ་བཟང་ཡིན་ཏན། ༡༢༨

དགའ་བྱང་ཆ་བ་དགེ་བཤེས་ལམ་བཟང་། ༡༢༩

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་མངའ་རིས་སྒྲོ་བཟང་ཀླུ་ལ་མཚན། ༡༣༠

མེར་སྐྱད་གཞུང་པ་བུ་མས་པ་ཡེ་ཤེས། ༡༣༡

ཙུམ་གཞི་ཉེར་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ། ༡༣༢

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་སྒྲོ་བཟང་དགེ་འདུན། ༡༣༣

ཙུམ་གཞི་ཉེར་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་སྒྲོ་བཟང་དགེ་འདུན། ༡༣༤

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་བྱང་སྒྲོ་བཟང་བཟླ་ན་དར། ༡༣༥

ཙུམ་གཞི་ཉེར་བཞི་བའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡིན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༡༣༦

ཙུམ་གཞི་ཉེར་ལྔ་བའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་སྐྱད་དག་དབང་ཡིན་ཏན། ༡༣༧

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བཟླ་ན་འཛིན་གྲགས་པ། ༡༣༨

ཚུམ་གཞི་ཉེར་དྲུག་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་སྐྱོད་ངག་དབང་ཡོན་ཏན། ༡༡༥

ཚུམ་གཞི་ཉེར་བདུན་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་ངག་ཁྱུང་པ་དགེ་བཤེས་བཅུན་པ་འཕགས་མཆོག་ ༡༡༦

ཚུམ་གཞི་ཉེར་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་ང་ར་གདོང་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་བསམ་གཏན། ༡༡༧

ཚུམ་གཞི་ཉེར་དགུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་ངག་ཁྱུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་གྱ་མཆོ། ༡༡༨

ཚུམ་གཞི་སུམ་ཅུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་ཤར་མཁན་པོ་དཀོན་མཆོག་ཆེ་འིང་། ༡༡

ཚུམ་གཞི་སུམ་ཅུ་མོ་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་ཤར་ཉག་རེ་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས། ༡༡༩

༡༡། ཁྱེད་ལ་མ་འདིར་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལེགས་བཤད་
 རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་མགོན་པའི་རྒྱུད་ཅིང་གསུང་རབ་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་
 ལ་ལྷགས་ཀྱི་པད་མོ་རྣམས་པར་ཡངས་པ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁའ་པའི་དབང་པོ་རི་
 སྤྱིང་ཅིག་བཅུ་གྲུང་དུ་གདན་འཛོམས་པའི་སྤྱིང་དབང་རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་བ་རྒྱ།

རི་སྤྱིང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིང་ལས། ཐོས་པས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་
 པར་འགྱུར། ཐོས་པས་སྤྲིག་ལས་རྫོག་པར་འགྱུར། ཐོས་པས་དོན་མེད་ཤྱོད་
 བར་འགྱུར། ཐོས་པས་སྤྱང་ན་འདས་པ་ཐོབ། ཅེས་དང་། སྤྱིང་རབས་ལས་
 ཐོས་པ་གཏི་མུག་མུན་སེལ་སྤྱོན་མེ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡ་རབས་རྣམས་དང་ཕྱད་
 ན་སྤྱིང་གི་མཆོག་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ན་མཁའ་པ་དཀའ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་སྤྱིང་ཆོས་སྤྲེལ་ཁག་ཏུ་གཞུང་མཆོག་བཀའ་པོད་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་། རྟེན་པར་
 རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱིང་མཐའ་དཔྱད་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་དང་བཅས་
 པས་གཏན་ལ་ཕབ་དེ་འཆད་ཉན་གྱི་ཆེར་མཛད་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། རི་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོས། འཛིན་ཉེན་མེས་པོས་འཛིན་ཉེན་མ་ལུས་པ། རང་གི་འདོད་པས་
 རང་དགར་བྱེད་པ་བརྟུན། འདི་ཉིད་བདེན་ན་འདི་ལ་འགྲུག་བཟོད་པའི། རྣམ་
 བཤད་འདི་འདྲའི་རྣམ་འགྲེལ་མེད་པ་ཅི། ཞེས་དང་། སྤྱིང་དོན་རིགས་པས་ལེགས་
 པར་མཐའ་དཔྱད་ཅིང་། ཆོག་དོན་རྣམས་ཞིང་གསལ་ལ་རབ་ཏུ་འདྲིལ། དེ་ཡང་
 ཡིད་ཆེས་གཞུང་དང་མི་འགལ་བར། ཁྱུ་བ་པ་འདི་ནི་འདི་ཡི་ཁྱད་པར་རོ། ཞེས་
 དང་། མདོ་འགྲེལ་གྱི་མཆོ་མང་ཐོས་ཁྲབ་འདུག་མཐུས་བསྐྱབས་པས། ལེགས་
 བཤད་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུངས་གྱུར་ཅིང་། བརྒྱ་ཕྱག་དཀའ་གནས་
 ཀྱན་དའི་ཟུལ་འབྱུགས་ལ་བྱེད་འདོ། ཁྱད་སེལ་མེད་གཏུལ་བྱ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་མ་
 གསལ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་རི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྐྱགས་
 བེང་། ལྷག་ཆང་ལོ་ཙ་བའམ་སྤྱོད་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་། རྟོད་
 རྩོམ་གཞིན་ཕྱི་དུས་ཀྱི་ཆོ། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། བདག་

གློ་ཁེངས་པའི་ཀྱུ་ལྷན་ལྷག་པར་བྱུང། །ཟབ་ཡངས་མཁུན་པའི་གཏེར་ལ་ཕྱག་འཆལ་
 ལོ། །ཞེས་མཁུན་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཁེངས་པ་བརྒྱུངས་ཤིང་ཆོས་བསྐྱུགས་
 བཅོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཕྱང་བ་ཞེས་ཡོངས་
 སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གིས་མཛོན། ཀྱུ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ལྷ་པའི་མིག་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་དག་གི་དཀའ་གནས་གསལ་བར་བྱེད་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དར་བྱས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་
 རེའི་ཆེད་དུ་ལམ་སློ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་འཁྲུང་ལེན་གྱིས། གདན་ས་གསུམ་
 དང་། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྱ་གིས་ལྷན་པོ། ལྷག་ཁང་རྩ་བ་སྟོན་པ་བཅས་ནས་མཁུན་
 མང་ལྷ་བརྒྱུ་བཀལ་བས་བོད་ཀྱལ་ལོ་ ༡༡༣༥ གྱུ་ལོ་ ༡༧༧༥ གྱུ་ཟླ་ ༩ ཆོས་
 ༡༥ ནས་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་བཀྲ་མེད་མཛད་སྐྱེའི་ཚུམ་གཞི་རིམ་བཞིན་བཀོད་པར།
 ལྷབས་དང་པོ།

གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

ཚུམ་གཞི། ༡ མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་འབྱུང་བཞུགས་པ་གཞན་རྣམས་འབྲུ་བ་ལ། ལྷང་
 བའི་དོན་ཞེས་པ་ནས་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྟོང་ཉིད་བཟང་
 རྒྱལ་དང་རྩ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་ལ་གང་འཛིག

གཞུང་བཤད་ཐབས།

ཚུམ་གཞི། ༢ དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་བཅོམ་བུའི་གཙོ་བོ་
 སྟོང་ཉིད་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞུང་གི་རྟོག་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་
 པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། ལྷབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་
 ཆེན་དུ་ཡོད། འགྲེལ་ཚུལ་དེ་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པ་ཡིན་ནམ་མེན།
 ཡིན་ན་གོང་དུ་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་ལ་གང་འཛིག་མིན་ན་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

གཞུང་བཞད་ཐབས།

རྩོམ་གཞི། ༣ ཐུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ་
 ཞེས་པའི་མཁས་པ་དེ་སུ་ཡིན་དང་། མཁས་པ་དེས་ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་
 དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་ཇི་ལྟར་བཀོད། སྐབས་འདིར་དེ་འགོག་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཇི་ཙམ་བཀོད། བཀོད་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་གང་
 དང་གང་། འདིས་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་
 པར་གོ་སྟེ་རྒྱས་པར་འོག་དུ་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འོག་གང་དུ་
 བཞུགས་། གཞུང་འབྲེལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། རྩེ་འགག་ཀྱན་བྱང་མེད་
 པའི་སྐབས་སུ་ཅ་ཤེའི་ལུང་དངས་ནས་ཞེས་པའི་སྐབས་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡོད།

གཞུང་བཞད་ཐབས།

རྩོམ་གཞི། ༤ དེ་ལ་སྤྱིར་ཤེར་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་པ་ནས་ལེགས་པར་སྦྱས་པ་ཡིན་
 ལ་ཞེས་པའི་ཡུམ་སྤྱི་མདོ་ཡི་དོན་གང་ཡིན། བྱད་པར་དུ་སྤྱད་པ་བྱི་བརྒྱད་
 སྟོང་པ་དང་སོ་སོར་བགྲངས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྤྱད་པ་བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་
 པར་བྱེད་པ་ཡང་ནོར་རོ། ཞེས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན།

སྤྱི་ཆེངས་མཆམས་སྦྱར།

རྩོམ་གཞི། ༥ གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ་ལ་སོ་ལྷ་ཞེས་པ་དོར་ཅིག་ཅེས་འགོག་
 ཡུལ་གྱི་ཁ་ཅིག་དེས་འབྲེལ་པའི་མཆམས་སྦྱར་ལ་གངས་ཇི་ཙམ་བགྲངས་པ་
 དང་། འདོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བཀའ་པ། རང་ལུགས་ལ་ཆོག་ཟེན་མཆམས་
 སྦྱར་ཇི་ཙམ་ཡོད། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནམས་ཞིབ་པར་ཁྲོལ།

བཞད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ།

རྩོམ་གཞི། ༦ འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྟོན་དུ་འབྲོ་བ་ཅན་གྱིས་ཕྱག་
 འཆ་ལ་བ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་དེ། འབྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་བཞད་ཐབས་

ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲིན་ས་བཤད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་ཨེ་འཛིག་འཛིག་ན་མཆོམས་
 སྦྱར་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་མཆོམས་སྦྱར་ལ་གང་དང་གང་
 འཛིག་པ་དང་། མི་འཛིག་ན་གསེར་ཕྱེང་རང་ལས། མཆོམས་སྦྱར། ཕ་
 བས་བཞུན། འགྲེལ་པས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱག་འཆོལ་ལོ་ཞེས་བྲང་
 རོ་། རྒྱེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན།

ཕ་བའི་མཆོམས་སྦྱར།

ཙམ་གཞི། ༡ སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་
 བར་ངེས་པར་བཟུང་ནས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་ལ། མ་ཡམས་
 པ་རང་གི་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་མིན་པས་དེས་བྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་ངེས་
 པར་བཟུང་ནས་སོ། ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ་ནས་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་
 ཡིན་པས་བཟུང་ནས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ་ཞེས་བ་སྤྱེལ་དགོས་པས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་འདུག་པའི་དོན་གང་ཡིན།

ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱུང་པ།

ཙམ་གཞི། ༡ ཡུམ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་
 ཡུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་
 རིགས་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། སྦྱར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་
 ཤེན་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཁ་ཅིག་དེས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀག་ནས་རང་གི་འདོད་
 པ་བཟོད་པ་ལ། འདིས་འཁྲལ་གཞི་བྱས་ནས་ཞེས་པ་ནས་བྲང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་
 པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་ལུགས་དང་།
 རང་ལུགས་འཛིག་ཚུལ་དང་། གཞུང་གང་ལ་གཏུགས་པ་ན་མས་གཟུ་པོའི་
 རྒྱུ་དབྱུང་པར་མཛོད།

བཤད་ཐབས་ཀྱི་བཀལ་ལན།

ཙམ་གཞི། ༩ ཉི་མུང་ནམ་འགྲེལ་ཀྱན་གྱི་མུང་བ་འགྲེལ་པ་འདི་དང་བཞེར་བུང་
ཁེང་། ཞེས་པ་ནས། འདིར་ཡང་བཏག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་སྒྲིན་
འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་གང་
ཡིན་དང་། བཞི་པ་ལ་གཉིས་དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལུགས་བཏག་པའོ།
ཞེས་པ་ནས་སྒྲིན་གང་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་འཆད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཕྱོགས་
སྒྲུབ་འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། འདི་ལ་སྒྲུབ་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲིན་
འགོད་པ་ནི་བཞད་གད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་རིགས་པ་དུ་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་
སྒྲུབ་དེ་བཀག་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཀྱན་སྐྱེད་དུ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས་
དེ་གསུམ་ལ་ཁོ་ནའི་སྒྲུབ་བ་ཅམ་ལ་རེ་བས་ནི་ཚོད་ལན་འདི་དག་བསྐལ་པའི་
བར་དུ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་གསལ་པོར་བྱས།

སེམས་བསྐྱེད་སྒྱིར་བཤད།

ཙམ་གཞི། ༡༠ ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྒྲིན་ལྟ་བུ་
ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ། དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ད་ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་འཕེན་པ་ལྟར་ན་སངས་
རྒྱས་ས་ཡི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་དམ། དེ་
ལྟར་ན་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲེལ་དང་མི་
འགྲེལ་། ཡང་ན་ད་ཅང་ཐལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

ཙམ་གཞི། ༡༡ ཕྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་ཕལ་ཆེར་རོ་བོ་ཐ་དད་དེ། ལྟ་མ་གཉིས་ཕྱི་མ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དོན་གྱི་གོ་རིམ་མོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
སྒྲུབ་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས། ཞེས་གཉིས་ཆོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱན་ཀྱང་འདུན་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ས་གསེར་ལྷ་
 སུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ལ་མདོར་བསྟན་བྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་
 ཚན་གཉིས་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་གང་ཡིན།

སྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་པ།

ཙམ་གཞི། ༡༡ དེ་ལྟར་བྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་ཐེག་བསྐྱས་ཀྱན་བརྟན་དང་། ཞེས་
 པ་ནས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉིན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའི་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 བསྟན་པའི་རྣམ་གཤམ་གྱི་རྟོག་པ་བརྩུ་པའི་ངོས་འཛིན་དང་བརྩུ་པ་དབྱ་སེམས་
 སོ་སའི་འདོད་ཚུལ་མེ་འབྲུ་པའི་ཁྱད་པར། ཐེ་ཚོམ་ཟེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཞིག་
 བཀོད་དོ།

བདེན་བཞི།

ཙམ་གཞི། ༡༢ ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཅིང་
 གཞན་དག་དེ་ལས་བཟོག་སྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་
 པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་བཅའི་འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སའི་བར་འདི་དབྱ་སེམས་
 སུའི་ལུགས་དང་། ཙམ་གྱི་ཆེན་དང་སྟོང་ཐུན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 རྣམས་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད།

དགེ་འདུན་ནི་ཤ།

ཙམ་གཞི། ༡༣ འདི་ཁོ་ན་ཇི་བརྩན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དགེ་འདུན་ནི་
 ཤུ་འདྲེན་ཚུལ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དགེ་འདུན་འདི་དག་མཛོན་པ་ནས་བཤད་
 པ་དང་མིང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཅིང་ཅེས་པ་ནས། འོག་དུ་བཤད་པས་སོ། །
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་དང་ཆོག་འགྲེལ་ཇི་ལྟར། དེ་ལྟར་ན་ནི་སྤང་ལས་
 སྤྱིར་མདོ་ཉིད་བཞི་བྲངས་སྟེ་དབྱ་བཙུགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
 པའི་མདོ་ཉིད་བཞི་འདྲེན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན།

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ།

ཙམ་གཞི། ༡༥ རོན་འདི་ལ་སྤྱ་རབས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྤང་བུ་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་སྤྱང་བས། ཞེས་པ་ནས་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་
པའི་བར་གྱི་སྤྱ་རབས་པ་རྣམས་གྱིས་ཚིན་ཚུལ་དང་། འོག་དུ་གང་གི་ཐད་ནས་
དེའི་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད།

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ།

ཙམ་གཞི། ༡༦ མདོ་ལས་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཇི་
ལྟར་ཚིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཐུག་ལ་པ་དང་། ཡུལ་ཡོ་དེ་གི་པ། ཀོང་ཀ་ན་པ་
རྣམས་གྱིས་དེའི་ལན་བྱས་པ་དེ་གསེར་ཕྱེང་ལས་བཀག་རྟེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་
མཛད་ཚུལ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན།

བདེན་བཞི།

ཙམ་གཞི། ༡༧ དེས་ན་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་བརྒྱ་ཤུག་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་
ཤུག་དུ་བཞག་གི་ཞེས་པའི་ལོག་འཛིན་རྣམས་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་ངོས་བཟུང་ནས།
གཉེན་པོ་རྣམས་དང་སོ་སོར་འཛིན་སྟངས་འགལ་མིན། གཉེན་པོ་བརྒྱ་ཤུག་
པོ་ཞི་སྟོན་དང་། ལོག་འཛིན་རྣམས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཡོ་འཛིན།

སྐྱབ་པའི་ངོ་པོ་ལ་གདམ་པ།

ཙམ་གཞི། ༡༨ དཔེ་ཆལ་དུག་གིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་བསྐྱན་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་
གིས་རྟོགས་པ་བཀོད་པ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱིས་ལན་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཆལ་
དུག་གི་མདོ་རོན་འགྲེལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད།

སྦྱར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ།

ཙམ་གཞི། ༡༩ རྩ་བར་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་ན་མ་རྫོང་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་ཇི་ལྟར་བཀོད་
 པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲ་གཉིས་བཟོད་བྱ་བ་དང་མེད་པ་དང་། དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་
 ཚོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་གཉིས་དང་། འགྲེལ་བའི་ལན་གྱི་གཞུང་དོན་བཅས་
 སེ་སེར་ངོས་བཟུང་།

གཟུང་ཉོག་འཛིན་ཉོག

ཚུམ་གཞི། ༡༠ འོན་མེད་ས་སྤྱད་པ་པོ་ལ་འཛིན་པ་དང་། མེད་ས་སྤྱད་བྱ་ལ་
 གཟུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མུ་ཅི་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཞེས་ཚོད་པ་ལ། དེས་ན་འདི་ནི། ཞེས་པ་ནས་
 གཞི་མཐུན་པ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་ཇི་ལྟར་བྱས།

རིགས་ཀྱི་ཐད།

ཚུམ་གཞི། ༡༡ དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྒྲེར་རུང་ཞིང་།
 སྤྱིབ་པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པར་དབུ་སེམས་གཉིས་
 ཀ་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། སྤྲ་མ་རྒྱན་འདི་དང་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱུད་
 རྩ་མའི་བཤད་ཚོད་དུ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་དོན་ལ་དོགས་དཔྱད།

སྤྱིང་གཉེན།

ཚུམ་གཞི། ༡༢ གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱིང་བ་དང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། འདི་འི་
 འོག་དུ་དེ་དག་སྤྱིབ་པའི་སྤྱིབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་ཕྱུང་བ་དང་སྤྱི་འཕར་བཅད་པ་ལྟར་
 དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱིགས་སྤྱི་བ་དང་འགག་པ་དག་གོ།
 ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གསེར་ཕྱང་དང་ན་མ་བཤད་སེ་སེར་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་།
 འགག་འགྱུར་དང་སྤྱི་འགྱུར་གྱི་སྤྱིང་བའི་དོན་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་བྱ་
 སྤྱིང་ཚུལ་ཇི་ལྟར།

རིགས་ཀྱི་རྩོད་ལན།

རྩོམ་གཞི། ༣༡ རིགས་ཅན་དང་། རིགས་སྤྱོད་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་
དང་། ལན་ལ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་གཉིས་
གསུངས་པའི་རྩོད་ལན་འདི་དག་འགོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཇི་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཀྱིས་རིགས་དང་དམིགས་པའི་གཞུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་
ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་གཞུང་དུ་གསུངས་ན། གོང་གི་རྩོད་ལན་ཐལ་འགྱུར་
པའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དམ། བྱེད་ན་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པས་རྩོད་
ལན་ཇི་ལྟར་བྱེད།

སྐབ་པའི་དམིགས་པ།

རྩོམ་གཞི། ༣༢ རྣམ་བཤད་དུ་བྱངས་པ། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། གང་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏྲག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་
ནི་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དབྱ་སྤྱོད་རྩོད་ཚུལ་དང་། གོང་གི་ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་
ནས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་
གྱུར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པས་དགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་གསལ་པོར་ཁྲོལ།

འདུག་སྐབ།

རྩོམ་གཞི། ༣༤ བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་བར་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་པོ་རེ་རེ་
ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་བདུན་གྱིས་འདུག་པར་གསུངས་པས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ཡན་ཆད་ལ་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་རིག་དང་། དག་འཇུག་ཡིད་བྱེད་འཛིག་ཚུལ་གང་ཡིན།
གསེར་ཕྱང་འདི་ཉིད་ལས་འོག་སའི་རྟེན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འོག་སར་འདོད་

པར་བྱའི་ཞེས་གསུངས་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྱི་ལོ་འདྲ་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པ་འདིའི་ཁྲུངས་ངོས་འཛིན་དང་། སྤྱི་ལོ་འདིའི་སེམས་
རྟེན་ལ་ཞི་གནས་དགོས་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། མི་དགོས་
ན་སྤྱི་ལོ་འདི་ཉིད་མཐར་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས།

ཚུམ་གཞི། ༡༦ ཡུལ་སྤྱོད་ཉིད་ཉི་ཤུས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་འཕེན་པའི་ས་མཚམས་
སྤྱི་སྤྱིར་མཇུག་པ་ཇི་ལྟར་དང་། དེ་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་
ལ་ངེས་པ་འདྲན་ཚུལ་རེ་ཡོད་པས་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་ཀྱི། སྤྱི་བ་དཔོན་དང་
འཕགས་པས་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མི་བཞེད་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་སྒྲིམ་རེ་རེས་ཀྱང་ཆོས་དབྱེད་སྐྱེད་
འགྲོ་དང་མཚོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་སྤྱི་གས་མཐུན་ན། རྗེས་ཀྱི་ཆེ་ཆོས་ཅན་
སྤྱི་སྤྱིར་ངེས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་འདྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། ངེས་པ་དེ་རྣམས་
རིམ་དང་གཅིག་ཆར་ཇི་ལྟར་འདྲན། སྤྱོད་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་དུ་འཛིག་པ་ཡང་
མཇུག་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
གཞི་སྤྱི་སྤྱིར་ལ་བདེན་ཞེན་གས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་སྤྱི་སྤྱིར་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན།

གཉེན་ཚོགས།

ཚུམ་གཞི། ༡༧ གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། ཉི་
སྤྱོད་དུ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྤྱང་བྱ་དགུ་བོ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པའི་
ལམ་སྤྱོད་དུ་སྤྱང་ན་སྤྱི་ཆེད་སྤྱང་བྱ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་
དུ་སྤྱང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདྲོད་པ་
ནས་སྤྱི་ཆེད་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་

ལ་ འདིའི་དོན་ཨ་མུ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་མེ་
 འ རྒྱ་ཡང་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས་པ་རྩེ་
 ད་ནི་དོ་མཆར་རོ། །ཞེས་པ་ཡན་གྱི་ཨ་མུ་བཀག་སྟེ། དེས་ན་ནི་སྤང་དང་
 ན་སྤང་དུ་ཞེས་པ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅི་མ་གཞན་ལ་འགེལ་བའོ། །ཞེས་
 འི་བར་གྱི་རང་ལུགས་འཛིག་ཚུལ་རྣམས་གསལ་ལོ་དགོས།

སྐབས་གཉིས་པ།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག

རྩོམ་གཞི། ༡༩ གང་ཡང་དག་པར་སྒྲིན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི་སྒྲ་མེད་ཚྲོགས་
 བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་དུ་སྒྲིན་
 པའི་མདོ་འདིའི་འོག་དུ། འོན་ཀྱང་གང་ཡང་གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་
 སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བར་བསྒྲིན་དུ་མེད་པས། རྣམ་
 བཤད་དུ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ལ་ཐེག་གསུམ་སྒྲིན་པའི་མདོ་འདི་བྱ་བ་
 པའི་མདོར་བཞག་འདུག་ན་བྱུང་པའི་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
 དང་༥ མདོ་སྒྲ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དུ་འཕགས་སེང་
 གཉིས་དང་གསེར་ཕྱེད་རྣམས་དགོངས་པ་མཐུན་འདུག་པ་མ་ཟད། རྣམ་བཤད་
 རང་གི་གསུངས་ཟིན་ཡང་སྒྲ་ཕྱི་མི་མཐུན་པ་འདྲ་བར་སྤང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ།

རྩོམ་གཞི། ༢༠ འགེལ་བ་དོན་གསལ་དུ། ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལུང་
 བྱངས་སྒྲོས་པའི་ལུང་དངོས་གང་ཡིན་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས་ལུང་འདི་
 འདེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། གང་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་རྣམས་ནི་
 རྒྱུ་རྩེ་མ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་གསལ་པོར་མ་གར་བས་ཞིབ་པར་བྲིས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་ན་དེ་ལྟར་དྲངས་པའི་ལུང་གི་དོན་རྣམས་ཞིབ་དུ་བྲིས།

རང་ཕྱུལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ།

ཙོམ་གཞི། ༡༠ ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ཅིར་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་
སྤང་ཞིང་དེ་ཡང་བརྒྱད་ཀ་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་སྤང་ནམས་སྤང་སྒྲིམ་མོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོགས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་པའི་ལམ་
དང་འབྲས་བུ་འབྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཇི་ལྟར་བཅི་བ།
གཅིག་ཆར་པ་དང་ཆགས་བྲལ་རྗེས་སྤང་ཡོད་མེད་དང་། མཛོད་པ་ལྟར་གདན་
ཐོག་གཅིག་ལ་ངས་པར་སྦྱོད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། མཛོད་
པ་གོང་འོག་ལ་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་འོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམས་གང་ཡིན།

བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ།

ཙོམ་གཞི། ༡༡ སེམས་ཅམ་པའི་ཡུགས་ལ་ཤེས་བཟོད་བརྒྱད་ཀ་པའི་རིམ་གྱིས་
སྦྱོང་མ་ཡང་ན་སྦྱོང་བས་གཉིས་སམ། དེ་མིན་གཞན་ཇི་ལྟར་སྦྱོང་། ཀྱན་བརྟུས་
སུ་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ནམས་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་
ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་བརྟུས་ལས། མི་ཞིག་མིག་ནི་བརྩམ་པ་ལྟར། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་སྤང་མེད་དུ་བཤད་པའི་འབྲེལ་ཡིན། ཡ དེ་ལྟར་ན་
ཐྱི་མའི་བཞེད་པ་སྤར་བཤད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་
ནས་ཁས་སྒྲུངས་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྐྱུང་བདེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བཞེད་པ་
སྤར་ཐྱི་གཉིས་པོ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན།

སྒྲིམ་ལམ་ནམ་དག་སྦྱར་བརྟན།

ཙོམ་གཞི། ༡༢ འབྲས་བུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་དོན། མདོ་
དང་བརྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཇི་ཡོད། དག་གཞི་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གཉིས་པོ་རེ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་དག་དང་སྒྲོ་བྱར་བྱི་བྲལ་གྱི་དག་
པ་སོ་སོར་སྦྱོར་ཚུལ། ལྟ་བུ་འདིར་ཡབ་སྐུས་གསུམ་གྱི་གསུང་བཞིན་ལ་ཁྱད་

པར་ཡོད་མེད་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དག་ཚུལ་ལ་དབྱེད་གསུམ་ནམ་པར་དག་
པའི་ཞིབ་ཆ་ཇི་ཡོད།

བྱེ་བྲག་ཏུ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས།

རྩོམ་གཞི། ༡༡ ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་དང་། འཕགས་
མེད་གི་འགྲེལ་པ་ནམས་སུ་ས་དགུ་པོ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལའང་གསུང་ལ།
དགུ་པོ་དེ་དག་ནམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་འདྲ་བཞག་པས། རྒྱན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་འདྲོད་སེམས་ཡོད་དམ། སྒྲིམ་
ལམ་དེ་དག་གི་སེམས་རྟེན་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་ཞིག་ནི་དགོས་ངེས་པས་འདྲོད་སེམས་
ལ་སྒྲིམ་བྱུང་བཞག་ན་མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་སྒྲིམ་བྱུང་ལ་གིན་སྦྱང་བྱེད་པར་
ཅན་གྱིས་ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་ན་ངེ་ལྟར་ཡིན།

འདུག་བྱང་ལས།

ལྟ་ཡི་ལམ་ནས་ནི་ཁྲ་འཛིན་མར་མ་ལྟུང་ཞིང་། །

རེ་ཡི་དབང་པོ་རྒྱ་གཉེར་སྤྲད་གཡོགས་མ་གྲོལ་བ། །

དེ་སྤྲོད་འདི་ན་ཡུམ་དོན་དོན་གཉེར་སྐལ་ལྡན་གྱི། །

རེ་བ་སྒྲོང་བའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་འདིར་གནས་ཤོག །ཅེས་གསུངས་

པའི་བྲགས་སྒྲིན་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཡིད་རེ་བཅས་སོ། །

༡༡། །ཀྲུལ་ཀྱན་རྗེས་ཆགས་པསྒྲ་དཀར་པོའི་རྩལ། །གཅིག་བསྐྱུས་གངས་འི་
མགོན་པོ་གསུམ་ལྟན་ཚུལ། །བསྐྱན་འཛིན་ཀྱ་མཆོས་བསྐྱན་འདི་སྦྱོང་ཚུལ་ལ། །

བསམ་གྱིན་སྤོང་ནས་དད་པས་ཚུ་སྦྱེས་བཞད། །ཅེས་སོ།

ཙོམ་གཞི་དགུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་བྱངས་སྒོ་མང་མཁན་བྱར་སྒོ་བཟང་བསྐྱན་པ།

(གསེར་འབྲང་ལས། ཉི་ལྟང་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་འགྲེལ་བ་འདི་དང་བཞིར་བྱང་ཞིང་།
ཞེས་པ་ནས། འདིར་ཡང་བཞག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ན་སྦྱོན་འབྲེལ་པར་འདོད་པས་དེ་
མི་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི།)

ཕྱ མཆོད་བཞེད་བཤད་ཐབས་ལཱའི་བཞུལ་ལན་གྱི་ཙོད་པ་དེ། འགྲེལ་བ་གང་དུ་
བཀོད་ཅེན། ཉི་ལྟང་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྒྱན་སྤང་དང་འགྲེལ་བ་འདི་དང་བཞིའི་སྐབས་
སུ་བཀོད་ཅེས་པའོ། །འགྲེལ་བ་དེ་དག་དུ་བཀོད་པའི་ཙོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྦྱོད་
ཕྱག་སྦྱོན་དུ་མཇོད་པའི་གྲགས་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་བསྐྱན་བཙོས་
ཙོམ་པར་དམ་བཅའ་བྱས་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཆོན་མི་རྣམས་པས་
ཡུལ་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱན་གྱིས་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྲེད་
གྱི་ཤེས་རབ་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཡུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆོད་གྱི་གངས་དང་མཆོན་
ཉིད་དང་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ཙོམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་པ་ཙོམ་གྱི་ཕྱིར་གཉེན་
པོ་ཙོམ་དང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་གྱི་རྣམ་གངས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་བཞགས་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཙོམ་ཞིག་བཞེད་བྱར་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་འདོད་ཚུལ་གསུམ་བྱང་
བ་ལས་འདིར་གང་བཞེད་བྱར་བསྐྱུས་པས་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་མཇོད་ཅེན། དེ་ལྟར་
ན་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་ལས་གང་བཞེད་བྱར་བྱེད་ཀྱང་རྒྱན་འདི་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་
མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཆོས་མཛོན་པ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་རྒྱན་

ལོགས་སུ་གསུངས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་
 བསྐྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར། ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་གངས། མཚན་ཉིད།
 རོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྒྱན་འདི་དང་ཆོས་མངོན་
 པ་གཉིས་ལ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་རྟོན་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྟོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་འདི་སྤང་བྱ་གང་གིས་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་
 པོ་བཟོད་བྱར་མ་བརྟུས་པར་གཉེན་པོ་ལམ་གསུམ་ཅམ་ཞིག་བརྟུས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་སྤངས་གཉེན་གང་ཡིན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟོགས་གསུམ་པ་
 ལྟར་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནམ་པ་གཞི་བཅས་བསྟན་ནམ་གཞི་མེད་
 བསྟན་ན། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞི་ཡང་བསྟན་དགོས་པས་སྦྱོན་དང་པོ་ལས་མི་འདའ་
 ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞིའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ནམ་པ་གཞི་མེད་
 པ་ཅམ་ཞིག་བརྟུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་གསུངས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་
 ནམ་དུ་དཔྱད་ཁུན་གཞན་དག་དོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནི་ཞི་ན་ཞེས་པ་དེ་ཙྰ་དཔ་
 འགོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། བཀོད་པའི་སྐབས་ནི་འགྲེལ་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་དགོས་འགྲེལ་
 གྱི་ཐད་ཀར་བཀོད་ལ། བཀོད་ཚུལ་ཡང་ཉི་མའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ། ཙྰ་དཔ་ལན་
 གྱི་གཞུང་གི་མཚམས་གཅིད་ཚུལ་འགྲེལ་བ་འདི་དང་མཐུན་ལ། རྒྱན་སྤང་དུ་རྟོགས་
 དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ལན་གྱི་རང་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ན་རྒྱན་སྤང་གི་ཙྰ་དཔ་ལན་གྱི་མཚམས་འབྱེད་དང་། འགྲེལ་བ་འདི་ཙྰ་དཔ་ལན་གྱི་
 མཚམས་འབྱེད་ཚུལ་འགལ་ལམ་མཉམ་ན་སྦྱོན་མེད་དོ། །འགྲེལ་བ་འདིར་ཡང་
 རྟོགས་གསུམ་མེ་རེར་བརྟུས་པ་ཁས་སྤངས་ན་སྦྱོན་འདུག་པར་རང་ལུགས་ལ་འདོད་
 དགོས་པས་རྟོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ལན་གྱི་གཞུང་དུ་བྱ་དགོས་པས་འགལ་
 བ་མེད་དོ། །

གསེར་ཕྱང་ལས་བཞི་བ་ལ་གཉིས་དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལུགས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་

པ་ནས་སྒྲིན་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་འཆད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚུགས་སྤེལ་འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་པ་དང་། འདི་ལ་སྤྱི་བར་བྱ་སྤེལ་པ་ནས་སྒྲིན་འགོད་པ་ནི་བཞད་གང་དོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱི་རིགས་པ་དུ་ཞིག་འདིས་ཚུགས་སྤེལ་དེ་བཀག་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་རྒྱན་སྤྱང་དུ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ཞེས་པ་ནས་དེ་གསུམ་ལ་ཁོ་ནའི་སྤྱི་བར་བ་ཙམ་ལ་རེ་བ་ནི་ཚོད་ལན་འདི་དག་བསྐྱལ་
བའི་བར་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི།)

སྤྱི་དོན་ལ་ས་བཅད་བཞི་ལས་བཞི་བ་འཆད་ཚུལ་གཞན་དགག་པ་ལ། དགག་
པ་དངོས་དང་། རང་ལུགས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་ལ། བོད་སྤྱི་
མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྐབས་འདིའི་ཚོད་པ་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཚོད་པ་
འགོད་ཚུལ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་དང་རྒྱན་གཉིས་གཞི་གཉིས་ནམ་གསུམ་བསྟན་པའི་
དགོས་པ་དང་རྟོན་ཚུལ་ལ་བྱུང་མེད་ན་སྒྲིན་ཡོད་ཚུལ་ལ་མ་སྤྱི་བར་རྒྱན་འདིར་
གཞི་ཕུང་ཁམས་སྒྱུ་མཆད་ཙམ་མམ། གཉེན་པོ་ལམ་ཙམ་མམ། རྣམ་བཤེས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཙམ་ཞིག་བཞེད་བྱར་སྤྱད། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་པ་ནས་མ་བཤད་
པ་བཤད་རྒྱ་མེད་ལ་བཤད་པ་རྟོན་ན་རྒྱན་དང་མངོན་པ་སྒྲིན་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
ན་གཉེན་པོ་འབབ་ཞིག་རྟོན་ན་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་གང་གིས་གཉེན་པོ་ཡིན་
པར་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་བར་གོད་པའི་སྒྲིན་
དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞི་གཉེན་ནམ་གསུམ་ཀ་བསྐྱུས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་གསུམ་
དུ་འགྱུར་བའམ་སྒྲིན་གསུམ་གར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་ཚོད་ཚུལ་ལོ། །ལན་འདེབས་
ཚུལ་ནི། བྱར་མ། ལ། ན་ལེ་ཤམ་གསུམ་སོ་སོར་བོས་ན། བད་ཀན། མཁྲིས་པ།
རྒྱུད་ནམས་སོ་སོར་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་གསུམ་སྤྱི་བར་ནས་བོས་ན་ནད་གསུམ་གང་ཡང་མི་
བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གཞི་གཉེན་ནམ་གསུམ་བཞེད་བྱར་བསྐྱུས་པས་རེ་རེའི་སྒྲིན་གང་
ཡང་མེད་ཅེས་པ་ནི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལོ། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཚུགས་
གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པའི་ཚེ་ལ་བ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་སྒྲིན་འོང་མི་འོང་།
མི་འོང་ན། རྒྱན་སྤྱང་དུ་ཚུགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ཚུགས་སྤེལ་འདོད་པ་འགོག་

[illegible]

༡༡། །ཡུམ་དོན་ཟབ་ཡངས་ནམ་མཁའ་ལ། །
 བརྒྱད་པས་གསོག་ཅལ་རྣམ་མཉན་ཡང་། །
 རྣམ་དཔྱད་གསོག་ཅལ་འཕེལ་འདུན་གྱིས། །
 རེ་བས་ཚུ་ཐིགས་ཚུལ་དུ་བྱིས། །ཞེས་སྤྲུལ་སོ། །

ཅུ་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞུན་འཛིན།

ཕ་གསེར་ཕྱེད་ལས་མན་ངག་རྗེས་འབྱང་དུ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བརྒྱས་ཤེས་བྱེད་འདྲེན་
 ཏེ་སྟོང་ཉིད་རབ་དབྱེ་བགྱང་ཚུལ་དང་ཅ་བ་དང་འགལ་ལེ་ཞེས་པའི་ཅ་བ་ནི་དབུས་
 མཐའ་ཡིན་པར་མི་སེམས་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་གཞུང་དོན་གོང་འོག་ཆ་ཤས་ཙམ་རང་
 གིས་སྒོ་སྤང་འཆར་ཚུལ་བཀོད་པ། །གསེར་ཕྱེད་ལས་ཉི་ཤིའི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་སྒྲུ་
 སྒྲུབ་གྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་བྱངས་ཏེ་སེམས་ཙམ་བྱང་དོན་སྒྲུབ་པ་ཤན་ཏེ་པས་སྒྲུ་སྒྲུབ་
 ལུགས་དང་འགལ་བར་སྤྲི་མི་རྣམས་པ་དང་ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་ཕྱེད་ལས་འཇུག་
 འགྲེལ་ལས་གནས་བཞུན་ཆོས་སྒྱིང་སོགས་བཞུན་བཙོས་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདྲེན་ནོ། །འོན་
 ཀྱང་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་རང་ཉིད་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཤད་པ་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པ་དང་
 འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་པ་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ་ཞེས་དང་། ཡང་
 གསེར་ཕྱེད་ལས་ཤན་ཏེ་པས་རྣམ་རིག་ཙམ་ཉིད་དབུ་མར་བཤད་པའི་སྟོང་ནས་སྒྲུ་
 སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་
 གཞུང་འདི་དག་ལ་བསམ་ན་ཤན་ཏེ་པ་རང་ཉིད་སྒྲུ་སྒྲུབ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པས་
 ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་དབུ་མ་ཅ་བ་མངོན་ལ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མན་ངག་
 རྗེས་འབྱང་ཡང་། སེམས་ཙམ་དབུ་མར་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་

དབུ་མ་ཅ་བ་མངོན་ལ། མན་ངག་རྒྱུ་ལྟར་འབྲང་དུ་སྒྲིང་ཉིད་རབ་དབྱེ་བ་བྱང་པའི་སྐབས་
 བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བརྒྱུས་ཇི་བཞིན་སྒྲིང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་གྲངས་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟ་ན་པན་ངག་རྒྱུ་ལྟར་རང་ཉིད་ལྷ་སྐྱེ་བ་དང་ལྷ་བ་གཅིག་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 འང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་སྒྲིང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་བྱང་པ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེན་པ་དང་
 དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྒྲིང་བ་ཉིད་བྱང་པ་བཞི་དབུ་མ་ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་
 ལྷ་བྱར་སྒྲིང་བས་དབྱེད་གཞི་བཀོད་དོ། །མན་ངག་ཏུ་བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བརྒྱུས་
 དོན་ཚན་སོ་གཉིས་ལ། རང་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷ་བ་བཞེས་སོགས། བེར་ཕྱིན་
 རས་ན་ངན་སོང་དུ་ལྷ་བ་ཞེས་འཆད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ལྷ་བ་བཞི་དོན་མ་ཡིན་པ་བདུན་
 ས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་གཞུང་ལྷ་མ་དབུས་མཐའ་ཐོག་བརྒྱུས་ན་མས་དང་མི་མཐུན་
 རས་པར་མངོན་ནོ། །

དོན་དཀའ་བ་ལ་བདག་འདྲའི་སྒྲོས། །འཁྲལ་བ་མི་སྲིད་མ་ཡིན་པས། ཅི་
 རན་ན་གཞན་དུ་གྱེས། །དོགས་པ་ཆོད་པའི་ཆོས་སྤྱིན་སྒྲོལ། །ཞེས་ཀྱང་སྒྲུབ།

ཙྰམ་གཞི་གཉིས་པའི་དོགས་དབྱེད་།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་བཞུག་འཛིན།

- ཕ བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་ཡུམ་དོན་འགྲེལ་ཚུ་ལ་ལ་གསེར་ཕྱེང་ལས་སྐྱབ་
 པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུ་ལ་ཞེས་གསུང་པའི། ལཱ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་
 པ་ནས་དེ་ལྟར་སྟོང་ན་བྱང་སེམས་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་སྐྱབ་པ་རང་
 གེ་ངོ་བོ་དང་། དགེ་སྟོང་ལཱ་རིའི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་སྐྱེན་པ་
 པོ་ཡིན་ནོའི་བར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པར་ལ་གདམས་སོ། །མདོ་འདིའི་དོན་འགྲེལ་ཚུ་ལ་
 རྟོགས་ཀྱི་ཁྱང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། ལས་ནི་སྦྱོམ་པ་དང་བཅས་པ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བར་ལ་གཉེན་པོར་བརྟུན་པ་བཞི།
- ༡ དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་གང་གིས་གཉེན་པོར་འདིར་ནི་བྱང་
 སེམས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ་ཞེས་དང་།
  - ༢ དངོས་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་གང་གིས་གཉེན་པོར་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དང་།
  - ༣ སྦྱོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་གང་གིས་གཉེན་པོར་ནི་གཟུགས་ནི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །
  - ༤ སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་གང་གིས་གཉེན་པོར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །
  - ༥ གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་གཉེན་པོར་གང་ཞིག་གཟུགས་ཀྱི་
 སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །
  - ༦ ལྷ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་གཉེན་པོར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་
 གཞན་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་
 སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

- ༥ རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་གཉེན་པོ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་རྟེ་
གང་ཞིག་འདི་ནི་གཟུགས་སེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །
- ༦ བྱད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་གཉེན་པོར་ནི་གཟུགས་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་
འགག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་སོ། །
- ༧ མིང་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་
གཉེན་པོར་ནི་མིང་ནི་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་སོ། །
- ༨ དོན་ཇི་ལྟ་བུ་མིང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཞིག་གཉེན་པོར་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་མངོན་པར་
ཞེན་པར་མི་བྱེད་དེ་དོན་ཇི་ལྟ་བུར་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །རྣམ་གཡང་གི་
རྟོག་པ་བརྒྱ་དང་གཉེན་པོ་བརྒྱའོ། །(ཡང་དེ་ཉིད་ལས) རབ་དབྱེ་རྟོགས་དང་
སྤྱང་བ་དང་(ཞེས་གསུངས་པའི) རབ་དབྱེ་ལ་སྤྱང་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱ་གནད་སྤྱང་
པ་ཉིད་ཞེས་པ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱང་པ་ཉིད་རྣམ་པའི་བར་བརྒྱ་
བྱུག་གོ། །

བརྒྱད་སྟོང་དོན་བརྩམས་ཀྱིས་མདོ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བ་ཡིན་པ། གསེར་ཕྱེང་ལས་སྐབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། ཤེས་
རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །བརྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་བརྟན། །ཞེས་སོགས་ངོ་
ངོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་ཚུལ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་བརྩམས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྤྱང་བས་ཞེས་གསུངས་ལ།

ཆོས་གཞི་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད་།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟུན་འཛིན་།

ཡ གནོད་འཛམས་འདི་མཛད་པ་པོ་གང་ཡིན་སོགས་བཞེད་ཚུལ་མང་བས་འདིར་
 ཇི་བཞིན་བྱིས་བར་མི་ལོང་ངོ་། །གསེར་ཐེང་དུ་བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནས་གཞན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་རྣམས་དེར་སྒྲུང་
 བ་དང་ཞེས་སོགས་ལ་བསམ་ན་བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་བྱ་སྟོན་ཡིན་པར་སྒྲུང་སྟེ། བྱ་
 སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས་འདི་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་དགོངས་
 རྒྱུན་ལ་སོགས་པར་ཉི་ཁྲི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བྱངས་པའི་ཆོག་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 སྒྲུང་བའི་བྱིས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་མཐུན་ལ། ད་ལྟ་བུ་ལྟན་འགྱུར་ཁྲིད་
 དུ་ཆུད་པའི་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་འདོད་
 པ་བཅོལ་རལ་དང་ཇོ་ནང་རྗེས་འབྱང་བཅས་ཡིན་ཅིང་། ཇོ་ནང་བས་དེ་ལྟར་འདོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཇོ་ནང་བའི་རང་གི་ལྟ་བ་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་
 འདུས་མ་བྱས་ཡོངས་བྱབ་དོན་དམ་པར་བྱབ་པ། སྤྱི་མཆེད་གཞུང་གི་དགོངས་
 པར་འདོད་ཅིང་། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་སྤྱོད་ལས་བྱབ་སྟོང་གཞི་དང་། མཚན་
 ཉིད་གཞན་གཉིས་གང་གིས་སྟོང་པའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་ཇོ་ནང་བས་རང་གི་ལྟ་བ་དང་
 གཅིག་པར་བསམས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གཟུང་བར་ངེས་སོ། །(དེ་ཡང་གསེར་ཐེང་ལས་)
 སྤྱི་མཆེད་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འདོད་པ་སྟོ་ཅིང་རྣམས་ཀྱི་མུན་སྤུལ་འབའ་ཞིག་
 གོ་ཞེས་དང་། སྟོང་ཚུལ་འདི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་བཀྲལ་བར་འདོད་
 ན་གནོད་འཛམས་འདི་དང་མཐུན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །
 རང་ལུགས་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཐུབ་བྱེད་རིམ་པ་ནི།
 ༡ གནོད་འཛམས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བཙུན་པའི་ཉི་ཁྲི་རྣམ་
 འགྲེལ་ལ་ཁ་འཕངས་མཛད་པ་གང་ཞིག་བཙུན་པ་གྲོལ་སྟེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྗེས་སུ་

ཐོན་པའི་ཕྱིར་དང་།

༡ ཀྱུ་བདགས་བདེན་མེད་དང་ངོ་ཕྱིན་གཞན་གཉིས་བདེན་གྲུབ་དུ་དམ་འཆའ་
བ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་ལུགས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་འཛམས་སུ་གཞན་དབང་ཡོངས་
གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་དཔྱད་པའི་རེ་པས་དཔྱད་བཅོང་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར།
༢ གནོད་འཛམས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་རྟོགས་པ་བརྩའི་གཉེན་པོར་མི་
འཆད་ལ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་རྟོགས་པ་བརྩའི་ཕྱིར།
༣ རིགས་པར་ཤར་མདོའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པར་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་།

༤ ལྷ་བརྒྱ་ཐུ་མའི་འགྲེལ་པར་བརྟན་པའི་གནས་ཆད་ལ་ཞི་འཛོའི་འདོད་པ་བཀོད་
པའི་ཕྱིར་དང་།

༥ རྒྱལ་སྤྱི་ཞེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ་མདོ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་དགེ་
བརྩའི་ལམ་མི་གཏོང་བའི་སེམས་དཔའ་མ་བགྱང་བར་མདོ་ན་མེད་པ་ཕྱོགས་བརྩ་
བརྩོམས་པའི་སེམས་དཔའ་གཅིག་བགྱང་བའི་ཡོད་པ་བཞག་ནས་མེད་པ་བཅའ་བའི་
སྒྲིན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །

རིགས་པ་འདི་དག་ལ་དཔགས་མ། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་རགས་
པ་འདི་ཅམ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་།
དཀར་ཆགས་གཉིས་ཀར་གནོད་འཛམས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་གསུངས་
པ་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཀོད་པར་སེམས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་གནོད་འཛམས་
འདི་མཛད་པོ་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་འདི་སེངས་ལའི་སྒྲིབ་དཔོན་
དུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྒྲིབ་ཆེད་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཡང་ངོ་ནང་བས་
རང་གི་ལྟ་བུའི་ཁོངས་སུ་མཛད་པའི་མདོ་ནི། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ། གཟུངས་
རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ། འདས་ཆེན་དང་། སོར་ཐོང་ལ་ཕན་གདགས་པ། དཔལ་
ཐོང་གིས་ཞུས་པ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན། འཕེལ་འགྲེལ་མེད་པར་བརྟན་པ། ར་

བོ་ཆེའི་མདོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འདུག་པའི་གཟུངས། དགོངས་འགྲེལ་ཏེ་
 རྟོང་པོའི་མདོ་བརྩུར་གྲགས་པ་ལས། བདེ་གཤེགས་རྟོང་པོའི་མདོ་དང་རྟག་བརྟན་
 རྟོང་པོའི་མདོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བས་ཐུན་བརྩུག་ཅིག་གོ། མདོ་འདི་དག་གིས་
 ཆོག་རིས་ལ་འབྲུལ་ནས། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ།
 ཆ་གས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆ་མེད་པ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་ཆས་སུ་
 རྟན་པ། ཀྱན་ཇོ་བ་དང་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱན་གྱིས་སྟོང་པ། རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་
 བའི་གཞན་སྟོང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཡིད་ཤེས། རྩལ་བ་ལྔ་དང་རིག་མ་ལྔའི་བདག་ཉིད། བརྟན་གཡོ་ཀྱན་ལ་བྲུབ་པ།
 རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་རིགས། དམ་པ་རིགས་བརྒྱད་སོགས་དང་དོན་གཅིག་
 པ། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཏུ་བཞུགས་པ། ཆོས་སྤྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་
 ཏུ་ཡོད་པ། གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་གཏན་མི་སྟངས་ལ། མཆོན་
 དཔེ་བཀྲ་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་པ། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་རྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད། སྟོང་
 གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ། རྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱ།
 དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སོགས་དང་། བྱད་པར་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབས་གཙོ་
 བོར་བསྐྱེམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ནི། སྤང་པོ་རྣམ་དཔུང་སྟོང་པ་ཉིད། །རྒྱ་ཤིང་བཞིན་
 ཏུ་རྟོང་པོ་མེད། །རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་རྟན་པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་
 ཡིན། །ཞེས་སོགས་བྲངས་སུ་མཛད་ནས། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་རྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྤང་སོགས་བདེན་གྲུབ་
 རྣམ་པར་དཔུང་པས་བཀག་ཙམ་གྱི་རང་སྟོང་ནི་ཆད་སྟོང་དུ་བཞེད་ལ། གྲུབ་མཐའ་
 འཛིན་ཚུལ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་འདི་ལ་ཐུག་པར་གསུངས་
 མོ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་ཆས་སུ་རྟན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་འདི་ཕྱི་རོལ་
 བའི་ལྟ་བུ་དངོས་སམ་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བར་བསྐྱབས་པར་མཛད་པ། (གངས་ཅན་མཁས་
 པའི་གཙུག་རྒྱ་རྩེ་བརྩན་པེད་མདའ་བས) རྒྱད་བླ་མའི་དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་ཟབ་སྟངས་

བ་ལས། ལྷ་ངན་དམན་པའི་ཐང་ལ་མངོན་ཞེན་ཅན། །རྟག་ཆད་མཐར་ལྟའི་མ་
 ལྷ་ཆེར་སྒྲིགས་པ། །དེ་དག་དྲར་སྒྲིག་ཀྱི་ལ་མཆོན་འཆང་ན་ཡང་། །ཐུབ་པའི་
 བསྟན་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུགས་ཐན་སྒྲེལ་ཡིན། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པར་མཛད་
 རོ། ། (གསེར་ཐེང་དུ་ཡང་) ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མན་ངག་ཆེས་འབྲང་དུ་
 ཡང་འདི་ལྟར་བགད་ལ། འབྲམ་གྱི་གནོད་འཛམས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་
 དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་ལྷོང་པ་ཉིད་ཅེས་བའི་སྤྲོད་དང་བཅུད་ལྟར་གཅིག་གིས་
 གཅིག་ལྷོང་པ་ལྷ་བུ་ལ་མི་བྱའི་ཞེས་འབྲུང་བས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ལ། འདི་
 དག་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་མ་བཞེད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་རིགས་སེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་གིས་
 མཁས་པའི་གསུང་བསྐྱར་འདེབས་ཙམ་ལས་མཐར་ཐུག་དགོངས་པ་གང་ཡིན་དེས་
 པར་མི་སེམས་སོ། །དེས་ན་མཁས་རྣམས་ལྷ་བའི་བཞེད་ཚུལ་ལ། །དམན་མཆོག་
 གསུང་བེན་ཐོན་པ་ཡང་། །དགག་དགོས་ཁྱད་པར་དབང་ཙམ་ལས། །མངོན་ཞེན་
 དབང་གིས་མ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་ལིང་ཐོག་མིག་བསྐྱེབས་ཏེ། །དགག་དགོས་ཁྱད་
 པར་ཅི་མི་མཐོང་། །རང་འདོད་རྟེགས་པས་ཆོག་སྦྱས་པ། །ངན་འགྲོ་ཁི་ནའི་རྒྱར་
 ཟད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་སྒྲུའོ། ། (གསེར་ཐེང་ལས) གནོད་འཛམས་འདིས་སེམས་
 ཙམ་དུ་བཀྲལ་ཞེས་པ་ཆེས་མི་འཐད་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའི་ཞེས་པ། ཡེ་
 ཤེས་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ (གནོད་འཛམས་ལས) གལ་ཏེ་ལྷོང་པ་ཉིད་ཞེས་བའི་ཆོས་
 གཞན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྷ་ན་མི་ལྷོང་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་
 ན་ནང་ལྷོང་པ་ཞེས་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དེ་ཞེས་སྟགས་
 དང་། (ཡང་དེ་ཉིད་ལས) ལྷོང་པ་ཉིད་མེད་དེ་ཞེས་ཀྱང་བཛྲོད་པར་མི་བྱ་སྤྲེལ་
 ཐམས་ཅད་ལྷོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟགས་དང་། (ཡང་དེ་ཉིད་ལས) དོན་དམ་པ་
 ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པས་
 ལྷོང་ཞེས་བའི་བཞི་དོན་དམ་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཀྱན་བཏགས་པའི་སྤྱ་ངན་

ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་ངོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སེམས་
 ཅམ་དུ་བཀྲལ་བ་མི་འཐད་པར་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས་གཞུང་འགྲེལ་ནི་
 སྤོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། གླེ་འགག་ཀྱན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཅ་ཤེད་ལུང་དྲངས་
 རས་ཞེས་གསུངས་པ་གཞུང་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་གོ་བར་མི་སེམས་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་
 གནོད་འཛུམས་སུ་སྤོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་གླེ་འགག་ཀྱན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་
 ཅ་ཤེད་ལུང་དྲངས་ནས་སྐྱབ་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་འཆད་པར་མངོན་ཏེ།
 (གསེར་ཕྱེང་ལས) གནོད་འཛུམས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་
 སུ་བཤད་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྤོང་དུ་གསུངས་ཤིང་གླེ་མེད་འགག་མེད་རྣམས་
 ཀྱང་སྐྱེ་བཞུགས་པར་མངོན་ནས་གླེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཚོགས་བཞིན་
 འཆད་པས་ཞེས་དང་། (ཡང་དེ་ཉིད་ལས) གནོད་འཛུམས་འདི་གླེ་འགག་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་རྣམས་བཞོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་དང་དཔལ་ལྷན་
 གླེ་བཀྲགས་པས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྤང་ཞིང་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པས་གྲུབ་པོ། །གཞན་གྱིས་འབྲུལ་བཤད་རྣམས་སེལ་ཏེ་རང་ལུགས་མདོ་
 དོན་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཚུལ་གསུང་སྒྲིས་ལས་བྱུང་བ་འགོད་ན། ཇི་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་
 ལས་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཐོག་མར་རྟེན་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ངོར་ཀྱན་རྫོང་གི་སྤང་བ་
 ཡོད་ཀྱང་ངེས་ངོར་ཀྱན་རྫོང་གི་སྤང་བ་ཡོད་པར་གཏན་མི་བཞེད་ལ། གཞན་ཕྱོགས་
 པ་འགས་དེ་འདྲའི་ཞིབ་ཆ་གཏན་ནས་མགོ་ཞིང་། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་དང་པོ་རྟེན་པའི་
 ཆོན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞིག་སྐྱེས་པར་འདོད་ནས། དེ་
 འདྲའི་ལྟ་བུ་དེ་དྲུག་བཅས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་བའི་འབྲུལ་བཤད་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། །
 རང་ལུགས་འདིར་གཞན་གྱིས་འབྲུལ་བཤད་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། དབུ་མའི་ལྟ་
 བཀས་རྟེན་རྟེན་པའི་རིགས་ཤེས་ཇི་སྟེན་དཔག་གི་སྤང་ངོར་གཉིས་སྤང་རགས་པ་མ་
 ལོག་ཀྱང་། ངེས་ངོར་ཀྱན་རྫོང་གི་སྤང་ཆ་ལོག་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱུ་རྫོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས། མན་ངག་བཞུགས་ཚུལ་བཞུགས་བསྐྱེད་སྐྱེད་པས།

དེས་ངོའི་སྟོང་ཉིད་ལ་གསལ་སྟངས་ཆེར་སོང་བས། སྟངས་ངོའི་གཉིས་སྟངས་རྩེ་ཕྱར་
 འགྲོ་ཞིང་། མཐར་སྟངས་ངོར་གཉིས་སྟངས་ཕྱ་མོའང་ལོག་པ་དང་། དེས་ངོའི་སྟོང་
 ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཉིས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཆུ་ལ་སོགས་འཇམ་
 མགོན་ཆུ་ལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་ལས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བ་བཞིན་
 མོ། ། རྟེན་གསུངས་སོ། ། (མཁས་གྲུབ་རྗེས) ཆོད་ལྷན་མཁས་པའི་གཞུང་དང་
 མི་མཐུན་ཞིང་། ཁྲི་མེད་རིགས་པས་དཔྱད་པ་འདོར་དགོས་ཀྱང་། ། རྒྱ་མཚན་
 མེད་པའི་ཆོག་ལ་འཇུག་འགྱུར་བ། ། རྒྱན་པོའི་ཡིད་ཆེས་དད་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 ཡིན། ། རྟེན་དང་། (ཡང་གསུང་སྟོས་ལས) སྟངས་ཡང་སྟོང་པ་མི་འགོག་དབུ་
 མའི་ལམ། ། སྟོང་ཡང་སྟངས་བ་མི་འགོག་དབུ་མའི་ལམ། ། བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་
 དབུ་མའི་ལམ་འདི་ཉིད། ། མར་འདོད་ན་མས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་སྒྲན་མེད། ། ཅེས་
 སོ། ། ༥

༡༡། །ལྷག་བསམ་གྱི་འོ་མཚོ་གྲུ་འཕྲུར་བའི་འབྲས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ནས་བསྐྱལ་བ་
 བཞིན་ཚུམ་གཞི་ ༡༠ །ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ཅིར་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤོང་ཞིང་
 དེ་ཡང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་རྗེས་སུ་སྒོ་མ་སྤང་ནམས་སྤོང་སྒྲུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསེ་རུ་ལྷ་
 བྱ་དང་། ཚོགས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་པོའི་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་འབྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། །ཞུགས་
 གནས་བརྒྱད་ཇི་ལྟར་བཅི་བ། གཅིག་ཆར་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྤྱོན་སྤོང་ཡིན་མེད་དང་། མཛོད་
 པ་ལྟར་གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་རེས་པར་སྦྱེད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། མཛོད་པ་
 གང་འོག་ལ་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་འོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམས་གང་ཡིན། ཞེས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་
 སྒྲོར་ལ་དོགས་གཞི་ཕན་བྱར་ཁྱ་རྒྱ་ཡིན།

ཚུམ་གཞི་སུམ་རུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་གར་མཁན་མིང་དཀོན་མཆོག་ཆེ་ཡིང་།

༡༢། གསེར་ཕྱེད་སྐབས་གཉིས་པར། འདི་གསུམ་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དང་
 རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོན་དུ་དང་། བརྒྱ་དྲུག་
 པ་རྗེས་རྗེས་སུ་སྒོ་མ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་གསུངས་པའི་ནམ་བཞག་མ་མཐོང་ཡང་། བྱང་
 ས་ལས། རང་རྒྱལ་བཞི་ཉན་ཐོས་ཇི་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ནམས་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཤད་པས་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ཅིར་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤོང་
 ཞིང་དེ་ཡང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་རྗེས་སུ་སྒོ་མ་སྤང་ནམས་སྤོང་སྒྲུམ་མོ། །

མཛོད་ལས་ནི། སྤྱོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཚུལ་པ། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་
 གཅིག་ལ་ཀུན། ཞེས་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
 པར་བཤད་པས་འདི་ལྟར་ན་ཆགས་བྲལ་སྤྱོན་སྤོང་ཡིན་ཞིང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
 གནས་ཀྱང་འོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་རང་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་བཞག་དགོས་པར་

འགྱུར་ལ་པུ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པས་རང་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱུ་གི་རྣམ་
བཞག་མེད་གསུངས་པས་དཔྱད་གཞི་ཡོད་སྟུང་མོ། །ཡང་གསེར་ཕྱེད་ལས། འ་
ན་གང་ཞེ་ན། ས་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཀྱང་བརྟན་ལ་ཆོགས་གསོག་
པའི་དུས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་ནས་གཞན་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་མ་བཤད་པ་དང་།
དྲིན་ལན་བསབ་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས་སྒྱུར་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་མཚུངས་
གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །

མཛོད་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོགས་
ཤིང་སྤྱད་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་ཤིང་སྤྱད་པ་རྣམས་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་སྟེན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཞེས་བུདོ། །ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། གང་དག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་
ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་རྒྱབ་པ་དང་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་འདིར་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆོགས་ཤིང་སྤྱད་པ་ཡིན་
ལ། སྤྱིར་ལམ་ཅམ་སྐྱེད་པའི་སོ་སྐྱེ་སྟེན་དུ་བཏང་བའི་རང་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་པར་
གཞན་དག་ཟེར་ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་ས་ཡི་
དངོས་གཞིའི་རང་ལུགས་ལ་ལམ་གཞན་སྟེན་དུ་མ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེ་
གསུམ་འབྱེད་པར་མཛོད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་རིགས་ངེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་
མ་ངེས་པར་ཀུན་བཏུས་ལས། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། རང་
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པ་འམ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
རྟོགས་པ་སྟེན་དུ་སོང་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཉན་ཐོས་
འཕགས་ལམ་རྟོགས་པ་སྟེན་དུ་སོང་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་མེད་དང་།
ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་རྟོགས་པ་སྟེན་དུ་སོང་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་
མེད་བཅས་ལ་དོགས་གཞི་འདི་ལྟར། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་གས་གོང་གི་དོན་ཆེན་

གསུམ་པོ་དེ་ཡོད་མེད་ཁས་ལེན་ཚུལ་མཚུངས་སོ་གེ་ན།

རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་དབུ་མའི་སྤྱོད་ན་ལས། སྐབས་
འདིར་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་
མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་
ལ་སྤང་དཀའ་སྒྲའི་བྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་
དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་
བ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་རྗེ་བྱན་ལས། ཉན་ཐོས་
མ་ངེས་རྣམས་གཉིས་ཏེ། ཐེག་དོན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་དང་། ་དོན་མཐོང་འདོད་
ཆགས་བྱལ་བ་དང་། ་འདོད་ཆགས་བྱལ་མིན་འདིར་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མི་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་རང་ལམ་
དུ་རིགས་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ས་དང་པོ་ཐོབ་
པ་ན་ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཐོབ་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་བཅུ་
པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲགས་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །
ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་
དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་
བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་
སོང་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་
རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་བྱུང་སྟེ། སོ་སོ་སྒྲུ་བོ་རྣམས་
དང་གསུང་སྒྲུས་དང་། ་རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང་། ་ཞེས་
རང་རྒྱལ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་ཚོགས་སྤྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་པ་དང་། རང་རྒྱལ་
གསུམ་ཚོགས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་མཚུངས་པ་སོགས་རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་བྱན་ལས་

གསུངས་པ་ནི། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་སྦང་
 རོ་། །གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་
 རིགས་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་བཤམ། དེ་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་
 པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར།
 ཟུང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྦྱི་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་འཐོབ་
 འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཡང་དོགས་གཞི་འདི་
 ལྟར་ཆེ་སྟེ། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འདུག་པ་མེད་ན། ཀྱན་བདུས་ལས། སངས་
 རྒྱུ་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྤང་བུ་ཅིག་ཆར་པའི་རྒྱན་
 ཞུགས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཀྱན་བདུས་ལུགས་ལ་ཉན་
 རང་གཉིས་སྤང་བུ་དང་བསྐྱོམ་བུ་གཅིག་ཡིན་དགོས་རྟེ། སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་
 ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་གང་ཞིག་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་དེ་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུ་
 གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། །

༡༡། རྟེན་འབྲུང་གསལ་མཛད་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས། །
 དེ་ཡིས་ལུང་བཟུན་འཇམ་མགོན་ཐུག་པ་དང་། །
 བཙེ་བའི་མངའ་བདག་འིན་ཚན་ཐུག་པ་ནམས། །
 དུས་ནམས་ཀྱན་དུ་རབ་དང་སྐྱབས་སུ་མཆོ། །
 ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བའི་འགྲོ་བ་ནམས། །
 ཁམས་དང་མོས་པ་སྒྲོས་གར་ཚུལ་བཟུང་ནས། །
 རང་རང་འདོད་དོན་རི་བཞིན་སྒྲོང་མཛད་པའི། །
 འཇམ་གླིང་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ཀྱི་མ་མར་འདུད། །
 གཞུང་ལུགས་མངའ་བདག་མཁས་པ་གསེར་རི་དབུས། །
 ལུང་རིགས་བྱང་འབྲེལ་གནད་དོན་མ་མཆིས་ཀྱང་། །
 སྐབས་རེ་བྱིས་པའི་སྒྲོས་གར་ཚུལ་གཟིགས་ནས། །
 སྔོ་བ་སྐྱེ་སྤྱད་སྙམ་ནས་བྱིས་པ་ཡིན།།

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་མང་འ་སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན།

ཨ གསེར་ཕྱེད་ལས། འདིར་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། རང་ལུགས་
 བཞག་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ། དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པར་བསྐྱབ་པ། དང་པོ་
 རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་པར་བཛྲོད་
 པ་དེའི་ཆེ་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་མོས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཡུམ་དེ་གང་ཞེ་ན་
 ཞེས་ཅི་བ་བཀོད་པ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་མཐེན་པ་གསུམ་ནི་འདིར་ཡུམ་དུ་བཟུན་
 ལ་ཞེས་དང་། ཉེར་ཞི་ཐོབ་ཟིན་པའི་གཞི་ཤེས་འདིར་བཟུན་གཞི་ཤེས་སུ་མི་འདོད་
 པ་མེན་ནོ། ཞེས་དང་། མཐེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་

ཀྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་
ཀ་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུམ་ཡིན་ནི་ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་ན་མེ་བཙུན་གྱིས་མཐུན་པ་གསུམ་
ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་ཐ་མ་ཐུང་དང་པོ་གསུམ་དུ་འདྲ་བར་དགོངས་ནས་
སོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་མཚན་དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་ནི་ཞེས་
གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།

ས་བཅད་གཉིས་པ་ཙྰ་ད་པ་བཀོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་
པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཇད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་འགོད་པ་སྟེན་དུ་འགྲོ་བས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་
བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན་
ཞེས་པའི་བར་ཁ་ཅིག་གི་ཙྰ་ད་པ་བཀོད་ལ་གང་ལ་བཀོད་ཅེས་རང་ལུགས་ཀྱི་མཐུན་
གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཡུམ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་
ཀ་མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པར་འདོད་པ་ལ་བཀོད་པ་ཡིན།
བཀོད་ཚུལ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུམ་ཡིན་ན་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྲུབ་
པར་ལྷུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གསུམ་གྱིས་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུམ་ཆེས་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་བྲུབ་ན། བྲུབ་པར་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་མངོན་
རྟོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཇད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཟད་མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་ཡིན་པའི་ཡུམ་སྟོར་ལམ་ན་

ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། བསྟུས་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་རུང་གི་ཡུམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པར་ཐལ། མཆེན་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྤྲུལ་ལ་འཕགས་
 པའི་མ་གཏོགས་སོ་སྦྱོར་བཞག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུམ་དེ་ནི་སྦྱོར་ལམ་
 མན་ཆད་ན་ཡོད་པའི་མཆེན་པ་གསུམ་གྱིས་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་ཞེས་པ་མི་
 རིགས་ཞེས་ཚིག་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་
 ཏེ་། འཕགས་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་སྦྱོར་ལམ་
 མན་ཆད་ན་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

ས་བཅད་གསུམ་པ། ཚིག་པ་སྤོང་བ་ལ། བྱེད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ནི་ཉི་མུང་ལས།
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་
 འཕགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཅམ་ལ་འབྲལ་ནས་མཆེན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་
 པའི་རྟོགས་པས་བྱལ་པ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་པོ་ལ་མ་
 ཐེ་བར་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཐེ་བར་འཕགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་
 ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བྱལ་པར་བྱལ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱས་ན་མཆེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱལ་པར་ཐལ།
 ཉི་མུང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཐམས་
 ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པས། མཆེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱལ་པར་ཐལ།
 དེའི་ཆོག་ཟུར་ལ་འཕགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཕྱོགས་
 སོ་བདུན་སོགས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱལ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀག་པར་གསེར་
 ཐོང་ལས། འདིའི་འབྲལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་
 རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་བྱལ་པ་འཆད་པ་བྱུང་མོད་ཅེས་པ་ནས། ཞེས་འབྱུང་བའི་སོ་བདུན་
 དང་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་

དེ་ཉིད་བཀག་ནས་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། མཆེན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་པའི་
 མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པ་དང་ཉི་མུང་གི་ལུང་དེ་ནི་གཞི་ལམ་གཙོ་བོ་ལ་འཕགས་
 པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་ཁྲབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་འགའ་སྟོང་གནང་བ་ཡིན་ཏེ།
 གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་ན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ནི་སྤྲུལ་གྱི་གཙོ་བོ་བཅོམ་པར་འདོད་
 ནས་ཡིན་གྱི་ཆོགས་སྟེར་བ་སྤྲུལ་མིན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་
 གཙོ་བོ་དང་ཕལ་བ་ཕྱེ་བ་ནི་གཞུང་དང་ཇེ་རང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་པར་མཆེན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་པས་ཁྲབ་པར་སྤྲུབ་ནི་ཇེ་རང་གི་
 དགོངས་པར་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཆེན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་
 པའི་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ཆོགས་སྟེར་བ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱུད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྲབ་བྱེད་གཞི་ཤེས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྟེར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱུད་
 ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྲབ་བྱེད་ལམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྟེར་བ་ལ་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་ཆོགས་སྟེར་བ་ལ་
 ཉར་ཞི་ཁྱིད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རིམ་པ་བཞིན་ཁྲབ་བྱེད་ལམ་ཤེས་དང་ཁྲབ་བྱེད་
 གཞི་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་ལྟར་མིན་ན། དེ་དག་ལ་ཁྲབ་
 བྱེད་མཆེན་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བྱེད་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་
 རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉར་ཞིར་ཁྱིད་པ་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཇེ་རི་རང་ལུགས་ལ། གཞི་ལམ་གཉིས་ཆོགས་སྟེར་ན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་
 གཤམ་དེ་ཉིད་ན་ཡོད་པ་ཇེ་རང་གིས་བཞེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས།
 ཁུ་ཅིག་འདི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་

རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་བྱུང་མོད། དེ་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་
 ལས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མིན་ན་ཁྱབ་བྱེད་མཆོད་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བྱེད་ག་
 དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་ཞེས་དང་། མཆོད་
 པ་གསུམ་པོ་འདི་ཡང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་
 ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཞེས་དང་། གང་དག་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་
 འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་སྒྲ་བའི་ཤེས་བྱེད་དངས་པ་རྣམས་མི་འགྲོ་བ་དང་།
 དེ་ལ་གནོད་བྱེད་བརྟན་པ་ནི་ཡུམ་ངེས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པར་བཞེད་ཟིན་
 ཏི་ཞེས། མཆོད་པ་དང་པོ་གཉིས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མིན་ན། རྣམ་མཆོད་
 གྲུང་དེ་མིན་པར་མཚུངས་པར་སྒྲ་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་བྱེད་རྟོགས་པར་ཡང་
 འདོད་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཆོད་དེ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས། ཡུམ་གནོད་འཛོམས་ལས་
 གྲུང་ལ་ལམ་ཤེས་ཆོགས་སྦྱར་ན་ཡོད་པར་བརྟན་ཏེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ནི་དེ་ལས་བྱེད་པའི་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མོས་
 པར་སྦྱོང་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་ཤེས་བྱེད་དངས་པ་དང་། དེ་ལ་གཤེར་
 ཕྱང་ལས། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས། རང་
 རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གང་ཟག་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་གཉིས་
 སྒྲུབ་བཅ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 དང་པོ་དེ་ནི་ད་ལས། དེ་ན་འཕགས་པ་དང་། སྒྲ་བ་དཔོན་གྱིས། མཆོད་པ་གསུམ་
 ཏུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་བསྟུས་པ་དངས་པའི་
 དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་བསྟུས་པར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་ནི་ད་ལས། མདོར་ན། གཞི་
 ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གང་ནས་གྲུང་
 མ་བཤད་དོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཉི་ལྟ་གི་ལུང་གི་དགོངས་པ་གཙོ་
 བོ་དང་ཕལ་བ་གཉིས་ཕྱེ་བ་དང་ཇེ་རང་གི་གཞུང་གང་ནས་གྲུང་འཕགས་པའི་མངོན་

རྟོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་ན་མས་ལ་རང་གི་འདོད་ཞེན་
སྟགས་དོར་ནས་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲིང་བསམ་ཞིབ་གནང་ན་ཆོགས་སྒྲིང་ན་གཞི་
ལམ་གཉིས་ཡོད་པར་རྗེ་རང་གི་བཞེད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་ནུས་སོ། །

འོ་ན་མཁྱེན་གསུམ་སངས་ཀྱི་སར་ཡོད་པ་རྗེ་རང་གིས་བཞེད་མི་བཞེད་
ཅེན། དེ་ནི་མེན་ཏུ་བཞེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉེར་གཅིག་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་སྐྱས་གཞི་ལམ་
གཉིས་བསྟན་པ་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། དང་ཞེས་
བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྟགས་པ་སྒྲར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་
ནི་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེ་ཨི་ལྟ་བ་བཞིན་གསེར་ཕྱེད་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཉེར་གཅིག་པ་མཁྱེན་པའི་སྡེ་ཆེན་ནི།
རྣམ་མཁྱེན་དང་ཅ་བའི་དང་། ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་ལམ་ཤེས་དང་སྟགས་
པས་གཞི་ཤེས་སྒྲར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་། འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སངས་ཀྱིས་ལ་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་
ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་
དང་སངས་ཀྱིས་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཀ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་མི་འཐད་དོ་
ཞེས་དང་། སངས་ཀྱིས་ལ་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་སྟགས་བཤད་པ་གཞི་གཉིན་
རྣམ་པ་གསུམ་ཨི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་མིན་རྟེ།
དཔེར་ན། འབྲུལ་བའི་གནས་ལྷགས་ཨི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འབྲུལ་ཤེས་
སུ་མི་འགྲོ་བ་བཞིན་ཞེས་དང་། སྐབས་བཞི་བར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཟག་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་ཀྱིས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་མ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཁྱེན་པ་གསུམ་
ལ་དཔྱེར་ཡོད་ཅེ་ན་ཞེས་པའི་ལན་གནང་སྐབས་མཁས་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བར། དེ་
ལྟར་ན་འདིར་མཁྱེན་པ་གསུམ་རྣམ་པ་གང་ཟག་དང་མཁྱེན་པ་སྟགས་ལ་དེས་པར་

བཤད་པ་དང་། ལུས་རྒྱུ་བཞག་གི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར། སྒྲུལ་ཟེན་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་དེ
ལུལ་དུ་བྱས་པའི་དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་པ་བཟུང་ངོ་ཞེས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
ནང་ནས་གཞི་ལམ་གཉིས་སངས་རྒྱུས་སར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་རྒྱུ་པ་འཛིན་པ་
མི་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ་མཆོད་བཅོད་དངོས་བསྟན་གྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་མཐུན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་
པའི་གཞི་ལམ་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ལ་ཐེགས་དམན་གྱིས་རྟོགས་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་མེན་དང་
 སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རིགས་ངེས་པར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་གཞི་ཤེས་
 ཡོད་མེད་དང་རྫོགས་ར་དུ་གྲུབ་ཆེ་མའོན་གྱུར་དུ་སྐྱེས་དགོས་མེན་ལ་དོགས་དཔྱད་
 གནང་རྒྱ་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས་གཞུང་གཞན་མི་འདྲ་བར་རྣམ་དག་ཆད་
 མ་མ་ལུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཐུན་གྱི་མཆན་
 ཉིད་དུ་བཞག་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐ་སྣད་པ་མཐུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་མཐུན་མེན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡིན་ན། རྣམ་མཐུན་ཡིན་
 དགོས་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དོན་
 དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་མའོན་སྐྱུམ་ཆད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣམ་མཐུན་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པ་བྱད། དེས་ན་རྣམ་མཐུན་གྱིས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་མེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་
 དང་ཇི་ཉིད་པ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གཉིས་འགལ་མེ་འགལ་སྟགས་ལ་དོགས་དཔྱད་
 གནང་རྒྱ།

ཚུམ་གཞི་ཉིད་གཅིག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤྲུངས་སྒོ་མང་མང་འཛིན་སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན།

ཨ་ དེ་ལ་སྤྱིར་ཤེས་རྒྱུ་དཔྱད་ལ་ཡོན་ཏན་སྒྲིམ་རུང་། སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་ཙམ་
 ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པ་དབུ་སེམས་གཉིས་མཐུན་ཁིང་སྤང་དུ་རུང་བ་ཡང་སྒོ་བྱུར་
 བར་སོང་བས་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ནས་སྤྱི་མ་ནི་རྒྱ་ན་འདི་དང་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱུད་ཐུབ་བཤད་
 ཚོད་དུ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པའི་དོགས་དཔྱད་པ་ཀོད་པ་ལ། དེ་ནི་རིགས་སུ་འགྱུར་
 ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་དོན་བཤད་པ་ལ་སྤྱིར་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་
 རིགས་འདོད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེ་རུང་ཟད་ཞིག་བྲིས་ན། སེམས་ཙམ་པ་ལ་
 ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གཅིག་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
 དང་པོས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ་རིགས་
 སུ་འདོད། གཉིས་པ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གིས་སྒྲིམ་མཆེད་དུག་གི་སྟེང་གི་ཟག་མེད་
 ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པ་གང་ཞིག་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་
 དེ་འོང་བ་ཞིག་ལ་རིགས་སུ་འཛོག་ སྤྱིར་གྱི་མཁས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་རིགས་
 སུ་མི་འབད་པའི་སྒྲིམ་མཆེད་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་མཆེད་ལ་བྱ་ཞེས་གསུངས། མཁས་
 པ་འབྲེན་སྟེ་མཆེད་དུག་ག་ལ་བཞག་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཕྱིའི་སྒྲིམ་མཆེད་དུག་གི་ནང་ཆན་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་ཤེས་ཀྱིང་དང་བཅས་ནས་འཆད་
 དོ། །དང་པོ་གཉིས་སྒྲིམ་མཆེད་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་མ་ནོར་ཡང་སྒྲིམ་མཆེད་དུག་པ་
 དང་དུག་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་བ་རྗེས་ཉིད་
 ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་དོགས་པ་པ་ཀོད་ན། དབང་པོ་ལྔའི་སྟེང་དུ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་
 གི་རྒྱས་པ་ཞིག་བཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ལྔའི་སྟེང་གི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
 འབྱུང་རུང་ཞེས་པའི་ཟག་མེད་དེ་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད།

བྱེད་ན་སྦྱར་ལམ་པ་མཐོང་ལམ་པ་འཕྲོ་བ་དེའི་ཆེ་མིག་ཤེས་ཟག་མེད་གཅིག་འབྱུང་
 དགོས་། དེ་འདྲིན་ན། མིག་ཤེས་ཟག་མེད་སངས་རྒྱུ་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་
 ལ་བཤད་པའི་གཞུང་ཆོད་ཟུན་ཞིག་མེད་པས་མི་འཐད་ལ། དེ་མ་ཟད་སྐབས་འདིར་
 ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་ཞིག་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཇི་ལྟར་བཞག་དེ་
 བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་གཞན་ལྟ་ལ་འདྲའོ། མི་བྱེད་ན། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས།
 དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞག་ན་དེ་སྤྲོད་ན་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་
 མ་བཞག་ན། རྩེ་མཆོད་དུག་གི་སྤྲོད་ན་ཡོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རིགས་འདྲ་
 རྩེ་མེད་གསར་དུ་རྩེན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐོགས་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་
 འོང་བ་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཡིན།

གཞན་ཡང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྱུང་གི་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་
 ཀྱི་སྤྲོད་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་བཞག་ན། སྒྲིལ་ཇི་རྣམ་ཤེས་གནས་འགྱུར་
 རྒྱལ་སྐྱར་བཅུན་པའི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཡིག་ཆ་ལས་སོ། །གཞན་ཡང་སྒྲིལ་མཆོད་དུག་
 གི་སྤྲོད་གི་ཟག་མེད་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་པ་དེ་གཅིག་ཡིན་ནམ་སོ་སོ་བཡིན། གཅིག་
 ཡིན་ན་སྒྲིལ་མཆོད་དུག་གི་སྤྲོད་དུ་བཞག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆོན་མེད་ལ། སོ་སོ་བ་
 བཞག་ན། གཙོ་སེམས་དེ་དག་གི་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་ངེས་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་དུ་
 མ་བཞག་པར་སྒྲིལ་མཆོད་དུག་སྒྲིལ་དགོས་དོན་གང་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་རིགས་ལ་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱུ་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་མཁས་པ་ཀུན་
 མཐུན་ལ། དེ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་རྗེ་རང་གི་
 དགོངས་པ་ནི་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཞུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་བྱེད་ལས། དེ་ནི་ཐོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རྗེས་འགལ་
 བམིན་ནོ། །རྗེས་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། ས་བོན་དེ་འབྲས་བུ་མ་སྤྲོད་པ་དང་འབྲས་བུ་མ་

པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་གྱུར་
 ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་འཁྱུད་བྱས་པ་ཡང་འགྱུར་ཞེས་སོགས་དང་
 རིགས་པ་ནི་ཆོས་དབྱེད་སྤྱད་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་
 དེ་ལ་ངོ་པོའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་རུང་བ་ཉུང་མེད་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 གསུངས་ཀྱི་ངེས་དོན་དུ་མི་འདོད་དོ། །

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཆད་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེ་ན།
 རིགས་ཆད་མི་འདོད་པའི་མཁས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
 གི་སེམས་ཅམ་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་མ་ངེས་པའི་རིགས། རིགས་ཆད་དང་
 རྩ་ལས་རིགས་ཆད་ལ་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་བཞི་དང་གཏན་ནས་གཅིག་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས། རྩོ་གོས་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་མཛོན་པར་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བའི་རྩ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་
 ཀྱང་། ལ་ལ་གཅིག་དུ་གནས་པ་སྟོད་ངེས་ཡོད། ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱན་དུ་བཅོམ། ལ་ལ་ཐར་བའི་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། འདཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་
 པ་རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་དང་། བྲལ་པར་ཐལ། རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་གཏན་
 རས་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། གཏན་
 རས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་གང་ལ་
 ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བའི་གང་ནི་མེད་དོ། ཞེས་དང་། ཉན་ས་ལས། ཡོངས་
 སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ནི་ངེས་པར་ཆོགས་པ་ལ་གནས་པ་
 ཡིན་པས་དེ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཀྱང་རུང་མ་རྐྱེད་རུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་
 དུ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་དང་ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ནི། ལུས་
 ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཀྱང་དུ་ཞེན་པའི་གཞིའི་སྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་

ཐམས་ཅད་དུ་སྤོང་པར་མི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཅན། མི་གཤིག་པ་རིང་དུ་སྤོང་བ། རབ་
 ཏུ་དམ་པོར་ཀུན་ཏུ་ཞན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 གི་རྟགས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པ་ནི་རིགས་ཆད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་རིག་པ་རིགས་ཆད་མི་འདོད་དེ་ཞེས་སྒྲ་བཞི་བབ་བཅོལ་
 ཉེ་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཆད་མི་འདོད་པ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་པས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་འདོད་པའི་
 སྐབས་མེད་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཆད་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཆད་འདོད་དགོས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆད་འདོད་
 པ་དང་རིགས་ཆད་མི་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐུབ་མཐའ་རྩ་བ་ལས།
 ཐེག་གསུམ་རིགས་ངེས་རིགས་ཆད་ཐོས་སོགས་ཀྱི། ། རྟགས་ཀྱང་སྟོ་སོགས་ངེས་
 འབྱུང་གཏན་མི་སྟེ། ཞེས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། གནས་སྐབས་རིགས་
 ཆད་པ་དང་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་པ་གཉིས་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས་རིགས་མེད་
 ལ་གནས་སྐབས་རིགས་མེད་བཞི་དང་གཏན་ནས་རིགས་མེད་གཅིག་ལྟ་ཡོད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པས་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་ཡོད་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་མེད་ཅེས་ཞིབ་
 ཆ་མ་ཐྱེ་བར་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་ཁས་ལྷང་དགོས་ཤིང་ཁས་ལྷང་བར་བྱའོ། །

འོ་ན་གསེར་ཐོང་ལས། སེམས་ཅན་པའི་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་འདོད་ཅེས་
 བྲགས་ཀྱང་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་རྩེ་འགའ་ཞིག་ནས་བབད་པ་དེ་དར་རྣམ་བཞག་མཛད་
 པ་ཅམ་ཡིན་གྱིས། ངེས་དོན་དུ་མི་བཞེད་དོ། ། འདོད་ན། རྒྱུ་བ་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་
 བར་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་རྒྱུ་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོ་བར་བར་འདོད་
 པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་རིགས་ཆད་འདོད་ན་དེ་དང་འགལ་སྟམ་ན། དེ་ནི་
 མི་འགལ་ཉེ། དེ་ནི་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམ་གནད་

གྲིས་རིགས་ཆད་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་གྲི་ས་ཐོན་མེད་པས་རིགས་ཆད་བཀག་
 པ་མེན་ལ། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་སྤྱིབ་པ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་པར་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །སྤབས་སྤབས་དེ་བཤད་པ་ལ། སྤར་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྤྱེ་རུང་ཞིང་སྤྱིབ་པ་སྤར་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་
 པ་ཙམ་ཞིག་རིགས་སྤྱ་འཛོག་པ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་། སྤར་
 དུ་རུང་བ་ཡང་སྒོ་བྱར་བར་སོང་བས་ཡིན་ལ་སྒོ་བྱར་བའི་དོན་ལ་མཐུན་ཏེ། ཞེས་
 པ་ནས་སྤྱ་མ་ནི་རྒྱན་འདི་དང་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱུད་ཐུབ་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་
 སྤྱ་ཕྱི་གཉིས་ལ་བཞག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་སྒོ་བྱར་བའི་དོན་ལ་དབུ་མ་
 བ་རྒྱལ་གྱིས་ངེ་མ་ཞེས་པ་སྒོས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་རྩས་
 སྤྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱང་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་བྱར་བར་འཛོག་གོ། སེམས་ཙམ་པ་རྒྱལ་
 གྲིས་དེ་ངེ་མ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་དབང་གི་ངོ་པོ་ཡིན་པའི་
 རྩས་སྤྱ་བདེན་དང་། སྤང་པོའི་གནས་ལྷགས་གོལ་བའི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་
 འཛོན་པའི་ཚུལ་མེན་ཡིད་བྱེད་གྲིས་བསྐྱེད་པས། དེའི་རྒྱ་ཡུལ་སྤྱར་སྤྱང་བའི་སྒོ་
 རས་བསྒྲིག་པར་རྟུས་ལ། དེ་ལོགས་པ་ན་འབྲས་བུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གིས་
 རྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བྲལ་རུང་ཡིན་པས་སྒོ་བྱར་བར་འཛོག་པ་འདི་ཕྱི་མ་བ་
 ཡིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱ་མ་ལ་དབུ་མ་
 བ་རྒྱལ་གྱིས་རང་བཞིན་གཤིས་ལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱང་ཉིད་དེ་རྟོགས་པ་ན་
 ཐ་སྙད་དུ་སྤྱ་མ་ལྟ་བུའི་འཛོན་པ་མཐའ་དག་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱ་མ་ལྟ་བུའི་
 གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་ཀྱན་རྩོལ་
 གྱི་ངོས་ནས་སྒོ་བཏགས་ཏེ། འདི་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་ཐ་
 སྙད་འཛོག་པ་དེ་སྤྱ་མ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤིས་ལ་རང་གི་ངོ་པོའི་དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་གྲུབ་ཅིང་། ངེ་མ་དེ་དག་ལ་གཉེན་པོས་བྲལ་དུ་རུང་ལ། ཅེ་ཙམ་
 བྲལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བས། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་བྱེད་

པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོལ་པ་དེ་ཕྱི་མ་བཞག་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཡང་མཁས་
པ་འགའ་ཞིག་སྤྱི་ཕྱི་གོ་ཤིག་ནས་སེམས་ཅམ་པའི་སྒྲིབ་དཔྱད་ཤིན་ཤུགས་ཀྱི་བས་ཆོས་ཉིད་
རིགས་སུ་འཛོལ་པ་དེ་རྒྱུ་ཀྱི་བཤད་ཆོད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མར་འཛོལ་པ་དང་། དབུ་
མ་བའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཛོལ་པ་དེ་རྒྱུ་མའི་བཤད་ཆོད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མར་
འཛོལ་ཚུལ་ཞིག་དང་གསུམ་ཡོད།

ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པའི་ཆོག་གི་
རྒྱས་པ་འདོན་ལུགས་ཁྱད་པར་བཞིག་འདུག་པའི་དེ་དང་དེ་བཤད་པས་དེ་སྤྱི་མ་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་བཤད་པ་ངོས་ཡིན་པར་འདྲ་ཡང་དེ་ནི་བཤད་ཆོད་ཅམ་ཡིན་
ངོས་མ་ཡིན་པ་བཞེད་པ་ཡིན་ཡང་གསུངས་སོ། འོ་ན་བཞེད་པ་དེ་དག་ལས་ཇེ་
རང་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་གྱི་ཐ་གལ་བདག་ལྷ་བྱས་འདི་ཡིན་འདི་
མིན་བཤད་པ་བྱེད་པའི་སྒྲིབས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། མཁས་པ་གསེར་རི་ཐེང་བའི་
དབུས་བྱིས་པའི་སྒྲིབས་ཞེན་གྱི་རང་མཚང་རྩུང་ཟད་བརྟན་ན་དང་ཐག་ཉིས་ཀྱི་བཞེད་
ཚུལ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ་དང་པོའི་འདོད་ཚུལ་དབུ་མ་པའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྲོང་བའི་
སྒྲིབ་པར་འཛོལ་ཚུལ་དེ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ངི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་།
ཡུང་པོའི་གནས་ལུགས་གོལ་བས། སྒྲིབ་པར་འཛོལ་ཚུལ་འདི་གཉིས་རིམ་བཞིན་
མངོན་ཏོགས་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་གང་ནས་ཀྱང་བྱུར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
བཞེད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡང་གོ་ཤིག་དགོས་པའི་ཆོད་ལྷན་གྱི་གཞུང་གསུམ་བྱེད་མེད་ཅིང་།
འདི་ནི་མཁས་པས་ཁྱད་པར་མ་སྤྱར་བ་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་སྒྲིབས་ཡིན་
པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དེ་ཞེས་པ་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་
དོ། ། བཤད་ཆོད་ཀྱི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་འདོན་ན་ནི་སྒྲིབས་འདི་ཇེ་རང་ལུགས་བཞག་
པའི་སྒྲིབས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་སྤྱི་མ་བས་པའི་བཤད་པ་བཀོད་
ན་འབྲེལ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་

གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་ཤིང་། གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པ་ན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
 གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བས། སེམས་བདེན་གྲུབ་སྟོང་བའི་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཀྱན་རྒྱུ་ལོ་པའི་
 རིས་ནས་རིགས་ཞེས་སྟོ་འདྲིགས་པའི་སྟོ་ནས་རིགས་ཚུལ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སེམས་
 བདེན་པས་སྟོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིབ་བ་མཐའ་དག་དག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡོན་
 ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་བཞེད་པ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཟྃ་། །ཞེས་གསུངས་པས་དབུ་མ་
 པའི་བདེན་པའི་དོན་སྟོང་དམིགས་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ནས་བཞག་པའི་སྤྲ་མ་རྒྱན་གྱི་བཤད་
 ཆོད་ཡིན། སེམས་ཙམ་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེའི་གནས་ལུགས་
 སམ་གཤེས་ལུགས་ནི་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་
 མས་སེམས་ལ་སྒྲིབ་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དེ་མས་མ་སྦྱད་པ་དེ་མ་སེམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གཞི་བྱེད་པས་རིགས་
 སྐྱེ་ཆོས་ཉིད་འཛིན་པས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཛིན་སྟེ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏན་
 སྐྱེ་བ་འདི་ཡི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྒྱུད་ཐ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ་རྩ་བ་ལས། ཉོན་
 མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། མདོར་ན་དབུ་མ་པའི་གནས་ལུགས་
 སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཞི་བ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་འདི་རྒྱན་གྱི་བཤད་ཆོད་དང་། དེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་
 ཞུགས་པ་འདི་ཡི་གཞི་བྱེད་པའི་སྟོ་ནས་རིགས་སུ་འཛིན་ཚུལ་དེ་རྒྱུད་ཐ་མའི་བཤད་
 ཆོད་དུ་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་གསུངས་པ་ཡིན།

འོན་སེམས་ཙམ་པའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་མ་ཞེན་ཤིང་དུ་ནས་ཁས་
 ལེན་ཏེ། འོག་དེ་མ་ཐག་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་མའི་
 རྒྱུད་གཞི་བདེན་མར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཆན་
 མི་མཚུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་

པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་འདིར་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ན་ཤུག་ཏི་པས་ཀྱང་དེ་
 ལ་རིགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཅི་ཕྱིར་ཆོས་
 གྱིད་བྱེད་ས་ཞེས་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་སྟེ་བ་ཙམ་གྱི་རིགས་སུ་འཛོག་གི་ཞེས་དང་གསེར་བྱེད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
 ན་དམིགས་ཀྱི་ན་དང་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རིགས་སུ་འགྱུར་རེ་ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ལས་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲོ་ལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་
 ལྟར་འདི་ལས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རིགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཐེག་
 བསྟུས་བཤད་སྟུར་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ནི་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ཡིན་
 ཏེ། དེ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་སྟེད་པ་དང་།
 སྒྲོན་གྱི་གནས་འགྱུར་བ་དང་། གནས་གཞན་བསྟེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟེས་པ་ཡིན་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་
 གའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ལས་
 སྒོལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གཤོགས་རིགས་གཅིག་
 ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཐེག་
 པ་གསུམ་གཤོགས་རིགས་ཐ་དད་ཡིན་པ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ཀྱན་མཐུན་ནོ་ཞེ་
 ན། སྐབས་འདིར་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནི་འཛོན་སྣངས་ལུ་ལ་ལྟ་བུའི་དམིགས་
 པ་ལ་བྱེད་པ་མིན་པར། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་སྒྲོའི་ཕྱག་ན། དེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་
 ལ་མ་བཞུགས་པ་མཐོང་ནས་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པར་འགྱུར་པར་འགྱུར་བས་ན་དམིགས་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །

འོ་ན་གོང་དུ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་རིགས་ཆད་འདོད་
 ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་

གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁོང་དུ་རིགས་ཆད་མ་ཆད་ཅིང་པའི་གཞི་ནི་ཟག་
མེད་ལེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པ་ལ་ཕྱེད་ལ་དེ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་དང་སེམས་
ཅམ་པ་ན་མས་ཀྱི་རིགས་བཤད་སྐབས་འདུས་བྱས་ཀྱི་རིགས་གཙོ་བོ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དེ་མེད་ན་རིགས་ཆད་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་ལ། རྩེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་
པ་དེ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་རིགས་ཅན་དུ་མི་འདོད་དེ་རིགས་ཅན་ཞེས་པ་གཞི་བྱེད་པའི་
སེམས་འོད་གསལ་བ་དེ་དང་རྒྱ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གཉིས་ཆོགས་གཅིག་དགོས་སོ། །

སྐབས་འདིར་དོགས་པ་རུང་ཟད་ཞུ་ན། སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་བའི་དོན་གང་
ཡིན་ན། རྩེ་མ་སྒྲོ་བྱུར་བའི་དོན་གང་ཡིན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་
པའི་སེམས་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་རྩེ་བ་འགོད་པ་ལ། ལན་ལ་རྩེ་མས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་
སྒྲིབ་ཀྱང་། དེ་རང་བཞིན་ལ་མ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་འོད་གསལ་བའི་དོན་ནི་
ཞེ་ན། འོ་ན་མ་ཞུགས་པའི་དོན་གང་ཡིན། ཞུགས་ན་སྦྱོར་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་
ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲལ་མི་རུང་བ་དགོས་ཏེ། དང་ངེས་
བཀའ་འགྲོལ་དང་མཆན་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། འདིར་བཤད་པ་རྩེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་ཞུགས་ན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་
གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་དཔྱེ་མི་རུང་ཡིན་དགོས་པས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བའི་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ངོར་ཡང་ལས་ཉོན་བག་ཆགས་དང་དེ་དག་གི་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་
འགོགས་མི་རྒྱས་ལ་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པ། རིག་ངོའི་དགག་
བྱུར་དོལ་བོ་པ་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲལ་མི་རུང་བ་ཡང་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་
བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་པ་སོགས་དགོས་ཤིང་དེ་ན་
ནི་རིག་ངོའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་སྦྱོར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆགས་སོགས་སྒྲིབ་
པའི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཆ་བ་མེད་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཐལ།
དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ངོར་དེ་དག་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར།

འདྲིན་ན་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ལ་དེའི་ཕྱིར།
 མ་ཁྲལ་ན་གང་འཛིན་སྤྲོད་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཞི་ན། སྤྲོད་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྤྲོད་ཉིད་
 དང་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གང་ལ་སྤྲོས་ཏེ་འབྲལ་མི་རུང་བཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན་གོང་དང་འགལ། འདྲིན་ན། སྤྲོད་
 ཉིད་བདེན་མེད་མཐོང་བའི་སྤྲོད་ཉིད་དེ་མཐོང་བར་ཐལ། སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱ་མོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདྲིན་
 ན། སྤྲོད་ཉིད་བདེན་མེད་མཐོང་བའི་ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་མཁན་གྱི་སྤྲོད་
 ཉིད་སྤྲོད་བར་ཐལ། ཞུགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར། འདྲིན་ན་སྤྲོད་
 ཉིད་ཆོས་ཅན། སྤྲོད་ཉིད་བདེན་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲོད་ཉིད་བདེན་
 མེད་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་ལ་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། ཁྲལ་པར་ཐལ། སྤྲོད་ཉིད་
 བདེན་མེད་སྤྲོད་ཆེ་སྤྲོད་གཞི་དེ་ཉིད་སྤྲོད་ན། སྤྲོད་གཞི་དེ་སྤྲོད་དོར་མ་ཞེགས་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྤྲོད་ཉིད་གང་དང་གང་སྤྲོད་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་མ་གཏོགས་
 སྤྲོད་གཞི་མི་སྤྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མ་ལས། ལྟ་བའི་རང་བཞིན་
 བཅོལ་བའི་ཕྱིར། །མ་རྟེན་པ་ཡིས་ཞེགས་གུར་ལ། །མ་རྟེན་གདགས་གཞི་འགོག་
 མིན་པས། །རྗེས་ཀྱི་མིང་ཅམ་ལྟག་མར་ལུས། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་ལྷོ་ཀ་ཆེན་ལས།
 རང་བཞིན་ཡོད་མེད་བཅའ་བཡིན་གྱི། ཡོད་མེད་ཅམ་འཆོལ་བ་མིན་པས། དཔྱད་
 ནས་མ་རྟེན་པས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཞེགས་གྱི། མིག་ལ་སོགས་པ་གཏན་ཞེགས་
 པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་གདགས་གཞི་ཅི་ལྟར་སྤྲོད་ཡང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སེམས་ལ་བདག་འཛིན་གྱི་མུན་པ་བབ་པ་ན།
 དེའི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ཏེ། ཞུགས་ན་བདག་འཛིན་གྱིས་འཛིན་སྤངས་
 སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ངེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
 བདག་མེད་མེད་ཅིང་བདག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྤངས་དེ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་སོང་ན་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་གནས་ལུགས་སུ་མ་སོང་ན་མ་ཞུགས་པར་འདོད་དོ། །

འོ་ན། བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ས་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ཞུགས་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་དེ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། བདག་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་དེ་མ་སེམས་གྱི་རང་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྟོགས་པའི་བྱུང་བར་ཐལ། དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་ཐུག་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་ན། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་མ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིན་པ་འདོད་ན། དེ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་སེམས་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་སྐྱུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། བདེན་འཛིན་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོལེན། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་འཕམ། དེ་མ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཞིབ་ཆ་དེ་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་ནས་བདག་མེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་པ་ཐལ། འདོད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ། མེད་གོས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་ནས་བདག་མེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་དེ། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཐེ་ལྟར་རྟོགས། རང་སྐྱུ་བྱུང་འཛིན་པའི་སྐྱོད་ཉིད་གྱི་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་རྟོགས་ན། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབྱུང་བ་དེ་གཉིས་གྱིས་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་རྟོགས་པ་ཐལ། འདོད་ན། ལྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

དེ་ཡང་མ་ཟད། སེམས་ཅམ་པའི་དྲི་མའི་རང་བཞིན་མ་སྦྱད་པར་འདོད་ཀྱང་ཐལ་
འགྱུར་བས་བཞེད་ཆེ་སྦྱད་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའང་མཆན་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

དྲི་མ་སྒྲོ་བུར་བའི་དོན་དྲི་མའི་འཛིན་ཚུལ་དེ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་མ་སྤོང་
བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་དོན་དང་ཁྱད་མེད་
པར་འགྱུར་ན་ཡང་། མི་འཐད་དེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་སྒྲོན་དུ་
རྟོགས་ནས། དྲི་མ་སྒྲོ་བུར་བ་དེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་བཞིན་འོད་
གསལ་བ་དེ་དྲི་མ་སྒྲོ་བུར་བར་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་
ཕྱང་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དྲི་མ་སྒྲོ་བུར་བ་གྲུབ་
པས་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས།
དྲི་མ་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་སྤོང་བ་དེ་དྲི་མས་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སེམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་ན་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདོད་ན་མི་
རིགས་སོ། །ཡོད་ན་དེ་སེམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་
ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་དེ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་
ངོ་བོ་གཅིག་ན། དོན་དམ་དྲི་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ན་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱན་
ཟབ་དྲི་བཅས་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཡང་དྲི་བཅས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལ། དོན་དམ་དང་སེམས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དྲི་བཅས་སུ་མི་
འདོད་ན། དར་ཁྲིཀ་ལས་སེམས་དང་དེའི་གནས་ལུགས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་
དྲི་མས་སྒྲིབ་པས། དེ་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱང་དྲི་བཅས་སུ་ཐལ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས་པས་དེ་དོན་གང་ཡིན། ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་དོན་བསམས་ཆེ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་

གྱི་རྣམ་བཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཤར་རྒྱུ་མི་འདུག

དེ་མ་སྒོ་བྱར་བའི་དོན་ལ་དབུ་སེམས་གཉིས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བས་དེ་གང་ཞེས་གསེར་འཕྲེང་ལས། སྒོ་བྱར་བའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། དབུ་མ་བ་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཞེས་པ་སྒོས་བཏགས་ནས་བཞག་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཇས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་བྱར་བ་འཛོག་གོ། །སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ནི་དེ་མ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཇས་སུ་བདེན་ཡང་། བྱུང་བོའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་ལ་བའི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི། དེའི་རྒྱ་དེ་ཡུལ་སུན་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཐོག་པར་རྒྱས་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་འབྲས་བུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ངང་གིས་ཐོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འབྲུལ་རུང་ཡིན་པས་སྒོ་བྱར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་བའི་སྐབས་འདིར་ཇས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཇས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཁོ་ན་འམ་སྟོང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་འདུག་ན། དེ་ཁྱབ་མིན་དཔྱད་དགོས་པ་ཞིག་སྒྲུང་སྟེ། རྒྱུད་ལྔ་དར་ཁྲི་ག་ལས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་སྟོང་པ། ཞེས་གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། སངས་རྒྱུས་སྟིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་ཕྱིར་གསུངས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བའི་སྐབས་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཐུག་བརྒྱབ་དང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དེ་དང་དེར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་དང་མི་ལམ་དང་སྤྱོད་མ་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཞེས་སྒོ་བྱར་ལྟ་བུ་གསུངས་ནས་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ཐ་མ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས་ཉོན་མོངས་བ་སྒོ་བྱར་བ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བྱུང་བོ་ཡང་སྒོ་བྱར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་སྤྱིན་དང་འདྲ་སྟེ་སེམས་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་

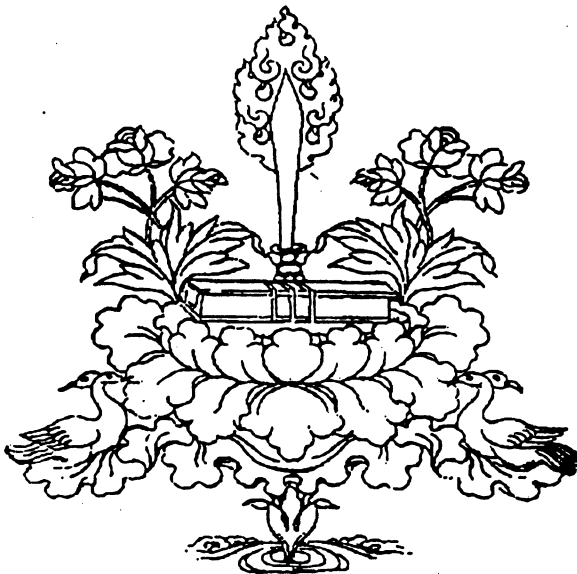
མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པའི་སྐྱོ་བུར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ་དཔག་ན་དབུ་མ་པའི་
ལུགས་ལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྲོང་བའི་ཆོས་ཡིན་ན་སྐྱོ་བུར་བར་ཡིན་པས་ཁྲུབ་བམ་
སྟུང་།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། དྲི་མ་སྐྱོ་བུར་བའི་དོན་གཞུང་རྣམས་
ལ་གསལ་ཡང་། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཞེས་པའི་སེམས་
གང་ལ་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཞིག་མ་མཐོང་བས། དེ་སྐོར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཆགས་
སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དེ་འཛིན་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཞེས་པའི་སེམས་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན་། རྒྱུན་དང་བཅས་པ་སྤང་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོ་
ཤོས་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་དགག་ཏུ་མི་རུང་བར་གཏན་དུ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་མཁྲེན་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་བདེན་པས་སྤྲོང་བ་རང་བཞིན་གནས་
འགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིན་ཅི་ལྷག་གི་གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་ན། བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན། འདོད་
ན། སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྐྱབ་པར་གྱུར་བའི་གཙོ་སེམས་མེད་
པར་ཐལ། ཡོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། ཁྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་
ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཅ་བ་མ་རིག་པ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྟེན་ཀྱད་པ་
རི་རྟེན་པ། དེ་ཡི་ཅ་བ་མ་རིག་སྟེ། ཞེས་དང་། དང་པོ་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་
གུར་ཅིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་སྐྱེས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། བདེན་འཛིན་
དང་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་དགག་ཏུ་

མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་མ་རིག་པ་ལ་འགལ་ཆེན་
 གྱིས་གཤམ་སྟོབས་ལྡན་དང་། མཐུན་ཆེན་མ་ཆང་བ་སྟོགས་སྟེན་པའི་ཕྱིར། མ་
 རྒྱབ་ན་རྒྱབ་པར་ཐལ། ཐར་གསལ་ལས། ཐ་མལ་བའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་
 དགག་དུ་མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལ་འགལ་ཆེན་གྱི་གཤམ་
 སྟོབས་ལྡན་དང་། མཐུན་ཆེན་མ་ཆང་བ་སྟོགས་སྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་
 ཉིད་ལས། གང་རང་གི་རྒྱའི་རིག་ལ་གནོད་ཤེད་སྟོབས་ལྡན་དང་བཅས་ན། རང་
 གི་རིག་རྒྱན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་པས་རྒྱབ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉེས་
 པ་རང་ལོག་དུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོང་གི་པ་ལ་རྒྱན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་གོམས་པ་སྟོབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོམས་པ་ན་སྟོང་གི་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་ཅ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐག་པ་ལ་སྤྱལ་སྟོ་བཞིན་ཞེས་
 མོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཇི་ལྟར་འགྲོ། ཞུ་ཅིག་
 བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཆ་མི་འགྲོ་ཡང་གསལ་རིག་ཡིན་པའི་ཆ་འགྲོ་བེར་ཡང་། གཙོ་
 སེམས་དེ་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་སོ། །ཡང་མཁས་པ་འགའ་
 ཞིས་གིས་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་
 པའི་སེམས་ལ་འཛིན་གསུངས་དེ་ལ་དྲི་བ་འདི་འགོད་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་གཞི་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་འོད་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། ཉོན་མོངས་གང་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། རྒྱན་ཆད་དུ་མི་རུང་བས་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། འདོད་
 ན། དགེ་བ་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་མས་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་པོ་སྤྱི་བ་ལྟར་ཇི་ལྟར་ཡིན། དེ་མ་ཟད་དེ་འདྲའི་རྣམ་ཤེས་ཞིག་ཡོད་
 ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དེ་འདྲ་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ། སེམས་ཅམ་པས་བཞག་པའི་ཀྱན་
 གཞི་མཚན་ཉིད་གང་མ་ཆང་ཤེས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་གྱིས་རྒྱབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས།
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས།

དེ་རྒྱུད་ལ་མཚན་གཞི་ནམ་ཤེས་བཞག་མི་བཞག་བཞག་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས།
 རྟོགས་ན་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་འགྲོ་བ་ཇི་ལྟར་མི་ཆོག་
 འདིར་འབད་དགེ་བའི་དངོས་པོ་རུང་མཆིས་ན། །
 བདག་དང་མཐུན་ཆེན་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བོ་ནམས། །
 ལྷུང་བ་ལྷུང་བར་གོ་འཕང་མཚན་ཉིད་ལ། །
 ཟླ་མ་ཡབ་སྲས་ནམས་ཀྱིས་རབ་འགོད་ཤོག །

༡༡། ཆིག་སྤྱོད་དག་བརྒྱ་ལོ་བརྒྱ་ཕྱི་མ་བཞི་བ་ནང་། །འབྲས་སྒྲོར་མེད་བར་བྱ་བ་
 གཤེར་ཕྱོད་བརྒྱ་རྒྱུད་སྐབས། །གཞུང་དེའི་དོན་སྒྲོར་རང་མོས་ཚུམ་ཤོག་དགོས་གསལ་ལྟར། །
 མཐུན་ཁོངས་དགའ་བྱང་དགེ་མིང་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་པས། །མཁས་དབུས་ཐུན་ཆོས་
 ལྟ་བུའི་དེ་མེད་དབྱེ་དོན་སྒྲོར། །ཁུལ་མཐུན་ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་པས་ཤིས་བརྗོད་སྤྱོད་བསྐྱེད་
 ཏེ། །བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་གཞི་ཅ་མཆོད་པར་བརྗོད་དང་གཅིག་ཤིང་མཁས་བསྐྱེད་ས་མཆོས་
 རབ་དབྱེའི་སྒྲོར་སྤྱོད་ཤི་ཤོག་ཡང་། །བརྒྱ་པ་བརྒྱ་གཅིག་གཉིས་ལ་བསམ་ཁུལ་ལན་དང་གཉིས། །
 ལར་བྱུང་གཞན་དོན་འདུན་སྤྱོད་སྤྱོད་གསལ་ལྟ་དང་གསུམ། །གཤེར་ཕྱོད་འཆད་ཉན་རྒྱས་
 སྤྱོད་སྤྱོད་འདུན་འཇུག་བྱ་བཞིའི། །དང་པོར་སྤྱོད་པེ་མཛོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆ་རྒྱུན་བཀའ་དྲིན་ལས། །
 ཤེར་ཕྱོད་མདོ་དང་དགོངས་འབྲེལ་འཕགས་ལུལ་མཁས་གསུངས་དོན། །ཇི་བཞིན་དགོངས་
 པ་གསལ་མཛད་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱུ་རྒྱལ། །དེ་ཡི་གསུང་བཟང་ལེགས་བཤད་གཤེར་བྱེ་ཕྱོད་
 བ་ལ། །དམིགས་གསལ་ཉན་བསམ་སྤྱོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་འདིར། །སྐལ་བཟང་དགའ་
 དད་ཡི་རང་འོ་མཆོད་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཤིང་། །སྐལ་བཟང་ནམ་འཕྲོན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཕྱག་འཇམ་
 མ་མཆོས། །མདོ་ལྷགས་ཆོས་ཟབ་འདི་འདྲ་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད། །སྤྱོད་སྤྱོད་འཕྲོ་བ་
 འཕྲོན་པར་པད་དཀར་ལྟར་བསྐྱེད་པའི། །བསྐྱེད་འདིའི་བདག་པོ་སྤྱོད་པ་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཇམ་
 ལོ། །རྒྱལ་པོའི་ལུང་བསྐྱེད་གངས་ཅན་ཤིང་ཉེའི་གཙུག་རྒྱན་གྲགས། །མདོ་རྒྱུད་འཕགས་པའི་
 དགོངས་དོན་གསལ་བར་ཤིན་ཏུ་དཔལ། །ཆོ་གཅིག་སངས་རྒྱས་སྐུ་བའི་ལམ་སྤྱོད་བཤེས་གཉེན་
 ཆེ། །རིགས་གསུམ་གཅིག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བྱུང་དབང་དེ་ཇི་ཇི་འཆང་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །ཕྱག་ན་པད་
 མའི་ནམ་སྐུ་སྐུ་བས་མཆོག་ཟླ་མེད་ཇེ། །བདག་ཅག་ལས་ངན་དུག་ལྷས་སྤྱོད་པའི་འགྲོ་ལྷན་
 ལ། །དབུས་བཙུང་བཀའ་དྲིན་ཇེས་འཛིན་མཛད་འཕྲོན་བསམ་མི་བྱུང། །སྐུ་བས་མགོན་ཆེ་
 དབུས་བཤེས་གཉེན་ནམས་ལ་ཅེ་གཅིག་འདུད། །ཤིས་དང་མཆོད་བརྗོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་པ་
 སྐབས་དོན་དེ་ལན་ནི།

ཚུམ་གཞི་བརྒྱ་པོའི་དོན་སྤྱོད་།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།

མ་ཆིག་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་དགོས་པ་

ལས་དེ་མེད་དེ། རྒྱུ་ལས། རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱིན་དང་
འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ཤེན་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པས་
སངས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་མི་ཤིགས་ལ། རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བརྟགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྤར་གྱི་ས་མཚམས་དང་
འགལ་ཞིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་
དོན་ལ་ཚིམ་དེ་བརྒྱུ་པར། ཞེས་འཕེན་པ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་རི་
ལྟར་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དྲི་བའི་ལན་ནི།

ཤུའི་གསེས་སངས་རྒྱུ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་
དེ། དེས་ཀྱང་རྫོགས་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་
ཐོང་གི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མི་སྤར་ཞིང་དེས་རྒྱུ་གྱི་ལུང་དེའི་ཆོག་ཟིན་ལ་ཞེན་ནི། དེར་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་པས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
རྒྱལ་སྤྱོད་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཞིག་སྤྱོད་ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་དེ་མེད་པར་འདོད་ན། དེ་
ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་གཞན་ཡང་དེར་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་དེར་སེམས་
བསྐྱེད་ཞེས་པའི་མིང་ཅི་མ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མེད་ན། དོན་དམ་སེམས་
ས་བསྐྱེད་མེད་དགོས་ཞེས་ལུ་ལ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འགྱུར་ཚུལ་མངོན་པས། སེམས་
བསྐྱེད་དེ་གཉིས་ཀར་དེར་མེད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། རྫོགས་སྤྱོད་པ་ལམ་གྱི་གནས་
སྤྱོད་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པར་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱོམས་པས་རིགས་
འདྲ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་ཕྱིན་པའི་མཐར། དེ་གཉིས་མེད་པར་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་ཡིན་པར་སྟམ་
ལགས་གིང་།

གསེར་ཕྱེད་བརྒྱ་ཐེངས་།

ཚུམ་གཞི་བཅུ་གཅིག་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཚེས་འཕེལ།

ཡུལ་པའི་ཐ་དད་ནི་ཞེས་པ་ནས་རྒྱ་མཚན་སོགས་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་
 སྐོར་ལ་ཚུམ་ངྲིར་ལན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དཔྱེ་གཞི་དཔྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་པའི་དག་
 ལས་། རྩ་མ་ས་གསེར་གཉིས་རྒྱུའི་མཚན་གཞི་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་འབྲས་བྱར་
 མཚན་པའི་ཕྱི་མ་ཚུ་བོ་དང་སྤྱིན་གཉིས་མཚན་གཞི་བཟུང་བས་ཆ་ནས་དེ་དག་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་དུ་ཟད་ཅིང་དཔེ་གྲགས་ཚེས་མཐུན་དང་སྤྱར་ན་ཡང་ངོ་བོ་སེ་སོར་འཛོག་
 དགོས་ཤིང་། སྤྱིར་དེ་དག་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མ་ངེས་ཏེ། དེ་རྣམས་འདུན་པ་གཉིས་
 རྩན་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མདོ་དགོངས་པ་
 རི་ཁྱར་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤོད་ཐུབ་དཀའ་ཡང་ས་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 གཉིས་ཀྱི་མདོ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཚན་དངོས་སུ་ཡོད་པས་
 གཞན་རྣམས་ལ་དེ་དོན་མཚན་ནི་མདོའི་དོན་རྟོགས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 མ་གསུངས་པར་མདོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁར་བྱང་དོགས་སེལ་ཞུ་སྐོར་ལ། འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་
 དོན་འདུན་པ་བཙས་མིན་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དུག་སོགས་གང་གི་དུས་སྤྱི་བ་
 དང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དེ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་ན། དེ་གྲུབ་
 པའི་དུས་ཀྱང་གཞན་སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བཞིག་མུང་འདས་ལ་འགོད་པ་ལ་
 བྱེད་དམ། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུན་
 པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་རིམ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་རིམ་སྒྲིག་དགོས་ན་དེ་དང་
 འགལ་སྟེ་སྤྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་མུང་འདས་ལ་འགོད་པ་
 མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་སྤོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཡང་རང་གི་འདུན་
 དུ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་མ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཉིས་མཐར་

མ་ཐྱིན་པར་འགྱུར་སྐྱམ་པའི་དོགས་པའོ། །བཞི་པ་འདུག་གི་བྱ་བ་དག་སྒྲིན་ཞུ་བ་
 ཉི། གང་ཞིག་བཟོ་སྒྲིང་དོན་ཆེན་ལས་བཟང་འདིར་བཅོལ་འགྲོ། །བདག་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་སྐྱུམ་དག་བའི་བྱ་བ་སོགས། །དག་བའི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མཆིས་པ་
 གང་ཐུར་ཉེན་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་འགྲོ་ཀྱན་བདེ། །གཙོ་
 ཆེར་མགོང་ས་ལྷ་མའི་རྣམ་འདྲན་ཆེན་པོ་མཆོག་ །ཚུལ་བསྟན་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་
 སྐྱེ་ཆེ་མཇད་འཕྲིན་རྒྱས། །
 ཆོས་སྤྱད་ཟུང་འབྲེལ་ལྷགས་བཟང་དཔལ་ལ་ཉག་སྤྱོད་དང་། །སྐབས་དོན་གསེར་
 ཐོང་འཆད་ཉན་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་འཕེལ་ཏེ། །འགྲོ་ཀྱན་བྱང་ཆེན་རྒྱལ་སར་ཕྱུར་
 བ་ཕྱུར་རེག་ཤོག། །

ཙམ་གཞི་བཅུ་པའི་དོགས་དཔྱད་།

སྒྲིམ་དགེ་བཤེས་དབང་ལྷ་ལ་རྣམ་ཐུག་།

༡༡། རྒྱུ་ལྟར་སྒྲིམ་རྣམས་ལ་སྒྲིམ་གསུམ་གསུམ་པས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཁྱེས་
 མཆོད་པར་བཅོད་པས་མདུན་བསུས་ནས་སྐབས་དོན་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི། སེམས་
 བསྐྱེད་སྤྱིར་བཤད་སྐབས་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ལས། ཁ་ཅིག་སངས་ཀྱས་ལ་
 སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡིན་ན་སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ། རྒྱུ་ལས།
 རྒྱུས་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱིན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། ཁྱེས་
 པས་ཤེས། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱུས་སྤྱས་ལ་ཡོད་པས་སངས་ཀྱས་ལ་ཡོད་པ་མི་ལེགས་
 ལ། རྒྱུས་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བཏག་
 རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡར་གྱི་ས་མཆོམས་དང་འགལ་ཞིང་། དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། ཁྱེས་སོགས་ཀྱི་བཞུགས་ལན་འདི་ཡིན་ལ།
 འདིས་ནི་རང་ལུགས་ལ་སངས་ཀྱས་ཀྱི་སར་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཀུན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེར་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་གཉིས་
 མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་གཏན་ནས་མིན། འོན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་
 ན། ཁ་ཅིག་གིས་སངས་ཀྱས་ཀྱི་སར་སྤྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་
 ན་ཕྱེ་བཞག་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱང་མེད་པར་གྱུར་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 སྤྱི་ཅམ་པར་གོ་དགོས་པ་གང་ལས་ཤེས་ཞེས། སྐབས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་
 དཔེ་འཆད་པ་ན། ངོ་ཐོའི་སྒྲིམ་དཔྱད་བ། སྤྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་དཔྱད་བ། ས་མཆོམས་
 ཀྱི་སྒྲིམ་དཔྱད་བ་དང་། བཞེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་དཔྱད་བ་ཞེས་ས་བཅད་བཞིའི་སྒྲི་
 རྣམས་འཆད་ཅིང་། ཁྱེད་པར་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་བཤེས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་

བསྐྱེད་དང་། སྒྲིམ་སྒྲིབས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་འདིར་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཕྱིན་དེ། ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་
རྩི་རྒྱ་གྱི་ལུང་དོན་བཀའ་ཚུལ་ལ་བརྟུན་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་རྒྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་ཕན་ཚུན་ཟིན་བྱ་ཟིན་
བྱེད་དུ་གནས་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་གྱུར་པས་ད་ཅང་ཐལ་ཞེས་
འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོང་པོ་བསྐྱེས་ན། གོང་གི་བཀའ་ལན་ནི་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་
པོ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་པོ་ཕན་
ཚུན་ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་དུ་འབྲལ་མི་རུང་བར་གནས་པའི་གནད་ཉིད་ལས་བརྩམས་
ཏེ་བྱུང་བར་མངོན་ནོ། །

འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཅུང་ཟད་སྟོན་ན། གོང་གི་བཀའ་ལན་གྱི་གཞུང་འདི་ལ་གཞི་
བཅོལ་ཏེ་ཕྱིས་འགྲེལ་བྱེད་འགས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་གཉིས་དུས་
མཉམ་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འང་
དེ་ལྟའི་སྒྲོ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་
སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་མི་རུང་ཡང་། རྗེས་སྐོབ་ཀྱི་སྐབས་
སུ་དེ་ལྟར་འབད་པའི་ལུགས་དུ་མ་སྤང་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་
དང་རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཕུགས་ཀྱི་དགོངས་པར་སོང་སྟམ་དུ་མི་སེམས་ཏེ། མདོ་ལས།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུ་རེ་རེ་པོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
པ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་ལྟ་བུས་ཟིན་
པའི་སྟོན་པ་དང་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་རྒྱུག་པ་ཤི་པའི་
མྱ་ངན་གྱིས་མཉམ་པའི་མ་དེ་གཞན་དང་སྦྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པའི་ཆོ་སྒྲིལ་
སྒྲིམ་ཀྱང་མྱ་ངན་གྱི་བུགས་དེས་མ་བཏང་ཡང་སྟོན་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་གྱི་
སྟོ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རྟོང་པ་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་དྲག་ན་

ལྷན་པ་གཏོང་བ་དང་ཕྱག་དང་སྐྱོར་བ་དང་བསྐྱེད་བཅོམ་བྱེད་པའི་ཆེ་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིལ་ནམས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཕྱི་ལམ་ཤུགས་དང་
 ལྷན་པར་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལ། ལྷན་འགོ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དག་
 པ་ལྷན་དུ་བཏང་ནས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ལེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཕྱིས་ཟིན་པ་མི་འགལ་སོ། །

དེས་ན་དེ་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱའི་གཏོང་བའི་སེམས་
 པ་གཏན་མེད་པ་ལ་སྤྱིན་པ་མི་བདུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལའང་ཤེས་བར་བྱའོ།
 མཐའ་ཤེས་མ་བྱལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་དང་འཇུག་པའི་དྲི་ཆེན་གཉིས་ཀར་ཡང་སྒྲིབ་པ་མཉམ་གཞག་པའི་
 རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟེན་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་
 དག་གི་སྐབས་སུའང་བདག་གམ་གང་ཟག་འཐད་ལྷན་དུ་འཛིན་ཚུལ་བཅས་གསལ་
 བར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷགས་བྱ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་བཞིན་བརྒྱུད་
 རྒྱུད་ཀྱན་རྟོག་གི་ནང་ཆོན་སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཀྱན་རྟོག་སོགས་མཁྱེད་ཀྱི་ཁྱོད་
 རྒྱུད་ཡང་བགྱངས་ནས་དེ་དག་ཡིད་ཤེས་གསུམ་པོ་མ་འཆར་བའི་གོང་དུ་བྲིམ་དགོས་
 པར་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་རྒྱས་སོ། རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་།
 དམིགས་ནམ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ནམ་ཤེས་ཇེས་ཐ་དད་པ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་
 ལ་དུས་མཉམ་དུ་གནས་པ་བྱུང་ཟད་མི་བདེ་བར་སེམས་སོ། །

ཞར་བྱུང་། ད་ལམ་མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་དུ་མ་གནས་གཅིག་དུ་འདུས་པའི་
 བསྐྱལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བཟུང་བའི་ཐོག་དོགས་འདི་ཞིག་ལྷ་རྒྱུར། གམེར་ཐེང་
 དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་གཞུང་མང་དག་ཅིག་ནང་ལུང་རིགས་དུ་མའི་སྒྲིམ་སྤྱོད་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སར་འདུན་པ་དང་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིལ་པ་ནས་བསྐྱེད་པས་དང་། ལྷག་
 པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་མཆོམས་སྤོན་པའི་སྐབས་ཀྱན་གྱིས་མཁྱེན་གཅིག་དུ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་བསྐྱེད་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུད་འཇུག་ལས། བསྐྱལ་བ་དུ་མར་

རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། ཐུབ་དབང་ནམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་ག་བྱེད། །
 ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཕྲུག་ནམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
 ལས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངའ་བ་
 ནི་ཐེ་ཆོམ་བྱ་མི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་དག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་རོ་བོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བླ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ལྷུ་བོ་བ་
 པར་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་རིག་ཅིག་ལ་འཛོག་དགོས་ན་ཅུང་ཟད་འགྲིགས་དཀའ་
 རྟེན། སྐྱ་ཐེགས་ནས་ཆོས་གངས་རྟོག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་བཞིན་རང་ཉིད་རྫོགས་
 བྱང་ཐོབ་ཟིན་ནས། ད་དུང་འཐོབ་པར་འདོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ནམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་
 ལ་འཛོག་དགོས་སམ། མཐའ་དོན། འདིར་འབད་དགེ་བའི་མཐུ་ལས་ཡངས་པའི་
 རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་མི་ཤིས་པའི་རྒྱད་ཆོགས་མཐའ་དག་ཞིན་ས་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཆོན་
 མས་ཚྭ་གས་ཀུན་ཏུ་བརྒྱན་པ་དང་། ལྷག་པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསར་བྱེད་
 བ་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །

ཚུམ་གཞི་ཉེར་གཉིས་པའི་དོགས་དབྱེད།

སྒྲིབ་དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ།

༡། །འདིར་མཐོང་སྒྲིབ་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ངེ་ལྟར་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་ཧེ་རིན་
 སྤོང་ལྟེན་གསུང་ནང་གསལ་དང་། སྤྲོད་མཚན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་བཅས་སྤྲོད་གསུང་
 ཟེན་མི་འདྲ་བ་འགའ་ལེ་ཅོམ་སྤང་བར་དོགས་སེལ་བྱ་རྒྱུར། དེ་ཡང་མཐོང་སྒྲིབ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སྤྲོད་རང་གི་དོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤང་བྱ་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་
 དང་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་སྤྲོད་སེལ་ལ། དང་པོ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་འཕྲུང་
 (སའི་ཚོགས་སྤྱུབ་སྐབས་ ༥) དབུས་པར་ ༡༩༠༧༤ འོ་ན་སྤང་བྱ་དུས་གསུམ་
 ལས་གང་སྤྲོད་ཞེ་ན། ཀྱན་བརྟུས་ལས། འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་
 རོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞོ། །ད་ལྟར་བཞི་ལམ་དང་མཉམ་
 དུ་མི་འཇུག་པས་མ་ཡིན་ཞོ། །འོ་ན་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ལས་སྤྲོད་སྟེ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་
 དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། དཔེར་
 བ་སྤང་བ་དང་མུན་པ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་ཞོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་
 ནི་མཛོན་གྱུར་པ་འདས་མ་འོངས་ནི་ཞིག་ནས་དང་། མ་སྤྲོད་ནས་མེད་པས་སྤང་
 མེད་གོས་ལ། ད་ལྟར་བཞི་གཉེན་པོ་དང་དུས་གཅིག་དུ་མི་འཇུག་པས་མཛོན་གྱུར་
 མེསྤྲོད་ཡང་སྤང་བྱའི་སྤོང་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་མཇུག་
 པ་མི་འགལ་བས་གནས་ངན་ལེན་སྤྲོད་ངོ། །དེ་ཡང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་དེ་ལ་སྤྲོད་
 བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་
 བར་སྤྲོད་པ་དང་སྤང་བྱ་ཡང་རྫོགས་པར་འགག་གོ། དེ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་གང་དང་
 གང་གི་དོ་སྤྲོད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྤྲོད་ཟེན་པ་ན་དོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤང་བྱ་རྒྱུད་དེ་ལ་མེད་
 པ་ཡིན་ཞོ། །ཞེས་དང་། ས་བརྩུ་པ་ན་ཡོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཧེ་ལྟར་

ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱི་ཕྱི་མཚམས་སྐྱར་ནས་རྒྱན་ལྷན་
 དུ་འབྱུང་ཡང་། གང་གི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱན་ལྷན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
 གྱིས་སྤངས་པར་འདོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ལ་སྤྱོད་བར་མི་
 འདོད་དོ། རེ་བཞིན་དུ་ས་སྤྱ་མ་ན་ཡོད་པའི་སྤང་བ་རྒྱམས་ས་ཕྱི་མ་རྒྱམས་མ་སྐྱེས་
 ན་རྒྱན་ལྷན་དུ་འབྱུང་པས་ས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་སྤྱོད་པས་གྱིས་ས་ཕྱི་མའི་སྐབས་དེར་སྐྱེ་བའི་
 གོ་སྐབས་མ་རྟོག་པ་ལ་ས་ཕྱི་མས་སྤངས་པར་གཞག་གི་གཞིན་པའི་རྗེས་སྤྱོད་བྱ་
 ཡོད་པ་སྤྱོད་བཞི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ་ཏེ་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་གོ་རྒྱས་སོ།།

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བ་མེད་པར་འདོད་ཚུལ་
 ལའང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསལ་ཏེ། དེའི་ཆེ་རང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་
 ས་བོན་དང་བཅས་པ་མེད་པར་བཅོས་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དང་དེ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཚུལ་
 གསུངས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ཅམ་དུ་མ་བཟད་
 དེའི་ཆེ་སྤངས་པར་ཡང་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། དབྱ་
 མ་ཅ་ཤེ་ཁྲི་གཅིག་རབ་བྱེད་བདུན་པ་(དེབ་ ༡༥)དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་
 ལམ་ཐ་མའི་ཆེ་སྒྲིམ་སྤང་གི་བག་ཆགས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་མེད་མེད་ཀྱང་། སྤངས་
 པ་ནི་སྤང་བུ་དེ་ལ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཅིག་དང་པོའི་
 དུས་སྤྱོད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རྒྱམ་བཟད་སྤྱོད་པོ་
 རྒྱན་(རིགས་ཀྱི་སྐབས)(དེབ་གསར་༡༥-༡༠)ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་
 བུ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་དཔེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་
 བཅོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་
 དེ་འགགས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
 པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། སྤར་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྐབས་གྱིས་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། གཞིན་པའི་ལག་རྗེས་གྱིས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་འགོག་བཞུག་

ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་དེ་ལ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ངོས་སྐྱེལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང་། རྒྱུ་མ་ཆད་བས་ཡིན་གྱི་སྤོས་ར་བཞགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དཔགས་ནས་ས་བཙུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་ཅི་མ་ཕྱ་མོ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དངོས་གཉེན་གྱི་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཞེས་དང་། (༡༠༥ ༡༦) ཡང་ཁ་ཅིག་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས། འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་མཐའ་མ་ཆོད་པར་མངོན་གྱུར་ལ་སྤོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་ཀྱང་། སྤང་བྱའི་ས་ཐོན་དང་དེ་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྤང་ལུན་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དེའི་དཔེར་མངོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་གསེར་འབྲེང་གི་ལུགས་དེ་ལ་དགག་པ་འདར་གསལ་བར་མངོན་དོ། །འོན་ཀྱང་དེར་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རང་དུས་ན་སྤང་བྱ་འདས་པ་བྱམ་པ་ཐོབས་བཅོམ་པ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་གོང་གསལ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་དང་མཐུན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་གིན་དུ་ནས་གོ་དཀའ་བར་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་ཀྱི་དུས་ན་ངོས་སྐྱེལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་སྤངས་ཟིན་པར་གསུང་ས་ནི། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་སྤོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་(དབུས་བར་ ༡༠༣)ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་ལ། དེའི་སྤང་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་

མཛོང་སྤང་སྤོ་བྱུང་གི་ཕྱི་མཐུང་དག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འགྲོག་པ་མཛོང་སྤང་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཛོང་ལམ་ནམ་གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། གོང་གསལ་ནམས་དང་གཏམ་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསལ་ཡོ། །དེས་ན་དཔུང་
 གཞི་འགངས་ཆེ་བ་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་གཟུར་གནས་སྒྲིམ་གང་ཅུས་དཔུང་པར་སྤོངས་
 འཆར་འདི་ལྟར་སྤང་སྤོ། །གོང་གསལ་ལ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུང་དོན་གསལ་འཕྲེང་གིས་
 བཀྲལ་བ་ལྟར། སྐབས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་ལེགས་པར་འབྱོར་བར་སྤང་ཞིང་། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་ཀྱང་དབྱེ་འབྱེད་གིན་ཏུ་བདེ་
 བར་སྤང་ལ། དེར་མ་ཟད་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་
 བྱེད་དུ། ཇི་ལྟར་མི་རུང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་མཛོང་གུར་བའམ། ས་ཐོན་གྱི་ཆེ་
 སྤོང་གང་ན། དེ་མཛོང་གུར་བ་སྤོང་ངོ་ཞེ་ན་ནི། འདི་ནི་མི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
 སྤོང་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ས་ཐོན་གྱི་ཆེ་ན་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་ལ་ཉོན་
 མོངས་པའི་ས་ཐོན་གནས་པ་དེ་དག་གཉེན་པོས་སྤོང་ན། དེའི་ཆེ་ན་ནི་གཉེན་པོ་
 ལས་གཞན་ཅི་ཡང་རུང་བ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ། འདིས་
 ཀྱང་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་དུས་སྤུ་རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བུ་དེ་མེད་པར་
 འདོད་པ་མི་རིགས་ཚུལ་སྤྲོས་ཟིན་ལ་བརྟན་ཚུལ་མཁས་དབང་འགས་གསུངས་འདུག་
 པས། ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆོད་གཉིས་ཀའི་གསུང་ཟིན་དང་ལེགས་པར་འབྲིགས་པར་
 མཛོང་ནོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་དུས་སྤུ་ཤེས་སྤྱིབ་ཕྱ་མོ་ཙམ་
 ཡང་མེད་པར་བཅོས་ཟིན་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དོན་
 མཐུན་བཟོད་དཀའ་ཞིང་། དེའི་དུས་ནས་ཅུ་མེད་དུ་བྱས་ཟིན་ན། གཉེན་པོའི་སྤྲོས་
 ཀྱིས་དེའི་ཆེ་བས་ལ་ཟིན་པ་ཡང་འདོད་དགོས་པས་དེའི་ཆེ་དེ་སྤངས་པར་ཡང་སྤྲོད་གོས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ལྷུག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཆད་མ་ནམ་
 འགྲལ་གྱི་མཆོད་བཟོད་དུ། རྟོག་པའི་དབང་ནམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་

དེ་རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱ་བོ་སྤྲོད་པར་མཁུ་སྤངས་དབང་ཀྱན་མགྲིན་གཅིག་
དབྱངས་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྤྲོད་མོ། །

གཤམ་ཁྱེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་སྤྲོད་པ་རང་རང་གི་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤངས་བྱ་ཡོད་
པར་འདོད་ན། སྤངས་བྱ་དང་གཉིས་པོ་གཉིས་ཟིམ་བཞིན་མུན་པ་དང་སྤངས་བའི་དཔེར་
གསུངས་པ་དང་མི་འགྲིལ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤངས་བའི་དུས་ན་མུན་པ་མེད་པར་འདོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འདི་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དུས་སྤྲོད་པར་རང་གི་
ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤངས་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ས་པོན་གང་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་ས་
ཀྱང་བྱུང་བཞེད་ཁུངས་བཅོན་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་སྤངས་ཡང་། འདི་ལ་ཡང་ལེགས་བཤད་
སྤྲོད་པོར། སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པས་བདེན་པར་མི་སྤྲོད་པའི་ངེས་
པ་མེད་དེ། སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བྱེད་ལུགས་རག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། སྤངས་མུན་བཞིན་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་མེད་པར་སྤྲོད་
པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྤངས་མུན་གྱི་དཔེར་བྱེད་ལུགས་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་ལེགས་
བཤད་གསེར་བྱེད་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་ས་སྤྲོད་པ་མིན་པས་
ལེགས་པར་དབྱུད་དགོས་པར་སྤངས་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་
(ཆ) (སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པས) རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤངས་པ་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིས། ། ༡༡༠ག ༡ (དཔེ་
༡༡༥) དུ། ལུས་མཁུ་གྱིས་གོས་ཀྱི་ཕྱི་མ་རགས་པ་སྤྲོད་པ་བསལ་ནས་ཕྱ་བ་རྗེས་
སྤྲོད་པས་ལ་བ་དང་། མུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་རགས་པ་ནི་སྤངས་བ་རྒྱུ་སྤྲོད་པོ་
གྱིས་ཀྱང་སེལ་ལ། མུན་པ་རྒྱུ་སྤྲོད་པ་ཕྱ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་སྤངས་བ་ཆེན་པོ་ཉི་འོད་ལྟ་
བུས་སེལ་དགོས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དཔེས་ཚུན་པ་དེ་སྤངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་བཞིན་གོང་གསལ་ཚུན་པ་དེ་དག་ལ་འང་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་པར་སྤངས་ཞིང་། ལྷ་
ཐོག་ནས་ལངས་དུས་ནས་སྤངས་བ་བྱུང་བས་མུན་པ་འབྲུག་པོ་བསལ་ཡང་མུན་པ་སྤྲོད་
པོ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་མིན་ན་ས་གཉིས་པ་ཡན་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་སུ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་

ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཅམ་པོ་བ་རེ་བཞག་དགོས་པར་འདོད་
 པ་དག་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཕྱུང་བར་འདོད་དགོས་པར་སྤང་བས་དེའི་དུས་ནས་
 དེའི་སྤང་བ་ཕྱི་མཉམ་པ་མེད་པར་གྱུར་ཟིན་པར་སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་བས། རང་
 གི་དངོས་འབྲས་མཉམ་བཞག་ཁྱད་པར་ཅན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་
 བྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཡང་དོགས་སོ། །

ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་རིམ་བཞིན་རྒྱན་
 པོ་ཕྱུང་བ་དང་སྒོ་འཕར་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་གསུངས་པ་དེ་མི་འགྲིགས་པར་ཐལ།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་སྤང་བ་ཕྱེད་ཡོད་ན་རྒྱན་པོ་ཕྱུང་བ་ལྟར་དུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རེ་ཞེ་ན། འདི་ལའང་གསེར་ཐེང་(རིགས་ཀྱི་སྐབས་ ཅ) (༡༡༣༡) དུ།
 དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་དུག་པོ་དེ་དག་སྦྱེས་པའི་སྒོ་བས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་ནང་ནས་ཕྱུང་བ་སྟེ་
 ཕྱིར་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བ་ཕྱིང་བཞིན་པའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྒྱན་
 པོ་ཕྱུང་ནས་སྒོ་འཕར་སྒོ་གྲིགས་བཅད་པ་ལྟར་མི་མཐུན་སྒྲིགས་སྤངས་ཟིན་པའི་ནམ་
 གྲོལ་ལམ་གཉིས་སྟེའོ། །ཞེས་དང་། ཐེང་ ༦ པར་) མངོད་འགྲེལ་ལས། དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་འབྱེན་པ་དང་སྒོ་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤང་བ་ཕྱིང་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་སྒོ་བ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་
 མངོད་པས་སོ། །ཞེས་ཕྱུང་བ་ཞེས་པའི་འདས་ཆོག་དེ་འབྱེན་པ་ཞེས་བྱེད་ཆོག་ཏུ་
 ཁྱུངས་དང་བཅས་ཏེ་འགྲེལ་བ་ལྟར་ཆོས་ལེགས་པར་སྤང་སྟེ། གཞན་དུ་ན། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ནས་རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བ་ཕྱེད་འབྱེན་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱུང་ཟིན་
 པར་སྤང་དགོས་པ་ལྟར་དེའི་དུས་སུ་སྤང་བ་ཕྱིང་བྱེད་ཀྱིས་སྤངས་མ་ཟིན་པར་འདོད་
 པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་འགྲིགས་དགའ་བར་སྤང་ངོ་། །

འོན་གསེར་འཕྲང་ལས། (རིགས་ཀྱི་སྐབས་)གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤང་བ་དང་། ཞེས་
 པར་(༡༡༣༥) གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་པར་
 འཆར་བའི་ཆེ་མུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཞེས་སོ། །སྤང་བ་ནམ་

ཁོལ་ལམ་ནི་བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
 མེད་ཅིང་མེད་མེགས་ཞེས་སོ། ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དྲུས་སུ་རང་གི་དོ་སྐལ་
 གྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། དེར་དེ་འདྲའི་
 རོགས་གཞི་བྱུང་བའི་བདེན་ཡང་། དེ་ཡང་གོང་གསལ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུང་དོན་
 བཀའ་བ་ལྟར། དཔེར་ན་ནི་མའི་དཀྱིལ་མཁོར་མངོན་པར་གར་བའི་ཆེ་ཡུལ་དེར་
 མུན་པ་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་ཟེན་གྱིང་། མུན་པ་སྟེ་གཞི་རྣམས་ལྟག་ཡོད་ཅིང་།
 བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་སྟེ་ཅ་མེད་བཟོས་པ་ལྟར། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དྲུས་སུ་རང་གི་སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་བ་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་
 དང་། རྣམ་ཁོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་དེའི་ས་པོན་ཡང་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་ཡིན་ཚུལ་
 གསུངས་པ་ཡིན་པར་མངོན་པས། ཇི་སྐད་དུ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས།

ཕས་ཀོལ་མཐའ་དག་འཛོམས་པ་དང་། །

ལྟག་འོག་འགལ་འདུས་སྟོང་པ་དང་། །

སྟེ་རྒྱའི་དོན་གཉིས་སྟེར་བྱེད་པ། །

ལུགས་འདིར་ཁོ་བོ་སྤྱོད་བ་འཕེལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་དོན་འོལ་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་དེ་ལྟར་དུ་འབྲེལ་ལགས་

སོ་། ། །

གོང་མིང་པས་དཔྱད་ལྟར་མཁས་མང་དབྱར་མཆོ་ལྟར་དུ་འཕེལ་བའི་སྟོན་འདུན་
 དང་བཅས་ཏེ་བྲིས་པ་དགོའོ། །

༡༡། གསུང་མཚན་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་མང་ད་བྱུང་ཁྱེད་ཀྱི།
 ལྷ་ས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པོ་མི་པམ་མགོན།
 སྟོན་མང་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་ལ་ཟླ་བལ་བའི།
 ལབ་སྤྲུལ་བརྒྱུད་པར་བཅས་ལ་སྤྱིང་ནས་འདུད།
 རོ་མཚར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བ་འདི།
 རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་བདག་གི་ཡུལ་མིན་ཡང་།
 ཡུམ་དོན་ཟང་མོར་བག་ཆགས་འཛོག་ཕྱིར་དུ།
 དམ་པའི་དྲིན་ལས་ཅུང་ཟད་འཆད་ལ་སྟོ།

ཚུམ་གཞི་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱོད།

འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་མང་འཛིན་སྟོ་བཟང་ཆེ་བརྟན།

ཕྱི་དེ་ལ་འདིར་གང་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བའི་ཚུམ་
 གཞི་གསུམ་པ་དང་བརྒྱུད་པ་བཅས་ཡིན་ལ། །དྲི་བ་དང་པོ་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཅུང་
 ཟད་འཆད་པ་ལ་བཞི། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ཚུམ་པ་བོ་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱིས་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་ཚུལ་བཞོད་ནས་མཁས་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་བརྟན་བཅོས་འདི་གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བར་འདོད་པ་དང་།
 མཁས་པ་དེ་དག་གིས་གཞོད་འཛོམས་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་གཉིས་མ་ངེས་པར་བརྟན་པ་དང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གཞོད་འཛོམས་འདི་
 དབྱིག་གཉེན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བ་མི་འཐད་པར་བརྟན་
 པ། དེ་དག་དཔྱད་གཞིར་བཞོད་ནས་རང་སྟོས་དཔག་ཚོད་ཀྱི་ལན་བཅས་ས་བཅད་
 བཞིའི་སྤྱིང་ནས་འཆད་དོ།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གསུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་འདི་ཚུམ་པ་བོ་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་པར་

འདྲི་མཁན་ནི་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྲུང་
 ལས། འདི་ནི་དྲི་མཁན་གྱིས་བྱས་ཟེར་ཡང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་
 རིགས་ཤིང་འདི་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་ནོ།
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་དང་ཉི་ཤིང་སྟོང་
 བ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་བ་རྣམས་གཞུང་འགྲེལ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་དུ་བསྟུར་འདྲོ་
 འདི་དྲི་མཁན་གྱིས་བྱས་ཟེར་བ་མང་མོད་ཀྱི། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་
 ཏེ་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུན་ལ་སོགས་པར་ཉི་ཤིང་གཞུང་འགྲེལ་ལས་ཞེས་བྲངས་པའི་ཆོག་
 རྣམས་དེར་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱར་ཡང་། འདིའི་གཞུང་
 འགྲེལ་གཞོད་འཛམས་བྱ་བར་འདྲི་ཅེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་མཛད་
 པའི་ཕར་ཕྱིན་ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས། གང་གི་ན་སྟེ་བ་ཐུར་པ་རྩི་ཏར་འགྲུར་ཞིང་
 འབྲུམ་སྟེ་དགྲ་བརྒྱ་ཙམ་དགྲ་ཐུགས་ལ་མང་འཁོར་བརྒྱད་སྟོང་བ་རྒྱན་དུ་ཁ་བཏོན་བྱེད་
 པ་དང་འགྲོ་བམ་ལུས་པའི་དོན་མཛོན་མཛོངས་ལེགས་ལྡོགས་པར་བྱེད་པའི་དབྱིག་
 གཉེན་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཀྱན་བཏགས་དང་རྣམ་པར་བཏགས་
 པའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པས་ན་གཟུགས་ནི་སྟོང་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། སྟོང་བ་
 ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་སོ་ཞེས་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པས་
 དེས་ན་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛམས་ཆོས་ཅན། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་
 འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་འཛམས་དེ་ནས་གཞན་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུན་དང་མན་ངག་
 རྗེས་འབྲངས་རྣམས་སུ། ཉི་ཤིང་གཞུང་འགྲེལ་ལས་ཞེས་ལུང་བྲངས་པ་རྣམས་ཡུམ་
 གསུམ་གཞོད་འཛམས་དེར་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མའི་མན་ངག་
 ལས་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛམས་གསལ་པོར་བྱ་བར་འདྲི། ཅེས་བྱུང་བ་ལྟར་
 ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛམས་ཀྱི་དབྱར་ཡང་། རྒྱ་མའི་ལུང་གིས་བདག་ལ་ཕན་པའི་
 ཕྱིར། འདིའི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛམས་བྱ་བར་འདྲི། ཅེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཞེས་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཙམ་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་པར་གྲགས་ལོ། །གསེར་

ཕྱོད་ལས། དེ་ནས་གཞན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་རྣམས་དེར་སྒྲུང་བ་དང་། འདི་སྒྲུང་
 དུ་འདིའི་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛུལ་གྱི་བར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུལ་འདི་སེམས་ཙམ་ལུགས་སུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་དེ།
 གསེར་ཕྱོད་ལས། གང་ལྟར་ཡང་འདི་སེམས་ཙམ་དུ་བཀལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
 ཆེས་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ་རྒྱས་པར་འོག་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱ་མཚན་དེ་གཉིས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ལ། འབྲུམ་རྒྱུང་བའི་
 གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྩོམ་པ་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་འདིའི་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛུལ་གྱི་བར་
 འདོད་ཅེས་པའི་རྒྱུ་བ་འདི་གནོད་འཛུལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་གོང་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་དེར་ཇི་ལྟར་བཞུགས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་
 དེ། རྩོམ་པ་སོ་སོ་ཡིན་ཡང་གཞུང་ཆོག་གཅིག་པ་ཡོད་པ་སྒྲུང་བ་གཉིས་ལྟ་བུ་མང་
 དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཅིག་ཀྱང་གཞུང་སོ་སོ་ལ་གཞུང་ཆོག་གཅིག་པ་ཡིན་པ་འདི་
 ལ་གསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཀར་བྱུང་
 བས་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་སོ། །

གསེར་ཕྱོད་ལས། བརྩམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་གནོད་འཛུལ་གཉིས་ཁྱད་
 མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་
 ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྒྲུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་དང་པོ་ནི། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྩོམ་པ་པོ་
 དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲང་གཉིས་སུ་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མདོར་སྟེན་བྱའི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་སྟོམ་པར་གསུངས་པའི་
 དེའི་ཐད་ཀྱི་གནོད་འཛུལ་ལས། སྟེན་བྱའི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅེས་
 བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི། ཇི་སྟངས་དུ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བ་བཞུགས་

ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་བརྩན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྩན་ཅེས་བྱ་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་
 ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདི་རྣམ་
 འགྲེལ་བརྩན་པ་གྲོལ་སྡོམ་ཉི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་ལ་བརྩན་པ་གྲོལ་སྡོམ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་སློབ་མའི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉེན་ནི་ས་གསུམ་ན་འགྲན་
 རྒྱུ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་སློབ་མའི་སློབ་མའི་ལུང་ཁྲུངས་མི་འདྲན་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ག་ལས་འཛིགས་མེད་ཙ་ཤེ་དང་རང་འགྲེལ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་
 པ་ལྟའི་དབུ་མ་བཞི་བརྩ་བའི་ལུང་། ཉན་པ་པོ་དང་ཉན་བྱ་དང་། །སྐྱོ་པོ་འབྱུང་
 པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེའི་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བཞི། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་
 མེད་མིན། ཞེས་བྱངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་ལས། ག་ལས་འཛིགས་
 མེད་རིགས་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཙ་ཤེས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྩན་པ་འཕགས་པ་ལྟའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འདྲན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྒྱུད་སྡེ་སྡེ་རྣམ་ལས་ག་ལས་འཛིགས་མེད་རང་འགྲེལ་དུ་སྡོན་གྱི་དཀར་ཆག་
 རྣམས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པ་མང་པོས་འདོད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ་འཕགས་པའི་
 སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་དེ་ལུང་བྱངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། རབ་
 བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙ་ཤེ་བརྩན་པའི་འགྲེལ་བར་བརྩན་པ་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞལ་ལྟ་ནས་ཀྱང་ཞེས་
 བཞི་བརྩ་བའི་ལུང་བྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཕྱེད་
 ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྩན་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་
 ལམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། གནོད་འཛམས་ཆོས་ཅན། ཁྱུང་ཙམ་པ་པོ་དབྱིག་གཉེན་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་བཞི་བའི་སྐྱེར་བའི་ཡོན་ཏན་དུག་པའི་བཤད་བྱ་ཙ་ཤེ་བའི་མདོའི་
 འགྲེལ་བའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ནི་བ་འཛོའི་བཤད་ཡམ་མ་བྱར་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
 ཟུར་བཞི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། ལྟ་བུ་ཐ་མའི་འགྲེལ་བར། ཞི་འཛོས་སྐྱེར་བསྟན་

རང་གི་འདོད་པ་ནི་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་དང་པོ་དགྲ་གནས་དུས་དང་ཐ་མ་དགས་
 ཅམ་འཛིན་པའི་ལེན་དེ་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཐ་མར་འདོད་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། གནོད་
 འཛེམས་ཆེ་བར་ཞེས་པ་ནས་འདིའི་རང་ལུགས་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དང་མཐུན་
 ལ་གྲིཛ་བས་ཀྱང་ལོ་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གནོད་འཛེམས་རང་ཉིད་ལས། ལོ་ལྷ་སྟོང་ལ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་
 ལ་ཞེས་པ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་བ་བརྒྱ་བ་ལ་དགས་ཅམ་སྟེ་འདི་ཉིད་ལ་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་
 བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་དབྱིག་གཉེན་ནི་ཕྱོགས་ལྗེའི་དགོངས་
 པ་ངས་མ་བཟུང་བར་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་མཁན་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་ཐེག་
 ཆེན་བརྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་དར་བའི་སྒང་ལ་སྟེ་བདུས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པར་གྲགས་
 པའི་སྤྱོད་པའི་ཕྱོད་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཐ་མའི་འབྲེལ་
 བར་ཞི་འཛོའི་བཤད་ཡམས་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་དེ་རྩ་མ་པ་པོ་དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་ནི་ཤུའི་སྐབས་ཀྱི་ལ་སྤྱོད་
 ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཞེ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ་མདོ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བརྒྱའི་ལས་ལ་མ་མི་གཏོང་
 བའི་སེམས་དཔལ་མ་བཟུང་བར་མདོ་ན་མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱ་རྣམས་པའི་སེམས་དཔལ་
 གཅིག་དུ་བཟུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། གནོད་འཛེམས་ཆེ་བའི་ཡོད་
 པ་བཞག་ནས་མེད་པ་བཅའ་བ་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་བཞི་བཞི། དེ་ཆོས་ཅན། རྩ་མ་པ་པོ་དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་
 གྱི་མདོར། མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། རྩ་བ་ན་བས་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་དཔུ་སེམས་
 ཀང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞི་བྱས་
 རས་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་དབྱུ་པའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་དུ་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནོད་འཛེམས་ལས། དེ་ལ་མིག་ཅས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་
 གྱི་མིག་གོ། མིག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་དང་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་

མིག་གིས་སོ། །སྤྲོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲལ་ཞེས་བྱ་བ་འི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ན་
 བ་ན་བས་སྤྲོད་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པ་སྤྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོས་
 བློ་སྤྲོད་ན་མ་བཏགས་ཀྱི་མིག་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་མིག་གིས་སྤྲོད་བ་ཆོས་ཉིད་འཛིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེས་ཆོས་ཀྱན་ལ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་ན་མ་བཞག་
 བྲས་ནས་སྤྲོད་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྤྲོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་
 ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གཞི་གཞན་དབང་
 སྤྲོད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་དགག་བྱའི་བདག་དེས་སྤྲོད་བ་གཞི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་ཏུ་
 འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཉིད་སྤྲོད་གཞིར་བཟུང་ནས་མཉམ་
 བཞག་ཟག་མེད་ངོར་གཞན་དབང་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྤྲོད་བ་དེ་གཞིའི་ལྟ་བུ་གཏན་
 ལ་འབེབ་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་འདྲའི་སྤྲོད་བ་བཟུང་པའི་འཁོར་བའི་ཅ་
 བ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་
 གིས་འཁོར་བ་འཁོར་བའི་གང་ཟག་ལ་མིག་སོགས་ཉིད་སྤྲོད་གཞིར་བཟུང་ནས་དགག་
 བྱའི་བདག་གིས་སྤྲོད་བར་གཏན་ལ་འབེབ་དགོས་ཀྱི། སྤྲོད་བ་ཁོར་བ་གཞིར་བཟུང་
 ནས་དེ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཞེས་བཟུན་ཀྱང་མིག་སོགས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་
 བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐག་པ་སྤྲུལ་དུ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་ལ། ཐག་པ་
 སྤྲོད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པར་བཟུན་དགོས་པ་མ་གཏོགས་སྤྲུལ་གྱིས་
 སྤྲོད་བ་བཟུན་པའི་སྤྲུལ་འཛིན་གྱི་འཛིགས་སྒྲག་སེལ་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ལེགས་
 བཤད་སྤྲོད་པོ་ལས། དེས་ན་འཛིན་ཉེན་ན་འདྲེ་ཤར་སྤོར་གནོད་པ་ལ་ལྷུང་རུབ་སྤོར་
 གཏོང་ཞེས་པ་ལྟར་མ་སོང་བར་གང་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གཞི་གཞན་དབང་དེས་
 ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་བདག་གིས་སྤྲོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པས།
 སྤྲོད་ཚུལ་དེ་འདྲའི་སྤྲོད་ཉིད་སྤོམ་ན་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི།
 ལུགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྲོད་ཚུལ་གྱི་སྤྲོད་བ་སྤོམ་ན་ནི་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་
 མི་གནོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ངོར་

གཞན་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་བའི་སྤྲོད་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་མདོ་དཔེ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྤྲོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་འདྲའི་མིག་གསུམ་ག་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཐུབ་ཅེ། སྤྲོད་ཉིད་ཡིན་ན། ཁྱོད་སྤྲོད་ཉིད་དུ་འཛིག་པའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་
 སྤྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་སྤྲོད་ཉིད་དུ་འཛིག་པའི་དགག་བྱ་ལ་
 བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་དང་། མེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་བུམ་པ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཐུས་ཡོད་
 དུ་གྲུབ་པའི་བདག་དང་། དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་དེ་དགག་བྱར་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྤྲོད་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་དོན་སྤྲོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཉིད་དེ་གཞན་དབང་ཀུན་བདག་གསུམ་སྤྲོད་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་མ་གྲུབ་
 ཅེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་བའི་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་སྤྲོད་གཞིར་བུས་
 རས་དེ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་བར་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ར། འོན་ཏེ་ཐོང་རྩ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་བར་རྟོགས་པ་ལ་འོང་རྩ་རྟོགས་དགོས་
 ལས་ཏེ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཡིག་ཆར་འདིའི་སྤྲོད་ཚུལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྤྲོད་ལྟར་ཡིན་
 ལས། ལེགས་བཤད་སྤྲོད་ཐོར་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི་
 གཞན་སྤྲོད་ལྟར་འགྲུར་ཚུལ་ནི། གནོད་འཛོམས་ལས་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀུན་བདག་གསུམ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་ཐོའི་སྤྲོད་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་
 དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ཐོ་ལ་ཇེ་ཡལ་ཇེ་ཡལ་དུ་སོང་མཐར་
 སྤྲོད་སང་དེ་འབའ་ཞིག་གར་ལ་དེའི་ཆོ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེའི་ངང་དུ་ཡལ་
 བའས་རྒྱབ་པ་ལྟ་བུར་སོང་ཞིང་། སྤྲོད་བའི་དེ་ལྟར་དུ་མ་སོང་བའི་དེ་ཆོ་སྤྲོད་
 རྟོགས་པར་འདོད། སྤྲོད་བའི་ཡང་ཆོས་ཅན་སྤྲོད་ཆོག་དང་བྲལ་ཞིང་རང་གི་ངོ་
 ཐོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་བཤད་པ་དེ་དང་། གྲངས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་
 བུ་འཁོར་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི་སྤྲོད་བུ་དང་ཅ་བའི་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་

ཏུ་འབྲུལ་བའི་རྫོང་ས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། རྣམ་ཞིག་ཐ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་མངོན་ཤེས་སྦྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ལ་ལྷ་བའི་ཆོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆ་བའི་
 རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བརྩམས་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཕྱུ་ཡན་གར་དུ་གནས་ཤིང་། དེའི་
 རང་བཞིན་གཅིག་ཕྱུ་དེ་ས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མཐའ་དག་གིས་སྤྱོད་བར་རྟོགས་
 པ་ལས་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་སྤྱོད་བོ་ལས། བདག་
 ཀྱང་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གཞན། རྟེན་རྟེན་མཐོང་བ་ཡིས། སྦྱེས་བུ་ཤྲོ་ལ་
 བཡིན་ཞེས་བཤོད། ཅེས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འཁོར་བ་ན་ཡུལ་ལ་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱེས་བུ་དང་རང་བཞིན་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྫོང་ས་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་
 པ་ལྷག་པར་སྦྱེས་པར་འགྱུར་བ་ན། རྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་འདོམས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཡང་གཞན་བདག་ཀྱང་གཞན་ནི་ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མཐོང་བ་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་རྣམས་ལྷོག་
 པར་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་ལས་ཐར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གངས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་
 མོ་ལས། སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་གཞི་དང་སྤྱོད་ཚུལ་ཐམས་
 ཅད་དབུ་མེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་གཞན་
 སྤྱོད་གི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན་པས་སྤྱོད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཐ་གལ་བའམ་སྤྱུག་
 མོས་ཡིན་པར་སྟོན་པས་གསུངས་ལ། མཁས་པ་དུ་མས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། སྟོན་པས་ནི་ལང་ག་ཤེགས་ལས། རྫོ་ཤྲོས་
 ཆེན་པོ་གཅིག་གཅིག་གིས་སྤྱོད་བ་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཆད་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཁྱོད་
 ཀྱིས་སྤང་བར་བྱུང་། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཙུག་
 ལག་ཁང་དག་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་བ་ལྟར་མིན་གྱི་ཐག་པ་སྤྱུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ལྟར་ཡིན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནོད་འཛམས་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་བ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། གསུམ་གྱི་གནོད་འཛམས་ལས་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་

བྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་
 བདེན་པར་མེད་པ་ལམ། རང་སྟོང་དུ་གསུངས་གིང་། ཤེར་མདོའི་སྐབས་སུ་སྟེ་
 བཅེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་སྐྱས་ཟེན་སྒྲིང་བཞིན་
 པར་མཛད་པ་དང་། སྟེ་བ་དང་འགག་པ་བདེན་པར་སེལ་བའི་རིགས་པ་ལམ་བདེན་
 པར་མེད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་ཅི་བཞིན་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་ཐུང་ལས། གང་ལྟར་ཡང་འདི་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
 ཆེས་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ་རྒྱས་པར་འོག་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 འདི་ཉིད་ལས། གནོད་འཛུངས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་
 སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་གིང་། སྟེ་མེད་འགག་མེད་རྣམས་
 ཀྱང་སྒྲིང་བཞིན་པར་འཆད་ནས་སྟེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཚོགས་བཞིན་
 འཆད་པས་སེམས་ཙམ་མིན་ལ། ཞེས་དང་། གནོད་འཛུངས་ལས། ལྷ་ཕྱི་ལུང་
 འདི་རྣམས་དངས་ནས་སྟེ་འགག་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་བཛྲོད་པ་ནི། སྟོབ་
 དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་ཆེ་བ་གྲགས་པས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དང་ཁྱད་པར་
 མེད་པར་སྒྲུབ་ཞིང་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙམ་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་བཅེད་པ་ཀྱན་བཏགས་
 ལ་འདོད་ཅིང་གཞན་དབང་སྟེ་བཅེད་པར་བཤད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སེམས་མི་སྟེ་ལ་རྟེན་
 གཞན་གྱིས་སྟེ་འོ་ཞེས་པ་རྣམས་མཚུངས་པའི་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་དང་། དེའི་
 ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པས་ནི་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་སེམས་འོད་གསལ་བ་དོན་དམ་པར་
 འདོད་ལ། འདི་ལས་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་རྣམ་བུ་གཉིས་སྟོས་བཏགས་པ་ཙམ་
 དུ་བཤད་པ་ཡང་ག་ལ་མཚུངས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཁས་
 མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོའི་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བའི་རྒྱབ་བདེན་དུ་སྟེ་
 སྐབ་གྱིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་ལུང་ཁྱད་ས་
 མི་འདེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་རིགས་ཚོགས་བཅུངས་པ་ནི་མཁས་པས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཙམ་པ་པོ་དབྱིག་གཉིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་མཛད་པའི་
གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་དང་མཐུན་དགོས་པ་ལས་དེ་དག་དང་ཆེས་མེས་མཐུན་པའི་ཕྱིར།
སྐབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་བཙུནྟེན་པ་བཙུང་གཉིན་པོར་མི་འཆད་པ་དང་། མདོ་
སྡེ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་དང་བཤད་ཚུལ་མ་མཐུན་པ་དང་། དབྱིག་གཉིན་
གྲིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་དགོངས་དོན་དགོངས་འབྲེལ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་
པར་རྒྱུ་བཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་པ་དང་བཤད་ཚུལ་ཆེས་མེས་མཐུན་པ་དང་།
གནོད་འཛམས་བམ་པོ་ཉེར་གཅིག་པར། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་གྲིས་ས་བརྒྱན་
པར་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་དེ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་བརྒྱས་སུ་རིགས་ངེས་བྱང་
སེམས་གྲིས་སྤྱི་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དབྱིག་
གཉིན་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའི་ཞེས་སོགས་ལུང་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་གི་སྒྲོན་ས་དཀག་
སྐབ་མཛད་དོ། །

གཞུང་འབྲེལ་ནི་སྤྱོད་ཉིད་བཙུནྟེན་དང་སྐྱེ་འགག་ཀུན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་
ཞེས་པའི་སྐབས་དེ་གཉིས་ནི་འོག་རྒྱ་ཆོགས་སྐབ་དང་། གདམས་ངག་སྐབས་སུ་
བཤད་ལ། དེ་ཡང་གདམས་ངག་སྐབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིན་ནང་ནས་
ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོམས་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་འགག་
པའི་ཆོས་ཅན་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཅན་རྒྱུ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་
དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་མདོས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེ་
འགག་ཀུན་བྱང་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། བཛྲིད་པར་བྱ་སྟེ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་རྒྱུ་པར་ཉོན་པ་བཞིར་གྱུར་ཏེ། བདག་
ལས་སམ་ཞེས་སོགས་གྲིས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་བདག་
ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་བྱངས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་འགག་
པ་མེད་དེ། དབྱུ་མ་རྩ་བ་ལས། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་བ་དག་མི་འཐད་པ་ནི་གང་
ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། འགག་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་

པ་ནས་ཇི་ལྟར་མགོ་ལ་ལན་གཉིས་སུ། བཅད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྲངས་
 པ་དང་། དེས་ན་སྒྲེལ་གཞི་ཞི་སྒྲོལ་བཀྲ་ལས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་
 པར་གཞི་དེ་འཛིན་པ་ལས་སྒྲེལ་ཕྱི་འདི་ནམས་བྲངས་པ་དང་། ཚོགས་སྒྲུབ་སྐབས་སུ་
 གསེར་འཐེང་ལས། སྒྲོང་བཞིན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བཞག་ནས་འདི་སྒྲུབ་དུ་སེམས་
 དེ་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་འདུས་མ་བྱས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པའི་
 པར་སྒྲོང་ཞིན་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་བཤད་ནས་མདོར་ན་ཆ་འགའ་ཞིག་འགོག་འགའ་
 ཞིག་བསྒྲུབས་པ་དགག་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུང་དོར་ལས་མ་འདས་པ་ཉི་ཆེ་བའི་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་
 གྱི་ཞེས་པ་ནས་དོན་དམ་པར་ན་གདོད་མ་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་པས་ཅིའི་ཡང་
 ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ཅ་བ་ལས། འདུས་བྱས་རབ་དུ་མ་གྲུབ་པས།
 འདུས་མ་བྱས་ནི་ཅི་ཞིག་གྲུབ། ཅེས་དང་། གང་དག་རང་བཞིན་གཞན་དངོས་
 དང་། རྟོག་སྒྲོང་དང་དངོས་མེད་ཉིད་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ནས། མི་སྒྲོང་ཅུང་ཟད་
 ཡོད་མིན་ན། སྒྲོང་བ་ཡོད་པ་ག་ལ་གྱུར། ཞེས་པའི་པར་བྲངས་པའི་སྒྲུབ་གྱི་
 རིགས་ཚོགས་ཇི་བཞིན་བཤད་པས་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལས་བཤད་སྒྲོལ་
 ཟུར་དུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཤིང་དྲི་སྒྲོལ་འཐུང་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ད་ལྟར་གཞི་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ། གོང་གི་རིགས་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་
 སྒྲེལ་དུ་སེམས་ཞི་འཆོལ་སྒྲུབ་བཅོས་ཅོམ་པའི་ཆོད་ལ་མ་བསྐྱབས་ན། ཞི་འཆོལ་ཕགས་
 སྒྲོལ་གྱི་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་སྒྲེལ་སྒྲུབ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་གསུམ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཞི་བ་འཆོལ་སྒྲོབ་མ་ཡིན་ཞིང་ཞེས། འཕགས་སེང་གཉིས་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་
 ཤེས་གསུམ་ཡིན་ལ། འཕགས་སྒྲོལ་རང་ཉིད་དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སྟོང་གངས་མ་གདོགས་
 མ་བཞུགས་པར་ལམ་རིམ་སྒྲུབ་རྒྱུད་ནམ་ཐར་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་བ་སྟེ། ཞི་
 འཆོལ་དུས་དབྱིག་གཉིན་རང་མཁས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་འཕགས་པ་སྒྲོལ་སྟེ་
 སྒྲུབ་མར་མཛད་ཡོད་ན་བསྐྱར་བཅོས་ཅོམ་པའི་ཆོད་ལ་ཇི་ལྟར་མི་བསྐྱབས། ཡང་
 ཡིག་ཆར་ཞི་འཆོལ་སྒྲོབ་ནས་འཕགས་སྒྲོལ་སྟོགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབུ་མར་

བཤད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡར་ཕྱིན་མཆན་ལས། ཞེས་པ་འདི་ནི་འཆོས་
 དབྱུ་མ་རྒྱན་བཅའ་ས་ནས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབྱུ་མ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པའི་སྤྱོད་དུ་
 འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་དགོངས་སམ་དཔྱད་དགོས་ཏེ་རྒྱུད་སྤྱི་རྣམ་
 ཆེན་མོར་ནི་འཆོ་འཕགས་གྲོལ་གྱི་སྒྲ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན།
 ཞི་འཆོའི་སྤྱོད་དུ་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབྱུ་མ་བཤད་པ་དེ་ལམ་སྤྱོལ་
 རྒྱུད་ཅམ་ཞིག་བཤད་པ་ལ་བྱེད་ན་དེ་ཅམ་འཕགས་གྲོལ་སྤྱོད་དུ་ནི་འཆོས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེའི་སྤྱོད་དུ་ནི་འཆོས་དབྱུ་མ་རྒྱན་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཕྱི་དོན་མེད་
 པའི་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་མ་བཤད་ན་དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བར་ངེས་ཤིང་ཕྱི་
 དོན་ཡོད་པའི་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱོད་དང་སང་
 གེ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་ཞབས་གསུམ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་སྤྱོད་དཔོན་
 ཞི་འཆོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣོང་ཐུན་ལས། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་དབྱུ་
 མ་རྣུང་བ་དང་རྣོང་རིམ་གསུམ་དང་འཕགས་སང་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་ཞབས་གསུམ་
 ཡུལ་ཀ་ར་ལ་སོགས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབ་ཚུལ་ནི་འཆོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོང་། འཕགས་སང་གཉིས་ནི་འཆོའི་སྤྱོད་མ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱུར་བའི་མན་ངག་ནི་འཆོས་འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱོད་དང་བཅུན་
 པ་གྲོལ་སྤྱོད་ལས་རྒྱུད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུད་རྣམ་ཐར་ལས། རྒྱུད་པར་དུ་
 བཞུན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཁན་ཆེན་ནི་བ་འཆོ་ལ་གྲོལ་སྤྱོད་རྣམ་གཉིས་
 རས་བྱུང་བའི་མན་ངག་བྱུང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱུར་ཏེ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པར་སྦྱེད་པ་མདོ་རྒྱན་རྒྱུར་བའི་
 མན་ངག་མཐའ་དག་ལ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གནང་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པས་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད་དཀའ་ཅི་ལྟར་ལགས། རིགས་
 པ་བཞི་བའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཉིད་སྣོང་གཞིར་བུས་ནས་དེ་གཞན་དབང་དང་ཀུན་

བདགས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཚུལ་དེ་གངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྤྲོད་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་དཔུང་པ་འདི་
ཡོད་དེ། །དེ་འདྲི་སྤྲོད་ཚུལ་དེ་གནོད་འཛམས་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་མ་མི་
ལེན་ལེན་ན་ནི། དེ་འདྲི་སྤྲོད་ཚུལ་དེ་དེའི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གནོད་
འཛམས་དེ་ལས། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་སྤྲོད་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་
བ་དེ་སྤྲོད་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲི་སྤྲོད་ཚུལ་དཔུང་མཁས་མཁས་པ་ཀུན་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁས་པ་དེ་དག་གིས་རིག་ངོའི་སྤྲོད་ཉིད་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་རིག་ངོའི་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྤྲོད་པོ་ལས། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་
རིག་པའི་ངོར་བཟོད་བྱེད་བྱེད་དང་གཟུང་འཛིན་ཏུ་སྤྲོད་པའི་གཉིས་སྤྲོད་དང་
བལ་བ་པ་འོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གཉིས་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་དེ་སྤྲོད་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
མཉམ་བཞག་ངོར་གཉིས་སྤྲོད་མེད་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མི་ལེན་ན། ཡིག་ཆའི་
སྐབས་དང་པོ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་ནན་ཏན་གྱིས་འགག་པ་མཛད་པ་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞིབ་ཆ་ཞིག་གསུང་བར་ཞུ། ཡང་གནོད་འཛམས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་མེད་ཏུ་བཤད་པ་གོང་དུ་གསེར་འཕྲེང་ལུང་དངས་པ་ལྟར་ཡིན་ན་གནོད་
འཛམས་མཁན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། དེས་ན་སྤྲོད་
ཉིད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕར་ཕྱིན་མཆན་ལས། དེ་སྤྲོད་ཉིད་བདེན་མེད་
ཏུ་འདོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་དམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་གོང་དུ་དཔུང་གཞིར་བཀོད་པ་དེ་དག་ལས། རང་སྤྲོད་ཤར་ཆོད་གཞུང་
ནས་མཐོང་ཆོད་ཀྱིས་ལན་མདོར་བསྟུས་ཞིག་བྲིས་ན། སྤྲོད་གནོད་འཛམས་ཀྱི་
བཤད་པ་དེ་དག་ལས་གཞིའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འཕེལ་ཚུལ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་
འཐད་ཀྱང་། མཉམ་བཞག་ངོར་སྤྲོད་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་བ་དེ་ཡུལ་ཅན་ལས་
གྱི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འཕེལ་ཚུལ་ལ་སྤྲོད་གང་ཡང་མེད་པར་ཆོགས་སྐབས་སུ་ངོ་

ནང་བའི་བཤད་པ་དང་གཏན་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པས་གྲུབ་ལ། འོན་རང་ལྷགས་
 ལ་འཐད་ན་ཡིག་ཆའི་སྐབས་དང་པོ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་སྟོང་ཚུལ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་གལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མདོ་དཔེ་སྐྱུས་ཟིན་གྱིས་
 སྟོང་ཚུལ་དེ་གངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་ལྟར་དུ་འགྱུར་ཚུལ་སྟར་ལྟར་ཡིན། གཞོད་
 འཛམས་མཁན་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་འདོད་ཀྱང་། མཆན་ལས་
 གསུངས་པ་ནི་རིག་པོའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་སྟུང་མོ། །

ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད་།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་མང་འཛོལ་བཟང་ཆེ་བརྟན་།

ཨ འདིར་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་ཡུགས་བཞག་པ། དེ་ལ་
 ཚུད་པ་སྤྲོད་བ། དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པར་སྐྱབ་པ་སྟེ། གཤེར་ཕྱོད་ས་བཅད་
 གསུམ་གྱི་སྤངས་མདོར་བསྐྱུས་ཞིག་བཞིན་ན། དེ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
 ལས། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཛོལ་ནམས་ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ་ཞེས་
 པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་མཆོད་བཞིན་
 མཛད་དོ། སྤྱིར་མཆོད་པར་མཛད་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཡིད་ནའང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྐབས་
 འདིར་མཁུན་གསུམ་ལ་བསྟད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཞིན་བྱ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱག་
 ཡིན་ནོ། རྟེ་ཡང་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་རང་གི་འཕགས་པའི་བཞེད་
 དོན་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟད་དེ། དེ་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཐབས་
 གཞི་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་ཀྱན་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེར་བྲིད་པར་མཛད་
 པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐབས་ལ་མ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་
 གའི་བཞེད་དོན་བསྐྱབས་པར་མཛད་པ་དང་། ཐུབ་པ་མངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་ཐབས་ནམ་མཁུན་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བྱ་ནམས་ལ་བཞིན་བྱའི་ནམ་པ་ཀྱན་
 དང་ལྡན་ཞིང་བཞིན་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འདི་གསུངས་པར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་
 དོ། རྟེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱའི་མཆོད་བཞིན་གྱི་ཆོག་དེ་ཐོས་པ་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གང་དུ་
 འཁྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་མཁུན་པ་གསུམ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཞིན་བྱ་རུ་གོ་བར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལྟར་གོ་བ་ན་གོ་ལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནམས་དང་བ་སྐྱེས་ཉེ་བསྟན་བཅོས་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོ་མ་པའི་རིམ་གྱིས་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་
 ཐེར་ཡིན་ཏེ། གཤེར་ཕྱོད་ལས། བསྟོད་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་ཡིད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་

དང་བ་སྦྱེས་དེ་ཆོག་ལེན་པ་ལ་འདྲུག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཕྱིར་མཛད་དེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་སྐབས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོན་པ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་མཐའ་
དག་ལ་ཡིན་ན། སྦྱིར་བ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱེ་ལ་མ་བསྟོན་པས་གངས་ཉུང་
ལ། སྦྱིགས་རེར་ཡིན་ན་མཐུན་པ་གསུམ་ལས་གང་རུང་གཅིག་གསུམ་ནས་མཐུན་
གཅིག་བྱ་ལ་བསྟོན་པའི་ཆོག་གི་མཐུན་པ་གསུམ་སྦྱོས་མེད་གོས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་
ཕྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ།

དང་པོ་ནི། མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ལ་བསྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མཐུན་
པ་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོན་པས་མངོན་རྟོགས་ལྟག་མ་སྦྱིར་བཞི་དང་། འབྲས་
བུ་ཆོས་སྦྱེ་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། སྐབས་འདིར་ནས་
བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐུན་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་
རྟོགས་མཐའ་དག་རང་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དེ། ནམ་བཞག་རྟེན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐུན་པ་གསུམ་པོ་དེར་མ་འདྲུས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་
རྟོགས་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེ་ལ་རང་ལུགས་
ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་ནས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྟུས་པར་གསུངས་དེ།
དེ་གསུམ་དུ་མ་འདྲུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། མཐུན་པ་
གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བསྟུས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བསྟོན་ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་
པ་ཡིན། སྟོན་པས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཅོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན་བཤད་པ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་དང་། འགྲེལ་
བཅོད་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་

བསྐྱུལ་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་དེས་ཀྱང་འཆད་པར་
འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་བརྒྱན་བསྐྱུལ་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་ཡིན་ཞིང་དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོད་པ་གསུམ་
སྦྱར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་
པའི་མཆོད་པ་གསུམ་འཕགས་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་དང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་ཤར་འགོད་
པ་མཛད་དུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་མཆོད་པ་གསུམ་པོ་དེ་
དང་དེའི་སྤྱི་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཚོགས་ལམ་པ་དང་སྦྱར་
ལམ་པ་དེ་དག་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་མིན་པར་བསྟན་པ་ག་ལ་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱལ་བོ་
འཁོར་དང་བཅས་པ་འགྲོ་བ་ན་རྒྱལ་བོ་ག་ཤེགས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཚིག་དེས་གཙོ་
བོ་རྒྱལ་བོ་འགྲོ་བ་བཤད་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་འགྲོ་བར་མི་བཤད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་གཞན་དུ་ན་ཉི་མ་དང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱུལ་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྣམ་པ་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་
འཕགས་པའི་མངོན་ཏེ་གསུམ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ལུང་དེ་སྤྱི་མིན་དེ་ལྟར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱེད་ལྟར་ན་ཚོགས་སྦྱར་གཉིས་ན་བྱུང་བུ་མི་རྟག་སོགས་
བརྒྱ་དུག་ཏོགས་པའི་སྒོ་དང་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དང་གཞན་དོན་ཁྱར་དུ་བྱེད་
པའི་སྙིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་བྱུང་བྱེད་རྣམ་
བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་

འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཁོན་ཡིན་པར་འཕགས་པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབས་པ་དེའི་
 ཕྱིར་། འདོད་མི་རྣམས་ལ། རྟགས་ཁས་རྒྱངས། ཁོན་རེ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་
 རྒྱུད་གི་ཆོགས་སྤྱིར་གཉིས་དང་རྣམ་བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་ཁྱབ་
 བྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་གཉིས་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་
 བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཆོགས་སྤྱིར་གང་
 རུང་ལ་རྣམ་བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས། ཐེག་ཆེན་
 ཆོགས་སྤྱིར་གང་རུང་ལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 སྤྲུམ་དང་ཐེག་དམན་ལམ་དོན་གཅིག་ཕྱི་མ་དང་བྱང་སེམས་ལམ་དོན་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར་། དེར་ཐལ། ཡབ་སྤྲས་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་
 ཕྱོད་ལས། བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་པ་
 གསུམ་ག་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྤྱོད་བཞི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བཟློད་དུ་མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་ཡང་།
 ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མཁུས་
 རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོག་
 ས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་རྟེན་ངེས་པ་ཅན་དུ་
 མངོད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་
 བཞག་རྟེན་དང་སྟེ་བའི་རྟེན་ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སྤྲུམ་
 དང་འདྲ་བར་མངོན་རྟོགས་རིགས་སེ་སྤྱིར་འབྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་བཞག་དང་སྟེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་
 ལས་ཀྱང་། རབ་འབྱོར་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཅུ་མ་ཡིན་ལ། དེ་

དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
མཁྱིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དྲུལ་ང་མཁྱིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་
ལས་ཀྱང་། རབ་འབྱུར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་ཡིན། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་
ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་གང་ནས་ཀྱང་མ་
བབ་དེད། །

འོན་ཀྱང་དུ་བབ་དཔེ་ལྟར། ཐེག་དམན་ལམ་དང་རྣམ་བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་ན་ཐེག་དམན་འཕགས་ལམ་ལ་གཞི་ཤེས་དགོས་
པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་ཐེག་དམན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་བཤད། འདོད་མེ་རུས་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་
དཔྱད་ལས། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་ལ་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་གིས་མ་བྱབ་
རྟེན་དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་རྩོན་སེང་གི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ལྟག་བསམ་སོགས་དང་ཐེག་དམན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་གཞི་ཤེས་སུ་མ་བབ་དཔེ་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
དང་། སྐབས་ལྔ་བར་ཡང་། སྤར་རང་གཞན་མང་པོས་དེ་ལྟར་བྱས་འདུག་པས་
དེ་མཐུན་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དེ་གསེར་ཕྱེང་ལས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་ཞི་འཛོལ་སློབ་
དཔོན་དང་། འཕགས་སངས་རྒྱལ་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་ཕར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ར་རང་ལུགས་སློབ་དཔོན་ཞི་འཛོལ་ལུགས་ཡིན་པས་དེའི་ལུགས་

ལ་ཉན་རང་རིགས་ངེས་ལ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཕགས་སེང་སྒྲོབ་
དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེའི་ལྷགས་སུ་འགྲེལ་བས་དེའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་མང་གྲ་ཚང་གི་ཆོས་རྩེའི་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་ཡིན་
ཞེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

འཕགས་སེང་རང་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་རིགས་ངེས་འཕགས་པ་ལ་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཇེ་ཡབ་སྲས་དང་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་།
དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
གི་དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཞུགས། རེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཞེས་པ། ཉི་ཁྲི་སྤང་བ་ལས།
དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་སྟེ། དེ་མེད་པས་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པར་བྱའོ། ཡོད་པར་མ་འགྱུར་
བཞི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། རེས་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འཕགས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྒྲུབ་པའི་
རྟེན་ཡིན་ནི་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་པ་ནས། རྟེན་པའི་ཆོས་དམིགས་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བའི་རིགས་ཐ་དད་དུ་བཞུགས་དོ། ཞེས་དང་། རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་
པ་དང་། བརྟེན་པ་ནི་འདིར་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་
གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་སྒྲོང་རྒྱུ་དགོས་
ལ། བདེན་གྲུབ་སྒྲོང་རྒྱུ་མ་བཅད་པར་བདེན་སྒྲོང་སྒྲོང་རྒྱུ་བཅིང་། དེ་མ་
གྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་སྒྲོང་རྒྱུ་གྲུབ་པོ། དེ་ཡང་དང་བོ་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་
དུ་ངེས་དགོས་པས་ཉན་རང་ལ་ཡང་བྱི་ནང་གི་ཆོས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཉིད་
བདེན་པར་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཉི་ཁྲི་སྤང་བ་
ལས། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཐ་དད་མི་

རུང་བ་ལ་ཚོད་རྒྱ་ཡིན་གྱི། རིགས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་བྱས་ནས་སྔོད་དང་སྔོད་མ་ཡིན་
 པར་ཚོད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྔོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་
 རྩེ་དང་མ་ཐུན་པར་བཞེད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཉི་ཁྲི་སྤང་བ་དང་བརྒྱད་སྔོང་འགྲེལ་
 ཆེན་གཉིས་ཀར། ཆོས་ཉིད་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་དུ་ཕྱེ་བར་གསུངས་
 ལ། རྩེ་གཙོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས་དེའི་ཕྱིར་ལྷགས་འདི་དང་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མངོན་དེ་དག་གི་ལྷགས་
 ལ་ཡང་རྒྱལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོན་
 ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་འདི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བྱུང་ལ། གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
 བ་ལྟར་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྔོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་མི་བཤད་
 ཀྱང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་སྔོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔོང་
 ཐུན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྔོང་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པའི་འཕགས་སེང་ཡང་བཞེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་སེང་གི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་
 ཉིད་མ་རྟོགས་པའང་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་འདུས་མ་བྱས་རབ་
 དུ་ཕྱེ་ཞིང་འགའ་ཞིག་མ་ཕྱེ་བར་འདོད་དགོས་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
 ཅད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་ལྟར་འཆད། ཅེས་སོགས་ལ་བ་སྤྲས་གསུམ་
 དགོངས་པ་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་
 བརྒྱད་བརྒྱས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་
 དོན་བརྒྱད་བརྒྱས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་དོན་
 བདུན་བརྩའི་ཡིག་ཆར། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་བདག་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཛེན་པ་དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

ཆ་བཞག་གིས་ཐེག་དམན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་རྣམས་
 བསྐྱུལ་ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་ཡིག་ཆར་ཡང་། ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་སྤྱུག་ནས་
 པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་
 ཡིག་ཆ་གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས། ཉན་རང་འཕགས་ལམ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་
 བྱུང་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉན་རང་འཕགས་པའི་ལམ་རྣམས་གང་ཟག་བདག་མེད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཆ་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱུག་ཀྱང་རགས་པ་ཉི་
 བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེར་བྱིད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་བར་མ་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར།
 མདོ་དེ་དག་གི་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་
 གིས་བྱུང་པར་བརྟན་ནོ། །དེས་ན་ཕར་ཕྱིན་རང་ལུགས་ལ་ཉན་རང་རིགས་ངེས་
 ལ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་པ་དེ་ཡང་ཞི་འཛོའི་དགོངས་པ་དང་། དེ་
 དག་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན། འཕགས་སེང་གཉིས་
 ཀྱི་ལུགས་ལ་རིགས་ངེས་ལ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་བཞག་པ་དེ་གོང་གི་གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པས་ཤེས་སོ། །

དེས་ན་ཕར་ཕྱིན་རང་ལུགས་དང་། འཕགས་སེང་ལུགས་ཞེས་སོ་སོར་བཞག་
 དགོས་རྟེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་དང་ཆོས་གྲགས་རང་ལུགས་གཉིས་ལས། རྣམ་
 འགྲེལ་རང་ལུགས་སེམས་ཅམ་སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་ཡིན་པར་ཡིག་ཆར་
 གསུངས་པ་དང་། ཆོས་གྲགས་རང་ལུགས་དབྱུང་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ། ལྷ་
 ཆོགས་སྤྲང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །གལ་ནེ་གཅིག་ཉིད་མི་རིགས་ན། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་ལུང་གིས་གྲུབ་པར་གིང་དེའི་སྤོལ་འབྱེད་སྐབས་སུ་ཡིག་ཆ་དང་མཚན་གཉིས་ཀས་
 གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་རང་ལུགས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱེའི་ལུགས་དང་། མངོན་
 ཅུ་བ་རང་ལས། བདག་གི་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཡལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱ་
 བའི་ཚུལ་གྲུབ་བཤད། །ཅེས་དང་། སྤོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉིན་རང་ལུགས་མདོ་

སྒྲེ་བའི་ལུགས་ཡིན་པར་མཛོད་ཡིག་ཆ་དང་མཛོད་སྒྲེ་མ་གྱི་དགོངས་པ་དང་། འདུལ་
 བ་རང་ལུགས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲེ་བའི་ལུགས་དང་། ཡོན་གྲག་རང་ལུགས་
 སེམས་ཅམ་ལུགས་ཡིན་པར་འདུལ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་མཛོད་འདུལ་
 བའི་སྒྱུར་བསྟན་ལས་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་ན་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་མཆོད་བཛོད་ཀྱི་བསྟོད་ཡུལ་ལ། རྣམ་བཞག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོན་
 པ་གསུམ་དང་སྒྲེ་བའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོན་པ་གསུམ་དང་དེ་གཉིས་ཡོད་
 པ་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།
 གསེར་ཕྱེང་ལས། ལྷས་ཟེན་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་སར་
 དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་བཟུང་ངོ་། ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་
 མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་པ་འདི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 བཀྲལ་ལ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དུ་མ་ཡང་བཞེད་དེ་ཞེས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
 མཁས་པའི་ཉི་ཤེས་རྣམས་འགྲེལ་བཞུགས་པའི་དག་ལྟར། གྲགས་ཆ། ཤེར་འབྱུང་། ཟླ་
 འོད་རྣམས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྱེང་ལས། དུ་མས་ཡང་བཞེད་
 དེ་ཞེས་པ་ནས། ལྷབས་དེ་ཉིད་དུ་འགག་པར་བྱོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གོང་དུ་བྱངས་པའི་གསེར་ཕྱེང་གི་ལུང་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་
 མི་ལེན་རྟེ། དེ་དག་པོད་ལྷ་མ་དང་གནོད་འཛོམས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་དང་
 རང་ལུགས་ལ་རྣམ་བཤད་ལྟར་མཆོན་པ་གསུམ་པོ་དེས་སྒྱུར་བཞེད་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་
 སྒྲུ་མཆོན་གསུམ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བརྟུས། མཆོན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱིས་
 བརྟུས་པར་མདོ་དང་ཉི་ལྟང་འགྲེལ་ཚུང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ནི།
 གསེར་སྒྲེ་མ་ལས། ཨ་པ་འདོད་ནས་ཨ་མ་མི་འདོད་པའི། རལ་བ་འཕེན་པ་བྱེད་
 ལས་གཞན་པ་སྟུ། ཞེས་པ་ལྟར་འགྱུར་བས་གསེར་ཕྱེང་ནས་གསུངས་པ་རྟེ་རང་

ལུགས་མ་ཡིན་ན། གསེར་ཕྱེང་རང་ལུགས་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་ན་མས་
 བརྩམ་ཚུལ་མ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་འདྲིན་ན། འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་མི་འབྲེལ་པའི་
 གསེར་ཕྱེང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་འདྲ་གསུང་མ་ཁན་ཁྱེད་ནི་སངས་རྒྱུས་ལས་མཁུངས་པ་ཞིག་
 རྟེན་ རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི། རྟོག་གེ་ལ་སྤྱངས་ཤིང་ལ་མཐའ་དག་གིས། །ལན་བརྒྱར་
 དཔུང་ཁྱེད་མཁོན་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་། །ཆ་ཙམ་ན་མ་པ་གཞན་དུ་གཡོ་བ་སྤངས། །དག་
 པའི་ཐུགས་མངའ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། རྟག་ཆང་ལོ་ཙམ་པའི་གསེར་ཕྱེང་འདི་མཐོང་
 ནས་༥ ཁྱེད་སློབ་མ་གཞན་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཆོ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས།
 བདག་སློབ་སེམས་པའི་ཀུན་རྟུན་ལྟར་ལྟུང་། །ཐུག་པ་མཁུན་པའི་གཏེར་ལ་ཕྱག་འཆལ་
 ལོ༥ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་མཁུངས་པ་དུ་མས་ཁྱེད་ལེགས་བཤད་འདི་ལ་བརྟུགས་པ་མཛོད་
 མང་དུ་མཛད་དོ། །རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་ཁྱེད་ །ཁྱེད་པར་རྒྱན་འབྲེལ་བཅུ་ལྷག་
 གཉིས་དང་གཅིག །གངས་རིའི་རྩྭ་སྤྱི་ལྷ་ཕྱི་མཁུངས་ན་མས་ཀྱི། །ལེགས་བཤད་ན་
 བའི་བརྒྱན་དུ་བྱས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ཕྱི་དོན་རིགས་པའི་ལེགས་པར་མཐའ་དཔུང་
 ཅིང་༥ །ཆོག་དོན་རྩི་ཞིང་གསལ་ལ་རབ་ཏུ་འདྲིལ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཆེས་གཞུང་དང་མི་
 འགལ་བར། །བྱུང་པ་འདི་ནི་འདི་ཡི་ཁྱེད་པར་རོ། །ཞེས་ཁྱེད་ཆོས་དེ་དག་རྟུན་པའི་བརྟན་
 བཅོས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲུང་བ་འདི་མི་འབྲེལ་བར་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་
 ལུ་བརྒྱང་ནས་མཐའ་དང་བྲལ་པའི་མ་ཙན་སེམས་ཅན་ན་མས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུང་མཆོག་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བཞི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །བདག་གིས་འདི་བྲིས་ན་མ་དག་ར་དགེ་པའི་མཐུས། །བརྟན་
 འདོན་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲུ་ཆོའི་མཛོད་འདི་རྒྱན་རྒྱས། །ཁྱེད་པར་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་ཐམས་ཅད་དུ་འང་།
 ལེགས་བཤད་འདི་ཡི་དགའ་རྟོན་མྱོང་གྱུར་ཅིག །དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྒྲུ་བོ་གྱུ་ན། །བསོད་
 ན་མས་ལེ་ཤེས་ཆོགས་རྩེགས་ཤིང་། །བསོད་ན་མས་ལེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྤྱི་
 གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །དགོའོ། །

༡༡། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ལྷ་ཡི་ལམ། །
 སྤྱིབ་པའི་ལོག་ཏྟག་ཉེས་སྤྱོད་ཐུན་པའི་ཆོགས། །
 རབ་བསལ་མཁས་བརྟན་བཟང་པོའི་འོད་སྤྲོད་གིས། །
 ཐུབ་བསྟན་གསལ་མཛད་སློབ་བཟང་རྒྱལ་བར་འདུད། །
 རྣམ་དཔྱོད་དམན་ཡང་སྒྲ་མའི་དྲིན་གྱིས་ནི། །
 གང་གསུངས་མདོ་རྒྱ་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གིས། །
 ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་བསྐྱིགས་པའི་གསེར་ཕྱང་གི།
 དྲི་བའི་ལན་འགའ་ཕྱེད་ལ་ཡིད་རབ་སྤྱོ། །

ཙམ་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲ་མང་མང་འཛིས་དགེ་བཤེས་སློབ་བཟང་བཀྲིས།

༥ དེ་ལ་འདིར་དྲི་བའི་ལན་ལ་འདུག་པ་ལ། ཙམ་གཞི་དྲི་བ་བཀོད་པ་དང་། ཙམ་
 པའི་ལན་ལ་འདུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དྲི་བ་དང་པོར། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་
 དུ་འབྱུང་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ། ལྷུང་བའི་དོན་ཞེས་པ་ནས་ཙམ་དང་འགལ་
 ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྤྲོད་ཉིད་བཟང་ཚུལ་དང་ཙམ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ཙམ་
 བ་ལ་གང་འཛོག་ཅེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་
 ལ། ལྷུང་བའི་དོན་བདུན་ལས་ལ་བཤད་པ་ནི་ལྷུང་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ ཞེས་
 པའི་འབྲས་སྤྲོད་ཀྱི་བཤད་པ་ལྷུང་མ་འདི་རྗེ་རང་གི་བཤད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དཀོན་
 མཆོག་འབངས་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་གང་ཡིན་ལ། མཁས་རྣམས་དགོངས་སྤྱོད་གས་
 མེ་གཅིག་པ་སྤྲོད་གས་ཞིག་གསུངས་མོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་
 ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་པར་འདོད་པ་ལ་ནི། བརྟག་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། བཤད་པ་
 བཀོད་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་ཙམ་བཀོད་པ་དང་། འགྲེལ་ཆོག་ཇི་བཞིན་བཀོད་པ་གཉིས་

ལས་མ་འདས་པས། དེའི་དོན་ཅམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་འདིའི་གཞུང་གི་བཀད་པའི་བབ་དང་བསྟན་ན་ཇི་རང་གིས་འབྲུ་མནན་གྱི་བཀད་པ་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས། གཞན་གྱི་བཀད་པ་བཀོད་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་འགྱུར་གང་ཡང་མི་གསལ་བཞི་ཐད་འདིར་བརྟུན་པས་ཤེས་སོ། །

འོ་ན། འགྲེལ་ཆོག་ཇི་བཞིན་པ་བཀོད་པ་ཡིན་པས། ཆོག་གི་རྣམ་འགྱུར་གཞན་མཛད་པར་གཞན་གྱི་བཀད་པར་དེས་མཆོན་རྟུན་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དུ་བཀོད་ཡོད་ན་བདེན་ཡང་། དེ་ལྟ་མིན་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་དེ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་གསལ་བར་རྟོགས་རྟུན་པར་འདུག་པས་འདི་ལ་རྩ་མཆོན་གཞན་མི་དགོས་སོ། །འོ་ན་མཛད་པ་སྤྲུལ་མ་དེ་ཇི་ཉིད་ཀྱི་བཀད་པ་ཡིན་ན། རང་གི་བཀད་པ་དང་མི་མཐུན་པས་གཞན་འགོག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས་སྤྲུལ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་གསལ་བར་འདེབས་དགོས་པ་གནད་དུ་ཆེ་བས་མདོར་བསྟུས་ཅམ་ཞིག་མཛད་ན། སྤྱིར་རང་གི་བཀད་པ་དང་མི་མཐུན་པས་རྩ་མཆོན་གྱིས་གཞན་འགོག་པ་མི་འཐད་སྟུང་དུ་རྟོགས་པ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་བསམ་དགོས་པ་ཡང་གལ་ཆེ་བར་བརྟེན། དེ་ལྟར་དུ་གོ་དགོས་པའི་ངས་པ་མེད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཞེས་པ་འདིས་ཤི། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཔྱལ་བའི་ལེའུར་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྦྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཐུན་པའི་ལས་ཉི་བར་གསོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།

གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ལོ་བྱེ་བ་སྤྲག་ཁྱིག་བརྒྱ་སྟོང་སྤྲག་མང་པོར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཔྱལ་བའི་ལེའུར་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་དགོངས་ནས། ཇི་སྒྲུ་མས་འདིར་རྣམ་པའི་དོན་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་ཚུལ་འདི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་དུ་འང་གནས་པས་ན། འདི་དང་མི་མཐུན་

པའི་མན་ངག་ཤེས་འབྲང་གི་བཤད་པ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་
 ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དོན་བསྟུས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཞེས་པ་འདིས། བརྒྱད་སྟོང་པར་
 ཤེར་བྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་བར་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པ་མིན་ན།
 དཔུལ་པའི་ལེའུ་དོན་ཆན་སོ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་བསྟུས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ལེགས་སམ་སྙམ་སོ། །གང་དག་གཞན་དོན་གང་ཡིན་མི་
 འཛོལ་བར་རང་གི་བཤད་པ་དང་མེ་མཐུན་པས་གཞན་འགོག་པ་མི་རིགས་ཞེས། ཆོག་
 ལ་བསྟན་པ་དག་གིས། ཤེས་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པས་གཞན་འགོག་པ་
 ལྟ་བུའི་གསུངས་ཟིན་གཞན་མང་དུ་བཞུགས་པ་ནམས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་ལེགས་
 པར་བསམ་དགོས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་བགྲང་ཚུལ་ལ་མཐུན་མི་མཐུན་མང་དུ་འབྱུང་བས། ཡུམ་བར་མའི་

བགྲང་ཚུལ་བཞིན་འདུག་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བནི།

༡ མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡ ནང་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡༠ ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་སྟོང་

༢ བྱི་སྟོང་བཙིད་དང་།

བཙིད་དང་།

༣ བྱི་ནང་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡༡ དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བཙིད་དང་།

༤ སྟོང་བཙིད་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡༢ རང་བཞིན་སྟོང་བཙིད་དང་།

༥ ཆེན་པོ་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡༣ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བཙིད་དང་།

༦ དོན་དམ་པ་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡༤ རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བཙིད་དང་།

༧ འདུས་བྱས་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡༥ མི་དམིགས་པ་སྟོང་བཙིད་དང་།

༨ འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བཙིད་དང་།

༡༦ དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་

བཙིད་དོ། ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་མན་ངག་ཤེས་འབྲང་དུ།

༡ ནང་སྟོང་བཙིད་དང་།

༢ བྱི་སྟོང་བཙིད་དང་།

- ༡ ཕྱི་ནང་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༢ སྟོང་བཞི་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༣ ཆེན་པོ་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༤ རྒྱ་ནང་པ་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༥ འདུས་བྱས་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༦ འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༧ མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༨ ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༩ རྣམ་པ་མེད་པ་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༡༠ རང་བཞིན་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༡༡ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༡༢ རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༡༣ མི་དམིགས་པ་སྟོང་བཞི་དང་།
  - ༡༤ དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བཞི་དོ། །ཞེས་བྱུང་།
- དབྱས་མཐའ་ལས། ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་བཞི། །
 དེ་ཡང་གང་གི་ངོ་ལྟར་མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་བཞི། །དགེ་གཉིས་
 ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་རྟུ་སེམས་ཅན་པར་ཕྱིར། །འཁོར་བ་གང་
 པར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་
 ཕྱིར། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་
 ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་
 གྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་བཞི། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དེ་
 རྣེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན། །ཞེས་དང་། དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་གང་དང་གང་
 བརྟན་པ་ནི།

- ༡ ཟ་བ་ཞེས་པས་ནང་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༢ བཟའ་བ་དང་ཞེས་པས་ཕྱི་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༣ དེའི་ལུས་ཞེས་པས་ཕྱི་ནང་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༤ གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་བཞི་ཅེས་པས་ཆེན་པོ་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༥ དེ་ཡང་གང་གི་ཞེས་པའི་སྟོང་བཞི་སྟོང་བཞི་དང་། འདིའི་སྟོང་གཞི་
 ལ་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཛིག་པར་དབུས་མཐའ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བརྒྱས་
 ཙ་འགྲེལ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་རྣམས་མཐུན་པར་གསེར་ཕྱང་དུ་གསུངས་
 པ་བཞིན། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བར། ནང་གི་སྟེད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དེ་
 ཡང་གང་གིས་སྟོང་པར་མཐོང་ཞེ་ན། སྟོང་བཞི་ཤེས་པས་ཏེ། དེའི་སྟོང་
 བཞི་དེ་ནི་སྟོང་བཞི་སྟོང་བཞི་དོ། །ཞེས་དང་།
 ༦ ཇི་ལྟར་མཐོང་། གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་བཞི་ད། །ཞེས་པས་དོན་དམ་པ་
 སྟོང་བཞི་དོ། །
 ༧-༩ དགེ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་འདུས་བྱས་སྟོང་བཞི་དང་།
 འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༡ ཏཱ་ལྟ་མེམས་ཅན་པན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་
 བཞི་དང་།
 ༡༠ འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་
 པ་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༡༡ དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༡༢ རིཾ་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་སྟོང་བཞི་དང་།
 ༡༣ མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དག་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་
 བཞི་དང་།
 ༡༤ སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་

བཅིང་དང་།

༡༥ གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྤྱོད་བཅིང་། ཞེས་
པས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱོད་བཅིང་དང་།

༡༦ དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། དེ་ནི་དེ་ལས་སྤྱོད་ཅིང་གཞན། ཞེས་
པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཅིང་སྤྱོད་བཅིང་དང་བཅུ་དྲུག་བརྟན་རྟོ།

བཅུ་དྲུག་དོན་བསྟུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིང་བགྲང་ཚུལ་ནི། ༡ ཟེ་བོ་ནང་གི་དངོས་
རྣམས་ཀྱི། སྤྱོད་བཅིང་ནི་དེ་ཡིས་བཟོད། ཅེས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་
ལ་སོགས་པར་ཟ་བ་བོ་ཅིང་དུ་ལྷག་པར་ཞེན་ཅིང་དེའི་ཞེན་ཚུལ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་བཅིང་
ནང་སྤྱོད་བཅིང་དོ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། སྤྱོད་བཅིང་སྤེལ་
ནི་གསུངས་པའི་བྱིས་ ༡) བཟའ་བར་བྱ་བ་བྱེ་ཡི་ནི། སྤྱོད་མཆོད་རྣམས་ནི་
འདིར་བཀག་གོ། ཞེས་པས་གཟུགས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་བྱིས་སྤྱོད་མཆོད་རྣམས། བྱིས་
པ་རྣམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར་གྱི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་མ་གྲུབ་པ་ནི། བྱི་སྤྱོད་བཅིང་
ཅིང་དང་། གཟུགས་སོགས་མེད་ན་དེ་ཡི་ནི། །ལུས་ ༡) གནས་ ༢) མཆོན་
ཅིང་ ༣) ཟད་པའི་དོན། རྟོགས་ཅིང་ཅེས་པའི་བྱི་ནང་གི་ལུས་དབང་རྟེན་ཁོག་
པ་དང་། གནས་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། མཆོན་ཅིང་ནི་སྤྱོད་བྱེད་པོའི་མཆོན་
སུམ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་སོ། །འདི་གསུམ་ནི། གཟུགས་སོགས་མེད་ན་དེ་ཡི་ནི། ཞེས་
གང་གི་ཆོ་གཟུགས་སོགས་བྱི་ནང་གི་སྤྱོད་མཆོད་རྣམས་བྱིས་པའི་གཟུང་བ་ལྟར་གྱི་
དངོས་པོ་མེད་པར་བརྟན་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ཆོ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཅིང་རྟོགས་པ་ཡིན་
ན། ཞེས་བྱི་ནང་སྤྱོད་བཅིང་དང་། ཆེན་པོ་སྤྱོད་བཅིང་དང་། མཆོན་ཅིང་
སྤྱོད་བཅིང་རྣམས་བརྟན་རྟོ། ༡༦) གང་གི་དེ་མཐོང་བ། དེ་ཡང་ནང་བ་ཡིན་
ཕྱིར་མེད། ཅེས་པ་འདིས་ནི་སྤྱོད་བཅིང་སྤྱོད་བཅིང་དང་། ༡) གང་བྱིར་
ནང་རྣམས་སྤྱོད་ཅིང་ན། རང་བཞིན་ཡང་ནི་སྤྱོད་བཅིང་། འདི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་
རང་བཞིན་རིགས། བཅུ་དང་ཤེས་རབ་བདག་ཅིང་ཡིན། ཞེས་པས་རང་བཞིན་

སྒྲིང་བཞི་དང་། ༡) ༧) སེམས་ཅན་སྒྲིང་མེད་འགག་པ་ཡང་། མེད་ཅེས་
 སོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་། །འཁོར་བ་དག་ནི་སྒྲིང་ཉིད་གཙོར་། །དེ་ནི་གསལ་
 བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྒྲིང་བཞི་དང་། ཐོག་མ་
 དང་མཐའ་མ་མེད་པ་སྒྲིང་བ་གཉིས་དང་། ༡༠) སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་
 དུ། །ཕྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མ་མཐོང་ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་ཀྱི།
 །སྒྲིབས་བརྒྱ་ལ་སོགས་སྒྲིང་པར་བསྟན། །ཞེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་བཞི་
 དང་། ༡༡) གང་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་ནི། །སོ་སོར་བརྟགས་ཞེས་རབ་
 བཟླ་པ། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ། །ཡོད་མེད་ཞེས་བྱར་བཟླ་པ་ཡིན།
 །ཞེས་པས་དོན་དམ་པ་སྒྲིང་བཞི་དང་། ༡༢) གང་ཕྱིར་བདག་སོགས་ལོག་
 ལུ་ནི། །ཆེན་པོ་གཙོད་མཛད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་དུ།
 །གང་ཟག་བདག་མེད་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཞེས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲིང་བཞི་
 དང་། ༡༣) ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་ཞེས། །བཟླ་པར་མཛད་པས་དེ་
 བཞིན་དུ། །དེ་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་ཀུན་དུ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གསུངས་པ་ཡིན།
 །ཞེས་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྲིང་བཞི་དང་། ༡༤-༡༥) ཁ་ན་མ་མཐོ་
 བཅས་མེད་རྣམས། །འཕེལ་དང་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འདུས་བྱས་འདུས་
 མ་བྱས་པ་ཡི། །དགེ་བ་རྣམས་ནི་གསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པས་འདུས་བྱས་སྒྲིང་
 བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྒྲིང་བཞི་དང་། ༡༦) དགེ་བ་རྣམས་ནི་སྒྲིང་བ་
 ཅན། །དེར་བརྟན་མི་ཟད་དེ་བཞིན་དུ། །བཞག་ཉིད་དེ་ནི་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི། །རབ་དུ་
 །དབྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་པས་དོར་བ་མེད་པ་སྒྲིང་བཞི་དང་། བརྒྱ་དུག་བསྟན་པ་ཡིན་
 པས་སྒྲིང་ཉིད་བགང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་འབྱུང་ཡང་། སྐབས་འདིས་སྒྲིང་
 ཉིད་བགང་ཚུལ་ནི་མི་དམིགས་པ་སྒྲིང་བཞི་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲིང་བཞི་གཉིས་
 ལས་སྒྲིང་མ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་བགང་པ་རྩ་བ་དོན་བསྟུས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

སྒྲིང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲིང་བཞི་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་དངོས་པོ་མེད་

པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བཅིང་བགང་ཆུ་ཡིན་པ་ལ། སྤྲ་མ་དོར་
ནས་མེད་མེགས་པ་སྟོང་བཅིང་བགང་བཞི་ཙུ་བ་དང་འགལ་ལོ། ཁྱེས་པའི་གཞུང་
འདིའི་དོན་འགྲེལ་མཛད་པལ་མེ་ཆེས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ན་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་
གསལ་ཁ་མེད་པས། གང་དང་འགལ་བའི་ཙུ་བ་ལ་དབྱས་མཐའ་འཛིག་ཅེས་པ་དང་།
འགའ་ཞིག་གིས་དབྱས་མཐའ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་མི་གསལ་ཟེར་བ་སོགས་རང་
འགར་བཤད་པ་མང་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་དང་། དབྱས་མཐའ་སྟོང་ཉིད་
བརྒྱ་དྲུག་གསལ་བར་བསྟན་པ་ནི། གོང་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་ཡིན་པས། གསལ་
བར་བསྟན་པ་ལ་དེ་ལས་གསལ་བ་ཞིག་མི་དགོས་སམ་སྟུམ།

འགའ་ཞིག་བརྒྱད་སྟོང་བར་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ཅམ་ལས།
སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་དུ་ཕྱེས་ནས་གསུངས་པ་མེད་ཅེས་མགྲིན་པ་བསལ་ཏེ་སྤྲ་ཡང་།
འདིའི་དོན་བསྟུས་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ་གཉིས་
ཀྱི་གསུང་ཚུལ་ཁྱར་ན། སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་དུ་ཕྱེས་ནས་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། སྟོང་བཅིང་གི་དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་
བརྒྱད་སྟོང་བར། རིམ་པ་ཇི་བཞིན་བཛྲོད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཤེས་
པར་བྱ། ཁྱེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་
ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་སྟེ། བྱངས་བརྒྱ་དྲུག་གི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོངས་སུ་
བཅད་པའོ། རྟེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་བར་བཛྲོད་པ་ཡིན་ནོ། ཅི་ལྟར་བཛྲོད་ཅེ་ན།
རིམ་པ་ཇི་བཞིན་དུ་སྟེ། གོ་རིམས་ལས་མ་འདས་པར་རོ། །སྤྲ་གང་གི་ཤེན། སྤྲ་
གཞན་གྱིས་ཏེ། རྣམ་བྱངས་བཛྲོད་པར་བྱེད་པའི་སྤྲ་ཁྱེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཤེས་
པར་བྱ་ཁྱེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ། དབྱེ་བ་ཉོགས་པར་བྱ་བའོ། གང་
གི་ཕྱིར་སྟོང་བཅིང་གི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་རྣམས། སྤྲ་གཞན་གྱིས་བཛྲོད་པ་དེས་ན། ཁྱེས་
བྱང་བའི་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་ནང་སྟོང་བཅིང་དང་། ཕྱི་སྟོང་བཅིང་དང་། ཁྱེས་
སོགས་ཀྱི་སྤྲ་མ་བསྟན་པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་དུ། རྟོག་མ་མཐོང་

ཞེས་བྱུང་པས་གསུངས། ཞེས་དོན་བསྐྱེད་པ་ལྟར་བ་དང་བསྐྱེད་ན་སྟོང་ཉིད་
 དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ་ཡི་རྣམ་གངས་གཞན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མ་མཐོང་ཞིང་
 མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་འདུག་སྟུང་ཡང་། ཁོ་པོ་ནི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱེད་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་ཆོག་དོན་ལ་ཞིབ་དུ་མཇུག་
 བདུས་ཀྱི་མ་འདང་བས་དེར་སྟོང་ཉིད་བརྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་གཞུང་རྣམས་གང་ཡིན་
 སོ་སོར་རྟགས་ནས་འདིར་བཀོད་པའི་ངལ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་སོ། །

བརྗོད་བྱ་སྟོང་ཉིད་བརྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་རང་གི་སྒྲ་ལུག་དུ་
 རན་སྟོང་བཅིང་དང་། ཕྱི་སྟོང་བཅིང་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་བཅིང་དང་། ཞེས་
 སོགས་ཡུམ་བར་མར་བྱང་བ་བཞིན་ཡོད་སྟུང་བརྒྱུད་སྟོང་བར་འཛོལ་བ་ནི། མྱང་
 བོའི་རྗེས་ནས་རྟ་མཆོག་འཛོལ་བ་དང་འདྲ་བས། དེར་སྟོང་ཉིད་བརྒྱུད་བསྐྱེད་
 པ་མི་རྟོག་པ་ནི་ཅིས་ཀྱང་བདེན་ནོ། དེས་ན་འགྲེལ་བ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གིས་
 བཤད་པ་རྩ་བ་དང་འགལ་བར་གསུངས་པའི་རྩ་བར་དབྱས་མཐའ་བཞག་པ་ནི། མན་
 ངག་རྗེས་འབྲང་འདི་གང་གི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་བསམ་སྒྲིལ་དུ་མ་བཏང་བར་
 བྱང་ཚུལ་དུ་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གིས་རྩ་བ་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱེད་
 བྱས་ནས། འགྲེལ་བ་དེའི་རྩ་བ་བཤད་སྐབས། བཤད་པ་འགའ་ཞིག་རྩ་བ་དང་
 འགལ་བའི་བཤད་པར་གསུངས་པ་ན། དེ་དང་འགལ་བའི་རྩ་བ་ལ་དབྱས་མཐའ་
 བཞག་པ་ནི། བྱ་འདིའི་པ་སྟོན་ཅིག་སྒྲས་བ་ན། པའི་པ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བའི་སྐབས་
 དོན་ཐོར་བའི་བཤད་པར་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདིའི་རྩ་བ་དང་འགལ་ཞེས་
 པའི་རྩ་བ་ལ་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱེད་བཞག་དགོས་སོ། སྟོང་ཉིད་བརྒྱུད་བསྐྱེད་
 ཆོན་འགའ་ཞིག་ལ་གོ་རིམ་ཡོད་དམ་སྟུང་པ་མ་གཏོགས་བརྒྱུད་པོ་མཐའ་དག་
 གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་མི་དགོས་སམ་སྟུང་། གོང་དུ་བྱངས་པའི་གཞུང་
 རྣམས་སུ་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་བྱང་བས་ཤེས་སོ། །

དབྱས་མཐའ་ནང་སྟོང་བཅིང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བཅིང་གི་བར་སྟོང་ཉིད་

བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ནས་དགོས་དབང་གི་དེ་དག་གི་དབྱེ་གཞི་བདག་མེད་གཉིས་བརྒྱན་
 པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་སྤྱོད་འདྲེགས་པ་དང་། རྣམ་བཤེད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་
 པ་གཉིས་བསལ་བའི་དོན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 རྣམ་བཤེད་གཉིས་མཐའ་མར་བརྒྱན་ནོ། །དབྱེ་གཞི་བདག་མེད་གཉིས་བརྒྱན་པའི་
 རྣམ་པ་ནི། དབྱས་མཐའ་ལས། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་
 འདིར་རྣམ་བཤེད་། ཅེས་སྐར་བཤད་པའི་བརྒྱ་བཞི་བོ་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
 དངོས་པོར་མེད་ཅམ་ལ་འདྲི་དགོས་པར་བརྒྱན་ཅིང་། དེ་ལས་གང་ཟག་དང་
 ཆོས་སྤྱོད་འདྲེགས་པ་ཡང་བསལ་བས། དེའི་དོན་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་
 པོ་མེད་ཅམ་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྣམ་བཤེད་བརྒྱན་ནོ། །རྣམ་ཉིད་དེ་རྣམས་གང་
 ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་ཅམ་ཡིན་ན། མེད་པར་འགྱུར་སྐྱམ་པའི་སྐྱར་འདེབས་
 བསལ་བའི་དོན་དུ། དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡིད་པ། དེ་ནི་དེ་ལས་རྣམ་ཉིད་
 གཞན་། ཞེས་གང་ཟག་དང་ཆོས་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ།
 རྣམ་དག་ལམ་ཀྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དུ་ཡོད་པར་མཐའ་མལ་བརྒྱན་ནོ། །མཐའ་
 མ་འདི་གཉིས་སྒྱུར་དབྱེ་ཆོས་བརྒྱ་དུག་གི་གངས་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་མཐར་ཐུར་དུ་གསུངས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དགོས་དབང་གི་ཡིན་པར་
 དང་པོས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ཉིད་བརྒྱ་དུག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་དངོས་པོ་མེད་
 པ་རྣམ་བཤེད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་ཉིད་བགྱང་བྱ་ཡིན་པ་
 ལ། སྤྱི་མ་དོར་ནས་མེད་མིགས་པ་རྣམ་ཉིད་བགྱང་བ་ནི་ཅ་བ་དང་འགལ་སོ། །
 ཞེས་གསེར་ཕྱེད་དུ་གསུངས་པ་འདིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་དངོས་
 པོ་མེད་པ་རྣམ་བཤེད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་ཉིད་བགྱང་བྱ་
 ཡིན་པ་ལ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་འདིའི་ཅ་བ་དང་འགལ་ཞེས་
 པའི་ཅ་བ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་ཐོ་། ས་སྤྱི་དངོས་པོ་མེད་

པ་སྟོང་བཞི་དྲུག་བཅུ་དགོས་སྟུང་བསམ་མཁན་མང་མོད་ཀྱང་། འདིས་
 མེ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བཞི་དྲུག་ཐོགས་སུ།
 དངོས་པོ་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བཞི་དྲུག་གཉིས་བཟང་རྒྱ་ཡིན་
 ཞེས་བརྟན་པ་ལས། དེ་གང་དང་འགལ་བའི་ཅ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བཟང་ཡོད་པར་བརྟན་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བཞི་དྲུག་
 ཐོགས་སུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་གཉིས་བཟང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེར་ནང་
 སྟོང་བཞི་དྲུག་རེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བར་བརྒྱ་བཞི་བཟང་ས་པ་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་
 གང་ཡང་མེད་པས་ལྷག་མ་གཉིས་དེའི་འོག་ཏུ་བཟང་རྒྱ་ཡིན་པ་སྟོན་མི་དགོས་ཤིང་།
 དེ་ལྟར་བཟང་དགོས་ཀྱི་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་མ་བཟང་བར། བཟང་མི་དགོས་
 པའི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བཞི་དྲུག་བཟང་བཞི་ཅ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར་
 བཟང་ས་པས་བཟང་དགོས་མ་བཟང་ས་ཤིང་། དེར་མ་བཟང་བས་བཟང་མི་དགོས་
 པ་བཟང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲགག་གོ །

ཐད་འདིར་ད་དུང་རང་སྟོར་ཤར་ཆོད་ཀྱི་བརྗོད་དགོས་མང་ཡང་། རི་སྐད་དུ།
 འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་བརྟན་པའི་སྟོན་མའི་ཡིས། དབྱད་པའི་ངེས་པ་ལམ་ཙམ་རྟེན་
 ན་ཡང་། ཁོས་ཚུལ་ཟབ་པའི་ཐག་ཆོད་མི་སྤྲིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་གལ་
 ཆེ་བསྐབ་བྱ་ནན་པོར་གནང་བ་ཡིད་ཆེས་དད་པས་མགྲིན་རྒྱན་དུ་མཛེས་པར་བྱས་
 པ་ལགས་སོ། །

ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བའི། །

ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་འོད་སྤང་གིས། །

ས་གསུམ་མུན་པའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་མཛད་ལ། །

འཇུག་པ་གང་དེ་མད་བྱང་སྐལ་བ་བཟང་། །

ཞེས་བྱ་བཞི་བར་སྐབས་སུ་སྤྲོས་པའོ། ཞེས་བྱི་བ་དང་པོའི་ལམ་

བཤད་ཟིན་དོ། །

༡། །ཁྱལ་ཀྱན་མཁྱེན་བཅེའི་ཡེ་ཤེས་མ་ལུས་པ། །
 །འགྲོ་ཀྱན་གྲོལ་ཕྱིར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ། །
 །ཇི་བཞིན་འདོམས་སྤང་བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྡན་གྱི། །
 །སྐར་བཞེངས་དགེ་བའི་བཤེས་ནམས་ཕྱག་གི་ཡུལ། །

ཚུམ་གཞི་བརྩ་བའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་འཇེས་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་བཀྲིས།

ཕ དེ་ལ་འདིར་དྲི་བ་བརྩ་བའི་ལན་ལ་འདུག་པ་ལ། ཚུམ་གཞི་དྲི་བ་འགོད་པ་
 དང་། ཚུམ་པའི་དྲིས་ལན་ལ་འདུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་སངས་
 རྒྱས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྱི་ལྟ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ། ཞེས་
 པའི་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་
 ལོ། །ཞེས་འཕེན་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ས་ཡི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱན་ཇི་བ་
 སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་དམ། དེ་ལྟར་ན་ཐབས་བྱ་དཔར་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་
 བྱ་དཔར་ཅན་འགལ་དང་མི་འགལ། ཡང་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཞེས་
 བྱང་། གཉིས་པ་དེའི་ལན་ལ་འདུག་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ས་ཡི་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱན་ཀྱན་ཇི་བ་སེམས་བསྐྱེད་མིན་ན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་
 ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་མེད་པས། དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱན་ཇི་བ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐབས་ཤེས་བྱ་
 པར་ཅན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཡང་མི་སེམས་ཤིང་། འགལ་བ་ཁོ་ནར་སྤང་སྟེ།
 ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲིམ་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་
 ལས། བྱ་དཔར་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་དང་ས་བོན་དང་སྤྱི་མཐའ་སྤྱོད་
 སུ་བཞུགས་པས་བྱ་དཔར་ལ་བྱ་ཞིང་། ཐབས་བྱ་དཔར་ཅན་ལ་བྱས་ན་སྒྲིབ་ལམ་ལ་

རུང་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་ན་མི་རུང་བས་སྤར་བཤད་
 པ་ཀུན་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ས་ཐོན་སོགས་སུ་བཤད་པའི་
 ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
 འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཀུན་ལ་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འདིས་ཀྱང་
 སངས་རྒྱས་སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་དང་། ཐབས་
 ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འགལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་
 ན་འདི་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་བཤད་པ་འདི་འཇིག་ཅི་ཞིག་བྱ། དོན་འདི་ལ་
 འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་ཀྱང་། དེས་ན་གཞུང་གི་ཐོབ་ཚད་ནི།
 དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སྤང་ཡང་།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དེར་བཞག་ན་ཐེག་དམན་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཐལ་བས། བདག་གཞན་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལམ་དུས་ན་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་དམ་དཔྱད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་མཐའ་འགོག་
 བྱེད་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་ལ། སྐབས་བཞི་བར་སྐྱབ་པ་བཞིའི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་གཉིས་
 བདེན་འཛིན་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲུབ་བམ་སྙམ།

ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་འདི་ནི། འཕགས་པོད་
 ཀྱི་མཁའ་པའི་གཞུང་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུབ་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་
 པར་བཤད་པ་ཡང་མང་བས། དེར་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ནི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་ལ། ས་དེར་རང་དོན་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་མེད་པས་སྟོབ་ལམ་བཞིན་འདུན་
 པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་འཛིག་མི་རྣམས་པས། དེ་འཛིག་པ་རང་གི་
 རྒྱན་ལྷ་མ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱན་ལྷ་མ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་ལྟོས་
 རྟོ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཐམས་ཅད་དེར་ཐལ་བས། རྒྱན་དེའི་

ཕྱེད་ལས་ལ་གཙོ་བོར་སྒྲིམ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན། སངས་རྒྱལ་སའི་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ནི། རང་གི་རྒྱན་ལྷ་མ་སྒྲོབ་ལམ་ན་གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་ཐུན་མིན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཕྱེད་ལས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་
དུ་ནམ་པར་བཞག་གོ། འོ་ན་འདི་གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱེད་ལས་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་གི་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་
ཆེ་བཙུག་མ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགྲ་གཉེན་བར་མའི་སེམས་ཅན་ཀྱན་
ལམ། མ་བུ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་གཅེས་ཤིང་ཡིད་ལ་འཕངས་པ་ལྟར་གྱི་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་
དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལམ་གྱི་གནད་
མཐར་ཐུག་པ་བདག་གཞན་བཞེ་བའི་ནལ་འབྱོར་ལ་ཉམས་ལེན་སྤང་བོར་བྱེད་པ་
ལས་སྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

རི་རྒྱུད་དུ། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟའི་གསུང་
ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི། ལྷུར་དུ་བསྐྱབས་པར་འདོད་པ་
དེས། བདག་དང་གཞན་དུ་བཞེ་བ། གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་
བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི་སྤྲོད་དང་ཞི་བའི་རྒྱུད་པ་ལས་སྤྱར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་
པ་དེས་བདག་དང་གཞན་དུ་བཞེ་བ་བསྐྱེད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་
བདག་གཞན་བཞེ་བའི་ནལ་འབྱོར་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། རྫོ་འདི་སྤྱོད་པ་ལ་
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། བདག་དང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱུག་གི་རྟེན་བདག་དང་
གཞན་གཉིས་སྤྱོད་མེད་ལྟར་སྤོང་བར་སྤྱོད་ནས་གྲུབ་པར་འདོན་པ་དང་།
གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པས་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་མི་འབད་དོ་
སྒྲིམ་པའི་བཞག་སྤྲུལ་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་སེལ་བ་ཡང་མཐར་ཐུག་ན་བདག་
དང་གཞན་གཉིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྒྲིམ་དུ་རྫོགས་

པའི་སྒོ་འདིས་སེལ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱབ་བདུས་སུ་ཡང་།
 བདག་དང་གཞན་གཉིས་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བདན་པར་འགྱུར།
 བདག་དང་གཞན་གཉིས་ལྟོས་པ་སྟེ། །ཡ་རོལ་ཚུ་རོལ་ཇི་བཞིན་རྩན། །དོགས་
 དེ་རང་གི་ཡ་རོལ་མིན། །གང་ལ་ལྟོས་ན་ཚུ་རོལ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་རང་གི་
 མ་གྲུབ་ན། །གང་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་རང་གཞན་གཉིས་ཡ་རི་
 ཚུ་རི་བཞིན་ཡན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཅམ་ལས་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་
 རྣལ་འབྱེད་འདི་སྟེ་བའི་ཐབས་དམ་པར་གསུངས་པས། །འདིས་ཀྱང་སྒོའ་པའི་དོན་
 དམ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་གཞན་ཆེད་དུ་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་
 ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རོག་ཅིག་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རི་ལྟར་སྒོར་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ཡང་།
 འདིའི་བྱེད་པ་ཉག་གཅིག་ལས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་འདི་ལམ་དུས་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་བྱུང་འབྲེལ་དུ་གཙོ་བོར་བསྒྲམ་དགོས་ཤིང་། ཚུ་ལ་དེ་ལྟར་བསྒྲམས་
 པ་ལས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་རྟོགས་སངས་མངོན་
 དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་འདི་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བཞག་
 དགོས་སམ་སྒྲམ་མོ། །

སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དུ། རྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་ཟེན་པའི་སྟོང་རྗེས་ཀྱང་
 སྟེང་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་པར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་རྗེ་
 ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་རྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཞི་མཐའ་འགོག་པ་བྲི་མ་མེད་པའི་མདོའི་
 དོན་དུ་གསུངས་ནས། ཅུ་བར། ཤེས་པས་སྟེང་ལ་མི་གནས་ཤིང་། རྟོང་རྗེས་
 ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་
 སོ་སོར་བསྟན་པ་དང་། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞི་མཐའ་མི་ཞིགས།
 ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟེང་མཐའ་མི་ཞིགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་
 ར་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་སྤངས་སུ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ཤིང་དྲ་ཆེན་མོ་ཀ་མ་ལ་བྱེ་ལའི་

སྒྲིམ་རིམ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཙམ་བསྟེན་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
འདོད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ལྷུང་བས་འཆིང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར། མི་གནས་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།

སྒྲིམ་རིམ་ལས། ཐབས་ཙམ་འབའ་ཞིག་བསྟེན་ན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
སྔ་སྔ་སྒྱུ་པོའི་ས་ལས་མ་འདས་པས་ཤིན་དུ་འཆིང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་
འདི་གཉིས་བྱངས་གནང་རོ། །རྒྱུད་གྲུ་མ་ལས། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་དང་།
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་འཛིགས་དང་། །སེམས་ཙན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་ཉིད།
འདོད་ཆེན་མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་། །རང་བྱུང་ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནམ་བཞི། །ཞེས་
གསུངས་པས་སྒྲིབ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད་དུ་བདེན་འཛིན་གས་
ཆེ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་བདག་གཞན་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་སྡེ་སེར་
ལྟར་རིས་སུ་བཅད་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཅིང་སྒྲིབ་པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ལ་གཅེས་
འཛིན་དང་གཞན་ལ་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒྲོང་ངག་སྒྲིབ་ལ། རང་ལ་གཅེས་འཛིན་
གྱི་སྒྲོ་བྱགས་དྲག་ཅི་ཙམ་སྒྲིབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་སེལ་བ་དང་བདེ་བ་
འགྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། གཅེས་འཛིན་ཇི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་གཞན་དོན་ཡང་
འཕངས་མེད་དུ་འདོར་བས་དེ་གཉིས་ལ་སེམས་ཙན་གྱི་དོན་མི་བྱུང་སྒྲུམ་པ་དང་།
བྱུ་མི་དགོས་སོ་སྒྲུམ་པའི་ཞེན་རྒྱལ་མི་གཅིག་པའི་སྒྲིབ་པ་འདི་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་
ཞིང་། འདི་དག་ཀྱང་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱེད་ཅིང་། གཙོ་ཆེར་བདེན་
འཛིན་གྱི་དབང་གིས་བསྟེད་པ་གས་ཆེ་བས་བདེན་འཛིན་གས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །
ཉན་རང་གཉིས་པོ་ཞི་མཐའ་ལ་ལྷུང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་། དོན་
དམ་པའི་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་འདིས་སྤོང་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་འདི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་འོ་སྒྲུམ་མོ། །

དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སའི་སེམས་བསྟེད་ནི། རང་གི་རྒྱན་པ་མ་སྒྲོབ་ལམ་དུ་
ཞི་མཐའ་འགོག་པ་སོགས་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་བྱེད་པ་ལ་གནས་པའི་སྒྲོན་ས་བཞག་

རྟོ་ རལེར་ན་ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་ཚུ་མེད་ནས་སྒྲིབ་ཀྱན་སྤྱག་བསྐལ་བར་གྱུར་བ་
 རྟོ་ ཡུལ་དེའི་སྒྲིབ་ཏུ་ཅང་སེམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས། སྒྲིབ་འདི་དག་
 ཚུའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་བུལ་བའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པར་འདོད་ནས། དེ་ལྟར་འོང་བ་
 ལ་མེག་མར་རང་ཉིད་ཚུ་མི་ཟད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྐྱམ་ནས་གཞི་གང་དུ་སྤྱག་ཆལ་
 གྱི་འགེལས་པའི་འོག་དུ་ཚུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་མོས་པས་རང་གྲོགས་
 སྟོབ་བྱར་སྤྱག་ཆལ་གཙོང་པ་ལ་ཏུ་ཅང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་ལྡན་དུ་ཚུ་ཐོན་
 པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནས། མཐར་ཚུ་ལག་དུ་སོན་པ་ན། སྤར་ཚུ་བཏོན་པའི་སེམས་
 སྟོབས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ། ཕྱིས་ཚུ་བཏོན་པའི་བྱ་བ་ལ་མི་གནས་གྱུང་། སྤར་
 བྱ་བ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུ་བཏོན་པ་ཐོར་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་
 གྲོགས་སྤྱག་ཆལ་གཙོང་པ་བོད་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་ན། ཚུ་བཏོན་པ་ཐོར་འཛོག་
 དགོས་པ་ལྟར། སངས་བྱས་སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་
 རྟོ་ །

དེས་ན་སྤར་སྟོབ་ལ་མ་ན་དེ་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གྱི་
 མཐུ་ལས་བྱུལ་བ་ནམས་གྱི་སྤྲས་མཆོག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་རང་ཉིད་
 ཅི་ཅམ་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་གྱུང་། གཞན་དོན་མི་གཏོང་བ་ནི་ཏུ་ཅང་ངོ་མཆར་བའི་
 གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་མཁྱེན་ཟླ་མའི་སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
 རང་ཉིད་འཆིང་བརྒྱས་བཅིངས་གྱུང་མ་ལུས་འགོ །
 ཁྱོལ་འདོད་དབུགས་འབྱེན་བྱུང་སྤྲས་དང་བོད་དང་། །
 སྟོང་འི་སྤྱབས་བྱ་མ་གྱོལ་སྤྲད་འབྱེན་པའི། །
 ཀ་ལ་ཡིང་ཀས་སྒྲིབ་ཏུ་ངོ་མཆར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 སྤྲས་པ། གང་ཐུགས་སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིན་བུལ་མཁའ་དབྱིངས་སུ། །
 གསུམ་གྱི་ལྷག་པའི་བརྩ་ཕྱག་གསུམ་ཅན་གྱི། །
 དེ་བའི་འོད་སྟོང་གར་བའི་གསེར་ཕྱང་གི། །

ཕད་ཚལ་འདབ་སྟོང་བཞད་ལ་སྟིང་ནས་འདུད། །
 མང་དུ་ཐོས་དང་བསམ་པའི་ནོར་མཆོག་གི། །
 དབུལ་བས་བཞད་འདིར་འཁྲལ་བ་ཅི་མཆིས་པ། །
 མང་ཐོས་བསམ་དང་སྟོམ་པའི་ནོར་མཆོག་གི། །
 ལྷག་པའི་མཁས་མཆོག་ཆོགས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །
 བསམ་པའི་མཁའ་དབྱིངས་ཉིས་པའི་སྤྱན་བྲལ་ལས། །
 བྱུང་བའི་འོད་སྟོང་ཚུལ་འདིར་འབད་པའི་དགེས། །
 ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་བྱབ་བཞུན་པད་མའི་ཚལ། །

མི་ཉམས་འདབ་སྟོང་ཡུན་དུ་བཞད་གྱུར་ཅིག། །།ཅིས་འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་
 དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་འཕོད་སྐལ་གནང་དོན་བཞིན་བྱིས་ཁུལ་གྱིས་གྲབ་པར་བྱས་པ་དགོ། །

༡༡། ༄ེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་ཤི་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པད་
 མོ་ལ་གསུམ་པས་ཕུག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་རྣམས་
 ལྟུང་འོག་། དེའི་སྐུ་ཐུ་བོ་བྱམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས། ཤིང་ན་ཆེན་པོ་
 ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་སོགས། །འཇམ་གྱིང་རྒྱན་གྱུར་རྣམས་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། །སྐྱ་
 བའི་བྱ་མཆོག་མེད་གེ་བཟང་། །ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་ཅོང་ཁ་པ། །རྒྱལ་ཆབ་
 མཁས་གྲུབ་ལ་སོགས་པའི། །བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་གསུམ་ཕུག་འཆལ། །

ཙམ་གཞི་ཉི་ལྔ་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་སྐད་ངག་དབང་ཡོན་ཏན།

ཕ ཞེས་མཆོད་པར་བཤོད་ནས་གང་སྐྱེང་བར་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱོད་པ་
 གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་
 ལ། འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས།
 འདིར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེང་
 ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞུང་ཚན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་
 བཤད་བྱ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྤྱི་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་འཇུག་
 སྐྱབ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ཀུན་བདུས་ལས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བར་
 འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན། ཞེས་བསམ་
 གཟུགས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་བདུན་གྱིས་འཇུག་པར་གསུངས་པས་
 བསམ་གཏན་བཞི་བཡན་ཆད་ལ་མཆོན་ཉིད་སོསོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། དགལ་
 བ་སྐད་པའི་ཡིད་བྱེད་འཛོག་ཚུལ་གང་ཡིན། གསེར་ཕྱེང་ཉིད་ལས་འོག་སའི་རྟེན་

ལ་སྒྲིམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འོག་སར་འདྲིན་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྲིང་འདྲིན་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པ་འདྲིའི་ཁྲུང་སངས་འཛིན་དང་། སྤྲིང་འདྲིའི་སེམས་ཉིན་ལ་ཞི་གནས་དགོས་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་མོར་སྤང་དགོས་པ་དང་། མི་དགོས་ན་སྤྲིང་འདྲིའི་ཉིད་མཐར་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་མེན་གྱི་སྒྲིམ་ནས་འཆད་ན།

དེ་ལ་དང་པོ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་བདུན་འབྲ་བར་བཞག་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅི་རིགས་ཡོད་པས་ཆོག་ཀྱང་། བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་དགའ་བ་ཡང་མེད་ལ། བདེ་བ་ཡང་མེད་པས། དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཅེ་ན། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི། སྤང་བྱ་སྤྱང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཅུ་མ་ལ་བཞག་གོ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་སྤྲིང་འདྲིའི་ཡིད་བྱེད་ནི། འདྲིན་པ་རྒྱུས་ལ་རགས་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲིམ་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྒྱུ་པ་བསྐྱུས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་དཔྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཁམས་ན་སེམས་ཁོང་མེད་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བས་བསམ་བྱུང་མེད་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཅེ་ན། དེ་ན་མཆན་ཉིད་སྤྲིང་འདྲིའི་ཡིད་བྱེད་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་ཞིག་བཞག་ཆོག་གས་སྙམ།

གཉིས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྲིང་འདྲིའི་ཡིད་བྱེད་དེ། འདྲིན་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཁྲུང་སངས་ནི། ཉན་ས་ལས། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས། འདྲིན་པ་རྒྱུས་ལ་རགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་དུ། སྤྲིང་འདྲིའི་ཡིད་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤྲིང་འདྲིའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྤྲིང་ཞེས་པའོ། ཉེར་མ་ཟད། ཉེར་བསྐྱུས་གང་དང་གང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ནི་འོག་སར་གཏོགས་པར་གྲེས་པར་བྱའོ། ཞེས་ཇི་ལྟར་མང་པོར་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ། མཚན་ནི་ད་སྔ་སྔར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་འདིའི་སེམས་རྟེན་ལ། ཞི་
གནས་དགོས་སམ་མི་དགོས་ཞེ་ན། རྣམ་བཤད་སྟེང་རྒྱན་དང་ཡིག་ཆ་སོགས་སུ།
ཞི་གནས་མཚན་ནི་ད་པ་བྱུང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ། མཚན་ནི་ད་སྔ་སྔར་རིག་པའི་ཡིད་
བྱེད་སྟེ་བར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་འདིའི་སེམས་རྟེན་ལ་ཞི་གནས་དགོས་སྟུང་ཡང་།
འདིར་ཡིད་བྱེད་འདི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་བརྩམས་ཡིན་པར་གསུངས་པས།
སེམས་རྟེན་ལ་ཞི་གནས་མི་དགོས་སོ། །འོ་ན། སྔ་རིག་འདི་རྣལ་མཐོང་དུ་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་མོས་པར་བྱས་པ་
ལས་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་ཞི་གནས་དང་རྣལ་མཐོང་དུ་སོན་པ་ན་མོས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

ཚུམ་གཞི་ཉེར་དུག་པའི་དོགས་དཔྱད་།

སེར་སྒྲུང་དག་དབང་ཡོན་ཀློང་།

ཕྱི་གང་གིས་སྟེ་དང་འཛིག་པ་རང་། །

ཚུལ་འདི་ཡིས་ནི་སྤངས་གྱུར་པ། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལེགས་གསུངས་པའི། །

ཐུབ་དབང་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

མཁས་མཚོག་བྱེ་བས་འགྲོད་པར་དཀའ་བའི་ལམ། །

རྒྱལ་བའི་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལུགས་འདི། །

གང་གི་བྱིན་གྱིས་ལེགས་པར་གསལ་མཛད་པ། །

དངོས་བརྒྱུད་ཐ་མ་རྣམས་ལ་གསུངས་པས་འདུད། །ཞེས་མཚོན་པར་
བརྗོད་ནས་གང་གྲུང་བར་བྱ་བའི་ཚོགས་སྐབ་བརྒྱུད་བརྒྱུན་གྱི་ནང་ཚན་ལེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་ལ་ལེ་ཤེས་ནི་གྲུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ལུ་ལ་

སྤྲོད་ཅིང་ཉི་ཤུས་ཡུལ་ཅན་ཉི་ཤུ་འཕངས་ནས་བསྐྱན་པས། དེ་ཡང་ཚོགས་ལས་
 གས་སངས་ཀྱི་སའི་བར་ས་མཆོམས་སེ་སྤྲོད་མཛད་པ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་
 རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ཅེ་ཡོད་པས་གཙོ་ཆེ་བས་
 བཤད་ཀྱི་ངེས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོད་པ་དོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་མཐོང་སྒྲིམ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
 མཐོང་སྒྲིམ་ཅེ་ཅེས་ཀྱང་ཆོས་དབྱེད་སྤྱད་འགྲོ་དང་མཚོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་
 སྟགས་མཐུན་ན། རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆོས་ཅན་སེ་སྤྲོད་ངེས་པ་མི་འདྲ་བ་ཅེ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ཡིན་དང་། ངེས་པ་དེ་ནམས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་ཇི་ལྟར་འདྲེན་ཚུལ་
 དང་། འདུག་པའི་ཁྲི་ཀ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་དང་། གཞི་སེ་སྤྲོད་པ་བདེན་ཞེན་གསུམ་ཆེ་བའི་གང་ཟག་སེ་སྤྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན། གསུམ་གྱི་སྒྲོ་
 གས་འཆད་ན། དང་པོ། རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆོས་ཅན་སེ་སྤྲོད་ངེས་པ་མི་འདྲ་བ་འདྲེན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེན། ས་བཅུ་གའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ནམས་གོང་འཕེལ་དུ་སྤྲོད་པའི་དབང་གིས་
 གཙོ་བོར་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བར་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡིས་ས་བཅུ་འཕེལ་
 བཞག་གིས། རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་
 གས་རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆོས་ཅན་འདྲེན་སྤྱད་སྤྱད་པར་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ལ་ངེས་པ་གསུམ་ཆེ་
 རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆོས་ཅན་འདྲེན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆོས་ཅན་འདྲེན་སྤྱད་སྤྱད་པའི་
 སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱད་པ་གསུམ་ཆེ་རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆོས་ཅན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ངེས་པ་དེ་ནམས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་ཇི་ལྟར་འདྲེན་ཞེན། རིམ་གྱིས་
 འདྲེན་པ་ལས་ཅིག་ཅར་འདྲེན་མི་རུས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན། འདུག་པའི་
 ཁྲི་ཀ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་སྟགས་
 ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེན། འདུག་ཁྲི་ཀ་སྟགས་ལས་སྤྲོད་ཅིང་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་

དང་། དེ་ལས་ཡང་བཞིར་བཤད་པ་དེ་དག་སྡེ་ཆེན་ནམ། དབྱེ་ཚུ་ལ་ལོགས་སུ་
 བགྱངས་པ་ལས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དང་། བཞི་པོ་དེ་བསྡོམས་ན། འདིར་བཤད་པའི་
 ལྟར་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བགྱང་བྱ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
 དྲུག་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཐེར་ཟུག་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་
 འདྲ་བའི་སྟོན་པ་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་རིགས་
 པ་གཞན་བཀོད་མི་དགོས་པར་ཆོས་གཞན་ལ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་མེད་
 དུ་ངེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྦྱར་བདེན་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་པ་ཁོ་
 ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ཡང་ཡིན་ལ། གཞི་སོ་སོ་ལ་གང་ལ་བདེན་ཞེན་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་སོ་སོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །

སྐས་པ། སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་ལྷགས་བཟང་མད་བྱང་དེ། །

མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་དྲིན་བསབ་ཕྱིར་དུ། །

བདག་སྟོ་བྱིས་པའི་ཀྱ་ཤེ་ཕྱོ་མོ་ཡིས། །

གཞལ་ཀྱས་མིན་ཡང་ཅུང་ཟད་འདིར་བཀོད་པ། །

མོངས་པར་མཆིས་ནམས་མཁས་ནམས་སྦྱན་སྒར་བཤག །

དགེ་འདིས་བདག་སོགས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །

སྟོ་བཟང་བྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ། །

ཕྱོགས་ལས་ནམ་པར་བྱལ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག། །ལེགས་པར་གྲུབ་བའོ། །

༡༡། ཡོངས་སྒྲིང་གསལ་བྱེད་ཟབ་བརྒྱུད་ཉི་མའི་ལམ། །
 ཉི་མལ་རིན་ཆེན་སྒྲོབས་ལྡན་ལྟ་ཡི་ང་། །
 འཕགས་སེང་སྤང་པའི་དབྱུག་གུ་ལེགས་བཀྲལ་པས། །
 བསྐྱར་མཛད་ཆུ་མེད་སྤིང་སྒྲོབས་ཆེན་པོས་སྦྱངས། །

ཙམ་གཞི་ཉི་གུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲོ་མང་ཏར་གདོང་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་བསམ་གཏན།

༥ ཞེས་དེ་ལྟར་མདུན་ཅུང་ཟད་བསུས་ནས་སྒྲོབས་དོན་ནི། དེ་ཡང་འཇམ་མགོན་
 ཙམ་ཁ་བ་ཆེན་པོས། རོ་མཚར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་འདིས། །

ཕྱག་དོག་ཆེར་མས་སྒྲོ་མིག་དཀྲུགས་པ་ཡི། །

ཐུན་པོ་ནམས་ལ་དགའ་བ་མི་སྦྱེད་མོད། །

ནམ་དཔྱད་ལུས་མཛེས་བརྩན་པའི་གོས་ཀྱིས་སྤྱད། །

ཀྱལ་ཡུམ་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ་སྦྱེད་འདོད་པའི། ཁྲོ་གསལ་གཟུར་གནས་གང་
 ཞིས་འདི་མཐོང་ན། དེ་ཡི་མོད་ལ་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། འཇུམ་པའི་མདངས་
 ཀྱིས་ལྷམ་མེར་འགྱུར་བར་ངེས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས། འཕགས་སེང་དང་རྫོག་སོགས་
 རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཁས་པའི་གསུང་ལ་རིགས་པ་བྲི་མ་མེད་པའི་དབྱུད་ཞིབ་མཐིལ་ཕྱིན་
 པར་མཛད་དེ། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་དོན་མཐའ་དག་ཆད་མའི་ལམ་ལས་དངས་
 ཏེ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་ལྷགས་པར་བཀྲལ་ཞིང་ཉི་མ་འབུམ་གྱི་འོད་སྤང་ཅིག་ཅར་སྒྲོས་
 ཏེ། ཀྱལ་ཡུམ་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ་སྦྱེད་པར་མཛད་ཟིན་པས། བདག་སྤྱིན་འབྲུ་
 མེ་འཁྲེར་གྱི་འོད་སྤང་ལྟ་བུའི་ངལ་བ་ཅི་བྱ་མོད། འོན་ཀྱང་སེམས་མེད་གིང་ལ་
 རི་བཞོན་གྱིས་གཡོས་ཏེ་གར་འབྲབ་པ་བཞིན།

(ཚུམ་གཞི་ཁག་ ༡༠ ནས་རྟོག་པའི་སྐོར་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ ༡༥ ཐད་ཅུང་
ཟད་ཞིག་རྗེས་སྐྱོས་ལྟ་བུ་འབྲིན་)

ཐོག་མར་སྐབས་འདིའི་རྟོག་པའི་སྐོར་དེ་བཀའ་དང་བའདི་ལྟར། འོ་ན་ལོངས་
སྟོད་པ་བོ་ལ་འཛིན་པ་དང་། ལོངས་སྟུང་བྱ་ལ་གཟུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ།
ལུ་ཅི་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་ཞེས་ཅོད་པ་ལ།
དེས་ན་འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས་མཐུན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་
ཇི་ལྟར་བྱས། ཅེས་པར་དེའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་
གཟུང་འཛིན་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ལས། གཟུང་བཞི་ཇེས་བདགས་ཀྱི་བདག་གི་
སྟུང་པར་བྱ་བ་སྟེ་བཟའ་བྱའོ། །འཛིན་པ་ནི་དེ་ལ་སྟུང་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བ་བོའོ། །
ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་པར་སྟོན་གྱི་མཁས་བ་དག་ཀྱང་འཐད་ཕྱོགས་
སུ་བྱེད་པར།

དོགས་པ་བྱུང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུང་དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་ལོངས་སྟུང་པ་བོ་ལ་
འཛིན་པ་དང་། ལོངས་སྟུང་བྱ་ལ་གཟུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུ་ཅི་བའི་
སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་འཕགས་པས་ལུ་ཅི་
བའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། སྟོན་ཕྱིའི་མཁས་པ་འགས་གཟུང་བ་ལ་རྟོག་
ན་གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་པ་ལ་རྟོག་ན་འཛིན་རྟོག་ཞེས་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནའི་སྟོ་
ནས་འཛིན་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟུར་ལམ་གྱི་ངོ་མོར་བྱས་ནས་ལོག་རྟོག་དུ་བྱེད་པ་བྱུང་
མོད་། དེ་དག་གིས་ནི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དང་བོ་གཉིས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཕུང་བོ་ལྟ་སོགས་དང་། རྟོག་པ་བཞི་བའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཅན་བཤད་
པ་ན་མས་དོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འཕགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་
པ་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྟེ་སྐད་ལ་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་ལུ་
བཅུས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་བའི་ཡུལ་ལ་རིག་པ་མེད་པ་དང་།
འཛིན་རྟོག་ཀྱང་བའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་བྱུང་བའི་རྣམ་བཞག་མཛད་དགོས་

ན་དེ་འདྲ་བ་གང་དུ་ཡང་མ་མཛད་པ་དང་། ཞེས་གཞུང་འདིས་ཆོག་གི་བསྟན་ཆོད་
ལ་དེ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ནི། འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལྟར།
གཞུང་འཛིན་རྟོག་ལ་ལུ་བཞི་བཞེད་དམ་སྟུང་སྟེ། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། འཛིན་
རྟོག་སྤྱི་སྟངས་ལ་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་ལུ་བཞིས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་ལས། ཡུལ་བཤད་པས་ཡུལ་ཅན་གོ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྩི་ཐེང་ཆོག་ཏུ་སྤང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་རྩི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་
ཐུག་པའི་ཤེས་པ་སྟངས་ཅིག་མ་ལོངས་སྟོང་པ་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོགས་པ་དེ།
འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཞུང་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་ལུ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་
དུ་གྱུར་བའི་དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་དེ་སོ་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངས་མི་རྣམས་པའི་སོའི་སྟེ་
ལྷན་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་འཛིན་པའི་ཆོས་ལོངས་སྟོང་བྱུང་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཞུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་
ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ། ཞེན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་གཞུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཡིག་ཆ་ལས། དེ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་མ་བཞག་ན་རྟོག་པ་ལུ་གསུམ་
པ་ཞིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུ་གཞན་གཉིས་ནི་ཤེས་སྟངས་
བས་མ་བྱེས། དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་། རྩི་ལཔ་སྟུངས། ཡིག་ཆ་བཅས་
ལས་གསུངས་ཤིང་། ལུང་མང་དོགས་ནས་མ་བྱེས། འོ་ན་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས།
རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་སྟངས་དང་། གཉེན་པོ་མི་མཐུན་པར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་
ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉི་
ལྷོ་གསུངས། འདིར་བཤད་བཞི་པོ་རིམ་བཞིན་ཆ་མཐུན་བཞིར་གྱུར་ཅིས། སྟོལ་
རྩི་གཉིས་དང་སེང་གོ་དང་དག་ཐུབ་སོགས་སུ་བཤད་ཅིང་བོད་རྣམས་འདོད་ལ། ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡུ་སོགས་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་རྩིས་པ་

དད་པའི་མཚུངས་ཡུན་མིན་གྱི་ཆ་མཐུན་བཞི་བོ་དེ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུན་ཡའོ།
 ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འགོད་སྐབས། དེ་
 ཉིད་ལས། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་
 གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤར་བྱར་འགལ་ཏེ། ལམ་དེ་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་
 སོ། ། ཞེས་ལོ་ཆེན་སོགས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ནི་སྤར་ལས། དེ་ལ་ངས་པར་
 འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་བོ་དང་གཉིས་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུང་
 བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་དག་གྱུར་
 འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ནི་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་
 འདིའི་རྟོག་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རོ་བོར་འདོད་པ་འཕགས་སེང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་
 བྱས་ནས་ལོག་རྟོག་བྱུང་བ་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྐབས་འདིའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་སོགས་ལ་ཕུང་ཟད་དོགས་པ་འགོད་པ།
 ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེང་ལས། སྤུངས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྤྱད་
 པར་བཞག་པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་འཐད། ཅེས་ལུགས་
 སྤུངས་གང་ཡིན་དང་། དེའི་ལུགས་ལ་སྐབས་འདིའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་འཛོག་ཚུལ་ཇི་
 ལྟར་གསུང་། དེར་རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་དགོངས་པ་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་ནམ་
 མི་མཐུན་དཔྱད། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རང་ལུགས་བཞག་པ་དེ་འཐད་ན་གཟུང་
 རྟོག་དགུ་བའི་ཡུལ་ལ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་གཅིག་འཛོག་དཀའ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་དཔྱད་དགོས་སོ། ། ཡང་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་རྟོག་པར་
 བཤད་ཀྱང་དེ་དག་དངོས་མིན་གྱི། ཞེས་ཅ་བར་སེམས་ཅན་ཇས་དང་ཞེས་པ་སེམས་
 ཅན་དངོས་ལ་བྱས་ན་སྟོན་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། ཅ་བར། གཟུང་དོན་རྟོག་
 པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་ཁྱད་སྲུ་མཛད་ནས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ།
 སྐབས་འདིའི་གཟུང་རྟོག་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཚུལ་དཔྱད།

ཚུམ་གཞི་ཉེར་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་དར་གདོང་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་བསམ་གཏན།

ནམ་བཤད་དུ། ཁྱབ་པའི་འཐད་དུ་གང་ཡང་དག་པར་སྒྲིན་མེད་པར་ཞུགས་
 པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་དང་ས་པ་དཔྱད་གཞིའི་དོན་དུ་བྱི་བ་གནང་བར། ལན་
 ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། གསེར་ཕྱེད་དང་ནམ་བཤད་ལས། དུམ་ངེས་དང་ཁྱབ་པའི་
 མདོ་སྤྱར་ཚུལ་ལ། མཁས་པ་འགས་དཔྱད་པ་སྒྲ་ཆོགས་མཛད་ཀྱང་། ལྟོ་བྱ་
 ཞེས་པ་ནས། འཁོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་
 ཀྱི་མདོ་ཆན་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཁྱབ་པའི་མདོར་བཞག་ན། གསེར་ཕྱེད་དང་འགྲེལ་
 ཆེན་གཉིས་ལས། དབྱ་མ་བའི་ལུགས་ལ། ཁྱབ་པའི་མདོ་ངེས་དོན་དང་། དུམ་
 ངེས་ཀྱི་མདོ་དང་དོན་དུ་གསུངས་པས། སྒྲིམ་ཀྱང་བཀྲལ་ཀྱང་མི་འགྲེགས་པས་
 མི་འཐད་དོ། །

འོན་ཏེ་རྩེ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཡང་དག་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་ནམ་བཤད་
 དུ་ཁྱབ་པའི་འཐད་དུ་དངས་པ་ནི། མདོ་ཆན་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་འགལ་སྤྱོད་གི་ཆེད་དུ་
 དངས་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱབ་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངས་པ་མིན་ཞེས་
 བརྗོད་ན་ལེགས་སམ་སྙམ་སྟེ། ནམ་བཤད་རང་ལས་ཀྱང་། འདིར་སྒྲིམ་པའི་དགོས་
 པ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཐུ་མེད་
 ཀྱི་མདོ་རྒྱན་སྤྱང་དུ་ཁྱབ་པའི་མདོར་མཛད་པ་དེ་དང་མཐུན་པ་ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་
 ཁྱབ་པའི་མདོར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྤྱང་ལས། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཐོབ་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་གསུམ་པ་ཉིད་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཁྱབ་པར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞུགས་པ་རྣམས་སྒྲ་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྒྱགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲོད་དུ་མ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་མ་ངེས་པར་རྣམས་
 ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་མོར་དངས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། རབ་ཏུ་ཞུགས་

པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྤུངས་པས་དགོངས་
 པ་ཅན་གྱི་ཆོག་བཟོད་པ་ནི་གང་དག་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ནི་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྤྱི་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། མཐུ་མེད་
 ཀྱི་མདོ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཁྲབ་པའི་མདོ་དངས་པས་
 དེ་ནི་ང་ལ་གནོད་ཕྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གསེར་ཐང་དང་། རྣམ་
 བཤད་རྒྱན་སྣང་བཅས་ལ་ཡིད་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུ་མེད་ཀྱི་
 མདོ་རྒྱན་སྣང་དུ་ཁྲབ་པའི་མདོར་སྦྱར་བ་གང་ཞིག་ཁྲབ་པའི་མདོ་དབྱུང་མ་བའི་ལྷགས་
 ལ་ངས་དོན་དང་། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་དང་དོན་ཡིན་པ་གསེར་ཐང་དང་།
 རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་སྣང་གི་ལུང་གིས་བསྟན་པས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་
 ལས་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱན་དང་དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་
 པ་ཐེག་པ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ་གང་དག་ཡང་དག་པ་ཉིད་
 དུ་ངས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ནི་ངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
 བས་ན་ཁྲབ་པའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བོ་ཁས། གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། འོན་
 ཀྱང་། གཞུང་འདིའི་ཁྲབ་མདོ། རྣམ་བཤད་དུ་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་མདོར་སྦྱར་བ་ནི།
 དེ་དང་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་མདོ་ཆོན་སྤྱོད་མ་གཉིས་དོན་ལ་ཁྲད་མེད་པས་གནད་ཀྱིས་ཡིན་
 རྣམ་སྤྱོད་མོ། །

མཐུ་མེད་ཀྱི་མདོ། མདོ་སྤྱི་གཞན་དང་བཟོ་མས་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་
 བསྟན་པར་འགྲོགས་སུངས་པ། མདོ་ཀྱན་ལས་བདུས་དང་མཐུན་པས་ལྷགས་གསུངས།
 ཡང་གང་ཡང་དག་པར་སྦྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་ལ།
 མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་རྒྱན་སྣང་ལྟར་སྦྱོན་མེད་
 པར་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་སོགས་ལ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་

འདི་ལ་ལྷག་མེད་མུ་ངན་ལས་འདེམ་གྱི་ཉན་ཐོས་སྒྲིབ་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་པས།
 མདོ་མེ་རྒྱུ་གྱི་གསུང་ཚུལ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །མདོར་བསྟུས་ན། སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེགས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་ནས་མཐུན་འཛོལ་པ་ལ་རྟོག་པ་འགག་དགོས་
 རེད་ལ། དེ་ཡང་དེའི་གཉེན་པོ་ལས་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྟོན་ང་རྒྱལ་མདོན་གྱུར་དང་བུལ་
 ཞིང་། རྒྱུད་སྒྲོན་རུང་དུ་བྱས། དེ་ཙམ་མིན་པར་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱེ་
 ཡི། རང་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་ལ་མི་སྦྱེ། རང་གཙོ་བོ་མི་བྱེད་པར་སེམས་བབ་ཐོ་ལ་
 འབད་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་མཛད། སྤྱད་པ་བསམ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ། དེ་
 ལྷ་བྱ་གལ་རུས་ཞེས་བར་ཆད་མི་མཛད་པར་སྦྱོད་འཇུག་ལྟར། བཙོན་པ་བྱས་ན་
 སྒྲིག་ཆགས་གྲོག་སྤར་བས་རུས་ན། བསམ་ཡོད་ཁྱོད་ནི་དེ་བས་ཀྱང་རུས་ཞེས་སེམས་
 གསོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་དུ་འང་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱང་
 བཙོན་པ་མི་འདོར་ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་རྟེ་མཐར་
 འབྱོ་བའི་གཉེན་གཅིག་བྱར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟེལ། །ཞེས་ཡན་ལག་ལཱའི་མདོ་
 ལྷར་ཚུལ་གྱི་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ལོན་སྟེ་མོ། །མཁས་པ་པལ་མེ་ཆེའི་ཞལ་ལས།
 ཕར་ཕྱིན་རྟོག་པས་ཤེས་སུ་མི་འཇུག་ཆད་མ་གཞན་སེལ་གྱིས་ཤེས་སུ་མི་འཇུག་ཅེས་
 དཀའ་གནས་སུ་གསུངས་འདུག་པས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོད་ཆོག་དེ་དག་ལ་མ་རྟོགས་
 འབྱུང་བའི་རྟོག་མ་ཅི་བྱུང་བ་ན་མས། མཁས་དབང་གཟུར་གནས་ན་མས་ཀྱི་ཀེ་ཏ་
 ཀ་ལྟར་དངས་པར་མཛོད་ཅིག །

ལྷ་ཡི་ལམ་ནས་ཉི་མ་འཛིན་མར་མ་ལྷུང་ཞིང་། །

ཟིལ་དབང་བོ་ཚུ་གཉེར་སྤྲད་གཡོགས་མ་གྲོལ་བ། །

དེ་སྤྱད་འདི་ན་ཡུམ་དོན་དོན་གཉེར་སྐྱལ་ལྡན་གྱི། །

རེ་བ་སྒྲོང་བའི་དབང་གི་རྒྱལ་བོར་འདིར་གནས་ཤོག །ཅེས་རྗེ་

ཐུགས་སྦྱོན་རྗེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་སྦྱོན་ནོ། །

གསེར་ཐུང་བཟླ་བྱེད་།

ཙོམ་གཞི་བརྩུ་པའི་དོགས་དཔྱད་།

འབྲས་སྤངས་ཐོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་ཚུལ་འཕེལ་།

ཕ ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ལས། རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱིན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གིས་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་འདྲན་པ་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་རྟོག་པ་ཡོད་དགོས། དེ་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟུང་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འོད་ལས། འོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བའི་སེམས་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ནས་དེའི་ཕྱིར་བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། རྟེན་འགོག་པ་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་མི་ཞེས་ལ། དེ་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཇོ་བ་སེམས་བསྐྱེད་འདོད་དམ་ཞེ་ན་དེ་མི་འདོད་དེ། གཞུང་གང་དུ་ཡང་འདོད་པ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ལྟུང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཆང་པ་ལ་སྤྱར་རོ། །

ཙོམ་གཞི་བརྩུ་གཅིག་པའི་དོགས་དཔྱད་།

འབྲས་སྤངས་ཐོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་ཚུལ་འཕེལ་།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེད་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཐ་དད་པ་ལལ་ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ། གོང་གསལ་ཉེར་གཉིས་ནས་སྤྱོད་པ་གཉིས་བྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བྱེ་མ་གཉིས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་སྤངས་བར་བ་རྣམས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་རྒྱ་

དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སེམས་པ་ནི་དངོས་བཟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ཡིན། སྤྱིར་སྤྱི་འབྲས་སུ་མ་ངེས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་འདུན་ལྡན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། འདི་དག་སྤྱི་མ་ལས་ཕྱི་
 མ་སྐྱེ་པའི་སྤྱི་འབྲས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ས་གསེར་ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་
 གཉིས་བཟན་པའི་མདོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མདོར་བཟན་དང་རྒྱས་བཤད་གྱི་
 མདོ་གཉིས་དང་དེ་འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་ན། མདོ་སྤྱི་མས་སེམས་བསྐྱེད་
 དེ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱ་ཚེས་དཀར་པོ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་དང་ཕྱི་མས་ནི་ཕྱིན་དུག་
 གི་ཐབས་དང་ལྡན་པར་བཟན་པས་ཕྱིན་དུག་གི་སྒོ་ནས་ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བ་དང་ཕྱི་
 མ་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་ནི་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་ལྟར་ས་དང་ཕྱིན་ཏུ་བྱུང་།
 སེམས་བསྐྱེད་གཞན་ན་མས་ལ་མདོར་བཟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་རེ་མ་གསུངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གསེར་ཕྱེད་ནང་བཙལ་གྱང་མ་ངེས་སོ། །

ཚུམ་གཞི་ཉེར་གཅིག་པ་རིགས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་ཆ་བ་དག་བཤེས་ལམ་བཟང་།

༡། །མི་འཇིགས་སྟོབས་བཅུ་ལྔ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནས་འདྲན་བཞི་པ་མཉམ་མེད་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བརྟན་པ་དེ་མ་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་དང་གིང་རྟའི་སྟོབས་འབྱེད་ཆེན་པོ་ནས་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པོད་མཁས་གྲུབ་ནམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་གཞུང་ལུགས་སྦྱེ་དང་། བྱད་པར་གངས་ཅན་གིང་རྟའི་སྟོབས་འབྱེད་ཆེན་པོ་ལྷ་སེར་བརྟན་པའི་བདག་པོ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་དཔྱད་གསུམ་ནས་པར་དག་པས་གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཤེས་བྱའི་བང་མཛོད་ཆེན་པོ་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཕྱེད་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་བརྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྒྲོད་མན་བདག་འདྲ་བས་དོགས་གཙོད་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲུབ་དཔྱད་གཞི་བྱ་རྒྱའི་སྟོབས་པ་དང་བྲལ་བར་མ་ཟད་ལུང་རིགས་རལ་བའི་ཁྱུར་གྱིས་རབ་རྒྱ་བཞིད་པའི་མཁས་མང་གཤོང་ལཱའི་དབང་པོ་བདག་ཅེན་པའི་བརྒྱ་ཆེད་གི་དབུས་སུ་དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་གཞུང་ཆེན་དག་གི་སྤྲིང་དོན་ལྷ་བ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ག་ལ་མཆོས། འོན་ཀྱང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལམ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྤངས་པའི་ཆེད་གི་ཡ་གྲུལ་སྟོ་མང་ག་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་བརྟན་ལ་རབ་རྒྱ་དཀར་བའི་བཀའ་ཡི་ཕྱེད་བ་མི་འདོར་བའི་གསོས་ཅམ་དུ་ཚུམ་གཞི་ཉེར་གཅིག་པ་རིགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དོགས་གཙོད་མདོ་ཅམ་ལྷ་བར་སེམས་ལགས།

དེ་ལ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་འཇོག་ཚུལ། སེམས་ཅམ་པས་རིགས་གཏན་ཆད་ཡོད་མེད་བཞེད་པའི་སྒྲོར། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་སྟོབ་པའི་འདོད་ཚུལ་བཅས་ལས་བརྩམས་ཏེ་ལྷ་ན།

ཀྱི་དབུ་མེམས་གཉིས་ཀས་ཐེག་པ་རང་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་བམ་མི་སྒྲིབ་ལམ་དུ་འགྱུར་
 རུང་ཞིག་ལ་རིགས་སུ་འཛོག་པ་མཚུངས་ཀྱང་། དབུ་མ་པའི་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དབུ་མ་པས་རང་གི་
 རྟན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་མེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་
 འགྱུར་རུང་ལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་གསུངས་ཀྱང་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་སྒྲུར་ན་ལེགས་སམ་སྙམ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་འདུས་བྱས་ཞིག་ལ་བྱེད་དོ། །རང་རྒྱུད་པས་ནི་རིགས་
 དེ་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་མ་བྱུང་པ་བཞེད་དེ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོག་བདེན་ལྟ་
 བྱེད་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །

མེམས་ཙམ་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅིག་ནས་
 གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་འོང་ཞིང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་མེམས་
 ཀྱིས་བོན་ཞིག་ལ་བྱུ་ལ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་ས་བོན་དེ་ཉིད་ལ་ཐོས་སྒྲིབ་གས་
 ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ཞིག་ལ་བཞེད་ལ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་འདིར་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདུས་བྱས་སུ་བཞེད་པའི་བྱངས་ནི། མེམས་ཙམ་པས་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་འདུས་བྱས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ཐམས་
 ཅད་རྟག་མེ་རྟག་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་གཉིས་དང་། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ལའང་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་གཉིས་སུ་བཞེད་
 དེ། དོན་གསང་རྣམ་བཤད་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་ཞེས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་
 དང་། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
 སྒྲུབ་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་ཐེང་མེད་གེ་ར་རྩི་མདོ་

ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་སྟོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་ཅན་ནི་ཞེས་གསུངས་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
 རིགས་དེ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སམ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོད་གི་ཟག་པ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་འདོད་པས་འདུས་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་འདུས་
 བྱས་སུ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་བསྟུས་ལས་དེ་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
 བོན་ཁུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་དུ་སྟོན་པོན་དུ་བརྟ་
 སྟོ། ། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས། རོན་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ལ་འོ་ཁུ་བཞིན་དུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཀྱན་གཞིའི་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་ཐོས་བསམ་
 སྒྲམ་གསུམ་གྱིས་ལན་མང་དུ་གསོས་བཏབ་པས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་འཕེལ་
 ཞིང་དེ་ཇི་ཅམ་འཕེལ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ངང་བས་ཁུ་ལས་འོ་མ་འཐུང་བ་དང་འདྲ་བར་
 ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་ནས་གནས་འཁྱར་བར་བཤད་
 པས་མི་དྭག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པའོ། །

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐེག་
 པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
 ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། ལམ་
 དུ་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་
 དེས་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་པར་སྦྱབ་རྣམས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དེའི་
 དབང་གིས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་བྱང་རྒྱུ་རབ་འབྲིང་ཐགསུམ་ཡོད་དོ་ཞེས་འབྲས་
 བྱའི་རྒྱ་རྣམས་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པར་བསྦྱབས་པས། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
 དེ་ཉིད་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་ཉེན་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་
 པ་ཅམ་གྱིས་དབྱེ་བ་མ་གཏོགས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་སྦྱབ་

མ་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་
 ཐོབ་པ་ན་རྒྱན་ཆད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ནི་རང་གི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་མི་གནས་
 པའི་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆོན་ཡང་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
 དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་པས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་རྒྱན་ཆད་
 པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་དེ་གཉིས་ལ་བཞེད་རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་དེ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་
 དང་། ཡིག་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དེ་འགལ་བར་གསུངས་ལ་སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་
 པའི་ཡིག་ཆར། ལམ་ཁྱགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་རྒྱས་
 འགྱུར་རིགས་ཀྱིས་ཁྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་རྒྱས་འགྱུར་རིགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་ཀྱིས་མ་ཁྲུབ་པར་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྗེ་སྒྲ་མའི་གསུང་གི་དངོས་ཟིན་ལྟར་
 ན་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་ཁྲུབ་པར་བཞེད་དེ། གཤམ་
 ཐེང་ལས། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་སྒྲོ་བ་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡོད་
 ཀྱང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོ་མ་གསུམ་གྱིས་བཏྲས་
 པར་བྱས་པ་ན་མིང་གཞན་རྒྱས་འགྱུར་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་དེ། རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་
 ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་དེ་ཉིད་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་ཁྲུབ་པར་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ལ་མིང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
 བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་
 འགྲུལ་ལས། རྒྱས་པའི་རིགས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་གཞན་
 གྱི་སྒྲ་དང་ནང་གི་རྒྱུ་ལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ཕྱད་དེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོ་མ་གསུམ་
 གྱིས་བཏྲས་པར་བྱས་པས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བཞིན་ལ་འཛོག་སྟེ། འདི་གཉིས་
 ཀྱི་ཡང་རྒྱུ་སྤྱོན་གྱི་རྒྱུ་མེས་ལ་ས་པོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་
 ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཡོད་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུན་དང་
 མ་འཕྲད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་

ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་
 པའི་ཟག་མེད་གྱི་ས་པོན་དེ་ཉིད་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་ན་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ཁྱེད་པར་དུ་གྱུར་
 བ་ནི་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས་རིགས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་
 མཛེགས་གི་ཁྲུངས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་ཀྱིས་ཁྲུང་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྟེ་མ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི་འདི་ལྟར། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེང་ལས་སེམས་ཙམ་པས་རིགས་
 གཏན་ཆད་འདོད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་དང་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་འགའ་ཞིག་ནས་བཤད་པ་
 དེ་དང་དེར་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་དུ་མི་བཞེད་དེ། འདོད་ན་
 སྒྲིབ་པ་སྤངས་དུ་མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་རྩི་མ་ཐམས་
 ཅད་སྒྲོ་བྱར་བར་འདོད་པས་སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན་རིགས་གཏན་ཆད་
 མེད་བརྟུ་བྱར་གསུངས་ཀྱང་དེ་ནི་རྩི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་འདོད་པ་ཡིན་པས་རིགས་གཏན་
 ཆད་འདོད་མི་རིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟེ་སྟེ་མ་མོ། །རིགས་གཏན་ཆད་མེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་དགེ་ཁྱེད་པར་འཕགས་པ་དང་། ཐམས་
 ཅད་དང་ནི་དོན་ཆེན་དང་། མི་ཟད་པ་ཡིན་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། རིགས་མཆོག་ཉིད་
 ཅེས་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་འགྲེལ་བ་སེམས་ཙམ་པའི་གིང་ནི་
 སྟོན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་
 པའི་༥ (སེམས་ཙམ་པའི་པ་ལས) རིགས་དེ་ནི་དགེ་བའི་ཙམ་བ་རྣམས་ཁྱེད་པར་དུ་
 འཕགས་པ་དང་ཐམས་ཅད་དང་། དོན་ཆེན་པོ་དང་། མི་ཟད་པ་ཡིན་རྒྱ་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཙམ་བ་ནི་དེ་ལྟར་སྤང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་བས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དོན་ཆེན་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་
 ཟད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཡུང་པ་ལས་འདས་པར་མཐར་

གཤམ་ཕྱེད་བཅུ་གྲུང་།

གཤམ་ཕྱེད་རྩོ། །ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པར་སྤྱོད་ངེས་ཡིད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡིད་པ་རྒྱ་དང་བུལ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དེའི་འགྲེལ་བ་མཁའ་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གསུང་། (སེམས་ཅམ་མི་པ་ལས)
དྲན་འདི་ལ་ནི་རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདས་པའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་དུས་དང་གཏན་ཡོངས་སུ་ཐུ་
ངན་ལས་མི་འདས་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེའི་དུས་སུ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདས་
པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། དགེ་བའི་
ཅ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཆད་པ་དང་། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་མེད་པ་དང་།
དགེ་བའི་ཅ་བ་དམན་པ་ཡིད་པ་ཆོག་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྒྱུགས་པོ། །གཏན་ཡོངས་
སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱ་དང་བུལ་བ་སྟེ། གང་ལ་ཡོངས་སུ་
ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་རིགས་ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་དང་། སེམས་ཅམ་མི་པ་ལས་
ཉིད་སྤྱོད་འཛིན་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་བཏན་གྱིས་མཛད་པའི། (སེམས་ཅམ་མི་པ་ལས)
མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཆན་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བྱུང་
པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ནི་ཕྱང་པོ་རྣམས་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ནི་ཡོད་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྣམས་མ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་དགེ་བའི་
ཅ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པར་འགྱུར་ལ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རིགས་ཀྱི་ནི་ཕྱང་པོ་རྣམས་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཏེ། ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་གྱུར་
ཀྱང་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་འཁོར་པའི་མཐའི་བར་
དུ་ཡང་འདས་པར་མི་འགྱུར་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བྱུང་པར་
དུ་འཕགས་པར་རིགས་པར་བྱུང་། །ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་གོང་དུ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རིགས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་

དང་། རིགས་མ་ངེས་པར་བཤད་ནས་དེ་ནི་རིགས་མེད་པ་འཆད་དེ། རིགས་མེད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོང་ཡེ་མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་སྟེ་ནམ་ཡང་མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་
 བའི་ཕྱིར། རིགས་ཞེས་བྱའམ། འོན་ཀྱང་བསྐལ་པ་དུས་ཐང་གཅིག་སྟངས་ཅིག་
 ཏུ་མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་ལ་ཕྱིས་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་རིགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
 མན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རིགས་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་མི་ཞེས་
 བྱ་ལ། དེ་ནི་དེ་གི་འགྲེལ་བར་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་
 བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་རིགས་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་རིགས་མེད་པས་ན་གང་ཟག་དེ་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་
 སུ་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དོ་དང་གིང་ལ་སོགས་པའི་རང་
 བཞིན་འདི་རྣམས་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་རང་
 བཞིན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་འདྲའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལྱང་ཆད་ལྟར་འདི་དག་ལ་བརྟེན་
 མས་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་གསུམ་དང་གཏན་དུ་རིགས་ཆད་གཅིག་ཡོད་པར་
 ལྷམ་མོ། །

གསུམ་པ་ནི་འདི་ལྟར། དབུ་མ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་མ་སྟོ་
 བུར་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི། སྟེར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་གཤིས་
 རྒྱད་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་དུ་རུང་ཞིང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་
 སྤངས་དུ་རུང་བའི་གཞི་འམ་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོག་པ་འདྲ་
 བ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆགས་སོགས་
 ཀྱི་ངོ་མ་རྣམས་སྟོ་བུར་བར་སོང་བས་ཡིན་པ་ནི་ལུགས་གཉིས་ཀས་བཞེད་ཀྱང་། སྟོ་
 བུར་བའི་དོན་མི་མཐུན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་མ་
 རྣམས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་བསྐྱེད་པས་གཞན་དབང་ཡིན་
 པས་བདེན་པར་གྲུབ་ལ་དེའི་རྒྱ་མུང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལས་གོ་ལ་སའི་བདག་
 ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་ཡང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་བསྟོམས་པས་ཤིག་

པར་འགྱུར་ཏེ་ཐུང་པོ་ལ་སྟགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་
 པའི་སྒྲིལ་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱུལ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་བཞིན་ནོ། །ཆགས་
 སྟགས་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་དག་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་རྒྱ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་
 མིན་ཡིད་བྱེད་ཚྲོག་པས་དེ་དག་ཚྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་འཛིན་དེའི་ཙ་བ་ཅན་
 ཡིན་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆགས་སྟགས་ཀྱི་དྲི་མ་རྒྱམས་ནི་སེམས་
 རྒྱུད་དང་བྲལ་རུང་ཡིན་པས་སྒྲོ་བྱུར་བ་དང་། སེམས་ལ་བདག་འཛིན་ལ་སྟགས་
 པའི་དྲི་མའི་སྐྱེན་པ་བབས་པ་སྟེ། དེའི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད་གཤིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུབ་
 ཅིང་དྲི་མ་རྒྱམས་སེམས་ལ་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་དུ་རུང་ཞིང་། དྲི་
 མ་ཅི་ཙམ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་པོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
 སུ་བཞེད་དོ། །

དབྱུ་མ་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་ནི། དྲི་མ་ཞེས་སྒྲོས་བདགས་ནས་དེ་དང་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་
 ཅས་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྲོ་བྱུར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་
 གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱུ་ལྟོག་དོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གསལ་བར་གསུངས་པས། འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལྟོག་ཅོ་བ་བདེན་
 འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པས་སེམས་རྒྱུད་
 དང་བྲལ་རུང་གི་སྒྲོ་བྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་ལ་དོན་དམ་པར་དྲི་མས་མ་
 བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་དོན་དང་། སེམས་དེའི་རང་བཞིན་
 གཤིས་ལ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉོན་གསལ་པ་ན་ཐ་སྟད་དུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པའི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སུ་བཞེད་དོ། །ལེགས་

བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ལས། ལྷ་མ་ནི་རྒྱན་འདི་དང་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱན་
 བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལྷ་མ་རྒྱན་འདི་དང་ཞེས་པ་ནི་
 མ་པས་འདོད་པའི་དྲི་མ་སྒོ་བྱར་བ་འཇོག་ཚུལ་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་ནས་གསུངས་
 དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱན་སྒྲ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བས་འགྲེལ་བ་
 དྲི་མ་སྒོ་བྱར་བ་འཇོག་ཚུལ་འདི་ཡིན་ནོ་སྙམ་མོ། །

གསེར་ཕྱང་བཀྲི་མྱེང་།

རྩིས་གཞི་བཅུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་ཤར་ཉག་རེ་རྩོ་བཟང་ཡེ་ཤེས།

༡༡། །བཀའ་ཁྲིན་འཁོར་མེད་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་
མཆོད་བཅོད་སྒྲིན་དུ་བཏང་ནས། སྐབས་དོན་གང་སྐྱེང་བར་བྱ་བཞི། ཐོག་མར་
བྱ་བའི་དྲི་བ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། (དང་པོ་དྲི་བ་ ༡༠) ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་
ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་
འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ད་ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་
འཕྲུག་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མྱོང་བ་སེམས་བསྐྱེད་
དུ་འདོད་དམ། དེ་ལྟར་ན་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་འགལ་
དང་མི་འགལ། ཡང་ན། ད་ཅང་ཐལ་ཆུ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན།

(དྲི་བ་ ༡༠ ལན་) ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྱིན་
ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད། ལྟར་ལས། ལྟལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དེ་སྤྱིན་དང་འདྲ་བ་བཞུགས་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ཤེ་ན། ཞེས་གྲགས་ཀྱི་དེ་སྤྱིང་བ་
ལ་དེ་ལྟལ་སྤྱས་ལ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་མི་ཁྲིགས་ཞེས་དང་། དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ད་ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་སྤྱིན་སྤྱིང་བྱེད་ཆུ་ལ་ནི། ཐོག་
མར་ཕྱོགས་ལ་དེས་ཅོད་པའི་བསམ་པ་ལ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་
ནི་ས་རྣམས་ལ། མཐོས་དང་ལྟག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་གཞན་
དུ་འདོད། རེ་བཞིན་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའོ། ཞེས་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་
བཅུ་བ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་པས་དེའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱས་ཤིག་དགོས་
འདུག་སྟེ་ས་རྣམས་ཅོད་པས། དེ་སྤྱིང་བ་ལ་ཡང་། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་
ལ་དོན་དམ་སེམས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། དེ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ས་དང་པོ་ནས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་ད་ཅང་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་དོན་དམ་སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་ནས་སྦྱོན་ནི་བཀྲང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་དགོས་ལ། རོན་
 དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མདོ་ལྷེ་རྒྱན་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་རབ་བསྟེན་བྱས།
 བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་བསགས། ཚོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། སྦྱེས་
 ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། ཁེས་དང་།

སྦྱོམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། རོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པ་སྦྱོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། བེན་དུ་གསལ་བ། རོན་དམ་པའི་སྦྱོད་
 ཡུལ་། ཇི་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། རྒྱང་མེད་པའི་མར་མའི་རྒྱན་བཞིན་དུ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། ས་དང་པོ་བས་ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུང་པའི་
 སྐབས་སུ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། དེ་གཉིས་སོ་སོའི་སྦོ་ནས་ཉན་
 རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཆུ་ལ་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འགལ་
 བར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་དང་རོན་དམ་པོ། ཞེས་སོ་
 སོར་བགྲངས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་
 གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གཙོ་
 བོར་ཆོས་སྐུ་ལ་ལག་རྗེས་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་དང་། གཙོ་བོར་གཟུགས་སྐུ་ལ་
 ལག་རྗེས་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྷ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ལྷ་ཆར་
 ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ལ་
 མི་འདྲ་ཞེས་ལན་འདེབས་དགོས་སམ། འོན་ཀྱང་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་
 བར་འཆོལ། །

ཅུ་མ་གཞི་སྐུ་མ་ཅུ་སོ་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་གར་ཉག་རེ་རྩོད་པ་ཐང་ཡེ་ཤེས།

འབྲས་བུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་དོན་མདོ་དང་བརྟན་
བཅོས་སྐྱ་གསུང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་པའི། ༡) ལན་ནི།

མདོ་ཡིས་བརྟན་ཚུལ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཟུགས་ནས་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་པ་ནས་གཉིས་སྐྱ་རེ་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའི་ཞེས་
པའི་བར་གྱི་མདོ་དེས་བསྐྱབ་བུ་དག་པ་གསུམ་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་
གཉིས་མེད་སོགས་བཞི་རྩེ་དེ་ནས་ཆོག་གིས་ཟེན་པའི་སྐོན་ནས་རང་བཞིན་ནམ་དག་
དངོས་སྐྱ་བརྟན་ནས་སྐོ་བྱར་དེ་བྱལ་བྱགས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་བརྟན་བཅོས་ཀྱིས་
བརྟན་ཚུལ་ནི། འབྲས་བུ་མ་དང་ཕྱི་མ་མདོ་དེས་དེ་ལྟར་བརྟན་ནི་ཞེས་བརྟན་ནས་
བརྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། སྟང་ཆ། ༡༠༩ དེས་ན་དག་པ་ཉིད་དེ་
ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ནི་འབྲས་བུ་མ་དང་། དེ་གཉིས་ནས་མེད་པས་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་
བུ་མ་བརྟན་ལ་དག་པར་བརྟན་ཅེས་པ་མདོ་དེ་ལྟར་བརྟན་ཅེས་དོན་བརྟན་པའི་ཞེས་
པ་དང་། ཡང་མདོས་བརྟན་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་མའི་ཡུམ་དག་པ་བརྟན་
བཅོས་ཀྱི་ཆོག་གིས་མ་ཟེན་ལ། མདོའི་སྐྱས་ཟེན་ལ་དག་པ་གསུམ་གཅིག་ཡིན་པ་
ཅུ་མ་ཆན་དང་གཉིས་མེད་སོགས་བཞི་དམ་བཅའ་ལྟར་བྱུང་ཡང་བརྟན་བཅོས་ལས་
བརྟན་ནས་འཆད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དག་གཞི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་དག་དང་སྐོ་བྱར་
དེ་བྱལ་གྱི་དག་པ་སོ་སོར་སྦྱར་ཚུལ། སྐབས་འདིར་ཡབ་སྐུས་གསུམ་གྱི་གསུང་ཟིན་
ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་ཞེས་པས་དང་པོ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོས་འདི་ལྟར་བཞེད་དམ་སྟུམ། གང་ཞེ་ན་དག་གཞི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་
རང་བཞིན་དག་པ་དང་སྐོ་བྱར་དེ་མས་དག་པ་གཉིས་སོ་སོར་མ་སྦྱར་བ་ཡིན་རྟེ།

དཔེར་ན། དགག་བྱ་གསེར་བུམ་གཅིག་གིས་དག་པའི་ཤར་རྒྱབ་གྱི་ས་ཕྱོགས་དག་
གཞི་དེ་གཉིས་བུམ་པ་གཅིག་བྱ་དེས་དག་པའི་དག་པ་ཡོད་མིན་དུ་བྱད་མེད་དེ། དགག་
བྱ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གསེར་ཕྱང་ལས་སྒྲུང་ཆ་ ༡༠༥

ནམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། རང་རང་གི་ངོ་སྤུལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་དང་བུལ་བ་ཉིད་གྱིས་དག་པའོ། །བྱད་པར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་གི་ནམ་པར་དག་པ་དེ་གཉིས་དག་བྱའི་ངི་མ་གཅིག་བྱ་
དེས་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་
མཚན་ཉིད་ཚྭ་པ་ལ་ཡང་ཐ་དད་པར་གཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
དྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་འབྲས་བྱ་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནམ་པར་དག་
པར་འཛོག་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དང་སོགས་པའི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་སོགས་དང་བུལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ་
དེ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༡༠༩ ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་སྦྱེ་བ་དེ་
སྟེད་དུ་མ་དག་པར་འཛོག་ལ་གང་གི་ཆོ་གཉེན་པོས་ཞེན་པ་སྤངས་པ་དེའི་ཆོ་དག་
བྱའི་ངི་མ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ངི་མ་དེ་མི་སྦྱེ་བའི་
དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་བྱད་པར་མེད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པས་ཀྱང་། ནམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་
ལས་ཤི་དཔེ་རིང་། ༡༠༢ རང་ལུགས་ལ་འཛོག་པ་ན་དེས་ན་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་ངི་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ནམ་པར་དག་
པས་ན། འབྲས་བྱ་ནམ་པར་དག་པས་གཟུགས་ནམ་པར་དག་པར་བཟོད་གྱི། ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་
ཅད་མཆོན་པ་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མ་དག་པ་གཉིས་སྤྱར་ཚུལ་ལལ་ཆེར་མཐུན་
ནམ་སྤམ་སོ། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པས་ནི། ནམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།

༡༡༡ དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་ངོ་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ཡང་ངོ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པ་ཉིད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དག་བྱ་གཅིག་
གིས་དཔེན་པའི་དག་པ་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ངོ་མོ་ཐ་དང་པའི་སྒྲིན་ས་ཐ་དང་
མ་ཡིན་ཁྱིང་རིགས་ཐ་དང་པའི་སྒྲིན་ས་བཅད་དུ་མེད་པས་སོ། ། དེས་ན་དག་པ་རིགས་
གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དོ། ། ཁེས་དང་། དེ་ལྟར་འབྲས་བྱ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་
བྱ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་དག་པར་རིགས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དག་
བྱ་གཅིག་གིས་དཔེན་པའི་རྣམ་དག་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དང་
པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བྱ་དང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་མེད་ཅིང་ཆད་མས་རིགས་
ཐ་དང་དུ་བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བྱ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་
དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་ཐུང་
བྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ས་བོན་ལ་
སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བྱ་གཅིག་གིས་དཔེན་པའི་དག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་མོས་རྣམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་འཆར་ཚུལ་ལྟོས་པ་ཡིན་
ན། སལ་ཆེར། ཡབ་སྲས་གསུམ་ག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་དག་པ་རང་བཞིན་དག་
པ་སྒོ་བྱར་ངོ་མས་དག་པ་ལ་སྒྲུབ་ཚུལ་མཚུངས་པ་མཐོང་ངོ་། །

(ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དག་ཚུལ་ལ་དཔུང་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིབ་ཆ་ཇི་ཡོད་ཞེས་པའི་
ལན་ནི།)

མདོ་ལས། ཡུལ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་
པ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་གསེར་ཕྱེང་ལས། ༡༠༥ ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་
པར་འཇོག་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་
སོགས་པའི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་སོགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་དེ་ཙམ་གྱིས་
བཞག་པས་སོ། ། འབྲེལ་པར་ནི། འདིར་གང་དག་ཡུལ་ཅན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ངོ་

མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཅེས་འཆད་པ་འདོད་
 པ་དང་། གཞུང་སྡེ་ཕྱི་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱར་ཡུལ་ཅན་དེ་མས་དག་
 པ་ན་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་མས་དག་པ་ལ་ཟེར་རམ། ལྷན་པར་དུ། རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་ལྟ་བུ་དེ་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་མས་དག་པ་ལ་ཟེར། དེ་
 ལས་གཞན་ཕྱང་སུམ་པ་ལ་ཟེར། འདོད་པ་དང་པོ་ལྟར་ན། སྦྱིར་སྦྱིབ་གཉིས་ཟད་
 པར་སྤངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི། གཟུགས་ཕྱང་ནས་འཕགས་ལམ་
 ཡན་ལག་གི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་མས་དག་པ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་མ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གཉིས་པ་འཕགས་
 ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་དེ་མ་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་དེ་མས་བྲལ་བར་ཐལ།
 འདོད་ན། རྗེ་བརྩན་བྱམས་མགོན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་མེམས་རྒྱན་མཐའ་
 བདེ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་དེ་མ་དང་བྲལ་བ་ཟིན་པར་ཐལ།
 འདོད་ན། དེ་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེའི་ཆོ་སྒྲིང་ས་
 སྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་ལྡ་ལྡན་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འཁོར་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་དང་བཅས་པའི་གང་
 ཟག་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་གསུམ་པ་འདས་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་
 སླལ་གྱི་དེ་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་མས་དག་པ་ལ་འདོད་ན་ཤེས་
 པ་སྐད་ཅིག་མ་བརྩུ་བྱུག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་མས་དག་པ་ས་
 རྩལ་པར་ཐལ། འདོད་ན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པས་རྩལ་བར་ཐལ། ཙ་བའི་
 དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་
 རྣམ་བཤད་རྟོགས་སྤང་དང་འགལ། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་
 རྣམ་བཤད་སྤྲིང་པོ་རྒྱན་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་ཁྱུར་གྱིན་ཏུ་ཕྱི་བའོ། །

༄༅། །ཐུལ་ཀུན་མཁྱེན་བཅེ་ནུས་པའི་རང་གཟུགས་སྒྲ། །
 ཅུར་སྒྲིག་ཆོས་གར་བསྐྱར་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ། །
 བཟླ་ན་འཛིན་ཐུ་མཆོའི་ཞབས་སྒྲེས་པད་མོ་མཆོག་།
 གངས་ཅན་སྒྲེ་དགའི་གཙུག་ན་མཛེས་གྱུར་ཅིག་།

ཚུམ་གཞི་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲི་མང་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་ཐུ་མཆོ།

༤ དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་
 ཉིད་བརྒྱུ་མ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྒྱའི་གཉེན་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་
 འགྲེལ་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་དུ་ཡོད། འགྲེལ་
 ཚུལ་དེ་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་མིན། ཡིན་ན་གོང་དུ་ཅ་བ་དང་འགལ་
 ལོ་ཞེས་པའི་ཅ་བ་ལ་གང་འཛིག་མིན་ན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ།

དེའི་དོན་ནི་བོད་སྐད་ལ་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྐར་བཤད་པ་
 དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ནི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་བྱེད་ཀྱི་བཟླ་ན་
 བཅོས་མིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བརྒྱུ་མ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྒྱའི་གཉེན་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་
 གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་
 རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱུས་པ་རྗེས་བཞིན་སྐར་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཙོ་བོ་ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ཡིན་
 ཀྱི། དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲལ་
 པོ། རོ་ན་སྐྱབ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ན་མ་

མེན་ཞེན། དེ་ལ་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཡིད་ཀྱང་། རེ་ཞིག་དབུས་མཐའ་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། རིམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་དོན་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། ཞེས་སོགས་
 ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩའི་དང་བོས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བརྩ་མདོར་བསྟན་ནས། ལྷག་མ་
 དགའི་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྩ་རྣམ་ཏོག་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 བརྩ་གཉིན་པོ་སྒྲིམ་པ་བརྩ་ལ་སྦྱར་ནས་མདོའི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་
 ལ། གཞན་དག་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དབུས་མཐའ་བཤད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་
 ལོག་བརྩ་དང་སྒྲིམ་པ་དང་རྣམ་ཏོག་བརྩ་གངས་ཅམ་མཐུན་ཀྱང་། དོན་གཏན་ནས་
 མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས་འོག་དུ་དབུས་མཐའ་ཅ་འགྲེལ་མ་གསུངས་ཤིང་
 སྐབས་འདིར་ཡང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་དབུས་
 མཐའ་དང་ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་སོར་བཞག་དུ་བཀོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དུ་ན། མདོ་སྤེལ་རྒྱ་ཆེས་འཆོལ་གྱི་ལེའུ་དང་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལེའུ་བཞི་
 བ་ཐོབ་པ་རྣམ་དེས་སུ་ཏོག་པ་བརྩ་གསུངས་ཡོད་པས། དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་བསྟུས་
 གཉིས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་གང་གསལ་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བཞག་ནས་མིགས་ལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བཟུང་དགོས་པ་མི་འཐད་
 དོ། །དེས་ན་མས་རིམ་ནས་སྦྱར་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དབུས་
 མཐའ་དང་། སྐབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་ཞེས་བཤད་ན་གཉིས་ཀར་གསལ་བས་ལེགས་པར་གསུངས། ཕྱིགས་འདི་
 ལ་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་ཞལ་འཆམས་མོད། འོན་ཀྱང་ཡིག་ཆ་མཆན་སོགས་
 སུ་སོར་བཞག་གནང་བས་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ་སྐབས་འདི་བརྒྱད་སྟོང་
 དོན་བསྟུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བརྩ་དུག་རྣམ་གཡང་གི་ཏོག་པ་བརྩའི་
 གཉིན་པོར་སྐབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོའི་
 འགྲེལ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་གསེར་ཕྱེང་ལས། རྣམས་ཞེས་མང་ཆོག་སྒྲིམ་པས་

གསེས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་ཉིད་བརྩུག་དབུས་མཐའ་དང་། སྐབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་པ། གསེར་ཕྱེང་ལས། རིམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟུས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤང་བས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དང་སྒྲ་ཡོད་པ་སྤྱད་ཆོག་ཏུ་བྱས་ནས་གཞི་གཅིག་ལ་སྤྱར་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་བརྒྱད་སྤྱོད་དོན་བསྟུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་བརྩུག་བཤད་པ་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་བསྟུས་ལས། ཟ་བོ་ནང་གི་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །ནས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟུས་པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། དབུས་མཐའ་ལས། ཟ་དང་བཟའ་བྱ་དེ་ཡི་ལུས། །ནས། དེ་བཞིན་དེར་ནི་སྤྱོད་བཞིན། །ཅེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྤྱོད་གཞིའི་སྒྲི་ནས་བཤད་པར་འགྲེལ་བར་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། རྣམ་རྟོག་བརྩུའི་གཉེན་པོར་སྐབ་པའི་རོ་བོ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་དང་། དངོས་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་སོགས་དང་། སྒྲི་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སོགས་དང་། སྐར་བ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། སྤྱོད་བཞིན་གྱི་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བ། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བ། སྤྱོད་བཞིན་ལས་གཟུགས་གཞན་

མེན་ཏེ། གཟུགས་ཉིད་སྤྲོད་བཞིན་དོ། །སྤྲོད་བཞིན་གཟུགས་སེལ་ཞེས་དང་། རྩ་
 བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱུར་འདི་
 ལྷ་སྟེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་མིང་ཙམ་སེལ་སོགས་དང་། བྱད་པར་དུ་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། རྩ་བོ་ཉིད་ནི་
 མེ་སྟེ་མི་འགག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན། ཞེས་
 སོགས་དང་། མིང་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་དོན་དུ་
 བཀའ་སྩལ་བ། མིང་བཙུག་མ་ལ་ཆོས་དེ་དག་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མིང་སྟོ་བྱང་
 གྱི་རྗེས་སུ་ཐ་སྟངས་འདོགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། དོན་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཐུབ་སེམས་དཔལ་མིང་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ནས། དེ་ལྷ་ན་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
 དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དང་བཙུག་
 པར་རྟོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། སེམས་
 གྱི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་བརྩམས། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བརྟགས་པ་ཡིན།
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ། རྩ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དང་པོ། ཐེག་བསྟུས་ལས།
 ཀྱན་དུ་བརྟགས་པའི་རྩ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྷ་རྩལ་པར་བྱ་ཞེ་ན། མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་
 བསྟན་པས་རྩལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། དོན་བསྟུས་ལས།
 མེད་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་ཆོག་གིས། །བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་སྟེ། ཞེས་
 དང་། གཉིས་པ་ཐེག་བསྟུས་ལས། གཞན་གྱི་རྩ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྷ་རྩལ་པར་བྱ་ཞེ་
 ན། ལྷ་མ་དང་། ལྷ་མ་ཆུ་དང་། ལྷ་མ་ལ་དང་། ལྷ་མ་ཡོར་དང་། གཟུགས་
 བརྟན་པོ། བྱག་ཆ། ལྷ་མ་ལྷ་པོར་རྩལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་
 པར། དོན་བསྟུས་ལས། ལྷ་མ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་
 ཡང་དག་བསྟན། ཞེས་བྱང་། གསུམ་པ་ནི། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་
 པའི་རྩ་བོ་ཉིད་ནི་ཇི་ལྷ་རྩལ་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་

བཟུན་པས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན། དོན་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་
བྱང་བ་བཞི་ཡིས་ནི། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
པར་ནི། སངས་བྱུང་གིས་ནི་གཞན་བཟུན་མེད། ཅེས་སྟགས་ཚིག་རིས་མཐུན་
པར་འབྲུང་བས་ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རྟོགས་སྦྱོར། །

སྟོང་ཉིད་བརྒྱུ་རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་པ་བརྒྱུ་གཉེན་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་
པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱབ་པའི་རོལ་ལ་གདམས་
པའི་མདོ་དེ་ཆོན་པ་བརྒྱུར་བྱས་ནས་རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་པ་རེ་རེ་གཉེན་པོར་རིམ་
བཞིན་སྐྱར་ནས་མདོའི་དོན་བཀྲ་ལ་ཞེས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མདོ་ཆོན་བརྒྱུའི་སྐབས་
སུ་བཟུན་པའི་སྟོང་ཉིད་བརྒྱུ་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་པ་བརྒྱུའམ་ས་བརྒྱུའི་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱུས་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་
ཚུལ་བཟུན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་གཤེད་
བ་བརྒྱུ་བོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཟུན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་
མཐའ་དག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
ཞེས་དང་། དག་ལྟ་སྟགས་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་
པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཡིན་གྱི་སྐྱར་བདག་མེད་གཉིས་གང་རུང་རྟོགས་པའི་བྱང་མེམས་
ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་འཛིག་པས་ཚོགས་ལམ་ནས་ཡོད་པར་མདོ་ན་གསལ་ལོ། །སྟོང་ཉིད་
བརྒྱུ་བཤད་པ་དབྱུས་མཐའ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། ཙ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་
ཙ་བ་ཡང་དབྱུས་མཐའ་འཛིག་གམ་སྟུམ་ན། མི་འཛིག་སྟེ། གཞན་དུ་ན། ཉ་ལ་
མདོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། ཉ་ནི་བཟླ་བར་གྱུར་བ་བཞིན། ཞེས་བ་ལྟར་འགྱུར་
རོ། །ཞར་བྱང་། བརྒྱུད་སྟོང་བ། དབྱུས་མཐའ། བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས།
མན་ངག་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བརྒྱུ་བཟུན་ཚུལ་དང་། གོ་རིམ་
མཐུན་མི་མཐུན་དང་། རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་པ་བརྒྱུའི་དངོས་འཛིན། དམིགས་རྣམ་

བདག་འཛིན་དགོས་མི་དགོས་དེ་རེ་རེ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་
ཡོད་མེད་དང་། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་སོགས་ཇི་བཞིན་མ་འཆལ་བས།
མཁས་པའི་དབང་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་གནང་ཡོད་པ་ཐུགས་རྟེན་གཟེགས་པར་ཞུ་
ལགས་པོ།

ཚུམ་གཞི་ཉི་ལྔ་བཞི་པའི་དོགས་དབྱེད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲི་མང་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཕ རྣམ་བཤད་དུ་བྲངས་པ་སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཉུག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་
ནི་སྒྲུབ་དུ་སེམས་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དབུ་
སེམས་ཚིག་ཚུལ་དང་གོང་གི་ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་
བོར་གྱུར་བ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྱུར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ནི་དམིགས་པ་
ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་གསལ་
བོར་བརྒྱུ་ལ། ཞེས་གསུངས་ལ།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།
དང་བོ་ནི། བྱ་ཉ་སོགས་བོད་སྐ་མ་མང་པོས་སེམས་ཅམ་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
སྤང་བའི་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་འཇགས་ཀྱང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་མཉམ་བཞག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འདོད་ཟེར་ན། དེའི་ལུགས་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་
ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་མི་སྤང་བ་ཉན་ས་ཀྱན་བདུས་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་། གཞན་དབང་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་མི་འདོད་
ན། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་གཞུང་དུ་མར་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དང་གནོད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་
གཉིས་དམིགས་པ་མཚུངས་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་

དབང་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 མེད་པར་ཁས་ཐུང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་
 རོ་སྤྱ་ཡང་མེད་པས་དགག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པས་མཉམ་བཞག་སྤང་
 མེད་དུ་འདོད། དབུ་མ་བས་སྤང་བྱས་སུ་འདོད་པས། བྱད་གཞི་ཆོས་ཅན་སྤང་
 བར་འདོད་ཟེར། དབུ་མའི་ལྷགས་ལ། ལྷ་གུ་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 ལྷ་གུ་སྤང་ན་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་མི་སྤང་བའི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
 ཉིས་སྟུན་དུ་མ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཐལ་རང་སྤྱ་ཡང་མེད་པས་དགག་ཚུལ་
 རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། རིགས་དང་དམིགས་པ་རྫོས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་
 པ་སེལ་བ་ལ། འཕྲོས་དོན་དབུ་སེམས་ཅོད་ཚུལ་བྱུང་བས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་
 ཚུལ་འཆད་པར། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་རྟག་དུ་རྣམ་པར་
 དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ཞེས་
 པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། དེའི་དོན་ནི། སེམས་ཅམ་པ་གང་དག་བྱད་གཞི་སེམས་
 བདེན་གྲུབ་ལ་བྱད་ཆོས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་གྲུབ་རྟག་
 དུ་བྱི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ། མཉམ་བཞག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་
 རི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་དབུ་མ་
 བས་དགག་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་གིས་རྟག་དུ་རྣམ་པར་དག་
 པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཐུར། ཁོང་ནས་ཁོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཇི་
 ལྟར་བཅོད་པར་བྱ་ཞེས་བྱུང་། དེའི་དོན་ནི། དབུ་མ་བས་སེམས་ཅམ་པ་དེ་དག་
 གིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅི་མེད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དུས་རྟག་དུ་བྱི་མས་
 རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་པའི་ཐུར། ལྟར་བྱི་མ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུས་
 ལམ་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་བྱད་པར་འགྲོ་བ་
 མེད་པར་ཐལ་བས། དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བཅོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ཡིན་

དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པས། དེ་བཞིན་
 ཉིད་དེ་བདེན་གྲུབ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་བྱི་མ་དག་པ་གོང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྒྲིན་འདུག་པར་མཚུངས་པས་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དེ་བྱི་མ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པ་མི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རེ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དབུ་མ་བའི་ལན་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས་ཉེས་པ་མེད་དེ།
 གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་མེད། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་
 ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྐྱབས་
 པ་དེ་རིམ་གྱིས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱུང་།
 དེའི་དོན་ནི། དབུ་མ་བ་ན་རེ། དེད་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་
 མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཁོ་བོས་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིག་པའི་ངོར་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བའི་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་
 པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དུ་གྱུར་བའི་རིག་ཤེས་
 ཆད་མའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱི་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པར་མ་བརྗོད་ལ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་བསྐྱབས་པའི་བདེན་སྒྲུང་དེ་མཉམ་བཞག་དུ་
 ཆོས་ཉིད་བསྒྲུབས་པའི་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་དག་ནས་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་
 པ་རྗེ་ཆེར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་ནི་ཞེས་ལན་
 མཇད་དོ། །

དོགས་པ་སེལ་ཚུལ་དངོས་ནི། དེའི་འཕྲོ་ནས་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་
 ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གཙོ་བོར་
 གྱུར་བ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་མེད་
 དོ། ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་ལ། དེའི་དོན་སེམས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་མེད་
 པར་དམིགས་པའི་རིམ་བཞིན་བྱི་མ་ཟད་པ་མི་རུང་བ་དང་རུང་བའི་ཚུལ་བཤད་མ་
 ཐག་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་བཞིན་དེ་ཆོས་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོར་

གྱུར་པའི་ཚུལ་ནི་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཆོས་
 ཅན་སྐབ་པའི་དམིགས་པའི་གཏོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་
 པ་ཡིན་པས། སྐབས་དེ་གཉིས་སུ་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སུ་བཤད་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ཡང་དེ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་
 ལ་ནི་དགག་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་བྱུང་
 གཞི་དང་སྟོང་གཞི་རྣམས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དང་། དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་
 འགྱུར་རམ་སྟོང་གཞི་རྣམས་བྱུང་གཞི་དང་བདེན་སྟོང་བྱུང་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་བཞིན་
 བས་མི་སྒྲིལ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན་རང་བཞིན་ནི་བྱུང་གཞི་ཆོས་དབྱེངས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་
 ནི་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཆོས་དབྱེངས་བདེན་མེད་ལ་བྱས། རྣམ་གཏོ་བོས་སྐབ་པའི་འཛིན་
 རྟེན་སུ་བྱས་ནས་སྟོམ་ཚུལ་ནི་རིགས་དང་། བྱེ་མ་གཏོ་བོར་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་
 འཛིན་རྟེན་སུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟོམ་ཚུལ་ནི་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་
 ལ། སྐབས་དེ་གཉིས་སུ་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སུ་བཤད་པའི་ཆོས་དབྱེངས་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ཡང་དེ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་
 ནི་དགག་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །འདི་དག་མདོ་ལས་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པས་དམིགས་
 པ་བརྟུག་ཅིག་ལ་དམིགས་ཚུལ་གསུངས་པའི་དོན་དབྱེས་མས་ཀྱིས་བཀྲལ་ཚུལ་ཡིན་
 རོ། །

ཚུམ་གཞི་ཉེར་དགུ་པའི་དོགས་དབྱེད།

འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་ཏུ་མཚོ།

ཕ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལུང་ཁྲུངས་སྟོས་
 པའི་ལུང་དངོས་གང་ཡིན་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས་ལུང་འདི་འབྲེན་དགོས་པའི་ལྗོ་

མཚན་དང་། གང་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་བ་ནམས་ནི་རྟེན་ཅིང་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་སྒོ་
ལ་གསལ་པོར་མ་ཤར་བས་ཞིབ་པར་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ན་དེ་ལྟར་བྱངས་
པའི་ཡུང་གི་དོན་ནམས་ཞིབ་དུ་བྲིས། ཞེས་གསུངས་ལ།

དེ་ལ་སྐབས་འདིས་བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱུང་ཟད་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་གྱིས་ནམ་མཁུན་ཉིད་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་རྟག་ཉིད་
དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །རྟུག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་
དང་། རྟེན་ཉིད་དང་། འབྲས་ཉིད་དང་། ཟུག་རྟེན་ཉིད་དང་། རྟེན་པ་ཉིད། ཡ་
རོལ་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་། རབ་རྟུ་
འཇིག་པ་ཉིད་དང་། འཇིགས་པ་ཉིད་དང་། འགོས་པའི་ནད་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་
འཆོ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་རྟུག་ཀྱན་དང་། འགོག་བདེན་ནི། ནམ་
མཁུན་ནས་འདུ་བྱེད་འགོག་པའི་བར་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་།
དབེན་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་
མེད་པ་ཉིད་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །བར་
དང་། ལམ་བདེན་ནི། ནམ་མཁུན་ནས། ཡོངས་སུ་བསྟོ་པའི་སེམས་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་སེམས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་།

གཉིས་པ་ལ་ཆོག་དོན་དངོས་དང་། ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆེན་
ཞེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྒྲིམ་པའི་རྟེན་གང་ཟག་བསྟན་ལ་ནམ་མཁུན་ནས་བསྐྱེད་པས་
ཞེས་པའི་དམན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཀྱན་སྟོང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཞེས་པའི་ཟིན་བྱེད་གྲོགས་སྟོང་ཉིད་རྟེན་ཉིད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
གཟུགས་ནི་ཞེས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་རྟུག་བདེན་དང་དེའི་རྟུ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་
པ་དང་། མི་རྟག་ཅེས་པའི་དོན་ནམ་དང་། ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་པའི་དེ་སྒྲིམ་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་མདོར་བསྟོ་བ་བསྟན་པས། སེམས་བསྐྱེད་བསྟོ་བ་

སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་བདེན་བཞིས་
 རྣམ་པ་སོ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལམ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ལམ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་
 བདེན་བཞི་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ཆོག་གྲངས་བཞིན་དུ། དང་པོ་
 བཞིའི་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་ཞིང་འཇིག་པས་མི་དྲག་པ་དང་ལས་
 ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བདང་། རོན་གཞན་གྱིས་བདག་གིས་
 སྒྲིང་བས་བདག་མེད་པ་དང་། རང་གི་འོ་ཤོར་གྱུར་བའི་བདག་མེད་པས་ཞི་བ་སྟེ།
 བདག་མེད་དེའི་རང་བཞིན་ཞི་བ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་དེ་བཞིའོ། །
 སྐབས་འདིར་གསེར་ཕྱེང་ལས། རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་ཞེས་བ་མ་དག་སྟེ་ཞེས་བ་
 གང་ཡིན་དཔུང་པར་བྱའོ། །

ཀྱན་འབྱུང་གི་བཞི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ། དཔེར་ན་ནད་དང་འབྲ་བར་
 སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཅ་བར་གྱུར་པས་རྒྱ་དང་མ་འབྲས་དང་འབྲ་བར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་
 ཡང་བསྐྱེད་པས་ཀྱན་འབྱུང་། ཟུག་དུ་དང་འབྲ་བར་སྤྱག་བསྐྱེད་གྲགས་དག་བསྐྱེད་
 པས་རབ་རྒྱུན། སྤྱི་པའི་རྣམ་པ་དང་འབྲ་བར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་བྱེད་པས་
 རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་སྤྱག་ཀྱན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ས་རོལ་སོགས་བདུན་བྱུང་
 མོང་དུ་སྦྱར་ཚུལ་སྤྱག་ཀྱན་རེ་རེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་རང་གི་བདེ་བ་འཛོམས་
 པས་ཕ་རོལ་དག་ལྟ་བུ་དང་། གནོད་བྱེད་ཀྱི་འཇིག་པས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 འོ་ཤོན་གཉིས་ཡིད་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་དང་། དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའམ་དག་
 བཅོམ་པའི་སྤངས་པས་གཞི་བཞིན་དང་། འཇིག་རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་བར་ངང་གིས་འཇིག་
 པའམ་གཉེན་པོའི་རྒྱུན་གཅོད་པས་རབ་དུ་འཇིག་པའི་དེ་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་གནོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བས་
 འཇིགས་པའི་གནས་ཉིད་དང་། སྤྱི་པོ་སོགས་སེམས་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་འཆོ་ཡུལ་དུ་

ལྷུར་བས་ནད་འགོ་བ་དང་། འབྲུང་འབྲུག་སོགས་སེམས་མེད་ཀྱིས་གནོད་གནས་
 ཡིན་པས་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་
 བདུན་གྱིས་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་དེ། འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་
 འབྲུང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྣམ་གངས་བསྐྱབ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 ལ་རྣམ་གངས་བསྐྱབ་ལས། ཡིད་འབྲུང་བའི་མཐོང་པའི་ལམ་ལའོ། །འདོད་ཆགས་
 དང་བུལ་བའི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལའོ། །འགོག་པ་ནི་ཕུང་བོ་བྲམས་
 ཅད་འགོག་པའོ། །ཡིད་འབྲུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ལ་གནས་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མི་སྦྱོབ་
 རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་ཀྱིང་དངས་ནས་འཕགས་མེད་གིས་མདོ་ནས་པ་རོལ་
 སོགས་བདུན་བདེན་པ་ཐ་མ་གཉིས་ལ་མི་འགྲིག་པས་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྦྱར། དེ་
 ཡང་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཟིན་པས་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པར་སྦྱར་དགོས་པ་ལུང་གིས་
 སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ་འགྲེལ་བ་ལས་ལུང་དྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་རང་བཟོའི་ཉེས་པ་སྤོང་ཕྱིར་
 ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་དུ་སྦྱག་ཀྱན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་པས་ཡིད་
 འབྲུང་བ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ཐ་མ་རྟེན་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་སྦྱག་ཀྱན་ལ་དམིགས་
 པའི་ཆགས་པ་འགོག་པས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་དང་། ལྷག་མེད་དབང་བཅོམ་
 པའི་ཆོ་སྦྱག་ཀྱན་འགག་པས་འགོག་པ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དུ་ཡིད་འབྲུང་བར་ཞུགས་
 པ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་སྐབས་འདོད་ཆགས་བུལ་བར་
 ཞུགས་པ་དང་། ལྷག་བཅས་དབང་བཅོམ་སྐབས་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའོ། །འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། མདོ་ཆོག་རིམ་པ་ལྟར། འགོག་པའི་
 རང་གི་དོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་མེད་པས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་དང་།
 ལྷག་བསྐལ་ཅི་རིགས་ཞི་བས་ཞི་བ་རང་མིང་གི་དང་། བྱ་ཚོམ་པའི་རྣམ་པའི་བདག་
 ཉིད་སྦྱག་ཀྱན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་དང་། དོ་བོའི་རྣམ་པའི་ས་
 བར་འབྲུང་བ་དྲག་པན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་བུལ་བས་

རྟོང་བཞི་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་བྲལ་པས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཁམས་
 གསུམ་ལ་སྒྲིན་པ་ཟེད་པས་སྒྲིན་པ་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་སྒྲིས་འགྱུར་གྱི་ལས་མངོན་
 པར་འདུ་མི་བྱེད་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་མཁ་པ་དག་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་ཇི་ལྟར་
 དང་ཐ་མ་གང་ངེས་འབྱུང་ངོ། ། །དེ་ལྟར་འཁོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དང་། ལམ་བདེན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཞི། ཐར་བར་བྱིན་པར་བྱེད་པས་ལམ་དང་། རྟོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་པོ་བྱེད་པས་
 རིག་པ་དང་། སེམས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟོན་མོངས་བཀའ་རྒྱ་
 ཏུ་ཟེད་པར་བྱེད་པས་ངེས་བར་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཞི་པ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཀུན་སོ་སོའི་
 རྣམ་པ་བརྒྱན། ཐུན་མོང་དུ་བརྒྱ་བཞི། འཁོག་པའི་བདུན། ལམ་གྱི་བཞི་སྟེ། འཕགས་
 སེང་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་སོགས་ལམ་མེད་ལ། དག་སྟོང་རྒྱལ་སྐུ་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཙོ་
 རྒྱུ་དང་འཁོག་བདེན་གྱི་མདོར་རྟོན་འབྲེལ་བརྒྱུ་གཉིས་འཁོག་པར་གསུང་པར། གང་འཁོག་
 གང་གིས་འཁོག་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། འཁོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞི་སྟེ་རྟོན་དགྱུར་བྱས་
 བེད་པ། བརྟེན་པའི་ནད་སོགས་བརྒྱ་གཅིག་ཀུན་འབྱུང་ཁོར་རྒྱར་དེ། དང་པོ་བཞིས་
 ཀུན་འབྱུང་སྤང་དགོས་པ་དེ་ནས་བཞིས་སྤང་ལུས་པ། ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ཐུར་དུ་སྤང་དགོས་
 བརྟེན་ཟེར་བ་དང་། གཤམ་ཕྱང་པས་ངེས་འབྱུང་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པ་སྐུ་བརྒྱ་
 དང་པོ། མེར་འབྱུང་གིས་རྒྱལ་ཀུན་ཐུན་མོང་གི་བདུན་བྱས་ཏེ་རྟོན་དུ་གྲག་བྱས་བསོགས་འབྲེལ་
 ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་གཤམ་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །ཁར་བྱུང་སྐབས་འདིས་
 མདོ་དང་བརྟེན་བཙོས་ཀྱི་བརྟེན་ལྟུང་འདྲ་མཉམ་པ། མདོས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་བརྟེན་
 བཙོས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་མིན། ཅུ་བར། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་ཤེས་
 པར་བྱ་ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་
 སྒྲིར་ལྟུང་དང་སྐབས་འདིར་གཤམ་ཕྱང་ལས་བཤད་ལྟུང་འདྲ་མིན་འདུག་པས་རང་ལྟགས་
 གང་ཡིན་གསུང་གནང་ཡོད་པ་མཁའ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་རྟེན་གཟིགས་པར་བྱ།
 དགོ་ལྟར་རང་ལྟགས་ཀྱི་མེད་ལྟ་སྤྱང་བརྒྱའི། བྱི་མོར་གྱུར་བ་ཆོས་རྟེན་གྱི་ལ་ཤར། མང་
 ཐོས་གཡུར་ལའི་གསལ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཅན། །འདུམ་ཕྱག་ཅེན་པའི་དུས་སྟོན་དར་བར་ཤོག། ॥

༡༡། ཁྱི་སྤྱི་སྤྱི་ མཉམ་བྱུང་མཆན་དཔེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསལ་བའི་སྤྱི། མཉམ་བྱུང་ཆོས་ཚུལ་སྟོན་དང་འཆམས་པའི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་གསུང་། མཉམ་བྱུང་མཁའ་བཙུན་དབྱིངས་དང་འཛིན་མ་ཀུན་ནས་འཆིངས་པའི་ཐུགས་། མཉམ་བྱུང་ངོ་མཆར་གསུམ་ལྡན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བདག་སྦྱོངས་ཤིག། ཅས་མཆོད་པར་བཙོན་པ་ཐོན་དུ་བཏང་སྟེ། དེ་ཡང་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆོལ་བུ་ལ་ལྟ་བུའི་མིག་དྲུག་ཀྱི་ཀྱུར་པ་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱོང་བཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཉམས་པ་མོར་རྒྱུད་ཡོང་བྱུང་། དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ལྷག་བསམ་སྟིང་བཅངས་ཀྱིས་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱོང་གི་དཀྱིལ་གནད་སྤྱོད་མོ་མང་དག་ཅིག་དབྱེད་གཞིར་བཀོད་དེ། རང་མོས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱ་དགོས་རྒྱུ་མ་ཟད། སྤྱི་བཀྲི་མྱོང་ཆོགས་འདུ་ཞིག་ཀྱང་ཆོགས་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་རྒྱབས་ཆེན་ཞིག་གྲེལ་བར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་གནས་སུ་གྱུར་ན་ཁོ་པོར་སྤྱི་སྤྱི་བས་དང་སྤྱི་སྤྱི་བས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དཔན་ཡང་། རྒྱ་མ་གོང་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མཆོལ་བུ་ལས་རྒྱུ་ཐིགས་ཅམ་ལ་ཞབས་འདེབས་སྤྲན་བྱ་འགྲུབ་པའི་རེ་འདུན་དང་བཅས་ཏེ་ཚུམ་གཞི་ཁག་ནས་རང་སྒོས་གང་ནུས་ཀྱིས་ཆོག་དོན་འགའ་ཞིག་འགྲེལ་བ་ལ་འཇུག་པར་བགྱོད། དེ་ཡང་རྫོངས་པའི་དུ་འཐིགས་ཀྱི་དབང་ལས་འཐིགས་བཤད་རྗེས་ཅིག་གྱུང་བར་མོམ་ཉི་མའི་དགོས་པས་བརྟན་འཛིན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་སྤྲན་ཐུར་གྱིས་བཏུད་དང་བཅས་ཏེ་བཙོན་པར་མཛོད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ལྟོད། ॥

ཚུམ་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དབྱེད།

སེར་ཕྱོང་ཐེ་ཏོར་ཆེ་དབང་སྤྱི་བས་ལྡན།

༥ གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ། མན་ངག་རྗེས་འབྱེད་དུ་འབྱུང་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ། ལྷུང་བའི་དོན་ཞེས་པ་ནས་ཙུ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྟོང་ཉིད་བཟང་ཚུལ་དང་ཙུ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ཙུ་བ་གང་ལ་འཛོག

འཕགས་ལུ་ལྷ་གྱི་པཎ་གྲུབ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཇ་གད་ཏེ་ལམ་གྱིས་མཛད་
 པའི་བརྒྱུད་སྤོང་དོན་བསྐྱུས་གྱི་འགྲེལ་བ་མན་ངག་ཤེས་འབྲང་དུ། རྟེན་དང་དབང་
 ཏུ་ཞེས་སོགས་ལ་འབྲུ་མནན་བྱས་པ། ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་
 དེ་དང་ལྷུང་བའི་དོན་མ་གཏོགས་གཞན་ནམས་འདྲ་བ་ལ། ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་
 ལས་བཞག་པ་ནི་གོང་དུ་ཤེས་ཀྱིས་ལྷུང་བའི་དོན་ཤེར་ཕྱིན་སྤང་ན་ངན་སོང་དུ་
 རྩོམ་ཞེས་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། རབ་དཔྱེ་ལ་སྤོང་ཉིད་བརྒྱུག་བཞག་པ་མཚུངས་
 ན་ཡང་བརྒྱུག་བགང་ཚུལ་མི་མཚུངས་ལ། ཙ་བ་ལྷར་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྤོང་
 པ་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྤོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
 སྤོང་བ་ཉིད་བགང་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྷར་མི་བགང་བར་སྤྲུམ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྤོང་
 བ་ཉིད་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྤོང་བ་ཉིད་བགང་པ་ནི་ཙ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའོ།
 ཙ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ཙ་བ་ནི། དབྱས་མཐའ་ལ་སེམས་ཏེ། ཟུན་དུ་གསལ་
 ཁ་མི་སྤང་ཞིང་། འགྲེལ་བར་མི་དམིགས་པ་བགང་ལ། ཙ་ཤེ་ལ་ཙ་བ་ཞེས་སྐབས་
 འདིར་འོང་དོན་ཡང་མེད་ལ། དོན་ལའང་མི་འགལ་བས། དབྱས་མཐའ་ཉིད་ལས་
 འོས་མེད་དོ་སྙམ་མོ། །སྐབས་འདིར་དོན་བསྐྱུས་ལ་ཙ་བ་ཞེས་པ་འབྲེལ་ཆེ་ཡང་།
 གཞུང་དེར་སྤོང་ཉིད་བརྒྱུག་གི་བཤད་པ་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཞིང་། དོན་བསྐྱུས་
 ལུ་སྤོང་ཉིད་བརྒྱུག་གི་བཤད་པ་མཛད་པ། དབྱས་མཐའི་ཤེས་སུ་འབྲང་ཞེས་གསེར་
 ཕྱེང་དུ་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་། གོ་བ་པོགས་ཆེན་ཞིག་སྟེར་འདུག་སྙམ་མོ། །དེ་
 ལྷར་ནའང་། དབྱས་མཐའ། གཉིས་དངོས་མེད་དང་དངོས་མེད་པའི། །དངོས་
 པོ་སྤོང་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་ལས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བའི་ད་དུང་དཔྱད་
 དགོས་སོ། །སྤོང་ཉིད་བརྒྱུག་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ནམས་འདྲ་ལ་མི་མཐུན་པར་
 དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆར་གསལ་བས་མ་བྲིས་སོ། །

རྩོམ་གཞི་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་བྱས་ཀྱི་རྩོམ་ཆོད་བའ་སྒྲིབ་སྒྲིབ།

ཕ་དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་
 གྲག་རྩོམ་གཞི་གཉིས་པ་བརྒྱའི་གཉིས་པོར་སྒྲིབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འབྲེལ་
 རྒྱལ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། སྒྲིབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་དུ་ཡོད། འབྲེལ་
 རྒྱལ་དེ་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པ་ཡིན་ནམ་མེན། ཡིན་ན་གོང་དུ་རྩ་བ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་ལ་གང་འདོག་མེན་ན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

འདིའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དབུས་མཐའི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྒྲིབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་དཀོངས་པ་འབྲེལ་ཞེས་པའི་
 དོན་ནི། །སྒྲིབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་གྱི་གྲངས་ནི། སྒྲིབ་རྒྱལ་སྒྲིབ་བརྒྱད་
 དང་ས་བརྒྱ་པར་ཕྱིན་དུག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མཐའ་ཡས་
 པ་ཞིག་སྒྲིབ་བས་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་མོད། འདིར་གདམས་ངག་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒྲིབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
 པར་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་གཉིས་དང་། དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་བཞི།
 རྩོམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་གསུམ། མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་
 འགུམ་སྒྲིབ་བརྩོན་འགུམ་གསུམ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་གསུམ། སྒྲིབ་ལ་
 གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་བདུན། མདོན་ཤེས་དུག་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་བརྒྱད།
 མཐོང་སྒྲིབ་གཉིས་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆེན་གཉིས་ཉེ་ཉེར་དགུ་ཡོད་དོ། །

ཚུམ་གཞི་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་བྱས་ཐེ་ཏོར་ཆོ་དབང་སྒྲོབས་ལྷན།

ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་མཁས་པ་
 དེ་སྤྱི་ཡིན་དང་། མཁས་པ་དེས་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུལ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་
 པའི་སྐབ་བྱེད་ཅི་ལྟར་བཀོད། སྐབས་འདིར་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅི་ཚུམ་
 བཀོད། བཀོད་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་གང་དང་གང་། འདིས་སེམས་
 ཚུམ་དུ་བཀྲལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་པར་གྱི་སྒྲུ་རྒྱས་པར་འོག་དུ་བཞུན་
 པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འོག་གང་དུ་བཞུན། གཞུང་འགྲེལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
 ཅུག་དང་། རྩེ་འགག་ཀྱན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཅ་ཤེའི་ལུང་བྱངས་ནས་ཞེས་
 པའི་སྐབས་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡིན།

འདི་ཡི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ནི། བྱ་སྟོན་ཡིན་སྙམ་སྟེ། བྱ་སྟོན་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་གཞུང་འགྲེལ་དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བྱས་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། སྐབ་
 བྱེད་ཀྱང་ཐུབ་པ་དགོངས་ཀྱན་ལ་སོགས་པར་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བྱངས་པའི་
 ཆོག་རྣམས་དེར་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་སྤང་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱར་ཡང་འདི་ཡི་གཞུང་
 འགྲེལ་གནོད་འཛུལ་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་གསུངས་པ་རྣམས་
 གསེར་ཐོང་དུ་ཆོག་ཟེན་ལྟར་བཀོད་འདུག་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །མཁས་པ་དེས་སྐབ་
 བྱེད་ནི། ཐུབ་པ་དགོངས་ཀྱན་དང་མན་ངག་ཇེས་འབྱང་སོགས་སུ། དབྱིག་གཉེན་
 གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བྱངས་པའི་ཆོག་རྣམས་དེར་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་ལྷན་དུ་འཇུག་དཔྱད། འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛུལ་
 བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་ཡིན་ལ་འདི་འགོག་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅི་ཚུམ་བཀོད་པ་དང་། བཀོད་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་
 འགྲེལ་དཀའ་བར་འདུག་ནའང་། ཁོ་ཤོས་རྣམ་རྟོག་ལ་འཆར་ཚུལ་དེའི་དབང་བྱས་

ནམ་མཁུ་དག་མེས་འབྲང་དུ་ཉི་མའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། གླ་མའི་མན་དག་ལས།
 གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛམས་གསལ་པོར་བྱ་བར་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་བཤད་པ་དང་།
 ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་འདིའི་མྱད་དུ་འཇུག་དཔུར། གླ་མའི་ལུང་གིས་བདག་
 ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། །འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛམས་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་
 པ་ནམས་པལ་ཆེར་སྒྲིག་རྣམས་ན་ཡང་། བརྩམ་པར་དམ་བཅའི་རྟེན་པ་འདི་གཉིས་
 ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དང་ཉི་མའི་གཞུང་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་ལ་བྱུང་པར་མེད་
 པ་དང་མན་དག་མེས་འབྲང་དུ། ཉི་མའི་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་
 གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྒྲེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཏོག་བརྒྱན་བརྩན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྩ་བརྒྱ་བ་ཕྲག་བརྩ་ལས་ཐ་མ་ལྡེ་ཡི་འགྲེལ་བར་བརྟན་པའི་གནས་ཆད་
 ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་ཞི་བ་འཆོའི་བསམ་པ་ནི་ཞེས་ཞི་བ་འཆོའི་བཤད་
 ཡམས་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྒྲེས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ་སྒྲུམ་ཞེས་པའི་དོན་
 མོ། །རྒྱས་པར་འོག་དུ་བརྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འོག་ནི། གཞུང་འགྲེལ་
 རི་སྟོང་ཉིད་བརྩ་བྱག་དང་། སྒྲེ་འགག་ཀུན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་མེའི་ལུང་
 དངས་ནས་ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་འདོད་པ་འདུག་པས་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དེར་ཡིན་ལ། རྩ་མེའི་ལུང་དངས་ནས་ཞེས་པའི་སྐབས་དེ་
 གཉིས་གང་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ཡོད་དོ། །

རྩམ་གཞི་བཞི་པའི་དོགས་དཔྱད།

སེར་བྱེས་ཏེ་དོར་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན།

ཕ་ དེ་ལ་སྒྱིར་མེར་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་པ་ནས་ལོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་
 ཡུམ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ཡི་དོན་གང་ཡིན། བྱུང་པར་དུ་སྒྱུད་པ་བྱི་བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་སོ་

སོར་བགང་བཞི། ཞེས་པ་ནས། སྤྱད་པ་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པར་བྱས་པ་ཡང་ནོར་
 རོ། ། ཞེས་པ་ནས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན། དེ་ལ་ཤེར་ཕྱོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ཀྱི་ཡུམ་སྐྱུས་ཀྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ནི། བོད་སྤྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རྩ་བ་མདོ་
 ལས་ཡུམ་སྐྱུས་བརྩུ་བ་དུན་དང་། ཡུམ་སྐྱུས་ཀྱི་དོན་ཡང་། བཅོམ་བྱ་མདོན་ཉོགས་
 བརྩུད་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་དང་བཅོམ་བྱ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཅམ་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
 སྟོན་ས་འཛོག་པ་ལ། ཨར་ཆེན་པོ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུམ་སྐྱུས་
 ཀྱི་དོན་དང་གངས་གཉིས་ཀ་ཞོར་རོ་ཞེས་ལྷགས་སྤྱ་མཛེ་བཀག་ནས་ཁོར་དང་གི་ལྷགས་
 ལ་དེ་ལ་དགྲར་འདོད། དེ་ལ་ཇེ་ཙོང་ཁ་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུམ་སྐྱུས་ཀྱི་དོན་དང་གངས་
 གཉིས་ཀ་ཞོར་ཞེས་ལྷགས་པར་སྤྱ་འདུག་ན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཀྱིས་མདོ་སྤྱད་
 པ་དང་ཁྱི་བརྩུད་སྟོང་པ་གཉིས་རྩ་བའི་མདོ་སོ་སོར་བགང་བཞི་སྐྱོགས་བམ་ཅམ་ཡང་
 མ་མཐོང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་བརྩུད་སྟོང་བ་ལེའུ་གྲ་བདུན་ཡོད་པའི་མདོ་སྤྱད་
 པ་ལེའུ་གྲ་བཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བུར་དུ་འབྲེན་ན་ལེའུ་གཞན་ལ་འང་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱི་བརྩུད་སྟོང་བ་འབྲེང་གི་འབྲེང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྤྱད་པ་དེ་བསྐྱུས་
 པའི་བསྐྱུས་པར་བྱས་པ་ཡང་ནོར་རོ། ཞེས་པའོ། ། དེ་ལྟར་ན་འང་སྟོན་དེ་ཇེ་རང་
 ཉིད་ལ་མི་འདུག་སྟེ། མདོ་རྩན་སྤྱར་བའི་འགྲེལ་བ་བརྩུ་གཉིས་དང་བསྐྱུན་ན་འདིའི་
 རྩ་བའི་མདོ་བཞི་འམ་ལྟར་གསལ་ཡང་། སྤྱིར་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡུམ་རྩས་འབྲེང་
 བསྐྱུས་གསུམ་པོ་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བར། རྩལ་བའི་ཡུམ་རྩམ་པ་གསུམ་
 ཆར་ལས་ཀྱང་བཅོམ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཞེས་དང་། ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་
 ལས་ཆོག ། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩིས་གཞི་བཅུ་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་བྱས་ཀྱི་རྩིས་ཆོད་བའང་སྒྲིབས་ཅན།

ཕ ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་
 དེ་ལས་བཞྱོག་སྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་
 ནས་བདེའི་འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སའི་བར་འདི་དབུ་མེས་སུ་འདི་ལྷགས་དང་།
 ཅ་མེ་ཁྲིཀ་ཆེན་དང་སྟོང་བུན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནམས་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད།

ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་ཞེས་པ་ནས་བདེའི་
 འགོག་པ་བཤད་པས་ཤེས་སའི་ཞེས་པའི་བར་འདི་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་སུ་སྒྲུབ་ཞིང་།
 ཅ་མེ་ཁྲིཀ་ཆེན་དུ་འགོག་བདེན་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་གསལ་ཁ་
 མེད་ཀྱང་། མུང་འདས་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་
 འགག་པ་དང་སྟེ་བམེད་པ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ནི་
 མུང་ན་ལས་འདས་པ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱིས་ཉོན་མོངས་
 ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཆོ་མཉམ་བཞག་གི་ངོན་ཡུང་པོའི་སྤང་བ་ལྟག་མ་མེད་པར་རྒྱབ་
 པའི་འགོག་པ་ནི་ལྟག་མེད་མུང་འདས་དང་། དེའི་སྤང་བ་མ་རྒྱབ་པའི་རྗེས་སྟོན་
 གྱི་ཆོ་དེའི་ལྟག་བཅས་གྱི་མུང་འདས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས།
 ཁྲིཀ་ཆེན་དུ་འགོག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཞིང་། སྟོང་
 བུན་དུ་འགོག་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ལྷག་བདེན་སྐགས་གཞན་གསུམ་ཀུན་
 རྗོད་བདེན་པར་གསུངས་ཤིང་། མ་ཟད་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འགོག་བདེན་དོན་
 དམ་བདེན་པ་འདོད་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་
 པར་འདོད་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་པའི་བྱུང་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལྷགས་
 ལའང་བྱུང་མེད་དེ་ཞེས་དང་། འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འདོད་པ་ལ། དབུ་
 མེས་ཀྱི་མཁས་པ་སུ་ལའང་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དང་མཐུན་

པ་ལུང་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ཡང་མང་བས་དོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ། །དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། དེ་ལ་སྤྱག་ཀུན་དང་ལམ་བདེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འགོག་
 བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ་ཞེས་དང་། འགོག་བདེན་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ནམ་བཞག་དེ་དག་གཏན་མི་རུང་ཞིང་ཞེས་དང་། ཚས་ཅན་
 རིམ་གྱིས་དྲི་མས་མེད་གཏུ་སྤང་བ་ན་དེའི་ཚས་ཉིད་ཀྱང་དྲི་མས་མེད་གཏུ་འགོ་བས།
 ཚས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ནི་ཚས་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅམ་གྱི་མི་ཚོག་
 གི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་ཀྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་འགོག་
 བདེན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་གསལ་བར་གསུངས་
 སོ། །དེས་ན་གོང་འོག་གི་ལུང་དེ་དག་གིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་འགོག་བདེན་
 དོན་དམ་བདེན་པར་གྱུ་བཟ། སྤྱང་ཐུན་ལས་སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་
 ལའང་དེ་ལྟར་འདོད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། །སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་
 འདོད་མོད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། རེ་ཞིག་ཁོ་ཁོ་རྒྱམ་བཤད་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་
 བཞེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྒྱམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྐབས་
 འདིར་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཁོ་
 ཀའོ། །འགྲེལ་པ་མཇུག་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
 སྒོ་བ་དཔོན་ཚས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་
 པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཁི་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས། འགོག་བདེན་གང་
 ཟག་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་བཞག་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་ཀྱང་
 ལྷག་མེད་མཉམ་བཞག་པའི་ཡུལ་ལ་གང་ཟག་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་བཞག་དགོས་པས་
 ཀྱང་གྱུ་བ་པོ། །དེ་ལྟར་ན། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་

དང་བཅས་དངས་ཏེ། འགྲོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
 ལུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཁོ་བོས་ནི་གསེར་
 ཕྱོད་ལས་གསུང་ཆོད་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སླང་དུ་རུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ་སྙམ་སྟེ།
 གསེར་ཕྱོད་དེ་རྗེས་ལྟ་བུའི་དཔུང་པ་མ་རྩོགས་པའི་ཚུལ་མཛད་པའི་གནས་སྐབས་
 གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས། སྤར་བས་པའི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེས་མང་དུ་ཡོད་
 དོ། རྟེན་ལྟར་ཡང་གྲང་ཐང་གི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འབྲེལ་བར་རྗེས་སྒྲ་མས་
 གྲང་། ཐུན་མོང་གི་སྤང་རོར་ལྟ་བུའི་དཔུང་པ་མ་རྩོགས་པའི་སྐབས་ཚུལ་དེ་ཉིད་
 ཞལ་གྱི་བཞེས་པར་སྤང་སྟེ། གསེར་ཕྱོད་ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་མཐའ་བཞེ་ལ་སོགས་
 པའི་སྦྱོས་པ་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་ཞིང་དེ་མཐའ་དག་ཉི་བར་ཞི་བ་ཙམ་ལ་སྦྱོས་བྲལ་
 ལམ་གཤེས་ལུགས་མཐོང་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྤྱད་པ་
 ལས་དེ་གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་གྲང་མི་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་སོགས་
 དངས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ་རང་
 རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དེ་བཅས་ཀྱི་སེམས་རིམ་གྱིས་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་སྟེང་གི་
 གང་ཟག་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་དེ་དྲི་མས་རྗེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བས་འགྲོག་བདེན་དེ་གང་ཟག་
 བདག་མེད་ཕྱ་མོས་བཞག་ན། དེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་འཛིན་མི་བྱལ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གང་ཡིན་ནམ། དེ་ལ་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ལན་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུའོ།
 བཀྲ་ཤིས་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ॥

༡༡། །ཀྱལ་ཀྱན་ལས་ལྷག་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དང་། །
 རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ནི་མའི་གཉེན་སྐྱེས་ཀྱིས། །
 བར་འདོད་བར་ལམ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བྱེད་ནི། །
 བྱང་ཆེན་མ་ཐོབ་བར་དུ་གཞལ་བར་དགལ། །
 བདག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱངས་སྟོབས་དམན། །
 གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆོད་གཏིང་མཐའ་དཔག་དགལ་པས། །
 གསེར་ཕྱེང་གཞུང་དོན་དཔུང་རྩོམ་གད་མའི་གནས། །
 འོན་ཀྱང་རིག་པའི་སྒྲུང་བ་བྱས་ཕྱིར་འབྲེ། །

རྩོམ་གཞི་བརྩམས་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲུབ་པ་དག་གཞུང་པ་དག་བཞེས་ཡོན་དན་དམ་ཆས།

མ། འདི་ཁོན་རྩེ་བརྩམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དགེ་འདུན་ནི་ཤུ་འདྲེན་ཚུལ་
 དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགེ་འདུན་འདི་དག་མདོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་མིང་
 མཚུངས་པར་བསྟན་ཅིང་ཅེས་པ་ནས། འོག་ཏུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་
 ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་ཆོག་འབྲེལ་ཇི་ལྟར། དེ་ལྟར་ན་ནི་སྒྲུང་ལས་སྤྱིར་མདོད་ཅིར་བཞི་
 དངས་ཏེ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པའི་མདོད་ཅིར་བཞི་འདྲེན་
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། (ཟུར་དང་ཐོ) འདི་ཁོན་རྩེ་བརྩམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་
 པའི་དགེ་འདུན་ནི་ཤུ་འདྲེན་ཚུལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཞུགས་པ་
 དང་པོ་གཉིས་ལ་བབྱེད་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དབང་
 བོ་རྩལ་རྣམས་གཉིས་གཉིས་སུ་དང་། དེའི་འབྲས་གནས་གཉིས་གཉིས་སུ་བབྱངས་ནས་
 འོག་མེན་འགྲོ་འཕར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ་གཞན་ན་མས་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་
 དུ་བབྱང་ངོ་ཞེས་པའི་འདྲེན་ཚུལ་འདི་ཡིན་ལ།

(ཟུར་གཉིས་པ) གཞུང་གི་སྐུབ་བྱེད་འགོད་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐུབ་ཚུལ། ཐམས་ཅད་དངོས་བསྟན་ལ་སྐུར་བའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འདེན་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་ཇི་བཅུན་གྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཙ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་འདུན་འདི་དག་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དུ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མིང་གི་སྟོན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་མངོན་པ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་ཚུལ་དེ་ཡང་། ཙ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་འདུན་འདི་དག་ཙ་བར་བསྟན་ཚུལ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་པ་ནས་རྟང་པ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་ཕྱེད་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྤར་གྱི་ཞུགས་པ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་འབྲས་གནས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་འོག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། ། ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་བདག་གི་སྒྲིང་ར་གི་རྟུ་དཀར་པའི་གནས་སུ་འདུག་པས་སྒྲོགས་ལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་གིས་དཔུང་བར་བྱའོ། ། མདོར་ན་མངོན་པ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་ཚུལ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ཤིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲང་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་དངོས་བསྟན་ལ་སྐུར་བའི་སྐབས་དེར་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་བཤད་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་ཆགས་བྲལ་ཕྱིན་སོང་གི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་བསྟན་རྟོག་ ། མཛོད་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་ལལ་མོ་ཆེས་ཐམས་ཅད་དངོས་བསྟན་ལ་སྐུར་བའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འདེན་ཚུལ་འདིའི་དགོངས་པ་བཅུ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གསལ་བར་མ་གྱུར་རྟོ། །

(ཟུར་གསུམ་པ) དགེ་འདུན་འདི་དག་ཞེས་པ་ནས་འོག་དུ་བཤད་པས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་གི་ཆོག་འབྲེལ། ཙ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་འདུན་འདི་དག་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་མངོན་པ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་དངོས་སུ་བཤད་པ་
 དང་མིང་མཚུངས་པ་སྟེ་མིང་གི་སྟོན་ས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། མངོན་པ་ནས་དགེ་
 འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་དེ་ཡང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ནས་དགེ་
 འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མིང་གི་སྟོན་ས་དངོས་
 སུ་བསྟན་ཚུལ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་སྟོན་ས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མངོན་པ་ནས་
 དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགེ་འདུན་
 གྱི་རྣམ་བཞག་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མིང་གི་སྟོན་ས་དངོས་སུ་བསྟན་
 པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མངོན་པ་ནས། གང་ཞིག་གང་
 ལ་ཞུགས་པ་ནི། ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་དེའི་འབྲས་གནས་ཞེས་
 པའི་རྒྱུ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་གཅིག་གིས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞུགས་པ་གསུམ་དངོས་
 སུ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་འབྲས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
 སོང་གི་འབྲས་གནས་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། རྒྱུ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་དེའི་རྒྱུ་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ། འབྲས་གནས་སྟོན་སྒྲུབ་བྱ་
 མ་ཟད། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཤད་པས་སོ། ། ལལ་སྟངས་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་
 གནས་འོག་ཏུ་བཤད་ཅེས་པ་མངོན་རྒྱན་ཡིན་གྱི་མཛོད་ཅ་མེན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 གསེར་ཕྱེང་གི་གཞུང་གོང་འོག་གི་གྲུང་བསྐྱགས་ན་དེ་མཛོད་ཅ་ཡིན་པར་གྱི་ཏུ་
 གསལ་པའི་ཕྱིར་སྟོན་སོ། །

(རྩུབ་བཞི་བ) ཉི་སྒྲུང་གི་མདོ་ཉིར་བཞི་འདྲན་ཚུལ་བརྒྱུད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་
 བྱང་སེམས་བཞི་ལ་མདོ་བཞི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་བཞི་
 ལ་མདོ་བཞི། མཐར་ཀྱིས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་བཅོ་ལྔ་ལ་མདོ་བཅོ་ལྔ་།
 རང་རྒྱལ་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གཅིག་ལ་མདོ་གཅིག་བཅས་འདྲན་པ་ཡིན་སྟེ་
 མོད། རྟོན་ཀྱང་དག་བཅོ་མ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མདོ་མ་བྲངས་
 པས་རྒྱ་མཚན་འཆོལ་དགོས་སོ། །

ཚུམ་གཞི་བཙུག་པའི་དོགས་དབྱེད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་ཡིན་ཏེ་དམ་ཆོས།

ཡ དོན་འདི་ལ་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྤང་བུ་ཐམས་ཅད་གཅིག་
 ཆར་དུ་སྤྲོང་བས། ཞེས་པ་ནས་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིད་ཚུལ་དང་། འོག་ཏུ་གང་གི་ཐད་ནས་དེའི་ལན་རི་
 ལྟར་མཛད།

(རྩུང་དང་པོ་) གསེར་ཕྱེང་ལྟར་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིད་ཚུལ། སྤང་བ་
 ཆོས་མཐུན་སྤྲོར་བའི་དོན་འདི་ལ་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ན་རེ། འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་
 གྱིས་ཐེག་དམན་གྱིས་སྒྲིམ་སྤང་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་རིགས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་
 སྤྲར་བ་ཤིན་ཏུ་ནོར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྤང་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤྲོང་པའི་རིགས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྲར་བ་ཤིན་ཏུ་ནོར་ཏེ། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམ་ཉོག་ཡིན་ལ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོན་
 དུ་སྤངས་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚིད་པ་སྤྲ་བྱེ་གཉིས་བཀོད་དེ། འོན་ཀྱང་
 ཉི་སྒྲུང་ལས། ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་དང་སྤྲར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ལུགས་
 ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ལུགས་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ན།
 དེའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་དང་སྤྲར་བ་གོས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
 ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཉི་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྤང་རོ། །

(རྩུང་གཉིས་པ་) གསེར་ཕྱེང་ལྟར་འོག་ཏུ་གང་གི་ཐད་ནས་དེའི་ལན་རི་ལྟར་
 མཛད་ཚུལ།

ཚུད་པ་དང་པོའི་ལན།

འཕགས་པ་དང་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱིས་སྒྲིམ་སྤང་ནམས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་
 པའི་རིགས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མུང་དང་རྒྱན་མུང་དུ་ཐེག་ཆེན་
 གྱིས་སྒྲིམ་སྤང་སྤྱོད་ཚུལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ས་དགའི་སྤང་བུ་ནམས་ཐེག་དམན་
 ལྟར་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་པའི་གསལ་ཁ་མེད་པར་སྦྱར་སྒྲིམ་སྤང་ནམ་རྟོག་ཆུང་འབྲང་
 ཆེན་པོ་དགའི་གཉེན་པོར་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ས་དགའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་
 བཞི་རང་ལུགས་ལ་སྦྱར་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་སྒྲིམ་སྤང་དེ་ཡང་ཁམས་
 གསུམ་ལ་མ་ཕྱེ་བར་སྦྱར་སྒྲིམ་སྤང་ནམ་རྟོག་གསུམ་སྦྱོབ་དང་ཉོན་སྦྱོབ་ལ་སྤང་དགའ་
 སྦྱང་དགའི་ཡོད་པས་དགའ་བོ་དེའི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་ལམ་ཆེ་ཆུང་དགས་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱོད་
 བར་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བྱ་གཅིག་པོ་འདི་དག་ཀྱང་
 བྱང་མེམས་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆུང་འབྲང་ཆེན་པོ་ནམས་སྦྱར་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་
 མོངས་དགའི་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱོད་ཆེ་ཐད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ཉེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྦྱོས་པ་དང་
 བྲལ་བར་བསྒྲིམས་པས་དངོས་པོ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྷག་ན་དེའི་
 རྒྱ་ཅན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་མཐའ་དག་འགག་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱུང་གིང་ཟད་སྒྲིབས་གྱིས་མེ་ཟད་པ་བཞིན་ནོ།།
 མདོར་ན་གསེར་ཕྱོད་ལས། ཕྱི་མས་ཉོན་མོངས་དུག་ལ་དགུར་བྱས་པ་རིམ་ཅན་
 དུ་སྤྱོད་པར་བརྟན་གྱི་ས་རེ་རེ་ལ་བརྟན་པའི་སྤང་བུ་ནམས་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པར་
 གསུངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྟུར་ཡིན་སྟེ་མོ།། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དུག་
 ལ་དགུར་བྱས་པ་རིམ་ཅན་སྤྱོད་པར་བརྟན་གྱི་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་དགའ་འབྲེད་ཚུལ།
 ཉོན་མོངས་རྒྱན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ལ་འབྲེད། དགའ་བོ་རེ་རེ་མཆོན་གཞི་གང་
 འཛིན་སྒྲིབ་སྦྱོད་གནང་བར་ལུ།

ཚུད་པ་གཉིས་པའི་ལན།

འཕགས་པ་དང་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤྱོད་པའི་རིགས་
 པ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱར་བ་མེད་དེ། ཞི་རགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཁམས་ལས་
 འདས་པར་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བུ་དབང་རུལ་
 སྤྲེད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་རྩ་བ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་
 ལམ་ལ་ཁ་ངངས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་རྩེ་རྩེ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེད་ལས།
 རིམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་ལམ་ལ་ངངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། བདག་མེད་
 པའི་ལམ་སྒྲིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུམ་གཞི་བཙུ་བྱག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་གཞུང་ལ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་དམ་ཆོས།

མདོ་ལས་རྩ་ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་རི་རྩེ་ཚུད་པ་
 དང་། དེ་ལ་རྩ་ག་ལ་པ་དང་། ཡུལ་ཡོད་ཀྱི་པ་། ཀོང་ཀ་ན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་
 ལན་བྱས་པ་དེ་གསེར་ཕྱེད་ལས་བཀག་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་མང་ད་ཚུལ་རྣམས་
 རི་རྩེ་ཡིན།

(རྩེ་དང་པོ) མདོ་ལས་རྩ་ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་རི་རྩེ་
 ཚུད་པ། དེ་ལ་མཁས་པ་གསུམ་གྱིས་ལན་བྱས་ཚུལ། དེ་དག་གསེར་ཕྱེད་གིས་
 དགག་ཚུལ། རང་ལུགས་ཀྱིས་ལན་མང་ད་ཚུལ་རྣམས་རིམ་བཞིན་འགོད་པ་ནི།

(དང་པོ་ནི) དད་མོས་ཀྱི་མདོར་རྩ་ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲིམས་འདུག་གི་དབང་གིས་ས་གོང་མར་སྦྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་
 ཕྱིར་། རྩེ་ལས། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ངོད་ནས་མི་
ཁོམ་པ་བརྒྱུད་ཟད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། མི་དལ་ཟད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ལས་
དད་མོས་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་ལེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

(གཉིས་པ་ནི) ལྟ་ག་ལ་ཡི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དེར་སྦྱེས་པ་དྲོད་ཅེ་བ་ཡིན་
ཏེ། མི་ཁོམ་པ་མ་ལུས་པ་བཟོད་པ་ནས་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཨོ་དེ་ག་པ་རྣམས་ནི། དེར་
སྦྱེས་པ་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་དུ་བཤད་པ་ཡལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར། ཀོང་ཀ་ན་བཞི། དེར་སྦྱེས་པ་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ།
སྤྲ་མ་ནི་ལོག་ལྟའི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་ལྟར་ལ། ཕྱི་མ་སྦྱོར་ལམ་པ་བཤེས་གཉེན་
ངན་པའི་དབང་གིས་དེར་སྦྱེས་ཀྱང་ལེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་མཐུས་དཔྱལ་བར་མི་
ལྟར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ཁྲུངས་སུ་དངས་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།
འདི་གོ་བ་གཙོ་བོ་བྱས་སོ། །

(གསུམ་པ་ནི) འདི་དག་ཀྱན་ཀྱང་དད་མོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདི་བདེན་པ་མ་མཐོང་
བ་དང་འཕགས་པ་མིན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཏེ། ལྷུངས་འདིའི་དགེ་འདུན་ལ་
འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་སློབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། གཤམ་ཕྱེང་ལས། འདི་དག་ཀྱན་ཀྱང་དད་མོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདི་བདེན་
པ་མ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ག་པ་ནི་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། ཞེས་པའི་གཞུང་
གི་མཁས་པ་གསུམ་དག་ག་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། གཞན་ཡང་ཁམས་གོང་
གི་སྦྱེ་སྤྱང་གྱི་རྟེན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྦྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་མེད་ལ་ཞེས་པའི་གཞུང་
དོན་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

(བཞི་པ་ནི) རང་ལུགས་ནི་གཞོད་འཛོམས་ལྟར་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ལྟ་
ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེན་ས་ཕྱིས་མིའི་ནང་དུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། སྤྱང་
ཅེར་འགྲོ་སོགས་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པར་གསུངས་པ་ཡང་དེར་སྦྱེས་པའི་རྒྱ་སྟོམས་

འདྲུག་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་བར་གསུངས་བ་ལྟ་ར་ལེགས་སམ་སྙམ་མོ། །

ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཤིན་དུ་དམན། །

སྒྲིངས་པའི་སྒྲུག་རུམ་ཐིབ་པའི་ངན་ཉོག་གིས། །

གཞུང་དོན་ཕྱི་ཅི་ལོག་དུ་བཤད་པ་ནམས། །

དམ་པ་གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་གསོལ། །

༡༡། །འདྲན་མཆོག་མཉམ་མེད་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། །

ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མ་ཙཱ་ཁ་པ། །

གངས་ཅན་སྐབས་གཅིག་འཕགས་མཆོག་སྐྱུན་རས་གཟི། །

དངོས་བརྒྱད་རྒྱ་མ་རྣམས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆལ། །

ཙཱ་གཞི་ལྟ་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེས་སྐད་གཞུང་པ་བཞུན་འཛིན་ཐར་འདོད།

ཁ ཞེས་མཆོད་པར་བཞེད་ནས་འདིར་གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་བའི་ཡུམ་
མཆོག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ཡིན་ལ།
དེ་ལ་འང་རྒྱན་གྱིས་ཡུམ་དོན་འཆད་པ་ན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྟེན་སྟོན་མཆད་
པ་ལྟར། འགྲེལ་པས་ཀྱང་རྒྱན་འཆད་པ་ན། དགོས་དོན། བསྐྱུས་དོན། ཆོག་
དོན། མཆོམས་སྐྱར། བཞུག་ལན་བཅས་ལྟེན་སྟོན་མཆད་ཅིང་། འདིར་སྐབས་
སུ་བབས་པ་མཆོམས་སྐྱར་གྱི་སྟོར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། གཞན་གྱིས་འགྲེལ་བའི་
མཆོམས་སྐྱར་གྱི་གངས་འདྲན་ཚུལ། འདོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་ཚུལ། རང་ལྷགས་
ལ་ཆོག་ཟེན་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་ལ་གངས་ཅི་ཡོད་བཞག་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་མཆད་
པ་ལ། དེའི་དང་པོ་གཞན་ལྷགས་འདྲན་ཚུལ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་
བས་རྒྱན་འཆད་པའི་མཆོམས་སྐྱར་གྱི་སྐབས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་
སྤྱིའི་མཆོམས་སྐྱར་ལ། སྐབས་དང་པོ་ལ་སོ་དྲུག་གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། གསུམ་པ་
ལ་བརྒྱ་བཞི། བཞི་བ་ལ་སོ་ལྔ། ལྔ་བ་ལ་ཉེར་བདུན། དྲུག་པ་ལ་གཅིག་བདུན་པ་
ལ་ལྔ། བརྒྱད་པ་ལ་བརྒྱ་གསུམ། དོན་བསྐྱུས་བར་བ་ལ་གཅིག་བསྐྱུས་པ་ལ་གཅིག་
ཉེ་བསྐྱུས་པས་བརྒྱ་དག་གསུམ་འདྲན་ལ། འདོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་ཚུལ། ཇི་
ཉིད་གྱིས་ཁྱོད་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་འདྲན་ཚུལ་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ཟེན་འདྲན་པ་ལྟར་

ཡིན་ནམ། འོན་ཐོབ་ཀྱི་ཡིན། ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན་ནི། ལྷ་པས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྷ་ལས་མེད་
 པས་གངས་མང་ལ། ལྷ་པས་བཞི་བ་དང་། བརྒྱད་པ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་སོང་བ་དང་།
 བརྒྱབ་པའི་ཡོད་པས་གངས་ལུངས་སོ། འོན་ཐོབ་ལྟར་ན། ལྷ་པས་དང་པོའི་སོང་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
 ཐོབ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དེས་པ་ལ། ཆོས་པ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་ནས་ཀློང་པ་ལ་ལྷ་པས་
 ལྷ་པ་གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང་ལྷ་པས་ལྷ་པ་དྲུག་སོགས་བཞི་ལ་མཆོམས་ལྷ་པ་རེ་ཐོབ་ཅིང་། སའི་
 ཡོངས་ལྷ་པས་ལ་མཆོམས་ལྷ་པ་བརྒྱད་བཅས་སོང་བ་ཐོབ་པའི་ཞེས་པ་ལ། འོན་ལྷ་པས་དང་།
 པོ་ལ་སོང་བ་ལས་མང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཏོག་དང་འཛིན་ཏོག་གཉིས་ལ་འང་མཆོམས་
 ལྷ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཐོབ་ལྟེ་དོན་གྱི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་ལྷ་པས་ལས་
 དྲུག་སོགས་བཞི་ཆོན་གཉིས་དང་། ལྷ་པས་བཞི་བའི་རེས་འབྲེད་བཞི་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་
 ཡང་མཆོམས་ལྷ་པ་རེ་ཐོབ་པས། གཉིས་པ་ལ་ཉི་གུ། བཞི་པ་ལ་སོང་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་གངས་
 ལུང་བས་དོར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་རང་ལུགས་ཀྱིས་འདྲན་ཚུལ་རང་ལུགས་ལ་ལྷ་པས་དང་།
 པོ་ལ་ཉེར་ལྷ། བཞི་པ་ལ་སོང་བ་ལྷ་པ་བརྒྱད་པ་ལ་བརྒྱབ་པའི་དང་། གཞན་ནམས་འདྲ་བས་
 བརྒྱམས་པས་ཆོག་ཟིན་ལྟར་གྱི་མཆོམས་ལྷ་པ་བརྒྱད་པའི་བརྒྱབ་པའི་འཛིན་གྱི་མཆོམས་
 ལྷ་པ་གྱི་དོན་ནི། ཆོག་དོན་ལྷ་ཕྱི་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པའི་མེད་ཆོག་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅིང་།
 ལྷ་པས་མཆོམས་ལྷ་པ་ལ། དགོས་པའི་སྟོན་ས་མཆོམས་ལྷ་པ། དེ་པའི་སྟོན་ས་དང་། བཤད་
 པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་ས་དང་། བཤད་པ་ཡོངས་སུ་ཤོགས་པའི་སྟོན་ས་མཆོམས་ལྷ་པ་ཚུལ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། འདིར་དྲུག་ས་སྟོང་ཕྱན་ཅོམ་ལུས་ན། ལྷ་པ་གྱི་མདོ་འཆད་པའི་མཆོམས་
 ལྷ་པ་དངོས་སུ་མེད་པ་ནི་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ལྷ་པས་ལས། དེ་ནས་ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་དང་། དེ་ནས་སེང་གི་རྣམ་པ་སྐྱེད་ས་པའི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཁོ་
 པོའི་སྟོང་ས་འཆར་ལ་མཆོམས་ལྷ་པ་ལྟར་མཐོང་གི་འདུག་ན། དེ་དག་ལ་མཆོམས་ལྷ་པ་
 གྱི་དོན་གང་མཆོང་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ས་གསལ་གྱི་སྟོན་མེ་སྟོར་དུ་གསེལ། །

ཚུམ་གཞི་བཅུ་དྲུག་པའི་དོགས་དཔྱད་།

མེར་སྐྱོད་གཞུང་པ་བཟླ་ན་འཛིན་ཐར་འདོད་།

སྐྱུ་གཉིས་ཟུང་འདུག་བསྐྱེས་པའི་རྫོགས་སངས་རྒྱལ་། །

སྒྲིན་གྲོལ་ཟུང་འདུག་ཟབ་གསལ་དམ་པའི་ཆོས་། །

ཆོགས་གཉིས་ཟུང་འདུག་ཉམས་ལེན་དགེ་འདུན་ཏེ། །

སྐྱབས་གསུམ་གཅིག་བསྐྱེས་འཇམ་མགོན་ཐུང་མས་སྦྱངས་། །

ཕ ཞེས་མཆོད་པར་བཞེད་པ་སྒྲིན་དུ་བཏང་ནས་འདིར་གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ནི།
 དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་སྦྱར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ཚུད་པའི་
 ཚུལ་དང་། དེ་ལ་མཁས་པ་གསུམ་གྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ། ལན་དེ་ནམས་རང་
 ལུགས་ཀྱིས་བཀག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་གཞན་གྱིས་ཚུད་པ། དད་མོས་པའི་མདོ་ལས། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་
 འདུན་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྦྱེས་པར་བཤད་པ་དེ་འཕགས་པར་མི་རུང་སྟེ། བསམ་
 གཏན་ལ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་ཞེས་འཕགས་པ་ལ་རྒྱ་སྦྱོར་ས་
 འདུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྦྱོར་ལམ་པ་
 ཡང་མིན་ཏེ། རྫོད་ནས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཆོགས་ལམ་
 པའང་མིན་ཏེ། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །

མཁས་པ་གསུམ་གྱི་ལན། དེ་ལ་རྒྱ་གལ་པ་ནམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་
 མི་ཁོམ་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་ཅིང་རྫོད་ཅེ་གཉིས་ནས་མི་ཁོམ་པ་ཕལ་ཆེར་ཟད་ཀྱང་མ་
 ལུས་པ་མ་ཟད་པས་དེར་སྦྱེས་པའི་དགེ་འདུན་དེ་རྫོད་ཅེ་གང་རུང་བཞིག་ཡིན་ཟེར།
 ལུལ་ལྟ་དེ་གཤམ་ནམས་ཀྱིས་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་བཤད་པས་དམིགས་
 བསལ་དག་འཛིན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ཟེར། ཀོང་ཀ་ན་པ་དག་གིས་
 བྱིར་ལ་བའི་ལམ་གྱིས་འོག་ས་ལ་ཆགས་བྱས་བྱས་པ་དག་དེར་སྦྱེས་པ་ན་ལོག་ལྟ་

སྒྲེས་པས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་དག་བཤེས་གཉིན་
ངན་པའི་མཐུས་དེར་སྒྲེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
ལ་སོགས་པའི་མཐུས་ལོག་ལྟ་མི་སྒྲེ་བས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེར་སྒྲེས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་
ཞེས་ཟེར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དེས་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་འདོད་པ་
མཚུངས།

དེ་བཀག་ཚུལ། དེ་དག་ལས་ལན་དང་པོ་མི་མཐད་དེ། སྐབས་འདིའི་དགེ་འདུན་
ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ཆོས་བྱེད་ཚུལ་དེ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཆད་མར་བྱེད་པ་
གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་དག་ལ་འཕགས་པས་བྱུང་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་མི་འཐད་དེ། དམིགས་བསལ་བཤད་པ་དེ་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་ཡིན་ཀྱི་བྱིར་མི་ཚྩོག་
པ་ཅམ་ལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེས་འབྱེད་ལ་གནས་
པ་བྱིར་མི་ཚྩོག་ཅམ་དུ་རུང་ཡང་བྱིར་མི་ཚྩོག་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དུ་མི་
རུང་བའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་ལུགས་ནི། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་དག་འཁྱིལ་ཆོ་སྤྲུམ་ལ་མི་ཁོམ་དེར་སྒྲེས་བྱིས་
མིའི་ནང་དུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་བྱིར་མི་ཚྩོག་པའི་དགེ་འདུན་དབང་རྣལ་དུ་བཞག་
པ་གསེར་ཕྱོང་ལས་གསུངས་སོ། །ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

ཙོམ་གཞི་ལྔ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་པ་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་འཕགས་མཆོག

ཕ གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་བཞི་བ་ལ་སོ་ལྔ་ཞེས་པ་དོར་ཅིག་ཅེས་འགོག་ཡུལ་གྱི་ཁ་
 ཅིག་དེ་འབྲེལ་བའི་མཆོམས་སྒྱུར་ལ་གྲངས་ཇི་ཙམ་བགྲངས་པ་དང་། འདོད་པ་
 དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་པ། རང་ལུགས་ལ་ཆོག་ཟིན་མཆོམས་སྒྱུར་ཇི་ཙམ་ཡོད། དེའི་
 སྐབས་ཀྱི་གཞུང་དོན་རྣམས་ཞིབ་པར་ཁྲིལ། འདོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་པ་དང་དེའི་
 སྐབས་ཀྱི་གཞུང་དོན་རྣམས་ཞིབ་པར་ཁྲིལ། ཞེས་པར།

སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་ཆོག་གསལ་དུ་(ཤེར་ཕྱིན་ཉི་) (ཤོག་གྲངས་༣༡ པ) དེ་
 ཡང་སྐབས་དང་པོ་ལས་ནི་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཆོག་སུམ་ཙུ་ཙ་དུག་སྒྲིམ་ཏེ། སྐབས་
 གཉིས་པ་ལས་ནི་ཉི་ཤུའོ། །སྐབས་གསུམ་པ་ལས་ནི་བརྒྱ་བཞིའོ། །སྐབས་བཞི་
 པ་ལས་ནི་གསུམ་ཙུ་ཙ་ལཱའོ། །སྐབས་ལྔ་པ་ལས་ནི་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་མོ། །སྐབས་
 དུག་པ་ལས་ནི་གཅིག་ཉིད་དོ། །སྐབས་བདུན་པ་ལས་ནི་ལྔ་ཉིད་དོ། །སྐབས་བརྒྱད་
 པ་ལས་ནི་བརྒྱ་གསུམ་མོ། །དེ་ནས་ནི་སྐབས་བར་མ་ལ་ནི་འདུག་པའི་མཆོམས་
 སྒྱུར་རོ། །དེ་ནས་སྐབས་བརྒྱས་པ་ལ་འདུག་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
 མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་ཆོག་ནི་སྒྱུར་ན་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཙ་གསུམ་སྒྲིམ་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་
 དང་པོར་བརྟན་པ་བརྒྱད་ནི་སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་རྟོན་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་ཡིན་
 ལ་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་སུ་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་འདོད་པ་ལ།

འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་རིམ་པ་འདི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་
 ཆོག་ཟིན་དང་རྒྱན་གྱི་ཤུགས་བརྟན་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་གཉིས་ལས་གང་འདྲན་པ་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉི་ཤུ་ལས་མེད་པས་གྲངས་མང་ལ། སྐབས་བཞི་
 བ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་དུག་དང་བརྒྱ་བཞི་ཡོད་པས་གྲངས་ཉུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་སོ་དུག་གི་དོན་ཐོབ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་རྣམ་

ཀྱས་བཤད་ལ་མཆོམས་སྦྱར་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་འགྲེལ་བར་དམིགས་ནམ་གྱི་
མཆོམས་སྦྱར་དུ་དམིགས་པ་དང་ནམ་པའི་བྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་
དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་དག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་གྱིས་བཤད་
དོ། རྟེན་མཆོམས་སྦྱར་གྱིར་བྱུང་བས་ངེས་འབྱེད་བཞི་ཟེ་ཟེ་ལའང་མཆོམས་
སྦྱར་ཟེ་དོན་གྱིས་འཐོབ་ཅིང་།

སའི་ཡོངས་སྦྱང་ལ་ཡང་འགྲེལ་བར་ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་འགྱུར་པའི་
ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་བཞུན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་
ཤུ་ཅ་གསུམ་གསུངས་པ། ཞེས་གྱིར་བྱུང་བས་ས་གཉིས་པ་ནས་ས་དུག་པའི་བར་
དང་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱང་དང་བོ། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་བ་བཅས་ཡོངས་སྦྱང་
བརྒྱད་པ་ཟེ་ཟེ་ལའང་མཆོམས་སྦྱར་ཟེ་དོན་གྱིས་འཐོབ་པས་སོ་དུག་ཡིན་པར་
དགོངས་སོ་སྙམ་ན།

དེ་ལྟར་ན། འགྲེལ་བར་ནམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྔན་པ་ཡང་དོན་གསལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་
གཉིས་ལའང་མཆོམས་སྦྱར་གྱིར་བྱུང་བས་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མཐོབ།
གཞན་ཡང་། སྐབས་གཉིས་པར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་བཞིའི་མཆོམས་སྦྱར་
དུ་བདེན་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ངེས་འབྱེད་
བཞིའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་དང་།
སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་བཞིའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟེས་
པའི་སྟོ་བ་ཅན་ཞེས་སོགས་དེ་དག་ལའང་མཆོམས་སྦྱར་གྱིར་བྱུང་བས་བཞི་བཞིར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཉིས་པ་ལ་ཉེར་དུག་དང་བཞི་བ་ལ་སོ་དགུར་འགྱུར་བས་
གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་བཞི་བ་ལ་སོ་ལྔ་ཞེས་པ་དོར་ཅིག་ཞེས་བཀག་གཤོ། །

སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བཞུན་པ་བརྒྱད་ནི་སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་
མཆོམས་སྦྱར་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་

པའི་མཆམས་སྒྱུར་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཀྱན་བཞུག་ནས། ཅེས་སོགས་
སྐབས་དང་པོ་སྒྱུའི་མཆམས་སྒྱུར་ལ་བྱ་ཡི་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ལ་གོ་
བར་མི་བྱའོ། །

འགོག་ཡུལ་གྱི་ཁ་ཅིག་དེས་འགྲེལ་བའི་མཆམས་སྒྱུར་ལ་གྲངས་ཇི་
ཅམ་བགྲངས་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཆོག་ཟིན་མཆམས་སྒྱུར་
ཇི་ཅམ་ཡོད། ཅེས་པར།

ཕ འགོག་ཡུལ་གྱི་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས། ཆོག་གསལ་དུ། སྒྱུར་
ན་བརྒྱུད་གསུམ་མོ། ཞེས་པ་བརྒྱུད་གྱིས་ཤུགས་བཞུག་ནམ་དོན་འཛོལ་མཆམས་སྒྱུར་
ཡིན་གྱི་འགྲེལ་བའི་ཆོག་ཟིན་མིན་ལ་འགྲེལ་བའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན། སྐབས་དང་པོ་
ལ་༣༥ གཉིས་པ་ལ་༣༠ གསུམ་པ་ལ་༡༤ བཞི་པ་ལ་༣༥ ལྔ་པ་ལ་༣༧ ནུག་པ་
ལ་༡ བདུན་པ་ལ་༥ བརྒྱད་པ་ལ་༡༩ བར་བ་ལ་༡ བསྐྱུས་པ་ལ་༡ བཅས་བརྒྱ་
དང་ཞེ་གཉིས་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

རང་ལུགས་ལ་གསེར་འབྲེང་ཆོག་ཟིན་ལ་བཀོད་པའི་མཆམས་སྒྱུར་ ༡༥༧)
དོན་ཐོབ་ ༡༡) བཅས་ཡོད་དེ་དག་ལས། ཅ་བའི་སྔོན་དང་ལྔ་འགྲེལ་མཆམས་
སྒྱུར་ ༡༥༥) བྱེ་འགྲེལ་མཆམས་སྒྱུར་ ༡) དཀྱུས་མར་བཤད་པའི་མཆམས་
སྒྱུར་ ༥༦) བར་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་མཆམས་སྒྱུར་ ༣༥) དེ་གཉིས་གང་
ཡང་མིན་པའི་མཆམས་སྒྱུར་ ༦༦) བཅས་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་དེ་དག་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པ་སོ་སོར་ཇི་ཙམ་རེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་རེ་བྱ་མིག་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར།

སྐབས།	སྤྱི་འབྲེལ།	ཕྱི་འབྲེལ།	དུས་མའ།	བར་སྐབས།	གང་མིན།	བསྡེམ།	དོན་འཛོལ།
༡	༣༥	༡	༡༠	༤	༡༠	༣༤	༡༡
༢	༣༣		༡༡		༡༣	༣༣	༦
༣	༡༩		༥		༥	༡༩	
༤	༣༤	༡	༡༡	༧	༡༧	༣༧	༣
༥	༣༧		༤	༧	༡༣	༣༧	
༦	༡		༡			༡	
༧	༦		༩		༣	༦	
༨	༡༥		༩	༧	༣	༡༥	
བུལ་དོན།	༣				༣	༣	
བསྡེམ།	༡༥༥	༣	༥༦	༣༥	༦༦	༡༥༥	༣༡

ಕೆಂಪು-ತೀರ್ಥ-ಬಸ್‌ಖಾಸ-ಗುರು।

[illegible]

[illegible]

Sl. No.	Particulars	Amount	Particulars	Amount	Sl. No.	Particulars	Amount	Sl. No.	Particulars	Amount	Sl. No.	Particulars	Amount	Sl. No.	Particulars	Amount
1	...	...	...	...	21	...	...	31	...	...	41	...	...	51	...	...
2	...	...	...	...	22	...	...	32	...	...	42	...	...	52	...	...
3	...	...	...	...	23	...	...	33	...	...	43	...	...	53	...	...
4	...	...	...	...	24	...	...	34	...	...	44	...	...	54	...	...
5	...	...	...	...	25	...	...	35	...	...	45	...	...	55	...	...
6	...	...	...	...	26	...	...	36	...	...	46	...	...	56	...	...
7	...	...	...	...	27	...	...	37	...	...	47	...	...	57	...	...
8	...	...	...	...	28	...	...	38	...	...	48	...	...	58	...	...
9	...	...	...	...	29	...	...	39	...	...	49	...	...	59	...	...
10	...	...	...	...	30	...	...	40	...	...	50	...	...	60	...	...
11	...	...	...	...	31	...	...	41	...	...	51	...	...	61	...	...
12	...	...	...	...	32	...	...	42	...	...	52	...	...	62	...	...
13	...	...	...	...	33	...	...	43	...	...	53	...	...	63	...	...
14	...	...	...	...	34	...	...	44	...	...	54	...	...	64	...	...
15	...	...	...	...	35	...	...	45	...	...	55	...	...	65	...	...
16	...	...	...	...	36	...	...	46	...	...	56	...	...	66	...	...
17	...	...	...	...	37	...	...	47	...	...	57	...	...	67	...	...
18	...	...	...	...	38	...	...	48	...	...	58	...	...	68	...	...
19	...	...	...	...	39	...	...	49	...	...	59	...	...	69	...	...
20	...	...	...	...	40	...	...	50	...	...	60	...	...	70	...	...
21	...	...	...	...	41	...	...	51	...	...	61	...	...	71	...	...
22	...	...	...	...	42	...	...	52	...	...	62	...	...	72	...	...
23	...	...	...	...	43	...	...	53	...	...	63	...	...	73	...	...
24	...	...	...	...	44	...	...	54	...	...	64	...	...	74	...	...
25	...	...	...	...	45	...	...	55	...	...	65	...	...	75	...	...
26	...	...	...	...	46	...	...	56	...	...	66	...	...	76	...	...
27	...	...	...	...	47	...	...	57	...	...	67	...	...	77	...	...
28	...	...	...	...	48	...	...	58	...	...	68	...	...	78	...	...
29	...	...	...	...	49	...	...	59	...	...	69	...	...	79	...	...
30	...	...	...	...	50	...	...	60	...	...	70	...	...	80	...	...
31	...	...	...	...	51	...	...	71	...	...	81	...	...	91	...	...
32	...	...	...	...	52	...	...	72	...	...	82	...	...	92	...	...
33	...	...	...	...	53	...	...	73	...	...	83	...	...	93	...	...
34	...	...	...	...	54	...	...	74	...	...	84	...	...	94	...	...
35	...	...	...	...	55	...	...	75	...	...	85	...	...	95	...	...
36	...	...	...	...	56	...	...	76	...	...	86	...	...	96	...	...
37	...	...	...	...	57	...	...	77	...	...	87	...	...	97	...	...
38	...	...	...	...	58	...	...	78	...	...	88	...	...	98	...	...
39	...	...	...	...	59	...	...	79	...	...	89	...	...	99	...	...
40	...	...	...	...	60	...	...	80	...	...	90	...	...	100	...	...

[illegible]

[illegible]

དོན་ཆོས་བཤེས་བཀའ་པོའ་སྐབས། སྐབས་དང་པོ་ལ་ཚིག་ཟིན་ཉེར་ལྔ་དང་། གཉིས་
པ་ལ་ཉི་ལྔ་བཞི་བ་ལ་སོ་དྲུག་ལྔ་བ་ལ་ཉེར་བདུན། བདུན་པ་ལ་ལྔ་། བརྒྱད་པ་ལ་
བརྒྱ་བཞི་བཅས་ལས་མ་བཞག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་དང་པོའི་གཉིས་ལྔའི་ནང་།
སྐབས་དང་པོ་སྤྱིའི་མཆམས་སྦྱར་དང་། སེམས་སྦྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞུན་པའི་མཆམས་
སྦྱར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲས་པ་དང་། རྟོག་པ་སྤྱིའི་མཆམས་སྦྱར་དང་རྟོག་པ་རྒྱས་
བཤད་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲས། སྦྱབ་པ་སྤྱིའི་མཆམས་སྦྱར་དང་
གྲོ་སྦྱབ་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན།

འགྲེལ་ཚིག་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཀློན་ཞེས་པ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ། བར་
ཁྱི་གཞུང་དེ། གསེར་ཕྱང་ལས། (ཤོག་གུངས་ ༡༤༠) དང་པོ་ལ་གསུམ། འགྲེལ་
བཤོད་པས་མཆམས་སྦྱར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་བསྐྱེད་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བཤད་པར་བཞེད་དེ། གང་ན། རྣམ་མཁྱེན་དེ་བཤོད་བྱར་
སྦྱད་པའི་ཞེས་སོགས་སྐབས་དང་པོ་སྤྱིའི་མཆམས་སྦྱར་དང་།

འགྲེལ་ཚིག་སེམས་བསྦྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ།
གསེར་ཕྱང་ལས། (ཤོག་གུངས་ ༡༤༡) དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆམ་ཉིད་དང་། དེ་
མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་སྦྱར་བཞི། སེམས་བསྦྱེད་པ་རང་
རང་གི་ངོ་བོ་གང་ལས་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི་འོ། །ཞེས་
སེམས་བསྦྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་མཆམས་སྦྱར་དུ་སོ་སོར་གསུངས་ཤིང་།

འགྲེལ་ཚིག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱ་བཅད་པ་ཞེས་
པའི་བར་གྱི་གཞུང་དེ། གསེར་ཕྱང་ལས་(ཤོག་གུངས་ ༡༡༡)གཉིས་པ་ལ་པཞི།
མཆམས་སྦྱར། མདོར་བཞུན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་
རྣམ་རྒྱ་གསུམ་དང་མ་ཟད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྔ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་རྟོག་པ་སྤྱིའི་མཆམས་
སྦྱར་དང་།

འགྲེལ་ཆོག་དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་གཞུང་དེ། གསེར་ཕྱང་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༡༩) གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་བཞིར་བྱེ་བ་དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཅ་བར་བསྟན་པའི་དོན་ཀྱས་པར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་རོ། ། ཞེས་རྟོག་པ་ཀྱས་བཤད་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་སོ་སོར་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་ཆོག་དེ་ལྟར་སྦྱབ་པའི་རྟོག་ཏུ་ཞེས་པ་ནས་སྦྱབ་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་དེ། གསེར་ཕྱང་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༡༩) བཞི་བཞི། རྟོག་དང་ཡུན་པས་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་སྦྱབ་པ་སྦྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་།

འགྲེལ་ཆོག་དེ་ལྟར་ངེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་དེ། གསེར་ཕྱང་ལས་(ཤོག་གྲངས་ ༡༩) གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱར་བཤད་པའི་སྦྱབ་པ་དེ་ལ་བྱེ་ན་གོ་ཆ་དང་ཞེས་སོགས་གོ་སྦྱབ་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་སོ་སོར་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན། སྐབས་གཉིས་པའི་ཉི་ཤུའི་ནང་། སྦྱོམ་ལམ་སྦྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་ཟག་བཅས་སྦྱོམ་ལམ། མོས་པ་སྦྱོམ་ལམ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་ཆོག་བྱེད་པའི་འོག་ཏུ། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། ཞེས་པའི་བར་སྦྱོམ་ལམ་སྦྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། དེའི་ཕྱིར་སྦྱོམ་པའི་ལམ། ཞེས་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་བར། ཟག་བཅས་སྦྱོམ་ལམ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར། ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞེས་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པའི་བར། མོས་པ་སྦྱོམ་ལམ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་བྱས་པར། གསེར་ཕྱང་ལས་གསལ་ལ། དེ་ཡང་རེམ་པ་བཞིན། དེ་ཉིད་ལས་(ཤོག་གྲངས་ ༡) གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོམས་སྦྱར། སོ་སོའི་རོ་བོའ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་བྱེད་པ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་རྩ་སྦྱོམ་པའི་ལམ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་བྱེ་ནས་སོ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༡) གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོམ་ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཆོམས་སྦྱར།

ཐུ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད། ཐུད་ལས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
 སྤུ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ས་མཆོམས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པས་སྒྲིམ་ལམ་ཟག་བཅས་
 འཆད་ལ་ཞེས་སོགས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། (ཤོག་གངས་ ༡༩) དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གསུམ་
 པོ་དེ་རྣམ་གྱི་ནང་ནས་སྒྲིམ་ལམ་དང་པོ་མས་པ་ཡིད་ལ་ཐུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
 སོ། །ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་སོ་སོར་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན། སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་ཡང་། འགྲེལ་
 ཆོག་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཟག་
 མེད་སྒྲིམ་ལམ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཞེས་པའི་བར་
 སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་བྱས་པར་གསེར་འཕྲེང་དུ་གསལ་ལ་དེ་ཡང་
 རིམ་ཞིན། དེ་ཉིད་ལས་(ཤོག་གངས་ ༢༠) གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་གིས་
 མཆོམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་
 འོག་ཏུ་ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་(ཤོག་གངས་ ༢༡) གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
 སྐབ་པ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 རི་ ཟག་མེད་ལ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་བཤད་པའི་རིམ་པས་དང་པོར་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་སྐབས་བཞི་པའི་སོ་དུག་ནང་། རྣམ་པ་སྦྱར་བ་སྟན་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 རྣམ་པའི་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། གསེར་
 ཐེང་ལས།

འགྲེལ་ཆོག་རྣམ་པ་རྣམས་སྦྱར་བ་སྟན་ནས། དེ་ནི་བྱད་པར་དུ་ཞེས་པ་རྣམ་པ་
 སྦྱོར་མཆོམས་སྦྱར་དང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་
 སོགས་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་། རིམ་

ཞེན་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་(ཤོག་གྲངས་ ༡༠༩)གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར་བ་
དང་། རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་སྐྱར་ཏེ་མཐུན་གསུམ་སོ་སོ་
ལ་མ་ཕྱེ་བར་བསྟན་ནས་དེ་ནི་ཕྱེ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས་(ཤོག་གྲངས་ ༡༠༩)དང་པོ་ལ་བཞི། སྐྱར་བསྟན་བཤད་དོན་
བལྟ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་
ཅང་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་སོ། །

འགྲེལ་པའི་ཆོག་ དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཞེས་པ་ནས་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་
མཐོང་ལམ་སྤྱི་ལམ་སྐྱར་དང་། ཡང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་སྐྱར་བཅད་པ་གཅིག་
གིས་གསུངས་པ་ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་རྟགས་མདོར་བསྟན་གྱི་མཚམས་
སྐྱར་དུ་བྱས་སོ། །

དེ་དང་འཇམ་བཞིན་དེ་ཉིད་ལས་(ཤོག་གྲངས་ ༡༡༤)གཉིས་པ་ལ་གཉིས་མཚམས་
སྐྱར་བ་དང་། རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེས་ཆའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་མཚན་
ཉིད་ཅེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོན་གྱི་གྲངས་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
རོ་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རེ་ཞིག་མཐོང་
ལམ་པའི་རྟགས་བར་ཆོག་གཅིག་གིས་མདོ་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་སོ། །

ཡང་སྒྲིམ་ལམ་སྤྱི་ལམ་སྐྱར་དང་དེའི་ཟབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ལ་ཡང་
སོ་སོར་གསུངས་ཏེ།

འགྲེལ་པའི་ཆོག་ ལུགས་ལས་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་ནས་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཞེས་
པའི་བར། གསེར་ཐེང་དུ་ ༡༡༠ གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་།
རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྟན་དང་བསྟན་ན་ཞེས་སོགས་སྤྱི་ལམ་སྐྱར་
སྐྱར་དང་། ཡང་དེའི་ལོག་དུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཞེས་སོགས། གསེར་ཐེང་ལས་(ཤོག་
གྲངས་ ༡༡༡)དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་གཞི་སྒྲིམ་ལམ།
དེའི་རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་པའི་ལྟོག་གི་རྟགས་

ཞེས་སོགས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཟབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་མཛད་དོ། །

སྐབས་ལྔ་པའི་ནང་། འགྲེལ་ཆོག་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འོག་
དུ་མཛོང་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ། གསེར་འབྲེད་དུ་(ཤོག་གྲངས་ ༩༩) གཉིས་
པ་ལ་གཉིས་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲེ་རིམ་དང་
སྦྱར་ན་ངེས་ཆའི་ཅེ་མོའི་འོག་དུ་མཛོང་ཅེ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ་ངེས་ན་དེ་འཆད་དོ། ཞེས་
མཛོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་སྒྲེ་འི་མཆོམས་སྦྱར་དང་།

འགྲེལ་ཆོག་ དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་
ཡོད་པས། ཞེས་པ། གསེར་འབྲེད་དུ་(ཤོག་གྲངས་ ༩༩) དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོམས་
སྦྱར་བ་དང་། རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཛོང་ཅེ་དེ་ལ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལྷགས་བསྟན་གྱི་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་འཆད་དོ། ཞེས་
རྟོག་པ་སྒྲེ་འི་མཆོམས་སྦྱར་དང་།

འགྲེལ་ཆོག་ རེ་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་
པོ་། ཞེས་པ། གསེར་འབྲེད་དུ་(ཤོག་གྲངས་ ༩༩) གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་
བསྟན་ཏེ་ ཀུས་པར་བཤད། གཉིན་པོ་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུང་
རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
བཞི་ཡོད་པ་ལས་རེ་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་གསུངས་སོ་ཞེས་མཛོང་
སྤངས་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་མཛད་དོ། །

གཞན་ཡང་། འགྲེལ་ཆོག་ དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་བཟོད་ནས་དེ་ལ་སྤང་བའི་
ཕྱིར་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་བཟོད་དགོས་པས། ཞེས་པ། གསེར་
འབྲེད་དུ་(ཤོག་གྲངས་ ༩༩) གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྦྱར། རྟོན་བཤད།
གཉིན་པོ་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་མོ་བཟོད་ཟིན་ནས་
སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པ་རྟོན་ཏེ་སྒྲིམ་ལམ་དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟོག་
པ་རྣམ་པ་བཞི་བཟོད་དགོས་པས་སོ། ཞེས་སྒྲིམ་སྤང་སྒྲེ་འི་མཆོམས་སྦྱར་དང་།

ཡང་འགྲེལ་ཚིག་ རེ་ཞིག་ག་ཟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ། ཞེས་པ། གསེར་
འབྲེང་དུ་ (ཤོག་གངས་ ༩༡༠) གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ག་ཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་
ལོ། ར་དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲུག་པ་དང་། རྩེག་པ་ག་ཟུང་རྟོག་གོ། ར་དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རེ་ཞིག་ག་ཟུང་རྟོག་དང་པོ་དགུ་གསུངས་སོ། ཞེས་ག་ཟུང་
རྟོག་གི་མཚམས་སྟུང་དུ་གསུངས་སོ། །

སྐབས་བདུན་པའི་ནང་། འགྲེལ་བའི། མཐར་ཁྱིམ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 ཞེས་པ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར། གསེར་
 འཕྲང་དུ་(གོག་གངས་ ༡༡)གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགྲེལ་བཤེད་པས་མཚམས་
 གྱུར་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྟ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་
 ཁྱིམ་པའི་འོག་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཆོ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་ཞེས་སོགས་མཐར་
 ཁྱིམ་པ་སྤྱིའི་མཚམས་སྟུར་དུ་གསུངས་ལ།

འབྲེལ་བའི། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ནས་མངོན་
 པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་པའི་བར་གསེར་འབྲེང་དུ་ (ཤོག་གངས་ ༥༡)
 དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་
 བཞིའི་དང་པོ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སྐད་ཅིག་སྐྱར་གྱི་མཚམས་སྐྱར་དུ་མངོན་དོ། །

གཞན་ལང་། རྒྱལ་པོ་བཟུང་པའི་ནང་། འགྲེལ་བའི། རྒྱ་ཅིག་མ་གཅིག་
པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་
བར་དུ་གསེར་འབྲེང་དུ་(མོག་གངས་༥༣༡)གསུམ་པ་ཞུགས་འབྲས་ཆོས་སྒྲིལ་ན་
ལག་ཀྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འགྲེལ་བཤེད་པས་མཆོམས་སྟུར། ཆོས་སྒྲིལ་
ཆོས་ཀྱས་པར་བཤད། རྒྱལ་པོ་བཟུང་བའི། ༡༥པ་ལོ་ན། རྒྱ་ཅིག་སྤྱོར་གྱི་འག་དུ་
ཆོས་སྒྲིལ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་སྒྲིལ་མཆོམས་སྤྱོར་དུ་མངོན་ལ། འགྲེལ་བའི།

དེ་ཡང་ངོ་ཤོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་སོགས། གསེར་འཕྲེང་དུ་(ཤོག་གུང་ས་
 ༥༩) དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ན་མས་ཀྱི་གུང་ས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་ཤོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱོན་ནོ། ཞེས། ངོ་ཤོན་སྐྱེ་མཆམས་སྦྱར་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་གཅིག་དུ་བསྐྱེས་ནས་བགྲངས་པ་ཡིན་པས། གསེར་ཕྱེད་སྡེ་ལས། ཆོག་
 ཟེན་འབྲེན་ཆོ་མངས་ཉུང་སྦྱོན་གཉིས་བཀོད། །དེའི་ཕྱིར་རང་ལུགས་དང་པོར་བརྟུ་
 གཅིག་དོར། །བཞི་དང་བརྟུད་པར་ཆད་པའི་གཉིས་བསྐྱན་པས། །བརྟུ་དང་ཞེ་
 བཞི་རང་ལུགས་ཀྱལ་དུ་ལུས། །ཞེས་པ་ལྟར་གནས་སོ། །

དོན་ཐོབ་མཆམས་སྦྱར་ཉེར་གཅིག་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ན།

སྦྱོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་དམིགས་ན་མ་ཚུས་བཤད་ལ་མཆམས་སྦྱར་
 གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ངེས་འབྲེད་བཞི་ཡོད་པས་མཆམས་སྦྱར་བཞི་འཐོབ་ཅིང་། ཞེས་
 པའི་དོན་འཐོབ་གསུམ་དང་།

སའི་ཡོངས་སྦྱང་ལ་ཡང་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱང་དང་པོ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟུད་
 ཀྱི་ཡོངས་སྦྱང་བརྟུད་འཐོབ་པས། ཞེས་པའི་དོན་ཐོབ་བརྟུད་དང་།

རང་ལུགས་ཀྱིས་འོན་གཟུང་དོག་དང་འཛིན་དོག་གཉིས་ལ་ཡང་མཆམས་སྦྱར་
 གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མེ་འཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཐོབ་གཅིག་དང་། གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་
 པའི་ཉན་རང་གི་ངེས་འབྲེད་བཞི་ཆན་གཉིས་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ཐོབ་དུག་དང་།
 སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྲེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆམས་སྦྱར་བཞི་བཞིར་འགྱུར་བས། ཞེས་
 པའི་དོན་ཐོབ་གསུམ་བཅས་ཉེར་གཅིག་གོ །

འོན། ཆོས་བཤེས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོར་སོ་དུག་བཞེད་ལ། རང་ལུགས་ལ་ཉེར་
 རྩ་ལས་མེད་པས་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བརྟུ་གཅིག་གང་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཞེན་ཆོས་བཤེས་
 ཀྱི་སྐབས་དང་པོའི་དོན་ཐོབ་བརྟུ་གཅིག་བསྐྱན་ནས་སོ་དུག་བྱས་སོ། །

དེ་མི་མཐད་པར་ཐལ། ཆོས་བཤེས་རང་གི་ཆོག་གསལ་དུ་སྐབས་དང་པོ་ལས་

ནི་མཚམས་སྒྲུར་བའི་ཆོག་སྤུང་ཕྱི་ཕྱོགས་ཏེ། ཞེས་ཆོག་ཟིན་སོ་དྲུག་ཡོད་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲུན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་ཆོག་ཟིན་
 དོན་ཐོབ་གཉིས་སྒྲུབ་ནས་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་ཆོག་ཟིན་སོ་
 དྲུག་ཡོད་ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་འདྲུག་ནམ་ཀྱིས་ཀྱང་དཔུང་པ་མ་བྱས་པར་
 རང་རང་གི་ཁྲིཤར་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཆོག་ཟིན་སོ་དྲུག་ཡོད་ཅེས་བྲག་ཆ་ལྟར་སྒྲུབ་
 མཐོང་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། ཆོས་བཤེས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་
 བཤད་གསེར་ཐེང་ལས། དེས་ནས་པ་རྩེ་ཏམ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོག་འདི་
 ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དཔུང་པ་མེད་པར་མཁས་པ་ནམ་ཀྱང་རང་རང་གི་ཁྲིཤར་དང་པོ་ལ་
 ནི་སོ་དྲུག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བྲག་ཆ་ལྟར་བཞེད་པ་མཐོང་བས་འདི་ལ་འབད་གྱི་དེ་
 ལྟར་མིན་ན་འདི་ལ་བཅལ་ཞིང་བཏག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

ཡང་རང་ལུགས་ལ། སྐབས་བཞི་བར་ཆོག་ཟིན་སོ་དྲུག་བཞག་ལ་ཆོས་བཤེས་
 ཀྱིས་སོ་ལྔ་ལས་མ་བཞག་པས་གཅིག་གང་མ་བགངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་བཤེས་
 ཀྱིས་སྐབས་བཞི་བའི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་
 སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚམས་སྒྲུར་དེ་ལོགས་སུ་མཚམས་སྒྲུར་དུ་མ་བཞག་པ་ཡིན་
 ནོ། །

དེ་བཞིན་རང་ལུགས་ལ་སྐབས་བརྒྱད་པར་ཆོག་ཟིན་བརྒྱ་བཞི་བཞག་ལ་ཆོས་
 བཤེས་ཀྱི་བརྒྱ་གསུམ་ལས་མ་བཞག་པས་གང་མ་བགངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་བཤེས་
 ཀྱིས་སྐབས་སྟེང་མཚམས་སྒྲུར་དང་དོ་བོ་ཉིད་སྟེང་མཚམས་སྒྲུར་ཞེས་སོ་སོར་མ་
 བྱས་པ་ཡིན་སྙམ་སོ། །

༡ རྩལ་པོ་ལྷ་ཡུའི་སེམས་བསྐྱེད།

མང་	གདགས་གཞི།	བདགས་ཆེན།	གཉིན་པོ།	རྒྱུ་བྱ།
༡།	རྩྱུར་བ།	ཅུ་མོའི་སྐབས་བཟུན་པའི་ཐར་ཆ་རྒྱུ་བྱ།	"	བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྩྱུར་རྒྱུ་ ཉེན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ།
༢།	རྒྱུ་བྱའི་རྒྱུ་བྱ།	དེར་བཟུན་ཐར་ཆ་འབྲིང་།	"	ཆེན་པོའི་འབྲིང་།
༣།	རྒྱུ་བྱའི་འབྲིང་།	" " ཆེན་པོ།	"	" " རྒྱུ་བྱ།
༤།	" " ཆེན་པོ།	" " རྩྱུར་རྒྱུ་བྱ།	"	འབྲིང་གི་ཆེན་པོ།
༥།	འབྲིང་གི་རྒྱུ་བྱ།	" " " འབྲིང་།	"	" " འབྲིང་།
༦།	" " འབྲིང་།	" " " ཆེན་པོ།	"	" " རྒྱུ་བྱ།
༧།	" " ཆེན་པོ།	" " ཅུ་མོ་རྒྱུ་བྱ།	"	རྒྱུ་བྱའི་ཆེན་པོ།
༨།	ཆེན་པོའི་རྒྱུ་བྱ།	" " " འབྲིང་།	"	" " འབྲིང་།
༩།	" " འབྲིང་།	" " " ཆེན་པོ།	"	" " རྒྱུ་བྱ།
༡༠།	" " ཆེན་པོ།	" " བཅོད་པ་རྒྱུ་བྱ།	"	བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྩྱུར་ རྒྱུ་ཉེན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ།
༡༡།	ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་བྱ།	" " " འབྲིང་།	"	" " འབྲིང་།
༡༢།	" " འབྲིང་།	" " " ཆེན་པོ།	"	" " ཆེན་པོ།
༡༣།	" " ཆེན་པོ།	དེར་བཟུན་ཆོས་མཆོག་རྒྱུ་བྱ།	"	འབྲིང་གི་ཆེན་པོ།
༡༤།	མཐུག་	" " " འབྲིང་།	"	" " འབྲིང་།
		༢། མཛོད་ལྷ་ཡུའི་སེམས་བསྐྱེད།		
༡༥།	རྩྱུར་བ།	ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ།	"	བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྩྱུར་ རྒྱུ་ཉེན་མོངས་འབྲིང་གི་རྒྱུ་བྱ།
༡༦།	རྒྱུ་བྱའི་རྒྱུ་བྱ།	ཅུ་མོའི་སྐབས་བཟུན་གྱི་མཛོང་ལམ་གྱི་ རྩྱུར་བ་གཟུང་དོག་གི་གཏན་པོ་དང་པོ།	"	རྒྱུ་བྱའི་ཆེན་པོ།
༡༧།	" " འབྲིང་།	" " མཛོང་རྩྱུར་གཟུང་གཉིན་གཉིས་པ།	"	རྒྱུ་བྱའི་འབྲིང་།

ཚུམ་གཞི་དུག་པའི་དོགས་དཔྱད་།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་བཏུན་པ་འཕགས་མཆོག་

ཕ འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྔན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱིས་ཕྱག་འཆལ་བ་
 ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་དེ་འགྲེལ་བས་མཆོད་བཅོམ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་
 སྒྲིམ་བཤད་པའི་མཆམས་སྦྱར་དུ་ཨེ་འཛིག་འཛིག་ན་མཆམས་སྦྱར་ནི་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་མཆམས་སྦྱར་ལ་གང་དང་གང་འཛིག་པ་དང་། མི་
 འཛིག་ན་གསེར་ཕྱེད་རང་ལས། མཆམས་སྦྱར། ཅ་བས་བཏུན། འགྲེལ་བས་
 བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི། ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་དང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་པ་ཞེས་པར།

འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ། འགྲེལ་བས་མཆོད་བཅོམ་བཤད་
 ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲིམ་བཤད་པའི་མཆམས་སྦྱར་དུ་འཛིག་དགོས་ཏེ། གཞུང་
 དེ་འགྲེལ་བས་མཆོད་བཅོམ་བཤད་པའི་མཆམས་སྦྱར་ཡིན་པར་གསེར་ཕྱེད་རང་
 ལས་ཤིང་དང་བོ་ལ་གཉིས། མཆོད་བཅོམ་དང་དེ་ལ་ཅོད་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་
 བོ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྦྱར། ཅ་བས་བཏུན། འགྲེལ་བས་བཤད་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། ཕྱག་འཆལ་ཞེས་དང་ངོ་། ཞེས་དང་།

ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་
 བཅོམ་དང་། ལྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱེ་སྡེ་བཤད་པ་དང་། བརྒྱས་དོན་
 གཞན་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་
 བའོ། །དང་བོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པས་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་
 པར་རབ་དུ་སྒྲིམ་པས་ཞེས་སོགས་དང་།

གཞན་ཡང་མངོན་ཉིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཐབས་ལྔས་འཆད་ཅིང་། ལྷན་
 པར་དུ་མཆོད་བཅོམ་ལྔའི་སྒྲིམ་བཤད་པའི་མཆུན་གསུམ་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་དང་།

ཡུམ་དོན་གཟིགས་ཚུལ་མཆོམས་སྦྱར་གྱིས་འཆད་པར་འདི་བྱང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། དེས་ན་གསེར་ཕྱེད་ནས་ཀྱང་དགོས་
པའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་སྦྱར་ཚུལ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ལ་
མི་འདྲིལ་པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་གཉིས་ཡོད་
པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་འོན་ཀྱང་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་གཉིས་ཡོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲི་
པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། བསྐྱེད་དོན་གྱི་གཞུང་གཉིས་ཡོད་ན་འང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་རུས་ཏེ། ཡུམ་ལ་ནས་སྤྱག་འཆལ་བར་
གྱི་གཞུང་དེ་བསྐྱེད་དོན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་འདྲི་
ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དེ། ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་ཡང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཡུམ་ལ་ནས་སྤྱག་འཆལ་
བར་གྱིས་བསྐྱེད་དོན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་
བཤད་ལས། གསུམ་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དང་། དགོས་པའི་དོན་དང་། རྩོད་པ་
སྤོང་བ་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཏེ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་
ཆོས་ཅན། ཡུམ་འདྲི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དབྱེད་གཞི་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

ཡང་འཕགས་པ་བྲམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ། མཆོད་བཞིན་གྱི་མཆོམས་
སྦྱར་གྱི་གཞུང་ཡིན་ཡང་འགྲེལ་བས་མཆོད་བཞིན་འཆད་པའི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་
ལྔའི་མཆོད་བཞིན་གྱི་གཞུང་མིན་ཏེ། དེའི་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གསེར་ཕྱེད་ལས། རང་ཉིད་ནས་ཆེད་དུ་བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་སྦྱར་ཚུལ་
དེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་མིན་ཟེར་དགོས་ཡང་། གསེར་ཕྱེད་

ལས་དྲུག་གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩ་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན། ཅ་བའི་ཆོག་དོན་ནོ། །དང་
 བོ་ལ་གཉིས། དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་རྩ་འགྲེལ་ལ་དགོས་དོན་དང་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་བཞག་ནས་རྩ་འགྲེལ་ལས་འཕྲོས་
 པའི་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་ལ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ལས་
 གཞན་བཞག་རྩ་མི་རྟེན་པས་དཔྱད་གཞིའོ། །ཡང་གཞུང་དེ་མཆོད་བཅོམ་གྱི་མཆོམས་
 སྦྱར་གྱི་གཞུང་མིན་ཟེར་ན་འང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འགྲེལ་བས་མཆོད་བཅོམ་
 བཤད་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྩ་འགྲེལ་དང་མཆོམས་
 སྦྱར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་དང་འགོག་
 པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་འགྲེལ་བས་མཆོད་བཅོམ་འཆད་པའི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་རྩ་ལས་
 གཞན་མཆོད་བཅོམ་གྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་རྩ་བཞག་རྩ་མི་རྟེན་དོ། །

འོ་ན་གཞུང་དེ་འགྲེལ་བས་མཆོད་བཅོམ་འཆད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་ཁས་ལེན་
 མ་འོག་དུ་མཆོམས་སྦྱར་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དང་སྒྲིམ་སྦྱོན་དུ་
 འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དེ་སྒྲིམ་གོང་དུ་སྒྲིམ་པའི་དགོས་
 དོན་བསྐྱུས་དོན་ཆོག་དོན་བཞག་ལ་ན་རྣམས་ལ་འདུག་ཅིང་དེ་དག་ལ་ཆོག་གི་གོ་རིམ་
 མི་འགལ་བའི་འགྲེལ་ཆགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས་ལ་དེ་ནི་བཅོམ་བྱ་དོན་གྱི་
 མཆོམས་སྦྱར་ཡིན་པས་སྒྲིམ་སྦྱོན་མེད་སྟེ།

འོ་ན་གཞུང་དེ་ཆོག་གི་གོ་རིམ་མི་འགལ་བར་འགྲེལ་བར་ཐལ། གསེར་ཕྱེང་
 ལས་དྲུག་ དེ་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བཅོམ་པས་ཆོག་གི་གོ་རིམ་རྣམས་འགྲེལ་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཅ་ཆོག་རྩ་ཕྱི་བཞག་རྩ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཆོག་གི་གོ་རིམ་མི་འགལ་བར་འགྲེལ་བ་ཞེས་པ་ནི་མཆོམས་
 སྦྱར་རང་གི་ཆོག་རྩ་ཕྱི་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱེད་ལ། སྐབས་འདིར་ཡུམ་མཁའ་མཁའ་གསུམ་ལ་
 དང་བའི་དང་པ་དེ་ལོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཇེ་བརྩུན་

གྲིས་མཉམ་བཞག་གིས་གཟེགས་པའི་སྒྲོན་ས་མཆོད་བཅོད་མཛད་ཅིང་། འདིས་
 བཟུང་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་གདུལ་བྱ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་མཆོད་བཅོད་
 མཛད་པའི་གོ་རིམ་མི་འགལ་བར་སྐྱབ་པའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་ཆོག་གི་གོ་
 རིམ་མི་འགལ་བར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞུང་དེའི་སྒྲོན་ས་ཀྱན་གྱིས་མདོ་
 འཆད་པ་ལེན་པར་ཐལ། མཆོམས་སྦྱར་གྱི་སྒྲོན་ས་མདོ་འཆད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཀྱན་
 གྱིས་ཤུགས་ལ་བཟུང་པའི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་དང་བོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཀྱན་ཚུམ་པའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲོན་ས་མདོ་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་གྱི་ཤུགས་བཟུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱན་གྱིས་ཤུགས་ལ་
 བཟུང་པའི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་དང་བོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀྱན་ཚུམ་དུས་
 ན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་གྱིས་མདོ་
 བཤད་པའི་ཐབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་བཤད་
 པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དཔུང་རིགས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་བྱབ་
 པ་ཡང་མེད་ལ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་གཞུང་ཆོག་དེས་བཟུང་བྱར་བྱུར་
 བའི་འབྲེལ་ཏེ་ཀྱན་གྱིས་ཤུགས་ལ་བཟུང་པའི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་དང་བོ་དེ་ཡིན་ཀྱང་
 གཞུང་ཆོག་དེ་མི་འཛོག་ཀྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་ཀྱན་གྱིས་
 ཤུགས་ལ་བཟུང་པའི་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་ལ་ཆོག་ཟེན་མཆོམས་སྦྱར་ཡིན་པ་ཞིག་
 མེད་ཅིང་། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་དེ་འབྲེལ་བས་མཆོད་
 བཅོད་བཤད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོམས་སྦྱར་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེའི་
 སྐབས་ནས་བཟུང་པའི་འབྲེལ་དེ་ཀྱན་གྱིས་ཤུགས་བཟུང་མཆོམས་སྦྱར་ཡིན་ནོ། །

སྦྱར་མཆོམས་སྦྱར་ལ། བད་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ། གསེར་
 ཏོག་སུམ་འབྲེལ་ལས། བྱ་བྱེད་གཉིས་ཆོག་སྤྱིར་སྦྱར་བས་བྱ་བྱེད་གཉིས་རིམ་
 པར་མཆོམས་སྦྱར་བ། ཆོག་སྤྱི་བྱེད་གཉིས་ཀ་བྱ་བར་སྦྱར་བས་བྱ་བ་གཉིས་རིམ་

པར་འཇུག་པར་མཆམས་སྒྱར་བ། དེའི་ལ་དུས་སྤྱི་མེད་པར་མཆམས་སྒྱར་བ་དང་གསུམ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་། དཔེར་ན། ས་བོན་བདེ་ལྷོ་སྤྱི་མེད་ཆད་གཞལ་ཏེ་གཞལ་ཆེད་དེ་འགྲོ་ཆུ་བུའོ། །

དེ་བཞིན་སྒྲིལ་སྤྱི་མེད་ཀྱང་། བྱེད་དང་བྱ་བ་འཇུག་པར་ཆེ། བྱ་བ་འི་དུས་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་རིམ་མཐུས་གཅིག་ཏུ། སྤྱི་མེད་བར་བྱེད་པ་མཆམས་སྒྱར་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མེ་ཏུ་བྱ་སྤྱི་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་བཞིན་གསུངས། སྤྱི་གསལ་འཇུག་ཏེ་གསལ་ལས། ལག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟས་ཟ། ལག་པ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་། ཞེས་ལ་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ཡང་མཆམས་སྒྱར་ལྷག་བཅས་སུ་བཤད།

ལེགས་སྒྱར་གྱི་སྐད་དུ། (མི་རྒྱུ་)ཞེས་པ་མཆམས་སྒྱར་གྱི་སྐད་དོད་ཡིན་ལ། སྤྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་མཆམས་སྒྱར་གྱི་ཡི་གེ་ནི། ཨེ་ཨེ་ཨེ་ཨེ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་མེད་ལས་ཨེ་ཨེ་ཨེ་ཨེ་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞེས་དང་། འདར་ལོ་ཙུ་བའི་དབྱངས་ཅན་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ལྷག་པ་གསལ་ལྷན་ལས་ཀྱང་། ཨེ་ཨེ་ཨེ་ཨེ་མཆམས་སྒྱར་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་སོ། ། ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ལ་མཆམས་སྒྱར་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞེས་པའི་རིང་བོ་དང་མེན་ཏུ་རིང་བོ་འི་དོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདིའི་ཐུང་དུ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། ཨེ་ཨེ་ཨེ་ཨེ་རྣམས་ཐུང་དུ་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་མེད་པ་དང་། རིང་བོ་དང་མེན་ཏུ་རིང་བོ་ཞེས་པ་ནི་གོང་གི་མཆམས་སྒྱར་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས། ཨེ་ཨེ་གཉིས་རིང་བོ་དང་། ཨེ་ཨེ་གཉིས་མེན་ཏུ་རིང་བོ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་པས་སོ། ། དེ་རྣམས་ལ་རིང་ཐུང་བཞིན་པའི་རྒྱ་མཆེན་ནི། མེག་འཇུག་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་བཞིན་དགོས་པས་ཡི་གེ་ཐུང་དུ་དང་། མེག་འཇུག་གཉིས་ལ་བཞིན་དགོས་པས་རིང་བོ། མེག་འཇུག་གསུམ་ལ་བཞིན་དགོས་པས་མེན་ཏུ་རིང་བོ། ཞེས་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མེད་ལོ་ཙུ་བས། ཡི་གེ་ཐུང་བ་གཅིག་ཡུན་བཞག་ས། དེ་ལས་རིང་བ་གཉིས་ཡུན་བཞག་ས། མེན་ཏུ་རིང་བ་གསུམ་ཡུན་བཞག་ས། ཞེས་སོ། ། ལེགས་བཤད་

གསེར་ཕྱེང་ལས་ཀྱང་། ལ་ནི་སྡུ་ཕྱི་མཆོམས་སྦྱར་རོ་ཞེས་སྤྲ་མང་དུ་བཤད་དོ།

དེ་དག་ལས་བཤད་པ་དང་སྐབས་འདིའི་ཀུན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ་
བད་སྦྱད་གྱི་གཞུང་སོགས་ལས་བཤད་པ་ནི་ཆོག་སྡུ་ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བྱེད་ལ་བྱེད་
པས་ཆོག་གི་མཆོམས་སྦྱར་ཡིན་ལ་ཀུན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལ་ནི་དོན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་
དགོས་སོ། །དེས་ན་ཆོག་གི་མཆོམས་སྦྱར་དང་ཆོག་ཟིན་མཆོམས་སྦྱར་མི་འདྲ་
སྟེ། ཆོག་ཟིན་མཆོམས་སྦྱར་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་ལས་མཆོམས་སྦྱར་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་
ལ་འགྲེལ་བའི་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་གོ་དགོས། དེ་བཞིན་དོན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་དང་
དོན་ཐོབ་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་ཀྱང་མི་འདྲ་སྟེ། དང་པོ་ནི་གཞུང་དོན་སྡུ་ཕྱི་འགྲེལ་
བ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་ནི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ཆོག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་
ཐོབ་པ་ལ་ཟེར།

དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་དཀྱུས་མར་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཆོམས་
སྦྱར་ལ་དཀྱུས་མར་བཤད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། འཕྲོས་ཏེ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་
པའི་སྐབས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལ་བར་སྐབས་མཆོམས་སྦྱར་ཞེས་ཟེར།

སྡུ་ཕྱི་ལ་དང་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་དོན་ནི། ཅ་བ་དེའི་དོན་སྤར་གྲངས་
ནས་འགྲེལ་བ་སྡུ་ཕྱི་ལ་དང་ཅ་བའི་དོན་རྗེས་སུ་གྲངས་ནས་འགྲེལ་བ་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་
དོན་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། གང་དག་མཆོམས་སྦྱར་གང་ཡིན་སྡུ་ཕྱི་ལ་དུ་
བཞེད་པ་ནི་སྡུ་ཕྱི་ལ་གྱི་དོན་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དེ། ཅ་བ་དེའི་སྤར་དང་རྗེས་སུ་
དེའི་དོན་གྲངས་ནས་འགྲེལ་བ་ནི་སྡུ་ཕྱི་ལ་དང་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་ཅ་བའི་དོན་
སྤར་གྲངས་ནས་མི་འགྲེལ་བའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་
དང་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་
གཞན་ལ་མ་དེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
གྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྡུ་ཕྱི་ལ་དང་མཆོམས་
སྦྱར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་སྡུ་ཕྱི་ལ་ཕྱི་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་པ་མིན་ནོ།

འདི་ལ་འོན་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཞེས་པ་
 རྣམ་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པའི་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་མཆོམས་
 སྦྱར་འདི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འབྲེལ་ཕྱི་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་འབྲེལ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གདུལ་བྱ་ཞེས་
 པ་རྣམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པས་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་དོན་བརྟན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པར་བརྟན་ནས་ཞེས་པས་
 དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དོན་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོས་འབྲེལ་ངག་དང་ལུས་རྣམ་
 བཞག་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་སྤྱིར་བཞག་ནས་དབྱེ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྲེལ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བརྟན་ནས་ཞེས་པས་སྤྱིར་བརྟན་ཟིན་པ་ལ་བཤད་པ་དང་། གདུལ་
 བྱ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགོས་འབྲེལ་ངག་བརྟན་ཟིན་ནས་ལུས་རྣམ་བཞག་ལ་
 འདུག་པར་གསུངས་པ་ལས་དེའི་དོན་འབྲེལ་བ་མིན་པས་སྤྱི་འབྲེལ་ཕྱི་འབྲེལ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་མེད་དོ། །

འོན་ཅ་པའི་དོན་རྗེས་སུ་སྒྲངས་ནས་འབྲེལ་བ་དེ་ཕྱི་འབྲེལ་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་དོན་
 ཡིན་ན། ཕྱི་འབྲེལ་མཆོམས་སྦྱར་ལ་གང་འཛིན་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་དུ་བུས་ནས་ཞེས་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་།
 དེ་ལ་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཆོམས་
 སྦྱར་ལྟ་བུ་བཞག་གོ། གཞན་ལ་མ་ངེས་སེ་ཞེས་པའི་འཕགས་པ་བུམས་པ་ཞེས་སོགས་
 དང་འགོག་པ་མེད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྱི་འབྲེལ་དང་
 མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལས་
 གཞན་སྤྱི་འབྲེལ་དང་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་སྦྱོ་གྲོས་དམན་པ་
 དག་ཅེས་སོགས་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
 དབྱེར་མེད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རིགས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ།
 འབྲེལ་བ་ལས། སྐྱེ་བོ་སྦྱོ་གྲོས་དམན་པ་དག་ཅེས་པ་ནས། འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་

པ་རྒྱལ་ས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དང་། གསེར་ཐེང་ལས། མཚམས་སྦྱར་འདི་རྟེན་
 བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་མཛད་པ་ལྟར་ལེ་
 སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཅུ་བའི་སྟེན་ལ་ཡོད་པ་སྤྱེ་འབྲེལ་མིན་པ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། རྒྱལ་པ་རྒྱལ་ས་སྦྱར་བ་ལྟར་ནས། དེ་ནི་བྱེད་པར་དུ་ཞེས་རྒྱལ་པ་སྦྱར་བ་ལྟར་
 གྱི་མཚམས་སྦྱར་དང་། དེ་ལྟར་ཁར་ལ་འོངས་པ་བཟོད་ནས། ཞེས་པ་དང་། གཉིན་
 པོ་ཆོག་ས་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོགས་མང་ངོ་། །

མཚམས་སྦྱར་རྒྱལ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་
 པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་
 སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བལྟན་པའི་མཚམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ནི། རྒྱ་མཚན་
 གྱི་སྟོན་ས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐུན་གསུམ་གྱི་ནང་རྒྱལ་མཐུན་
 ཤེས་ནས་དོན་གཉིར་བསྐྱེད་དགོས་པས་ཐོག་མར་རྒྱལ་མཐུན་ཤེས་ཟིན་ནས་རྒྱལ་
 མཐུན་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ལ་སྦྱོབ་དགོས་
 པས་དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ས་ཞེས་སོགས། སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་དང་པོར་བལྟན་པའི་མཚམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ནི་ཅོད་པའི་སྟོན་ས་མཚམས་སྦྱར་བ་
 ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པ་མཐའ་དག་བཤད་ཟིན་
 པས། འདིར་འཆད་ན་སྟོས་པར་འགྱུར་སྟམ་པའི་ཅོད་པ་ཁོང་ནས་བལྟན་ནས།
 སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་རྒྱལ་ཐོགས་སྐབས་གཉིས་ལུ་ངོ་བོ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་
 སྟོན་ས་རྒྱལ་པ་འཕམ་ལུ་སྟེན་རྒྱལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བས་སྟོས་སྟེན་མེད་ཅེས་
 པའི་ལན་དངོས་སུ་བཤད་དེ་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་སྐབས་
 གཉིས་པའི་རྗེས་ཤིན་དུ་བཡིན་ཞེན། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་དག་གིན་དུ་བའི་

མཚམས་སྦྱར་དང་། སྐབས་གསུམ་པར་ལྷགས་ལས། རྟན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གང་ཞེས་སྟགས་འབྲས་ལུས་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ཡང་ཅོད་པའི་སྒྲོན་ས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྒྲིམ་པའི་ཞར་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཞེས་སྟགས་སྐབས་གཉིས་པའི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བའི་མཚམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ནི་དྲི་བའི་སྒྲོན་ས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་སྟགས་གཞན་གསུམ་གྱི་རྣམ་དག་གཅིག་ཤོས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་དྲི་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་འདིའི་ལན་བརྟན་པའི་སྒྲོན་ས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མདོ་རྣམས་སྦྱ་བར་འདོད་པ་ལ། །ངས་ནི་མན་དག་སྦྱིན་པར་བྱ། །དགོས་དང་བསྐྱས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བཀལ་ལན་བཅས་པ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྤྲོས་ཀྱང་། མདོ་འཆད་པ་ན་བཤད་ཐབས་ལན་ལག་ལྟེན་སྒྲོན་ས་བཤད་པའི་བཀལ་ལན་ལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་། ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་བཟྃ་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་སྟགས་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་བཀོད་ཅིང་ཡལ་ཆེར་ལྷགས་ལ་བརྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་བཀལ་ལན་གྱི་མདོ་སྦྱར་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་བཟྃ་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་པ་ལ་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཡོད་དེ། ཉི་ལྟར་ལས། (ཤར་ཕྱིན་ཏེ་ ༡༡༥ན) ཇི་སྐད་དུ། ལམ་རྒྱུང་དུའི་རྒྱུང་དུ་ལ་སྟགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་ནི་ཇི་ཞིག་ཐོབ་ཅེས་བཀལ་བ་ནི་གང་བཟྃ་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་འཕེལ་པ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་བཀག་པས་ཡོངས་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་གྱི་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་ཡང་བཀག་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་

བསྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལན་གྱི་སྐབས་
 སུའང་མདོ་སྨྲ་རྟེ། ཉི་ལྔ་ལས། (ཤར་ཕྱིན་ཁ་ ༡༣༥ན) གང་ཐམས་ཅད་དུ་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཀའ་པས་ཐུན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 རི་ལྗ་བ་བཞིན་དུ་མེད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བརྫོབ་དང་ཐུན་པ་དེ་སྟོང་
 དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་གྱི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་པ་ལ་བཤད་བྱ་ཅ་པའི་མདོ་སྨྲར་རྒྱ་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེ་ལྟར་མདོས་དངོས་སུ་མ་བྱེན་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོའི་ཞར་ལ་ཡོངས་པ་བརྫོད་ནས་རྣལ་མ་སྟེ་སྤྱུལ་མ་མཐོང་པའི་ལམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོས་དངོས་སུ་མ་བྱེན་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་ནི།
 འཁོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་དང་། གཞན་
 གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་གཉིས་པ་དང་། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་
 ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གསུམ་ནི། མདོའི་སྐབས་སུ་
 དངོས་སུ་གསུངས་ཀྱང་རྒྱ་གྱིས་མ་བསྟུས་པ། རྒྱ་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་ཀྱང་
 མདོས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ། རྒྱ་གྱིས་བསྟུས་པ་ལ་བཤད་བྱ་ཅ་པའི་མདོ་མེད་
 པ། བཤད་བྱ་ཅ་པའི་མདོ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གྱིས་མ་བསྟུས་པ་སོགས་རྒྱ་ལ་ཡོད་
 ཀྱང་མདོ་ལ་མེད་པ། མདོ་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་ལ་མེད་པའི་བརྟེ་རྒྱ་ལ་ཡོད་པ་ལས་
 རྒྱ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མདོ་ལ་མེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་སུ་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལ་མདོ་སྨྲར་རྒྱ་ལ་མེད།

ཡང་དབྱེད་གཞིའི་རྒྱལ་དུ། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་དང་། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རི་བས་ལན་འདྲན་པའི་མཆོམས་
 སྦྱར་ཡོད་པ་ལས་འདི་ལ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཆང་ལ་ཕྱི་མ་ནི་རིགས་དང་དམིགས་རྣམ་
 གྱི་མཆོམས་སྦྱར་རྟེན་འདུག། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་ལ་ནི་ཞེས་པའི་འདི་སྦྱ་འཇུག་
 པའི་གཞི་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་མཆོམས་སྦྱར་དུ། འགྲེལ་བར། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་

ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་པ་འདི་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཤད་པ་ལ་
འདུག་པ་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་མ་ནི་རིགས་དང་དམིགས་ན་མ་གྱི་མཆོམས་
སྦྱར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པར་དམིགས་ན་མ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་དམིགས་པ་དང་ན་མ་
པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་ངེས་ལན་འདྲན་པའི་མཆོམས་སྦྱར་ལ་ཅོད་
ལན་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས་ལས་གང་བཞག་དཔུང་དགོས།

དེ་བཞིན་གསེར་ཕྱེང་ལས། ཆོགས་བཅད་དང་པོ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་
ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་ལྔ་ལྔ་ནས་བཀྲལ་ཏེ། རང་ཉིད་ནས་ཆེད་དུ་འདི་བར་གྱིས་དགོས་
པ་དང་། ཡུམ་ལ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་གྱི་བར་གྱིས་བསྟུས་དོན་དང་། ཆོགས་སུ་ནས་
གཙོ་བོ་ཡིན་ཞོའི་བར་ནི་དགོས་དོན་དང་། དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོའི་བར་ནི་བསྟུས་
དོན་ལས་འབྲས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ནས་ཕྱག་འཆོལ་གྱི་བར་གྱིས་ཆོག་དོན་དང་། དེ་
ལྟར་ནས་འཐད་པ་ཡིན་ཞོའི་བར་གྱིས་བཞུགས་ལན་བསྟན་ལ། མཆོམས་སྦྱར་ནི་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འགྲེལ་བས་མཆོད་བཞེད་འཆད་པའི་བཤད་
ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་ལྔ་ལྔ་འདི་ལས་གཞན་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་
བཞག་རྒྱ་ཡོད་མེད།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཆོད་བཞེད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་མདོ་བཤད་པའི་སྟོན་འགྲོ་
ཡིན་གྱི་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། འགྲེལ་བ་འདིའི་ཤེས་རབ་ཨ་
རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།
དེ་ཡང་དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་ངག་གིས་བསྟན་པ་དང་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་མི་འགལ་
ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མིན།

ཡང་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་ལྔ་ལྔ་འདི་གཞུང་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་མིན། ཡིན་
ན། ལས་མེད་ལ་སོགས་རྒྱན་ཀ་ཡི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཞུགས་ལན་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་
ཀ་བཞག་ན་སྟོན་ཅི་ཡོད།

དེ་བཞིན་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་མཆོམས་སྦྱར་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་

ཀ་བཞག་ན་སྟོན་ཅི་ཡོད། ལྷན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་
 དང་མདོའི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད། འབྲེལ་བའི་
 ཆོག་ཟིན་མཆམས་སྟུར་དང་དངོས་བསྟན་མཆམས་སྟུར་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་
 མེད་སོགས་དཔུང་པའི་གནས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཆོག་དང་དོན་གྱི་མཆམས་སྟུར་སོགས། །

བྲིས་པའི་རྣམ་དཀར་རྫོགས་པའི་ཞིང་དུ་བཟླ། །

འགལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོངས་པ་ཅི་མཆིས་པ། །

གཟུར་གནས་མཁས་པའི་མདུན་དུ་སྡིང་ནས་འཆགས། །

༥ རྟེན་འབྲུང་མཁའ་དབྱིངས་ལྟ་ལམ་ཡངས་པ་ནས། །ཟབ་དོན་དཔུར་གྱི་ར་
 གསང་དལ་གྱིས་ཆོད། །སྐལ་ལྷན་མདོངས་མཐའི་སྡིང་ལ་བདེ་སྟེར་བ། །ཐུབ་
 དབང་སྐྱབ་བརྒྱ་བདེར་གུས་པས་འདུད། །རི་སྡེད་ཀྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་ལ་སྟོ་
 གྲིས་འདུག་པ་རབ་རྟུ་ཡངས། །མཁའ་དང་བཅུ་བས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ལ་བཟང་
 བོའི་འཕྲིན་ལས་དཔལ་དུ་གར། །མཁས་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་གྲགས་སྟན་དཀར་བོ་
 ཡངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །ཁམས་གསུམ་འགོ་བའི་འདྲེན་པ་མཆོག་ལ་
 སྟོགས་ཀུས་པས་ཐུག་བཁྱའོ། །

འཆད་པས་སྟོགས་ལ་སྟོ་ཡི་པད་ཆལ་འདྲུམ། །ཅོད་པས་སྟོལ་བ་ངན་པའི་ལྷག་
 རྟོག་གཞོམ། །ལྷགས་བཤད་ཅོམ་གྱིས་མཁས་བརྒྱའི་ཡིད་དབང་བཀུག །རྩ་བལ་
 བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་སྡིང་ནས་གྲུས། །ཞེས་སྐབས་ཡུལ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་
 བཞིང་པས་མདུན་བསུས་ཏེ། །ད་ལམ་འདིར་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་
 སྡིང་པོ་ལྷགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་འབྲང་བ་མགྱིན་པའི་ལྷན་དུ་འབྱུང་ཅིང་གསུང་རབ་
 གྱིད་ཀའ་བའི་གནས་ལ་ལྷགས་ཀྱི་པར་རྣམ་པར་ཡངས་པ་མཁས་པའི་དབང་བོ་རི་
 སྡེད་ཅིག་གཤན་འཛོམས་པའི་སར། །བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྷག་རྟུ་

ཆེ་བདེཔལ་མཉམ་མེད་ཅིང་ཁ་བཅེན་པོས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བརྟན་བཅོས་
མང་དུ་མཛད་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ས་
ཆེན་གྱི་ཁྱོན་འདིར་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ལས།

འཛམ་གླིང་མཁས་རྒྱ་ཡོངས་ཀྱི་བསྟགས་བཅོལ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་འཕྲེང་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་རྒྱན་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གིས་
མཆོན། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བཏུ་བའི་མིག་དུ་གྱུར་ཅིང་།
དེ་དག་གི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བརྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དར་རྒྱས་
ཡུན་གནས་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་རྒྱ་དང་།

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྲིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཉེན་དབང་ལྷག་
མེ་ཡི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ལྷ་བས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟེགས་
མཆོག་གི་ཐུགས་རེ་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཡིད་སྦྲོན་བཅས། ཆོག་དོན་ཟབ་
ཅིང་བརྒྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚུམ་གཞི་ཁག་ལ་བདག་ལྟ་བུས་མཁས་
མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པའི་རྣམ་མཁའ་སྤར་འགོ་བས་ཀྱི་དཔེ་
ལྟར་དཔྱད་ཡན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་སོང་འདུག་ན་ཡང་བཤེས་གཉེན་ཉི་ལྔ་
བུ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལས་གཉེན་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་རོས་སྐལ་གྱི་སྦྱིབ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་
སྤྱིའི་ཆེད་མཆོམས་སྦྱོར། བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྟ་བཅས་ཀྱི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་
གས་ཅམ་མོངས་སྒོར་ཤར་ཆོད་བྱིས་ལུལ་བུས་པའོ། །

ཚུམ་གཞི་ཉེར་བདུན་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་གཞུང་པ་དགེ་བཤེས་བརྟན་པ་འཕགས་མཆོག་

གཉེན་ཆོགས།

གཉེན་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་རོས་སྐལ་གྱི་སྦྱིབ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་ལ། ཉི་ལྔ་དུ། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་སྦྱོམ་ལམ་གྱི་སྤར་བྱ་དགུ་པོ་རྣམས་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་སྦྱོན་དུ་སོང་ན་སྤྱོད་

ཅིའི་སྤང་བྱ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོད་དུ་སྤྲོང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་ནས་སྤྲོད་ཅིའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་
 དགྲ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྲོང་བར་བཤད་པ་ལ། འདིའི་དོན་ཨ་བྱ་དང་། བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཡང་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཐུབ་
 དགོངས་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས་པར་ཏེ་ནི་ངོ་མཆར་རོ། །ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་ཨ་བྱ་
 བཀག་སྟེ། དེས་ན་ཉི་སྤང་དང་བྱུན་སྤང་དུ་ཞེས་པ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་རྩི་མ་གཞན་
 ལ་འགྲེལ་བཤད། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རང་ལྷགས་འཛིག་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བོ་དགོས།
 ༡ ཅོ་མ་གཞི་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ཚུལ།

སའི་ཚོགས་ཏོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ་སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས་
 ལས་སྤྱི་དོན་གྱི་སྐབས་སྤང་གཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་ལ། རིམ་དང་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་དང་། སྤང་བྱའི་ངོ་བོ་དང་དུས། སྤངས་ཤིང་གྲོལ་བའི་དོན་གང་
 ཡིན་བཅག་པོ། །ཞེས་པ་གསུམ་གྱི་དང་བོ་ལས་འཕྲོས།

༡ ཅོ་མ་གཞི་འདིའི་བཤད་པའི་གཞི།

གསེར་ཕྱེང་ལས། ཉི་སྤང་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དགྲ་བོ་རྣམས་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་སྤྲོད་དུ་སོང་ན་སྤྲོད་ཅིའི་སྤང་བྱ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྤྲོད་དུ་སྤྲོང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་
 པ་ནས་སྤྲོད་ཅིའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དགྲ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྲོང་བར་བཤད་པ་ཞེས་
 པའི་གཞུང་དོན།

༡ བཤད་གཞིའི་ཉི་སྤང་གི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།

༡ སྤྱོད་དཔོན་ཨ་བྱ་ཀ་ར།

༡ བདག་ཉིད་ཆེན་པོ།

༡ སྤྱོད་དཔོན་ཨ་བྱ་ཀ་ར་རྟེ་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྤངས་པས།

གསེར་ཕྱེང་ལས། ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་སྤྱོད་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་
 ས་དགུས་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་དགྲ་དང་རྣལ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཁྱད་

པར་གྱི་ལམ་ས་བརྩུ་བ་སྤྱུ་ས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤང་བྱ་
དག་ཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་འདོད་ཅིང་དེ་ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་
འཆད་དོ། །

འདིའི་དོན་རྒྱུངས་པ་བདག་གི་སྒྲིང་ར་ཤར་ཚོད་ཙམ་དགོང་ན། སྤྱོད་དོན་ཨ་
བྲུ་ས། སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བྱ་གཅིག་གི་གཉེན་པོར་སྤྱོད་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་པོར་
གྱུར་བའི་ས་དགུས་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་དག་དང་། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་པོར་
གྱུར་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྩུ་བས་བསྤྱུ་ས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་སྤང་བྱ་དག་ཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་
རྒྱའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བྱུ་བ་དགོངས་ལས་བཤད་ལ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་རྣམས།
སྤྱོད་དོན་ཨ་བྲུ་ཀ་རས། མངོན་ཉོགས་བྱུན་ལས་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་ཡང་
ཡང་གསུངས་པའི་སྒྲིམ་སྤྱོད་སྐབས། སྐབས་བཞི་བར་བཤད་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲིམ་
གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཅེ་མཐར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞུན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་
སྒྲིམ་གསུམ་དེ་དང་དེ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པས། དེ་དག་གི་གདགས་གཞི་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་བཙོ་ལྷ་བནས་བརྩུ་དགའི་བར་ལྷ་ལ་བཞག་ལ། ལྷ་པོ་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་དང་། དེའི་དངོས་གཞི་ལ་ཁྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཞི། དེ་
རེ་རེ་ལ་འང་ཁྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བརྩུ་གཉིས་དང་། སྦྱོར་འདུག་
གཉིས་བཅས་བརྩུ་བཞི་པོ་ལྷ་བསྒྲིམས་པའི་བདུན་ཅུ་ནི། སྤར་གཟུགས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སྤང་བྱ་དག་ཚན་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཞག་པའི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་
ངོ་པོར་གྱུར་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྩུ་བས་བསྤྱུ་ས་པ་འདི་དག་ཡིན་པར་འདོད་
དོ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེས་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
ལ་ཅེ་མཐར་གཉིས་ཀྱི་དེ་རྣམས་བཏགས་པ་བའོ་དེ་ལ་གདགས་གཞི་ནི་ས་བརྩུ་བའི་
ཁྱད་པར་ལམ་ལ་བཞག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཙོ་ལྷ་བནས་ཉི་ཤུ་བའི་བར་དུག་ལས་
དུག་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་པས་དང་པོ་ལྷ་ལ་བཞག་གོ། དེ་ཡང་དེ་ལྷ་རེ་ལ་སྦྱོར་

དངོས་རྒྱུ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཁྱད་འབྲེང་ཆེན་པོ་གིན་དུ་ཆེ་བཞི་པའི་
 དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཁྱད་སྒྲིག་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སྟེ་འདུག་གཉིས་དང་
 བཅུ་བཞི་སྟེ་བསྐྱེད་པས་བདུན་ཅུ་ལྟ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དག་ཅེ་མཐར་གཉིས་
 གྱི་སྐབས་སུ་བརྟན་པའི་སྟེར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་གྱི་གདགས་གཞི་དང་། གཟུགས་
 གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་གྱི་གཉེན་པོར་སྟེར་ཚུ་ཡིན། རྩལ་
 བོད་དང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལ་ཁྱད་འབྲེང་སྒྲིག་བཅས་པའི་ཉེར་
 བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྟེར་བ་དང་། དངོས་གཞིའི་
 ཁྱད་པའི་ཁྱད་པུ་དང་བཅས་སུ་མ་ཅི། སྐབས་ཁྱ་བར་བཤད་པའི་ཐར་ཆ་གསུམ་
 སྟེར་ལམ་དང་བཅས་ལ། མཐོང་ལམ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་
 གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། སྟོམ་ལམ་ལ་སྟེར་བ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་དང་དངོས་
 གཞི་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་བཅས་སུ་མ་ཅི་པའི་དག་གི་གདགས་
 གཞི་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྟེར་དག་དག་
 སྟེ་ཉེར་བདུན་དང་དེའི་སྟེང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་སྟེར་གསུམ་
 བརྟན་པའི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་གཉེན་པོར་སྟེར་བ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐེང་ལས། དེ་
 ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་བའི་སྟོམ་སྤང་དང་པོ་གསུམ་མན་ཆད་གྱི་གཉེན་
 པོར་གྱུར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཉེར་བརྟན་དང་གསུམ་པའི་གཉིས་
 བརྟན་པའི་སུམ་ཅུ་བ་ཡིན། ཅེ་མེད་སྐབས་སུ་བརྟན་པའི་ཐར་ཆ་ཁྱད་འབྲེང་གསུམ་
 པ་སྟེར་ལམ་བཅུ་གཉིས། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟེར་བ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་
 དང་དངོས་གཞི་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་ཏེ་བཞི། སྟོམ་ལམ་གྱི་སྟེར་བ་གཟུང་
 རྟོག་གཉེན་པོ་གཉིས་དང་། དངོས་གཞི་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཆེ་འབྲེང་དག་སྟེ་
 སུམ་ཅུས་བདགས་ལ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གཟིགས་བཞེད་ཆེད་སྤང་གཉེན་
 སྟེར་ཚུ་ལ་བྱུང་དུ་འགོད་པ་འདི་ལྟར།

།གང་སྒོ་ཉི་མ་གཞོན་ཅུའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། །

མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །

པ་རོལ་ཁེངས་པའི་ཀླུ་མུད་ལྷག་པར་བུམ། །

ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

གང་གི་པད་ཆལ་མཐུག་པོའི་ཆ་གས་ཤིག །

མཁས་དབང་དུ་མའི་དབུས་སུ་བགས་འདོད་ལ། །

ཡུན་རིང་འདྲིས་པའི་ངན་གྲོགས་དྲི་མ་ཡིས། །

མ་སྤགས་རང་མདངས་གར་བའི་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །

མ་ཞེས་ཤིས་པ་བཅོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གང་སྒྲིབ་བར་བྱ་བ་ནི་མེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལེགས་
བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེད་པའི་ཆོག་དོན་རུང་ཟད་དཔུང་རྒྱ་ལགས་པས་བདག་ལྟ་བུར་སྟེས་སྦྱངས་
ཀྱི་ཤིས་རབ་དམན་པས་ཆོག་དོན་ཅམ་ཡང་དཔོག་ག་ལ་རུས། འོན་ཀྱང་ཁེངས་ཁྲུམ་གཉིས་ཀྱི་
མཐའ་དང་བུལ་བས་རུང་ཟད་དཔུང་པ་ལ་ནི་རང་ཉིད་ཤིས་རབ་འཕེལ་བ་དང་། མཁས་པ་དབྱེས་
པའི་མཆོད་སྒྲིན་དུ་སྒྲུབ་ལྟེ་མེ་ཉིད་ཀྱིས། གྲུབ་མཐའ་རབ་འབྲམས་ལ་མ་འདྲིས་པར་རིག་པ་
རྩོམ་པ་ནི་ཤིས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་ཞེས་དང་། འདི་ནི་འདབ་གཤོག་རུང་ཟད་སྟེས་པའི་བྱ་ཕུར་
བར་བརྩོན་པ་དང་འདྲ་བར་བསྤགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གཞི་
བཅོལ་ཐོག་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་བཤེས་གཏེར་དམ་པའི་བཀའ་དྲིན་ལས་དཔེ་བྲིད་
སྐབས་ཐོས་སྦྱོང་དཔེ་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། རང་སྒོར་གང་གར་གྱི་ངན་ཤོག་རྣམས་
ཡིག་ཐོག་དུ་ཕབ་པར་བྱའོ། །

རྩོམ་གཞི་ཉེར་གཅིག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་མང་འཇིག་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

།དེ་ལ་སྤྱིར་ཞེས་པ་ནས་གཞུང་གི་དོན་ལ་དོགས་དཔྱད་ཞེས་པ་ལྟར།
དོགས་དཔྱད་རུང་ཟད་གྱིས་ན་འདི་ལྟར་དེ་ལ་སྤྱིར་(ཞེས་པ་ནས་)དབུ་མེམས་གཉིས་

ཀ་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་རྣམས་པ་དང་
 ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་ལས་གང་འཛིག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་རྣམས་པ་ལ་
 འཛིག་མི་རུང་སྟེ་དབྱུ་མ་པས་དེ་རིགས་སྤྱི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ལ་
 བྱེད་ན་ཡང་མི་རུང་སྟེ་སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་དབྱིངས་རིགས་སྤྱི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དབྱུ་སེམས་གཉིས་རིགས་སྤྱི་འཛིག་རྒྱུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ།
 སེམས་ཙམ་པས་རིགས་སྤྱི་འདོད་རྒྱུ་ལ་དབྱུ་མ་པས་རིགས་སྤྱི་འདོད་པས་བྲབ།
 དབྱུ་མ་པས་རིགས་སྤྱི་འདོད་རྒྱུ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་རིགས་སྤྱི་འདོད་པའི་བྲབ་
 པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་ལ་དབྱུ་སེམས་གཉིས་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཕྱེད་ ༡༩༠ ལས་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་
 མཚུངས་ཀྱང་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་དམིགས་ཀྱིན་དང་རྒྱུ་ཀྱིན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 རིགས་སྤྱི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་རུང་
 ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་ན་ལ་མར་འགྲོ་མེན་བཟླ་ག་དགོས་ཏེ་ཡིག་ཆར་ལུང་འདི་
 དབྱུ་སེམས་གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་འདོད་རྒྱལ་མཐུན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གོང་དུ་མ་བྲབ་སྟེ། ཡིག་ཆར་བྱངས་པ་ལྟར་ལམ་ཁྱེད་གས་ཀྱི་
 ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་རྣམས་པ་དེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་ལ་དབྱུ་
 སེམས་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཕྱེད་རང་གི་ཆོག་ལ་འབྱུ་
 སྟོན་ན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུ་ཞེས་སྟོས་པས་ཀྱང་ཟག་མེད་འབྱུང་
 རུང་གི་རྣམས་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་མཐུན་
 ཡང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་སྟོབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་འདོད་ཅེས་
 པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་རང་ལྷགས་སྤྱི་འདོད་ཅེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཙམ་རང་
 ལྷགས་སྤྱི་འདོད་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྤྱི་འདོད་དགོས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་
 དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པས་འདོད་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན་སེམས་ཙམ་རང་ལྷགས་
 ལ་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་

བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་(སེམས་ཙམ། ༢་བ་ ༡༠༥)ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་
 གྱི་དབྱེངས་ཞེས་བུ་ཞེན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་ཆེ་ཆུ་མས་
 ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཆད་པ་ནི་ཀུན་བདུས་ལས་ཞེས་ལུང་འདི་དང་ས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཞེས་པ་འདི་
 དང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་མཚུངས་ཞེས་པ་གཉིས་གནམ་ས་བཞིན་རང་
 ལུགས་འཐད་ཚྭ་གས་གཅིག་དང་ཁ་ཅིག་དགག་ཚྭ་གས་གཅིག་གཉིས་སུ་བཤད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་མཚུངས་ཀྱང་ཞེས་
 པ་ནི། གོང་གི་སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པ་དབུ་སེམས་
 གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཁོས་བཟུང་བ་མཐའ་སྡོམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྤང་དུ་རུང་བ་ཡང་དེ་མ་སྟོ་བྱར་བར་སོང་བས་ཡིན་ལ། སྟོ་བྱར་བའི་
 རོན་ལ་མི་མཐུན་ཏེ་འདི་ལྟར་དབུ་མ་བ་ནམས་ནི་དེ་མ་ཞེས་པ་སྟོས་བདགས་ནས་
 བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཇས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོ་བྱར་བར་
 འཛོག་གོ། །སེམས་ཙམ་པ་ནམས་ནི་དེ་མ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་
 དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། ཇས་སུ་བདེན་ཡང་ཡུང་བའི་གནས་ལུགས་ལས་གོ་ལ་
 བའི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པས་དེའི་
 རྒྱ་དེ་ཡུལ་སུན་ཡུང་བའི་སྟོན་ས་བརྟོག་པར་ནུས་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་འབྲས་བྱར་གྱི་
 བའི་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ངང་གིས་སྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འབྲལ་རུང་ཡིན་
 པས་སྟོ་བྱར་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་པས་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་ནས།
 དེ་ནས་དབུ་མ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤིས་ལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་
 རོགས་པ་ན་ཐ་སྟེད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་སྒྱུ་མ་ལྟ་
 བའི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྦྱེས་པར་འགྱུར་བས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོས་ནས་སྟོ་བདགས་ཏེ་དེ་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་

འཛིག་གོ། །སེམས་ཅམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེའི་གཤིས་ལ་
 རང་གི་ངོ་བོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུབ་ཅིང་དེ་མ་དེ་དག་དེ་ལ་གཉེན་པོས་འབྲལ་
 དུ་རུང་ལ། ཅི་ཅམ་བྲལ་བ་དེ་ཅམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་གཞི་ཕྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དེ། སྔ་མ་རྒྱན་འདི་དང་ཕྱི་མ་
 ཉི་རྒྱན་ཐུབ་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་ཞེས་པའི་རྒྱ་ངོས་
 བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་མཆུངས་ཀྱང་དེ་མའི་རྒྱུར་
 གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་
 མཆུངས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ཡི་དོན་བསྟུས་སམ་སྔོས་ལྟ་བུར་ཤོག་ཆེ་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་
 གསལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྗེ་སྐ་མས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་རིགས་གཏན་
 ཆད་འདོད་པ་ལ། དེ་མ་ཐམས་ཅད་སྒོ་བུར་བར་འདོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འདོད་ནས་
 སྐྱབ་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་གྲུབ་ཚུལ་
 མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཅམ་རིགས་སུ་འདོད་ན་ཁྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོག་
 དུ་འཆད་དོ།

ཡང་གསེར་འཕྲང་ལས་སྔ་མ་ནི་རྒྱན་འདི་དང་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱན་ཐུབ་བཤད་ཆོད་དུ་
 མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ཆོག་
 འདིའི་འབྲུ་སྟོན་ཚུལ་ལ་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་སྤང་སྟེ། སྔ་མ་དབུ་མ་པས་སྟོང་ཉིད་
 རྟགས་པ་ཐ་སྟངས་དུ་རྒྱ་མ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་མ་ལྟ་
 བུའི་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་མངོན་
 པར་རྟགས་པའི་རྒྱན་འདི་དང་། ཕྱི་མ་སེམས་ཅམ་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་བ་དེ་གཤིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུབ་ཅིང་དེ་མ་དེ་དང་དེ་
 ལ་གཉེན་པོས་འབྲལ་དུ་རུང་ལ། ཅི་ཅམ་བྲལ་བ་དེ་ཅམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མ་འབྲལ་དུ་རུང་བ་དང་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གཉིས་
 ཀྱི་གཞི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་དེས་ཕྱེད་པས་ན། ཆོས་ཉིད་རིགས་

སུ་འདྲོད་ཚུལ་འདི་རྒྱུད་ཐུང་མའི་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། གཞན་དག་
 སེམས་ཅམ་པ་ལ་རིགས་འདྲོད་ཚུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་བྱས་ནས་ལྟ་མཁས་རྣམས་པ་རིགས་
 སུ་འདྲོད་པ་རྒྱུན་འདི་སྟེ་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་དང་ཕྱི་མ་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདྲོད་པ་རྒྱུད་
 ཐུང་མའི་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། ལ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་རིགས་
 སུ་འདྲོད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཕྱེ་ནས་ལྟ་མ་ཤིང་བས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདྲོད་པ་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱུན་འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་དང་། ཕྱི་མ་
 ཆོས་དབྱེངས་དེ་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་རྒྱུད་ཐུང་མ་ལས། དེ་མ་གཤོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་
 དང་། ཞེས་པའི་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། སལ་ཆེ་བས་ལྟ་མ་དབྱེར་
 མ་པའི་ལུགས་དེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་འདིར། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། གཞན་
 པར་བྱ་བ་རུང་ཟད་མེད། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། ཡང་དག་མཐོང་ནས་
 རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་པ་དང་ཕྱི་མ་སེམས་ཅམ་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་བ་དེ་མ་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་ཡོན་ཏན་སྟེ་བའི་གཞི་བྱེད་པ་རྒྱུད་ཐུང་མའི་དེ་མ་གཤོད་
 རྣམས་ཟད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པའི་བཤད་ཆོད་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གོ་རིམ་
 རྟོག་སྟེ་སྤྱར་བ་སོགས་སྟེ་ཆོགས་སྤང་།

སེམས་ཅམ་པས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་གཤིས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པ་
 རྒྱུད་ཐུང་མས་བསྟན་མེན་གྱི་ཚུད་པ་ཡང་བརྒྱད་མར་འབྱུང་ངོ་། འོན་ཀྱང་རྒྱུད་
 ཐུང་མའི་བཤད་ཆོད་དུ་གསུངས་པས་དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་གཅིག་ཡོད་དམ་སྟུང་མོ། དེ་ལྟར་
 བ་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདྲོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་མའི་སྤང་གཞི་བདེན་པར་
 འདྲོད་མེ་འདྲོད་མེ་འབྲུ་བས་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་སེ་ཞེས་པ་
 དང་འབྲེལ་དགོས་པས་ན་ལྟ་བུ་གཉིས་ནི་དབྱེར་སེམས་གཉིས་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་
 གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། འོན་ཀྱང་རིགས་ཆོས་ཉིད་འདྲོད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཤིང་གཉི་
 བ་ནི་རྒྱུན་འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་སྤང་བས་
 ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཐུང་མའི་བཤད་ཆོད་ཡིན་དགའོ། །

དེའི་ཁར་ལ་སེམས་ཅམ་པས་རིགས་གཏན་ཆད་འདོད་མི་འདོད། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་མི་འདོད་སོགས་དཔུང་ན། སེམས་
ཅམ་པས་རིགས་གཏན་ཆད་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེ་ན། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་
ནི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་རིགས་གཏན་ཆད་མེད་པར་སྐྱབ་སྟེ། ཀྱན་
མཁེན་སྒྲ་མས། ཕྱི་མས་མི་རྟག་ཐབས་ཡོད་དེ་ཤེས་ཡོད། རྟོན་དང་དོན་གཉིས་
སྟེད་ཕྱིར་ཐེག་གཅིག་འང་སྐྱབ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
ལ་ནི་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྟོད་ཡོད་ངེས་ཡོད། ལ་ལ་དཀར་
པོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ། ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། འདཀར་
པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་འབྲལ། ཞེས། རྒྱ་དང་འབྲལ་ཞེས་པ་གང་ཡོངས་
སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདེའ་པའི་རིགས་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འགྲེལ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉན་
ས་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་སྐལ་
བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རིགས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དུག་བཤད་པས་ཀྱང་
གཏན་ཆད་སྐྱབ་ལ། ལང་ག་ཤེགས་ལས་རིགས་ལྷ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་
མེད་དང་ལྷོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རིགས་གཏན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
གསུངས་ལ།

རྗེ་སྒྲ་མས་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེང་འདིར་སེམས་ཅམ་པས་རིགས་གཏན་ཆད་
འདོད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་ནས་བཤད་པ་དེ་དང་དེར་
རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དོན་དུ་མི་བཞེད་དེ་ཞེས་རིགས་གཏན་
ཆད་མི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ལུགས་གཉིས་འབྲུང་ངོ་། རྟེན་རྒྱུ་འབྲུང་བ་ཡང་
ཐག་མེད་འབྲུང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅམ་ཞིག་རིགས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་
རིགས་སུ་འདོད་པའི་དབང་ལས་ཏེ། རྣམ་པ་ཅམ་ཞིག་རིགས་སུ་འདོད་ན་རིགས་
གཏན་ཆད་འདོད་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡོད་ལ་གཞན་ཉན་རང་

གི་རིགས་མེད་པ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ལ་གཞན་མེད་པ་
 ཡང་ཡོད། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཡོད་ལ་ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མེད་པ་ཡང་ཡོད་
 པས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རིགས་མེད་པ་གཅིག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་འདི་དག་སྤང་མཛད་ལྟ་བུའི་ནམ་བཞག་གང་
 ཏུ་ཡང་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་འབྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
 རིགས་རྒྱུད་ལྡན་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་དོ། །

ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་ན་ནི་རིགས་གཏན་ཆད་མི་རུང་སྟེ། སེམས་གཏན་
 ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་སྒྲ་མས་རིགས་གཏན་ཆད་མི་འདོད་
 གསུངས་པ་ཡང་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་འདུས་
 བྱས་འདོད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གཏན་ཆད་མི་རུང་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བ་ཅི་མ་སྒྲོ་བྱར་བས་གནོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡང་གསེགས་ལས་རིགས་
 མེད་པ་དང་ཐུའི་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བརྟན་པའི་རིགས་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
 རིགས་གཏན་ཆད་མིན་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
 རྟེན་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་ན་སེམས་དང་འབྲལ་རུང་ཡིན་དགོས། དེ་ན་དེ་དག་འབྲལ་
 པའི་བྲལ་ཆ་ཡང་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་ནི་འགོག་བདེན་ལགས་ན། འགོག་བདེན་
 ཐོབ་ནས་ཟག་མེད་ལེ་ཤེས་མ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཟག་མེད་ལེ་ཤེས་འབྱུང་
 རུང་གི་ནུས་པ་མེད་པར་ལེ་ཤེས་ཐོགས་འཕེབས་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པས། ལྷ་
 པ་ལེགས་པར་གྱུབ་པོ་ཞིན།

དེ་ནི་སྒྲེ་རུང་ལ་སྒྲེ་བས་ལྷ་པ་དང་འདྲ་བས། ས་པོན་འདོན་པར་རེས་པའི་བྱ་
 རོག་གིས་གནོད་དོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་རང་ལ་ཞི་བཀྲོད་དང་རྒྱ་གཅིག་པའི་ལམ་
 རྒྱགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་མེད་པ་མིན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་བྱེད་རང་གི་འདོད་པ་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་འདུག་
 ན་ལྟུང་བྱེད་དོད་པ་ལས་འོས་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་དང་རྟེན་ཡང་

མེན་ས་པ་ཞིག་ཁོ་པོས་ཀྱས་ཞེས་དམ་བཅའ་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་རིགས་སུ་འདོད་པ་འདྲ་བ་དུ་བྱས་ནས་རིགས་གཞན་ཆད་འདོད་པ་ལ་ཉི་གཞི་དེ་ཕྱེད་དེ་ཆེས་འགྲིག་པ་ཞིག་ཡིན་དེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་མེད་པ་འདྲ་བ་ལ་འདྲ་བ་ཞིག་ཀྱི་རང་བཞིན་པ་དེ་མ་ཞུགས་པ་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་གཞི་དེ་ནས་དེ་མ་ཟད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་འདོད་དགོས་པས། དེ་མ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་རང་འདོད་པ་ས་གཞི་དོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ལ་རྒྱུ་ཐང་སྒྲམས་དང་ངེས་མཆན་དུ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མས་བསྐྱར་པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མས་སྐྱར་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ (དཔེ་མིང་ ༡༠) སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མས་བསྐྱར་པ་མ་ཞུགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་དེ་དེ་མ་རྣམས་ཉི་སྒྲིབ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མས་བསྐྱར་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་སྐྱབས་འདོད་མཉམ་པ་འདྲ་བ་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོང་འོག་གི་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། (ཞེས་པ་ནས་) དེ་ན་དེ་ཉི་སྟོང་གཞིར་ཡང་སེམས་དེ་ཉིད་ཡོང་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་པ་མ་ཞུགས་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་དུ་འཆད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིན་ཉིན་བཞག་ནས་མཉམ་པ་འདྲ་བ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཞད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། འདི་ནི་ཆེས་འགྲིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེས་ལས། ལས་དང་ཉིན་མོངས་རྣམ་ཉོག་ལས། ཞེས་སོགས་དངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ན་ཁྲི་ག་ཆེན་ལེའུ་གསུམ་པར། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་ལེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པས་ཡོངས་གྲུབ་ལེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་

འདྲ་གསལ་བའི་མས་བསྒྲུབ་པ་དང་འབྲལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཡོངས་གྲུབ་པོ་འདྲིན་
གཞན་གྱིས་སྒྲིང་བའི་གཞན་སྒྲིང་དུ་ཐལ་བ་དང་། རང་བཞིན་མུང་འདས་སྒྲིང་
ཉིད་ཡིན་ན་མུང་ན་ཀྱན་ཉོན་ལ་གསུངས་པས་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིད་
པར་ཐལ་སྤྲོས་ཀྱང་སྒྲིང་ཚུལ་ཇི་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ལས་གསལ་འདུག་པས་རེ་ཞིག་
བཞག་གོ།

ཐཱོམ་གཞི་བཙུང་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིང་མང་མང་འཛིན་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན།

༩ དཔེ་དུག་གིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་བསྟན་ཚུལ་ནི་འཕགས་པས་ཉི་ལྟ་(ཤེས་
ཕྱན་མ་ ༡༡) རྟོགས་བརྩེ་རེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་
དེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཤེས་རབ་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་དུ་བསྒྲུབས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། གཟིའི་བྱ་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་ཁྱིང་འདི་དགེ་སྦྱོང་གཟིའི་བྱ་དང་། མིང་འགལ་
གྱི་བྱ་འདྲ་བ་གསུག་གི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདམ་བུའི་ཆལ་ལམ། འོད་མའི་
ཆལ་ལམ། བྱ་རམ་གིང་གི་ཆལ་ལམ། སྤྲིག་མའི་ཆལ་ལམ། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་
ངམ་། ཉིལ་གྱི་ཞིང་ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཞེས་གང་གསུངས་པའི་དོན་
ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་བཞི་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་།
བསྒྲུབ་པའི་ལམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ། ཁ་
ཅིག་གིས་དོགས་པ་བཀོད་ཚུལ་ནི། འདམ་བུའི་ཆལ་སྤྲོས་དཔེ་དུག་གིས་འཇམ་
བུ་ཁྱིང་དང་རྟོགས་བརྩེ་ལ་སྤྲོས་པ་དག་བཙུང་ཆོས་ཀྱིས་གང་བའི་དཔེ་ཡིན་ལ།
དེས་ན་དཔེ་དུག་གི་ཆོས་དུག་བསྟན་ན་ཆོས་དུག་ཉིད། འཇམ་བུ་ཁྱིང་སྤྲོས་དག་
བཙུང་ཆོས་ཀྱིས་གང་བའི་དཔེར་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་

པ་དང་། ཆོས་དྲུག་ལ་གནས་པ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་མཐོང་སྒྲིམ་ལ་གནས་
 པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གང་པའི་དཔེར་འདམ་བུའི་ཆལ་སྟོགས་དཔེར་བྱེད་ན་ནི་འདམ་
 བུའི་ཆལ་ལམ་ཞེས་འམ་གྱི་སྦྱ་སྒྲིམ་པ་མི་འཐད་དེ་འམ་ཞེས་པ་ནི་འདམ་ང་ཅན་གྱི་
 ཆོག་ཡིན་ན་འདི་དཔེ་དོན་སྟོ་སྟོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་དག་བཅོམ་
 ག་རིའི་བྱ་དང་མོང་འགལ་གྱི་བྱ་དོན་བྱས་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གང་པའི་དཔེར་ཆོས་
 དྲུག་བྱས་ན་མི་རུང་བ་དང་ཆོས་དྲུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དོན་བྱས་ནས་དེ་དག་
 ཡོངས་སུ་གང་པའི་དཔེར་འདམ་བུའི་ཆལ་སྟོགས་དཔེར་བྱེད་ན་ཡང་མི་འཐད་པས་
 མདོ་དེས་ཉོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་བརྟན་པ་མི་རིགས་སྟོ་ཞེས་པ་ལོ། དེ་ལ་ཇེ་གླ་མས་
 ལན་མཛད་ཚུལ་ནི་མདོ་འདིའི་སྐད་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྦྱོབ་པ་ན་མས་ཀྱི་ནང་ནས་
 ཤེས་རབ་དང་རྩ་འབྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་དྲུག་རྒྱུར་བཞི་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་
 དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྒྲིམས་པ་ཁྱད་པར་
 དུ་འཕགས་པར་དངོས་སུ་བརྟན་པ་ན་གྲགས་པ་ཉོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་ལ་གནས་པའི་
 སྦྱོབ་པ་ན་མས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་ཞུགས་པར་གྱུབ་པོ། །དེ་ཕྱིར་དངོས་བརྟན་གྱི་ཁྱད་
 པར་འཕགས་གཞི་མཆོག་ཟུང་གཅིག་འཛམ་བུ་རྒྱུང་སྟོགས་ཡོངས་སུ་གང་པའི་དོན་
 གཅིག་པོ་མཆོན་པའི་དཔེ་ཕྱི་མ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་འམ་ཞེས་སྒྲིམ་ལ། གྲགས་བརྟན་
 གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་གཞི་ཉོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་ལ་གནས་པའི་སྦྱོབ་པ་དྲུག་ལ་ནི་རིམ་
 པ་བཞིན་སྟོ་སྟོར་གདམ་ག་ཅན་གྱི་འམ་ཞེས་སྦྱོར་རྟེ། གསེར་འཕྱེང་ལས་དེ་ཕྱིར་
 དངོས་བརྟན་དཔེ་ལ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་དཔེ་ཕྱི་མ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་འམ་སྒྲིམ་ལ་གྲགས་
 བརྟན་དྲུག་ལ་ནི་སྟོ་སྟོར་གདམ་ག་ཅན་གྱི་འམ་ཞེས་སྦྱོར་རོ། །

འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ནི་གང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྟེན། གང་ལས་ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་པའི་གཞི། གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཆོས། ཇི་ལྟར་ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ལྡེ་ཡོད་དེ།
 དང་པོ་ནི་སྦྱོབ་པའི་རྟེན་བྱང་སེམས་བཞི་ལས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོང་

ཕ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བྱེ་མི་ཚོག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་སྟེ་བཞི་ག་འཛ
 གང་རུང་ཞིག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཉི་ལྔ་དུང་ལས་བྱེ་མ་གསུམ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དེ་
 བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བདར་བདགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དང་
 རོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་གསེར་འབྲེང་དུ་སྐྱབ་པ་འདི་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་གའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་
 དག་ཀྱན་རྟེན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 བཞི་པོ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་དམ་སྟུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདི་
 བྱང་སེམས་ལ་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་གཅིག་ཡོད་བར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་དེས་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་
 བསྟོམས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་པར་ཐལ། གསེར་ཐེང་དུ་བྱངས་པའི་མདོ་དེ་ལས། ཤ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་ཡུལ་
 སྐྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྟོམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཉན་
 རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདུག་པ་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་
 པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །བྱུང་བ་དང་གསུངས་སྐྱེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 བློ་། །བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་ཡམ་བྱས་རྣམས་པར་འཕེལ། ཞེས་པའི་སྐབས་
 སུ་ཀྱན་རྫོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྟོན་ནས་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའང་ས་དང་པོའི་
 ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་ས་བཅུ་བ་བཅས་
 ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་གསེར་ལྟ་བུ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིལ་གྱི་གཞོན་
 པ་ག་ལ་རུང་། གཞན་ཡང་དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བས་སྒྲི་ཡང་ལྟག་པར་འགྱུར། ཞེས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ས་བདུན་པར་བཤད་པས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་
 བཞིའི་དང་པོ་མི་རུང་ཞེས་ཅོད་ཚུལ་རྒྱན་མར་སྟང་ངོ་། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་གཉིས་དང་། ཀྱན་རྫོགས་

སེམས་སྐྱེད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་ཀྱན་ཇོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་ཡོད་སྟེ། དེ་མིན་ན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་
 (རྩ་གསུང་ལྟ་བུའི་སྐར་དེབ་དང་པོ་༡༡༧) སེམས་དང་པོ་རབ་དགའ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་།
 ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུངས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱུ་
 རྣམས་ནི། ཀྱན་ཇོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་སྤྱིར་རྩེའི་བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་
 གིས་ཡམ་པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞེས་དང་། སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་བྱུང་པར་རྣམས་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 ཀྱན་ཇོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་
 རས་༥ འོག་ཏུ་འོན་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེད་ཀྱན་ཇོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་ཟིལ་
 གྱིས་གཞོན་པར་མི་འདོད་དམ་སྟེ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཞེས་
 བུམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་བྱངས་ནས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེད་ཀྱན་ཇོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་པས་ཞིབ་ཆ་གོང་གི་དེ་ཡིན་ནམ་
 སྟེ་མོ། །

གཉིས་པ་གང་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཞི་ནི། ཉན་རང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་
 སྒྲོབ་པ་འཇམ་བུ་སྐྱེད་སོགས་ཡོངས་སུ་གང་བ་ལས་སོ། །དེ་ཡང་གང་གང་བའི་
 རྟེན་ཤིང་གང་དུ་གང་བའི་གཞི། ཇི་ལྟར་གང་བའི་དཔེ་བཅས་གསུམ་གྱི་ཤེས་དགོས་
 ཏེ། དང་པོ་དངོས་བསྟན་ནི་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལྟ་བུ་ཉན་རང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་གུགས་
 བསྟན་ཉོགས་པའི་ཆོས་དུག་ལ་གནས་པའི་སྒྲོབ་པ་རྣམས་སོ། །གང་དུ་གང་བའི་
 གཞི་ནི་འཇམ་བུ་སྐྱེད་དང་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སོ། །ཇི་ལྟར་གང་བའི་དཔེ་ནི་འདམ་
 བུ་སོགས་དུག་གོ། གང་གིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ནི་ཡུམ་ལ་སྐྱེད་པའི་
 བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཉན་གཅིག་བསྒྲམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་སོ། །

ཇི་ལྟར་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆུ་ལ་ནི། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཞེས་པ་ནས་གངས་སུ་དང་ཞེས་པའི་བར་

ཏུ་གངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། ཉི་ལྔ་དང་ལས་དེ་ལ་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་
 ཞེས་པ་ནས་གངས་དང་ཞེས་བྱ་བའི་པར་ནི་གངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་
 པའི་གངས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་མཛུན་ཏུ་ཆར་ཡང་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་རོ། ཞེས་དང་བགང་བར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། རྒྱར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱའི་ཁྱད་པར་
 ཏེ། ཤེས་རབ་དེ་ནི་འདྲིའི་རྒྱ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། དཔེར་ཡང་
 ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་ལས་འདས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་
 པར་འཕགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསེར་ཐོང་དུ་བྱངས་པའི་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ་ལྟ་ ལྟ་འདྲིའི་བྱ་འདྲི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 ལྷན་པར་ལས་འདུལ་བའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་ཉན་རང་ནི་ཇི་ཙམ་
 མང་ཡང་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཞེས་པ་སྟེ་གིང་རྟའི་
 ཡང་ལོ་ཙམ་ལ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟ་མི་ལས་མང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ་པོ་ རོ་པོ་

མཁས་ལས་ཆེ་མཁས་བྱང་སེམས་སྟོབ་ན་མས་ཀྱི། ।

ཟབ་ལས་ཆེ་ཟབ་ཆོས་དབྱེད་སྟོན་གས་པའི་སྟོ། ।

མཆོག་ལས་མཆོག་ཏུ་སྐྱར་བྱེད་གསེར་འགྱུར་ཅི། ।

སྐྱར་བ་སྐྱར་བར་བདག་རྒྱུད་སྟེ་བར་ཤོག །

ཚུམ་གཞི་བཙེན་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བཟུན་འཛིན་གྲགས་པ།

༡། །ཤུ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་འདི་དགེ་སྦྲིང་ག་རིའི་བྱ་དང་མོ་ལུ་
 འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ག་ལྟ་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདམ་བུའི་ཚལ་དང་། འོད་
 མཎ་བུར་ཤིང་། སྒྲིག་མའི་ཚལ། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་ངམ། ཏིལ་གྱི་ཞིང་ལྟར་ཡོངས་
 ལུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་
 ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒྲུབས་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ཞེས་
 པ་ནས། ལྷུར་ཡང་དཔེ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །སྦྱོགས་བརྩེ་རེ་རེའི་འཛིན་ཉིན་
 གྱི་ཁམས་ལ་བསྐྱེས་ནས་གསུངས་སོ། །དཔེ་དྲུག་པོ་འདིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་
 གྱིས་ངེས་འབྱེད་བཞི་དང་མཐོང་སྒྲིམ་སྟེ་དོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་བཟུན་ཏེ་ཞེས་འཕགས་
 པས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་ནི་གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
 དཔེ་དྲུག་པོ་འདིས་ནི་འཇམ་བུ་སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་དག་བཙེན་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་བའི་
 དཔེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་ཆོས་དྲུག་བཟུན་པར་བྱས་ན། ཆོས་དྲུག་པོ་ཉིད་དག་
 བཙེན་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་བའི་དཔེར་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པ་དང་།
 ཆོས་དྲུག་ལ་གནས་པས། གང་བའི་དཔེར་བྱེད་ནའང་འམ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དོན་མེད་
 དེ། དེ་ལ་ནི་དཔེ་དོན་སོ་སོར་ངེས་པས་ཤེ་ན། དཔྱད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཁྱོད་ཉིན་
 ཅིག་དང་། ཇི་མ་མེད་པའི་ལན་གྱིས་ཆོས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་དང་རྩ་འཕྲུལ་
 ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བཞི་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་
 དུ་འཕགས་པར་དངོས་སུ་བཟུན་པ་ན་དེ་དག་གི་སྒྲོབ་པ་ནམས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་ཞུགས་
 པར་གྱུ་བའོ། །འོ་ན་དོད་ནས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བར་ལ་གནས་པས་གང་བའི་དཔེར་འདམ་
 བུ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཆོས་མཚུངས་ཤེ་ན། དེ་ལ་དོད་ནི་འདམ་བུ་དང་འབྲས་སྟེ། ལས་

ཉོན་གྱི་གནོད་པ་རྒྱུ་དུ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་མོ་ནི་འོད་མ་དང་འདྲ་
 རྟེན་ དེ་ལ་མེ་མཚོན་གྱིས་མི་ཚོད་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་གནོད་བྱེད་དག་པོ་
 དང་ཕྱད་ཀྱང་དགེ་ཙམ་མི་འཆད་པས་སོ། །བཟོད་པ་ནི་བྱར་གིང་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱུ་
 བ་གཞན་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སོང་ཆད་པའི་ཕྱིར། བདེ་འགྱུར་རྒྱུ་མི་ཆད་པའི་སྦྱར་བས་
 ཆོས་སྦྱོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །ཆོས་མཚོག་ནི། སྤྱིག་མ་དང་
 འདྲ་སྟེ། སྦྱར་དུ་འཕྲིགས་པ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་སོ། །མཐོང་
 ལམ་ནི་འབྲས་དང་འདྲ་སྟེ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཚོག་
 ཡིན་པས་སོ། །དེ་རི་ལྟར་མཚོག་ཏུ་རུང་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་
 རས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོམ་ལམ་ནི་ཉི་ལ་དང་
 འདྲ་སྟེ། ཉི་ལ་གྱི་ཡང་མེ་རྟོག་དང་སྤྱིང་བུ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དུས་
 གཞན་གྱི་ཚོ། འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལྟར་སྦྱོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་
 སྤང་བུ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བས་སོ། །

ཙམ་གཞི་ནི་བྱ་པའི་རྟོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བཞུན་འཛིན་གྲགས་པ།

ཡེ་ མོངས་སྦྱོད་པ་པོ་ལ་འཛིན་པ་དང་། མོངས་སྦྱོད་བྱ་ལ་གཟུང་བར་བཤད་པ་
 མི་འཐད་དེ། མུ་ཅི་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉི་སྤང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞེ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ།
 ཁ་ཅིག་གིས། གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་མུ་ནི་སེམས་བྱུང་མ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
 པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོའོ། །འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་མུ་

ནི་སྒྲིན་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་སྒྲོལ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ནི་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་དམིགས་
ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོལ། །དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་དེའི་རྒྱན་
དེ། སྐྱེའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་པས་གཟུང་བའོ། །

མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་བོ་དེ། སྐྱེའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་མི་རྣམས་པས་གཟུང་
བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
དེ། གཟུང་རྟོག་གི་དོན་དང་། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ། འཛིན་རྟོག་གི་དོན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་ཉི་
སྒྲིང་ལས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་སྐྱེའི་རྒྱན་གྱི་མིག་ཤེས་སྐད་
ཅིག་མའེ། རང་གི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་དུ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་མི་རྣམས་པ་ལ་དགོངས་
ནས་། གཟུང་བ་མིན་པ་གསུངས་ཀྱི། སྤྱིར་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱད་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱད་པ་བོ་ལ་འཛིན་པ་དང་ལོངས་
སྤྱད་བྱ་ལ་གཟུང་བར་བཞད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲིང་ལས་མུ་ཅི་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་
འཛིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཡིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སྤར་བཞད་
པའི་ལོག་རྟོག་དེ་དག་བྱུང་མོད། ཉི་སྒྲིང་ལས་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གསུངས་
པའི་ཁར་ལ། སྤྱི་སྐད་ལ་གཞགས་ཆོད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་ལ་མུ་ཅི་བ་ཡིན་གྱི་གཟུང་
རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལ་མུ་ཅི་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཟུང་རྟོག་རྒྱང་
བའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་རིག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་རྒྱང་བའི་དམིགས་ཡུལ་
ལ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཁྲབ་པ་གསུང་དགོས་ན། དེ་འདྲ་བ་གང་དུ་ཡང་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུང་རྟོག་གིས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་གིས་ལོངས་སྤྱད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པས། དེ་
གཉིས་ཞེན་སྤངས་དང་། གཉིན་པོ་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་གཞི་
མཐུན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཙོམ་གཞི་ཉིད་ལྟ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བཟུན་འཛིན་གྲགས་པ།

ཕ བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བུར་འདྲ་ཤེས་མེད། འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲི་
 མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་པའི་རེ་ལ་ཡིད་
 བྱེད་བདུན་བདུན་གྱིས་འདུག་པར་གསུངས་པས། བསམ་གཏན་བཞི་བ་མན་ཆད་
 ལ་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་འཛིན་ཚུ་ལ་ནི། བསམ་
 གཏན་བཞི་བ་མན་ཆད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ནི། སྤང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད། ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པར་བྱེད་ཅིང་། སྤང་བར་བྱ་བ་སྤངས་པ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
 སེམས་གཏོད་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །

གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་བནས་སྤྱད་ཅེའི་བར་ཉིད་བསྡོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་
 དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་ལ་དགའ་བ་དེ་མེད་པས། དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དོན་
 སྤང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་བཤད་དོ། ། ཡང་འདི་ཉིད་འོག་སའི་རྟེན་
 ལ་སྒྲིམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འོག་སར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཁྲུངས་ངོས་འཛིན་
 རྟེན་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གསུང་ཉན་ས་ལས། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་
 ས་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་
 རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་རྟེ་ཞེས་པས་སོ། །

༡༡། །བསྟན་པའི་གནད་ནམས་མ་ནོར་མ་འདྲེས་གསལ་བར་མཁྱེན་པའི་སྣང་
པོའི་བརུད། །ལྷག་པར་སྟིགས་མའི་ཉམ་ཐག་འགྲོ་ལ་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་
དུས་ཀྱི་མཐར། །མི་མཛེད་སྣང་པོའི་མཆོག་གི་རིང་ལུགས་ཀྱན་ནས་ཆེ་ཆེར་རྒྱས་
མཛད་པ། །རྗེ་བརྩན་སྤྱོད་མ་སྤོང་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་པད་མོར་སྦྱོ་བོས་འདུད།

ཐབ་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོའི་སྣང་། །

ཕུལ་བྱང་རིག་པའི་དཔའ་བོ་ཀ་ལ་པིང་། །

ལུང་རིགས་སྟན་པའི་སྦྱ་དབྱངས་སྟོག་མཁས་པས། །

སྟོ་རྒྱུང་སྤལ་པའི་སྐད་འདི་མི་མཛེས་མོད། །

ཚུམ་གཞི་ཉེར་གཅིག་པའི་དོགས་དཔྱད།

མེར་སྐད་གཞུང་བུམས་པ་ལེ་ཤེས།

ཡ ཅས་ཤིས་བཤོད་དུ་སྟོན་བཏང་སྟེ། ད་རེས་འཇམ་དབྱངས་མའི་ནམ་མཁའ་
རྗེ་སྤྱོད་མ་སྤོང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་གི་ནང་ཆན་མདོ་དང་།
དགོངས་འགྲེལ་ཀྱན་གྱི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཚུ་བོ་འདུ་བའི་རྒྱ་མཆོའི་ལེགས་བཤད་རིན་
པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཐང་བ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་རིགས་ཀྱི་ཐད་སྤོངས་སྟོར་ཅི་འཆར་བའོལ་
ཆོད་ཀྱིས་རུང་བཟད་སྟངས་བཤམ།

ཐོག་མར་རིགས་ཀྱི་འཕྲོས་གཞུང་དོས་བཟུང་བ་དང་། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་འདུག་
པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལེའུ་ནས་བཟུང་མཐོང་
སྟོན་གྱི་ལམ་བར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཆོག་མང་
དུ་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། བཙུག་ཁྱེད་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔལ་ཞེས་བཀྱི་བའི་ཆོག་འདིའི་དོན་གང་ལགས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆོག་གི་དོན་ནི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པའོལ་ཞེས་དེས་ལན་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་

ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ན་མ་མཁའ་ལ་བྱེད་
 རྒྱུ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སེམས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བརྟུགས་མ་གྱི་ཆོས་ཉིད་སེམས་
 བསྟན་ནས། རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་པོ་ལ་རང་རང་གི་སྤང་བྱེད་གྲངས་དང་མཉམ་
 པ་དཔེ་བསྟན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅུ་བ་ལས་ནི། རྟོགས་པ་
 ཡིན་ཆོས་དྲུག་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས། མདོའི་དོན་བཤད་
 པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཉེན་དང་བཞེན་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
 རེ་ཞིག་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆད་དང་མཐུན་པ་ན་མས་སོ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ངོ་པོ་དང་གོ་རིམ་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་ལ་སྒྱུར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་
 ཏན་སྒྱུར་རུང་ཞིང་སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པ་དབྱ་
 སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་
 རིགས་འཛོག་ཚུལ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཉིད་
 རིགས་སུ་འཛོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པར་མཚུངས་
 ཀྱང་ངྱི་མས་སྤང་གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་སོ། ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ལ་
 མི་འཛོག་ན། བདེན་པས་སྤང་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དབྱ་སེམས་གཉིས་སེམས་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་འདྲ་མོད་
 ཀྱང་། འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་པས་སེམས་བདེན་སྤང་སེམས་
 གཉིས་མའི་ངོ་པོ་དང་། སེམས་ཀྱི་དུས་གསུམ་ག་ལ་མེ་འབྲལ་བས་གཤེས་ལུགས་
 སམ་ཆོས་ཉིད་ལ་བཞག་ནས་དེ་རྟོགས་པ་ན་སྒྲིབ་བྱེད་ཉོན་མོངས་པའི་བདེན་འཛོན་
 སོགས་འབྲལ་རུང་དང་གཉེན་པོ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་སྒྱེ་རུང་
 བསམ་པ་རིགས་སུ་འཛོག་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེས་ན་དབྱ་མ་བཞི་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་གཤེས་ལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྤོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་པ་ན་ཐ་སྙད་དུ་

སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོ་མཐའ་
 དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོས་ནས་
 སྒྲོ་བདག་ས་ཏེ་འདི་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སོ། ། ཁྲིམ་གསུངས་པའི་
 བྱེར་པ་ སེམས་ཙམ་པ་ནི་དེ་མ་སེམས་དང་འབྲལ་རུང་གི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་། དེ་
 མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས། སེམས་འོད་གསལ་བ་རིགས་སུ་འཛིན་
 རྟེན་ གསེར་བྱང་ལས། སེམས་ཙམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་
 དེ་གཤིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུབ་ཅིང་དེ་མ་དེ་དག་གཉེན་པོས་
 འབྲལ་དུ་རུང་ལ། ཅི་ཙམ་བྲལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དེ་ཁྲིམ་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ད་ནི་རུང་ཟད་དཔུང་ཁུལ་གྱིས་བྱིས་པའི་འཁྲལ་བའི་གཏམ་འདི་བཛྲོད་པར་བྱ་
 རྟེན་ སེམས་ཙམ་པས། འོད་གསལ་བ་འཛིན་པའི་ཆོ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་སོགས་གཉེན་པོའི་རིགས་ནམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་དེ་ལྟར་
 དངོས་པོའི་གནས་ལྷགས་ལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་སྒོ་གཞན་
 གང་གིས་ཀྱང་སྟན་འབྱེན་མི་རྒྱས་པས་དེ་དག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་སེམས་ཀྱི་
 རང་དུ་བརྟན་པར་གནས་ལ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལྷགས་བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པ་
 ལས་བདག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྟན་པ་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཅན་འོད་གསལ་བའི་
 སེམས་འདི་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལྷགས་གསལ་དུ་གསལ་དུ་འཆར་ཡོང་བས། སེམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་འཛིན་དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་མི་འཛིན་པར་སྒྲོ་དོན་
 མཐུན་གྱི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་འཛིན་ཅིང་། དེ་ནི་ངེས་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་ཤིག་
 དགོས་ན། མོང་དུ་དངོས་སྤྱོད་པའི་རིགས་བཤད་པའི་ཐད། སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཟེར་
 ཡང་སེམས་ཅན་ཤེས་རྒྱུད་ཁམས་དང་སྐྱེ་གནས་སོགས་གང་དུ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུག་
 པའི་སྤྱིང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་དོན་བྱེད་པའི་རྣམ་སུ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་དུ་
 རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཡོད་མིན་པས་གདགས་གཞི་དང་དེ་ཉིད་གཞན་གང་དུ་ཡང་

བཤྲོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ལ་འདྲོད་པས། སྐྱེ་མཆོད་དུག་ཉིད་ཀྱང་རིགས་མིན། དེ་
 ལས་གཞན་པ་ཡང་མིན་ནི་ཞེས་ཤེས་པའི་རྣམས་མིན་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་
 ཉན་ས་སོགས་ལས་ཤེས་པའི་རྣམས་མིན་པར་གསུངས་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་བ་རིགས་སུ་འདྲོད་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རྟོགས་དཀའི་སྒྲིང་
 བ་ལས་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་
 པ་ཞིག་སྟེ། གལ་ཏེ་འདི་མེད་ན་ཟག་མེད་ལེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྐལ་མཉམ་
 གྱི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དང་སྐལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱར་གསུངས་ན། རིགས་འདི་འཕགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་རམ་མི་
 འགྱུར་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་སྤར་ཤེས་པའི་རྣམས་སུ་གྲུབ་མཐོང་བ་ཞིག་ཕྱིས་སུ་ཤེས་
 པའི་ཉེར་ལེན་དུ་བྱས་པར་ཐལ་བས། རྣམ་ཅུ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་དེ་ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ།
 མི་འགྱུར་ན་ཉེར་ལེན་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། གཞན་
 ཡང་རིགས་ལུང་རྣམས་འབྲང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་
 པར་འབྱེད་པ་མ་གཏོགས། ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་རྣམས་པ་ཞིག་རིགས་
 སུ་འདྲོད་པ་འདྲ་ན། ལུང་གི་རྣམས་འབྲང་སེམས་ཅམ་པ་དེའི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཟག་མེད་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་རྣམས་པ་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེ་གང་
 ཡིན། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་འདྲའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་འཛོག་
 མི་རིགས་ཏེ། རིགས་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་
 རྒྱལ་ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ལྷག་བཅས་པ་དེའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དེ་ལྷག་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་དེ་བས་ཀྱང་འཛོག་མི་རིགས་
 ཏེ། དེའི་ཆོ་འདུན་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་
 བཅོམ་མཐའ་མའི་སེམས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆོམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཅུ་ལས།
 དག་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། གང་ལས་མཆོམས་སྦྱོར་མེད་པ་འདྲོད། ཅེས་

དང་། གསེར་ཐེང་ལས་ཀྱང་། དག་བཙུག་པ་གི་ནས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་
 སྒྲིལ་བ་འདི་དག་གི་ཙུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲི་རིགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཟག་
 མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ན། སྐྱེ་རུང་གི་རྒྱས་པ་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་།
 དེ་དག་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ངལ་བའོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདག་
 སྐྱེའི་བུ་མ་པར་དཔྱད་ཅིན་ནམས་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་ཅིངས་གནང་ཡོད་པ་ལྟ། གཞན་
 ཡང་རིགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པ་འདྲ་སྟེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་
 དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ། རྣམ་མཁྲན་སྐྱེ་རུང་གི་
 རོ་བོར་གདོད་མ་ནས་གྲུབ་མཐོང་ཞིང་། ཕྱིས་ཀྱང་རྣམ་མཁྲན་ཀྱི་རོ་བོར་འགྱུར་
 བ་མི་སྲིད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་འཛོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སངས་
 རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པར་ཁམས་ལེན་དགོས་སོ་
 ཞེས་ནན་ཀྱི་བརྗོད་ན་རང་གིས་རང་ལ་ཙུང་བའི་བ་མིན་ནམ། །

གཞན་ཡང་། རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
 ལ་ཁམས་བདེ་གསེགས་སྟིང་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་སངས་རྒྱ་རུང་དུ་གྲུབ་ལ།
 སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་ལམ་དུ་ས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་ཕྱ་རགས་ཕྱེ་ནས་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ལས་སངས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་མོད།
 ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་དེ་ཡང་རང་ཅག་འཛིག་རྟེན་ཁམས་
 འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྐྱེར། རྣམ་མཁྲན་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་མི་ཙམ་པ། སེམས་
 ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གངས་ལས་འདས་པ་མི་སྟོད་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ལྟར་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ལུང་དང་
 རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་དང་གང་ཡོད་དམ། མེད་ན་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
 བཞག་འདི་དང་མི་མཐུན་པར་གཞན་དུ་སྤྲད་གོས་པ་ནི་གདོན་མི་བླ་བའི་རྣམ་

ལགས། འོན་ཀྱང་ཞི་བའི་སྒོ་ལ་སྒྲིང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཁོར་
བའི་རྩ་བ་ལ་བདེན་འཛིན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་
ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁམས་འབྲུམ་ཕྱག་མཆིས་ཀྱང་སྤང་བུ་ལ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་
སྤྱད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ཁྱད་པར་མི་འབྱུང་སྟུང་མོ། །སྤྲུལ་པ།

སྒོ་ལྡན་གསེར་རིའི་ཐེང་བའི་དབུས། །

བྱེས་པས་འབྲུལ་གཏམ་ཅི་སྤྲུལ་པ། །

སྤྱི་ཡི་གནས་སུ་ཅི་བསུན་ཡང་། །

ཐུགས་བརྩེས་བདག་ལ་ཅི་མི་བཟོད། །བཀྲ་ཤིས།

༡༡། ལྷོ་ལས་བཅུ་ལ་སྟགས་མཁྱེན་པའི་མཐར་སོན་ཅིང་། །

ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གཟིགས། །

ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་འདྲེན་མཛད་པ། །

ཟས་གཙང་སྤྲུལ་དེར་སྤྲོད་ནས་ཐུག་བཟླ་འོ། ། ཞེས་མཆོད་པར་
བཞེད་པས་ངག་གི་ལམ་ཡང་ས་པོར་ཕྱེས་ནས་གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ནི། ཐོག་མར།

རྩིས་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤྲུངས་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བཞེད་པ།

མ་མཁན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་སྤྲོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བགྱང་ཚུལ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནང་སྤྲོད་
པ་ཉིད་ལ་སྟགས་པ་དྲུག་དང་། ལག་རྗེས་མི་འབྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་འདུས་བྱས་
སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་སྟགས་པ་བརྒྱད་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་ལ་དབྱས་མཐའ་ལས། དངོས་
པོ་མེད་འདིར་སྤྲོད་པ་ཉིད། ། དེ་དངོས་མེད་པས་དངོས་ཡིད་པ། ། དེ་ནི་དེ་ལས་
སྤྲོད་ཉིད་གཞན། ། ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ངོ་པོ་
ཉིད་སྤྲོད་པ་ཉིད་གཉིས་བགྱང་ནའང་། མ་མཁན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་དེ་གཉིས་ལས་དང་
པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྤྲོད་པ་ཉིད་བགྱངས་སོ། ། ཅུ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་
པའི་ཅུ་བའང་དབྱས་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཟ་བ་བཟའ་དང་
དེ་ཡི་ལུས། ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་དེ་ལས་སྤྲོད་ཉིད་གཞན། ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤོ་
ལོ་ཀ་བཞིས་བསྟན་ནོ། ། དབྱས་མཐར་སྤྲོད་པ་ཉིད་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་ཆེན་པོ་སྤྲོད་
པ་ཉིད་གཉིས་གོ་རིམ་ཚོགས་ནས་བྱང་བ་ནི། གཞུང་གཞན་དང་མི་མཐུན་ནའང་།
དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བྱང་ལ་མངོན་ཞེན་འགོག་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་། གཞན་ནས་བཤད་པ་ནི། ལུལ་ཅན་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་

གྱིས་འཕངས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པར་དཔལ་ལྷན་ཆོས་མཛེས་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཤད་
དུ། ༡༥༧ གསུངས་སོ། །

རྩམ་གཞི་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མིང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བཟོན་པ།

ཕ་ གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛེམས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིས་
ཀྱི་མཁས་པ་ནི། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ལ། དེས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛེམས་བརྩམས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱང་། ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་
བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སྒོ་མིང་དཔར་མ། ༡༩༠/༡༥ ལས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་སྟོང་
ཕག་བརྒྱ་པ་དང་ཉི་ཁྱི་ལྔ་སྟོང་པ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་བམ་
པོ་ཉི་བུ་ཅུ་བདུན་པ་བསྐྱར་འདྲོ། འདི་དྲིལ་སེནས་བྱས་ཟེར་བ་མང་མོད་ཀྱི། འདི་
ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པར་ཉི་
ཁྱི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བྱངས་པའི་ཆོག་རྣམས་དེར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་།
དབྱར་ཡང་། འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛེམས་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སྐབས་འདིར་དེ་འགོག་བྱེད་རིགས་པ་གསུམ་འགོད་
དེ། གསེར་ཕྱེད་སྒོ་མིང་དཔར་མ། ༦/༡༦ ལས། ༡ “མན་ངག་མཛེས་འབྲང་
དུ་ཡང་ཉི་ཁྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྤང་
བ་དང་།” ཞེས་དང་། ༢ “ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཤོག་བརྒྱད་
རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་དང་།” ཞེས་དང་། ༣ “ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མའི་འགྲེལ་
པར་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་སྤྲིང་རྒྱུ་ཏའི་བསམ་པ་ནི་ཞེས་ཞི་བ་མཆོའི་
བཤད་ཡམས་མཛད་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་དཀྱུས་གཅིག་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
ནི། ༡ མན་ངག་མཛེས་འབྲང་དུ་གཞུང་འགྲེལ་ལས་སོགས་པའི་བཤད་པ་གཟུང་

བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲ་མའི་ཡུང་གིས་བདག་ལ་ཕན་པའི་
 ཕྱིར་། །འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛུལ་བྱ་བར་འདོད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པ་ཙམ་གྱིས་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུལ་མཛད་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་པར་སྐྱབ་མི་
 ལུས་ཏེ། ཉི་ཁྲི་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་
 ལྷང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྦྱོན་བཅོལ་པ་དང་། ༡ འཕགས་པ་ནི་སྦྱོབ་
 དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྦྱོབ་སྦྱོང་གི་སྦྱོབ་མ་ཡིན་ཞིང་། བཙུན་པ་ནི་འཕགས་པའི་
 སྦྱོབ་མ་ཡིན་པས་ཁ་འཕངས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲ་ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འཕུང་
 སྒྲ་ཏུ་དཔར་མ། ༡༩༩/༡༧ དུ་ཡང་། འདིར་འཕགས་ཡུལ་ན་གྲགས་ཆེ་བ་
 ལྟར་ན་དཀྱུས་ཉིད་དེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྦྱོབ་མའི་ཐ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་།
 ༢ ཞེ་བ་འཛོ་ཡང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྗེས་འགྲུངས་ཙམ་ནས་བྱོན་པས་བཤད་ཡམས་
 མཛད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་མ་མཚུངས་པ་སྐྱབ་པའི་
 སྦྱོན་ས་བཀག་གོ། །འདིས་སེམས་ཙམ་བཀྲལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་
 པར་གོ་སྟེ་རྒྱས་པར་འོག་དུ་བཞུན་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་འོག་ནི། གསེར་འཕྲེང་སྒྲ་
 གྲིང་དཔར་མ། ༡༩༩/༡༠ གནོད་འཛུལ་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱན་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱོད་དུ་གསུངས་ཤིང་སྦྱོ་མེད་འགག་
 མེད་ནམས་ཀྱང་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་མཛད་ནས་སྦྱོ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་
 ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཙམ་མིན་ལ། ཞེས་པ་འདི་འོ། །སྦྱོ་འགག་ཀྱན་
 བྱང་མེད་པའི་སྐབས་ནི། ཀྱན་འབྱུང་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་འཆད་པའི་
 སྐབས་ལ་བྱ་སྟེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གནོད་འཛུལ་སུ་བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་
 མིན་། །ཞེས་སོགས་དང་། དཛོས་པོ་ཀྱན་གྱི་སྦྱོ་བ་དག ཞེས་སོགས་ཡུང་ལྟ་བུ་
 རྣམས་བྱངས་ནས་སྦྱོ་འགག་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པས་སོ། །གསེར་འཕྲེང་།
 ༡༩༩/༡༩ རྣམས་སུ་གསལ།

ཚུམ་གཞི་བཞི་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་དགེ་བཤེས་དགེ་ལུན་བཟོད་ལ།

ཕ བོད་ཁྲ་མ་ནམས་ནི་བཟོད་བྱ་མངོན་ཏྲོགས་བརྒྱད་དུ་མ་ཕྱེ་བར་དེའི་དོན་
 ཅམ་སྟོན་པ་དང་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ལ་རིམ་བཞིན་སྤྲས་ཡུམ་གྱི་དོན་དུ་འཛོག་ལ། རང་
 ལུགས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཅིང་། སྤྲས་གྱི་མདོ་
 ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་མི་མང་དོ། །ཁྲད་པར་དུ་སྤྱད་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། ཁྲི་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་ཐེལ་པོ་མདོ་ཡི་གངས་གཅིག་དུ་བགངས་ནས་ཡང་བསྐྱར་སྤྱད་པ་
 བགངས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱད་པ་དེ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལུང་འཛིན་ཆ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བཀོད་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཐེལ་པོ་འབྲིང་
 གི་འབྲིང་དུ་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་པར་
 བྱས་པ་ཡང་ནོར། ཞེས་པའོ། །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་རེ་རེ་ལ་འང་རྒྱས་
 འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་རེ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཆ་བཙུག་ཏེ་འབྲིང་བསྐྱས་དོན་རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ་
 (ཤེས་པར། གསུང་འབུམ། ཅ། ༡༣༡) ལས། དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ། དེ་
 རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། རྩེ་ཆེན་དགུར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་པའི་རྒྱས་
 པ་བམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ་གཅིག་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་དུ་འགྱུར་བར་ཁ་ཅིག་ལས་བཤད་ཅིང་།
 འབྲིང་པོ་བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་པ་གཅིག་ལོ་ཆེན་སོགས་བཞུགས་པའི་ཆོ་རྒྱ་གར་ན་
 བཞུགས་པར་གྲགས་ཀྱང་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ལ། རྒྱས་པའི་བསྐྱས་པ་གཞུང་འབུམ་
 པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་བར་མ་གསུམ་ནི། ཉི་ཁྲི་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་
 དང་། ཤེས་རབ་ཁྲི་པའོ། །བསྐྱས་པ་གསུམ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། ཡུམ་
 ཆེན་མོ་བམ་པོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་དང་། མདོ་སྤྱད་པ་ནམས་སོ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

རྩོམ་གཞི་བརྒྱད་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲི་མེད་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བཟོད་པ།

ཕ   གཞན་དག་གིས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཞེས་སོགས་ཉི་ལྔ་དེ་གཞན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོད་གསུམ་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་སྒྲུབ་པ་ལ། དེ་འཁོག་པ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས། མཆོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མཆོད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་ལ། བསྐྱུས་ཚུལ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་བྱས་པས། དེ་ལྟར་ན་བྱུང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཡིན་ན་མཆོད་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་འགྱུར་བས། དེ་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདྲི་ན། དཔེ་ཉི་སོགས་ཆོགས་སྒྲུབ་ན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་འཛིག་པ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཆོད་གསུམ་གང་རུང་གི་ནང་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཁྲངས་སུ། ཅུ་བ་ལས། ཤེས་རབ་པ་ལ་རྟོག་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཞེས་དང་། འཕགས་པས། ཤེས་རབ་པ་ལ་རྟོག་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྟོག་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་ལ་རྟོག་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དང་། །སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྒྲེབ་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་གསུངས་ལ། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་དེ། བརྒྱན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལ་རྟོག་པ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོགས་མཐའ་ལས་སོ། །

༡༡། །ཕངས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་གཉེན་དང་འཁོར་སོགས་གཤེ་བའི་དག་ལྟར་
 རྒྱུ་དུ་བསྐངས། །བདུད་ཀྱིས་མཚོན་ཆར་དག་ཏུ་ཕབས་ཀྱང་བྱམས་པའི་འཛུམ་
 ཀྱིས་ལན་བརྒྱར་བསྐྱུས། །ངན་ཉོག་གཡོ་བའི་སྟོན་དུག་ཁྲིས་པར་བཅེ་བའི་ལྷགས་
 ཀྱུ་ཚོན་པོས་བཟུང་། །ཁམས་གསུམ་དག་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུམ་གཙང་སྤྲུམ་
 པོ་བདག་གི་སྐྱབས། །

ཚོམ་གཞི་ཉེར་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་ལྷ་སྟོ་བཟང་དགེ་འདུན།

ཕ འབྲེལ་བར་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོ་བས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་ཕྱུང་བ་དང་སྟོ་
 འཕར་བཅད་པ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེས་པ་དང་
 འགག་པ་དག་གོ །ཅེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དོན་ཆུན་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ཇི་ལྟར་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐམས་
 ཅད་སྟོན་སེལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། གཉེན་པོ་
 མ་སྐྱེས་པར་སེལ་མི་རྒྱས་པས་དང་པོར་གཉེན་པོ་དང་། དེ་ལ་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་
 བྱེད་དང་། ས་པོན་སྟོང་བ་གཉིས་ལས། ངེས་འབྱེད་བཞི་དང་པོ་དང་། མཐོང་
 སྟོན་གཉིས་ཕྱི་མ་ཡིན། དེ་དག་ལས་ཀྱང་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་གཉེན་གྱི་སྐྱིབ་
 པ་དང་སྤང་བྱ་དེ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་ནམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་རང་
 དོན་ཆོས་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྒྱུ་གཙོ་བོར་འཛིག་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་ལ། བྱང་
 སེམས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཞིག་འདིར་བསྟན་སྲིད་ཞིའི་
 མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་དེ་ཡིན་པས། ཉན་རང་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་རབ་སྒྲིང་བཅེའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་ལ་ཆ་

འདྲ་ཅུ་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་པ་ས་དག་
 བའི་སོ་རིག་ཤེས་མཐུན་པ་བཞི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན། གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་བྱེད་
 པའི་སྒྲུབ་པ་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མང་འབར་འདུག་པའི་
 སྒྲུབ་པ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་འདི་དག་གཞན་དོན་གཟུགས་
 སྒྱ་འགྲུབ་པའི་ལག་ཤེས་གཙོ་བོར་འཛོག་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པར་མཛོན་ནོ། རྟེ་
 དག་ལས་སྤྱོད་གཉེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དཔེ་དོན་གྱི་སྒྲིན་ས་འཆད་པ་ལ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་
 གཞུང་འདི་བྱང་།

༼དོན་ཆཅན་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ་ནི།༽ སྒྲིམ་ལམ་
 དེའི་འོག་དུ་ངས་འབྱེད་བཞི་སྒྲིམ་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་སྤྱོད་ས་དང་། མཐོང་སྒྲིམ་
 གྱིས་བསྟུས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟོན་གས་པའི་ཆོས་དུག་པོ་སྒྲིམ་པའི་སྤྱོད་ས་གྱིས་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་རྒྱན་མ་སྒྲོར་བུང་བ་སྟོན་འབྱེན་
 པ་ལྟར་བཅོམ་པ་དང་། སྒྲོ་འཕར་ཏེ་སྒྲོ་སྒྲིགས་བཅད་པ་ལྟར་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་
 དུས་སུ་གཏན་སྒྲིམ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ལག་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉེན་
 པོ་དེས་སྤང་བུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཡང་། གཉེན་པོ་དེ་སྒྲིམ་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་
 དང་དེའི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བུ་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་སོ། །

དེ་ལྟར་འབྲེལ་དགོས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པ་དང་སྤང་བུ་འགག་པ་དུས་
 མཉམ་པའི་དཔེར་སྒྲིམ་མི་རིགས་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། རྒྱན་པོ་བུང་བ་དང་སྒྲོ་
 འཕར་བཅད་པ་ནི། ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བུ་སྤྱོད་པའི་དཔེ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་དུས་
 མཉམ་པའི་དཔེར་སྒྲིག་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྤང་
 གཉེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་དཔེ་གཉིས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་དགོས་པ་
 ཡང་། ཅུ་བར། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱོད་པ་དང་། ཞེས་སྤང་གཉེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་

གཉིས་ཀྱི་བར་དང་སྐྱེས་ཆོད་པས་དང་སྐྱེ་འབྱེད་ཆོག་ཡིན་པ་དང་། བཤད་བྱའི་
 མདོ་སྲི་སྲིས་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲིན་སྲི་སྲིས་བཤད་པས་ཡིན། འོ་ན་སྤྱིར་བཤད་སྐབ་
 པ་ན་མ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ན་མ་གྲོལ་ལམ་ཟུར་དུ་
 འཆད་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེའི་སྒྲིན་སྤྱིར་གཞེས་པའི་ རྟེན་ ༡༤༡ ལས།
 སྤྱིར་སྤྱིར་བས་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྤྱིར་བ་དང་། འདིས་ཤེས་སྤྱིར་སྤྱིར་
 བར་བརྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མི་གསལ་བས། མོངས་སྤྱིར་ཤར་ཆོད་ནི། འདིའི་
 རྟེན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐད་དུ་སྐབ་པ་སྤྱིར་སྤྱིར་སྤྱིར་པའི་འོག་དུ་བྱེ་མ་སྤྱིར་པར་
 གསུངས་ཤིང་། གོ་རིམ་བཤད་ ༡༥༡ པའི་ཐད་དུ་འདྲ་བར་བྱེ་སྤྱིར་བར། དེ་
 བས་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནི་ཞེས་པའི་
 དོན་ནི་རྟོགས་པ་ཀྱུད་ལ་སྤྱིར་པའི་རིམ་པ་ལ་བཟུང་སྟེ། སྐབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཞེས་རྟོགས་པ་འདི་དག་སྤྱིར་པའི་གནས་སྐབས་ཐ་
 དད་དུ་བཤད་པས་མཐོང་སྤྱིར་གཉིས་སྤྱིར་དང་ལྟག་མ་བདུན་ཁྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་
 བཤད་པའི་གོ་རིམ་ལ་འཆད་མི་རུས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐབ་པ་བརྟན་གསུམ་
 ལལ་ཆེར་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱིར་པར་གསལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་
 རྟེན་མ་གྲོལ་ལམ་ནི་སྤྱིར་ལམ་འབའ་ཞིག་གི་རྟེན་མ་གྲོལ་ལམ་དུ་འཛོག་དགོས་སོ། །སྤྱིར་
 བའི་སྐབས་བཤད་པ་དང་མི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱིར་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཡིན་རང་གི་
 ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱིར་བྱའི་ས་བོན་གང་ཡིན་རིགས་འདྲ་བྱེ་མར་མཆོམས་སྤྱིར་བ་སྤྱིར་
 བའི་ལྟག་ཆ་ནས་བརྟན་ལ། འདིར་ནི་ཤེས་སྤྱིར་སྤྱིར་བའི་ལྟག་ཆ་ནས་བརྟན་ནི་
 རྟེན་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནམ་དུ་ཤད་པར་བྱའོ།

རྟེན་མ་བཤད་ལས་བཀྲ་ཤིང་ལྟེན་མི་གཅིག་བྱེད་སྐབས་སྤྱིར་མི་ལྟག་ལྟེན་གྱིས་
 སྤྱིར་སྤྱིར་བ་མ་ཟད་སྤྱི་ཡང་བཅད་ཟིན་ནས་སྤྱིར་འོང་མི་སྐབ་པར་བྱས་པ་བཞིན་
 དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱིར་བྱའི་ས་བོན་བཅོམ་ཞིང་སྤྱིར་

རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་བར་མངོན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྱུར་དགོས་པ་
 སྤྱིང་གཉེན་གྱི་སྒྱེབ་པ་གཉིས་རྩྭ་ཆས་བཞག་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་པར་སེམས་སོ།།
 དེ་ལྟར་སྤྱིང་གཉེན་གཉིས་གཅིག་དུ་འབྲེན་དགོས་པ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་
 པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཟུར་དུ་གསུངས་ཞིང་། ཤེས་རབ་སྣེང་བཙེའི་སྒྱུབ་པ་གཉིས་
 ལ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་ལག་རྩེས་གཙོ་བར་འཛིག་ཚུལ་མི་འདུ་བས་
 དེ་གཉིས་སོ་སོར་བགྲང་དགོས་པས་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ཅ་བར་སྤྱིང་གཉེན་གྱི་སྒྱུབ་
 པ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་ལས་མི་འདུ་བར་སོ་སོར་གསུངས་པ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་དང་རང་གི་
 རོས་སྐལ་གྱི་དེའི་དེས་གཉེན་བྱེད་ཚུལ་མི་འདུ་བས་གནད་གྱིས་སོ། །དཔེ་དོན་
 སྒྱུར་ཚུལ་ཡང་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་མངོན་པར་ཤར་བ་ན་རང་གི་བསལ་བུའི་མུན་
 པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ་རང་གི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། བསྐལ་བའི་མེས་བསྐྱེད་བུའི་
 འདུ་བྱེད་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་བཞིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་
 གི་རོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པར་བཙམ་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་
 གུར་མངོན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཆོག་ཟེན་མི་མཐུན་པར་བཀྲལ་བ་གསེར་ཕྱེད་གིས་གཙོ་བོར་ཉི་ལྟར་དང་།
 རྣམ་བཤད་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱུན་སྒྱུར་དང་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ན་རྒྱུང་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་སྐབས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉི་
 ལྟར་ ༥༥ ལས། གཉེན་པོ་དང་སྤྱིང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཉི་མའི་དགྲིལ་
 འཁོར་ཤར་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡིན་
 ནོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱིང་བའི་རྟེན་ནི་བསྐལ་བའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 གནས་མེད་ཀྱང་རྩེས་སུ་མི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་བག་ཆགས་གྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་

བཅིང་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཡོངས་སུ་གདུགས་པ་
 དང་། ཞེས་པ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནས་དེ་དང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་
 ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བའི་དོན་གྱིས་གསུངས་
 པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཟུན་སྦྲུང་ ༡༥ ལས། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྒྲིབ་
 པའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་སྤང་བ་དང་སྒྲོ་འཕར་བཅད་པ་དང་འདྲ་བར་དུས་མཉམ་
 དུ་གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྒྲིབ་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགགས་པ་དག་གིས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི་གསེར་ཕྱེང་ནམ་བཤད་གསུང་བེན་ཅུང་ཙམ་མ་མཐུན་
 ཆོ་གསེར་ཕྱེང་ནི་རྗེ་དབྱེད་པ་མ་རྒྱུགས་པའི་སྤྱི་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་མགྲིན་པ་བསྤངས་
 ཉེ་སྤྱི་བཞི་རང་ཉིད་དགེ་ལུན་པར་ཁས་འཆེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཆེས་མི་མཛེས་
 པ་ཞིག་གོ། །

༼ཅུ་བའི་དོན་ཆོན་གསུམ་པ་སྒྲི་འགྱུར་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དོན་ནི། ་༽བར་
 ཆད་མེད་ལམ་སྒྲི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བུ་དེའི་ས་
 བོན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། དེ་སྒྲིབ་པ་དང་རང་གི་ངོས་སྐལ་
 གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་དེ། བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དེས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བུ་སྒྲི་འགྱུར་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་ས་བོན་འགག་
 པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། བར་ཆད་མེད་ལམ་འགགས་པ་དང་དེའི་
 ངོས་སྐལ་གྱི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་འགག་འགྱུར་གྱི་
 ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན། འོན་གསེར་ཕྱེང་ལས། ཁ་ཅིག་འགག་འགྱུར་གཉེན་
 པོ་འགག་པ་དང་སྤང་བུ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་གྱི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་གཉེན་པོ་འགགས་པ་དང་སྤང་བུ་འགགས་

པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བའི་དོན་མིན་གསུངས་
 པ་མིན་གྱི། དེའི་གོང་དུ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་མངོན་ལུང་། འགག་པར་འགྱུར་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་དུ་སྤོང་། །ཞེས་པའི་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་
 པའི་དོན་དེ་ལྟར་མིན་པར་འགག་པར་འགྱུར་བ་ད་ལྟ་བུས་སྤོང་བུ་སྤོང་བ་ལུང་དེའི་
 དོན་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པ་ལུང་གཉིས་གྱིས་བསྒྲུབས་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ན་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

།སྤོང་བུ་དུས་གསུམ་སྤོང་ཚུལ། །རང་གི་དོས་སྐལ་གྱི་སྤོང་བུ་རང་དུས་ན་འདས་
 པ་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་མི་སྤོང་ཡང་དེའི་ས་པོན་སྤོང་བས་སྤོང་། རང་
 གི་དོས་སྐལ་གྱི་སྤོང་བུ་རང་དུས་ན་མ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་མདུན་ནས་ཕུལ་བ་ལྟར་མི་
 སྤོང་ཡང་སྤོང་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་པོན་སྤོང་བས་སྤོང་། རང་གི་སྤྱ་ལེགས་དེ་མ་ཐག་གི་
 སྤོང་བུ་ད་ལྟ་བུ་སྤོང་སྤོང་མངོན་སྤོང་གཡང་ལ་ལྟར་བ་ལྟར་མི་སྤོང་བར་སྤོང་འགྱུར་
 འགག་འགྱུར་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་། འོན་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེའི་དོན་
 བྱེད་མངོན་གྱུར་འདས་མའོངས་ནི་ཞིག་ནས་དང་མ་སྒྲིབ་ནས་མེད་པས་སྤོང་མི་དགོས་
 ལ། ད་ལྟ་བུ་གཉེན་པོ་དང་དུས་གཅིག་དུ་མི་འདུག་པས་མངོན་གྱུར་མི་སྤོང་ཡང་།
 སྤོང་བུའི་ས་པོན་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་ལ་དུས་གཅིག་དུ་མི་འདུག་པ་མི་འགལ་
 བས་གནས་ངན་ལེན་སྤོང་ངོ་། །དེ་ཡང་ནམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱུད་དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་སྤོང་
 བུ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ནམ་གྲོལ་ལམ་རྩོགས་པར་སྒྲིབ་པ་དང་
 སྤོང་བུ་ཡང་རྩོགས་པར་འགག་གི་ཞེས་ད་ལྟ་བུའི་ས་པོན་རང་གི་དོས་གཉེན་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཀྱུད་གཅིག་ལ་འདུག་པ་དང་། བྱེ་སྤོང་ལྟར་འགག་
 འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེན། དང་པོ་ནི་འདས་པ་ཕྱད་
 བས་མི་སྤོང་བ་དང་། མའོངས་པ་མདུན་ནས་ཕུལ་བ་ལྟར་མི་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་
 བས་སྐམ་ལ། བྱེ་མ་ནི་སྐབས་འདི་ཅམ་དུ་མ་ཟད། གང་ཆོ་ཆོས་དཀར་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། དོན་དཀར་བའི་ལྷ་མཆན་ནི།

བྱང་མེམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་བྱངས་མེད་དུ་བསྒྲིམས་
 པའི་མཐུས་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པལ་ཆེར་བ་ཐམས་ཅད་དང་
 བྱལ་བས་ནོལ། ཞེས་རྒྱན་མཐའི་ཆེ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། ཆོག་
 རིས་བཞིན་རྗེའི་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྒྲིམ་སྟེ། གཤེར་འཕྱེད་ལས། དེ་ཡང་གཉེན་
 པོ་ཕྱོགས་སྒྲིམ་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགག་པ་དུས་མཉམ་དུ་འཁྱེད་དང་། དེའི་
 འོག་དུ་ཡང་དུས་མཉམ་ན་ལམ་གཉིས་སུ་མི་རུང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་གཉེན་པོ་སྒྲིབ་
 པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་གཞིར་
 བཞག་ནས་ལན་མང་དུ་ཕྱིར་། ཅ་ཤེ་ཁྲི་གཅིག་ལས་ཀྱང་། སྤང་གཉེན་ཡང་
 ལྟན་གཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ལ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཆ་གང་
 ལྟར་རྒྱན་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བའི་སྒྲིམ་མིན་གྱི། སྤང་མུན་ལྟར་དུས་ཀྱི་སྒྲིམ་
 ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་
 སྤང་བྱ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་མི་འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱལ་ཆ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་
 དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བདུས་ལས། གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་
 ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྤང་བ་དང་མུན་པ་འབྱུང་
 བ་དང་འགག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་བོ་རྒྱན་ལས། སྤང་བྱའི་
 ས་པོན་དང་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུས་མཉམ་པར་འདོད་པ་ཡང་
 མཐའ་མ་ཆོད་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། ཀྱན་བདུས་དར་ཁྲི་གལ་ཀྱང་གསལ་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་སྤང་ལས། ཚུལ་རི་ལྟར་སྤྱིང་ན་རྒྱན་པོ་
 རང་དུ་མི་ལྟོག་པར་བྱས་པའི་སྒྲིམ་ཕྱུང་བ་དང་། སྒྲིམ་པར་བཅད་པ་དུས་མཉམ་
 པ་ལྟར། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིབ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགག་པ་
 དུས་མཉམ་ཞིང་། ཞེས་དང་། སྤྱིང་མུན་༡༠༡ ལས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ལ་མཆོན་

ན་ཞེས་པ་ནས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྦྱར་སྦྱེས་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྤངས་ཞེས་པ་འགག་པའི་དོན་ནམ་དཔུང་དགོས་ཏེ། འོག་ཏུ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཕ་སྤྲོད་ཕ་སྤྲོད་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། དུན་རིང་ཐོར་གཏེན་པོ་ཕྱོགས་གོམས་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས་སྤང་བ་སྦྱེས་པ་དང་མཉམ་པ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འོག་པས་ཀྱང་བརྟག་དགོས་སུ་སྤང་སྟེ། སྤང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་ནམ་བུལ་བ་ན་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་དེ་དང་ནམ་བུལ་བ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྱན་སྤོང་གི་རྟོག་པ་སེལ་འདུག་ཡིན་པས་དེ་མ་ཚོག་པ་དེ་མེད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་ཏུ་གྱུར་མི་རུས་ལ། རྒྱན་མཐའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཕ་སྤྲོད་ཅམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཀྱན་སྤོང་གི་རྟོག་པ་དེ་མ་བཞོག་པས་སོ། ། དཔེར་ན་འགལ་རྒྱུན་དང་བུལ་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཡང་འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

བསལ་བྱའི་མཉམ་པ་འགག་མ་ཐག་པའི་ཤུལ་དུ་གྲུབ་རྒྱུའི་སྤང་བ་དེ་མཉམ་པའི་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནམ་མེན། ཕྱི་མ་རྟེན་ན་དེ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཉམས་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན་ནམ་མཁུན་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་ཡང་སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཏེན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་པ་མཐའ་དག་དང་བུལ་བའི་དཀར་པོའི་ངོ་ཐོར་མི་གནས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རུ་གི་དོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གང་ཆོ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དཀར་པོའི་ངོ་ཐོར་གནས་པའི་དོན་ཅི། སྒྲིབ་པ་ཕལ་ཆེར་དང་བུལ་

བས་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷན་མཐའི་སྤྲོ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེར་ཐལ་ལོ། །ཡང་
བདག་ལྟ་རུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྱི་བར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་རང་གི་ངོས་སྤལ་གྱི་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གསེར་ཐེང་ལས། ལྷན་པོ་ཆོག་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡིད་
ཆེས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པ་སུ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་ཏེ།
མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གི་བདག་ལྟ་རུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྱི་བར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
གྱིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤང་བྱ་མ་འོངས་པ་ལ་དཔྱད་པ། །ཀྱན་བརྟུས། གསེར་ཐེང་། རྣམ་བཤད་དང་
ཀྱན་བརྟུས་དར་འྲིག་རིགས་རྒྱན་རྣམས་སུ་སྤང་བྱ་དུས་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་
པར་དུ་གསེར་ཐེང་ལས། ཁ་ཅིག་སྒྲེས་ཟིན་གྱི་གོགས་ཕྱེད་བརྟག་འགོག་དང་། སྒྲེ་
འགྱུར་གྱི་གོགས་ཕྱེད་བརྟག་མིན་འགོག་ལ་འཆད་ཀྱང་བརྟག་འགོག་མ་འོངས་པ་
ལ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་འགྲིག་རྒྱ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་སྤང་བྱ་མ་འོངས་པ་ཞིག་འཛོག་དགོས་ལ། རི་ལྗར་འཛོག་ན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་ས་པོན་དེ་དེའི་ཆེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་
མཆོག་སྦྱོར་རུང་ཡིན་པས་དེ་ལས་འབྱུང་རུང་གི་མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་པ་ཞིག་ཡོད་
ལ། དེ་མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་པ་མ་འོང་བར་འཛོག་སྤང་རྒྱལ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་པ་ཕྱི་མ་སྒྲེ་ཆོག་ཆོག་གི་ཆའམ་དེ་འདྲའི་རྣམས་
པ་དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་འགག་ཀྱང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་གཏན་མི་འབྱུང་
བར་བུས་པས་སྤངས་པར་འཛོག་གོ དེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལའང་སྦྱོར་ལམ་
ཆོས་མཆོག་པ་ལས་སྒྲེ་རུང་གི་མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་པ་རྒྱད་ལྡན་འཛོག་སྒྲམ། འོན་དེ་
འདྲའི་གང་ཟག་དེ་དང་སྒྲིབ་པ་དེ་ཆོས་མཆོག་པ་དང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་
འོང་བར་འཛོག་རྒྱལ་རི་ལྗར་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་དང་སྒྲིབ་པ་དེ་ལས་རིམ་

པ་ལྟར་སྒྱེ་རུང་གི་གང་ཟག་དང་། སྒྱེ་རུང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་སེ།
 དེ་རིང་ཁ་སང་གི་དུས་ལ་སྒྲིབ་ཏེ་མ་འོང་བའི་དངོས་པོར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དཀའ
 བར་སེམས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་འདྲིའི་སྒྱེ་རུང་གི་སྒྲིབ་པ་དེའི་འབྲས་ལྟ་ཡིན་མིན་
 བརྟགས་ན་དཔྱད་དཀའ་བར་འདུག་གོ །

ཚུམ་གཞི་ཉེར་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་ལྟངས་སྒྲིམ་མང་ལྟ་སྒྲིབ་ཟེང་དགེ་འདུན།

༥ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བརྟན་པའི་
 ཚུད་ལན་གྱི་ཚུལ་རུང་ཟད་འགྲེལ་ན།

སེམས་བདེན་སྟོང་ནི་གང་འཛིན་སྐངས་སུ་བྱས་ནས་སྒྲིམ་ན་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་
 པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔུམ་བ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་བཞེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་སེམས་
 ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་རང་ཁོ་ན་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 ཆོས་དབྱིངས་རིགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ་ཆོས་དབྱིངས་དེ་སྒྱིར་གང་
 ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱན་མོང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྩ་བའི་ཤུགས་
 ལ་བརྟན་པའི་ཚུད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐེང་ལས་མཆོམས་སྦྱར་འདི་རྒྱང་བ་དང་
 བོག་ཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་མཛད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་སོ་སོར་མ་ངས་པའི་ཚུད་པ། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
 ངས་པའི་རིགས། མ་ངས་པའི་རིགས་སོགས་རིགས་བཞིའི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། ཉགས་སུ་མ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྩ་བའི་དངོས་བརྟན་གྱི་ཚུད་པ་འོ། །

ལན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་ཡུལ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པར་
 མཚུངས་ཀྱང་། ཆོགས་དང་དབང་བོ་མི་འདྲ་བས་དམིགས་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་

བྱག་གིས་འབྲས་བྱ་བྱང་ཚུབ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བས་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་
 སྒྱུན་མེད་ཅེས་པ་དང་པོའི་ལན། འདི་ནི་ཅ་བའི་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ལན་ཡིན་པར་
 གཤམ་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་
 པའི་བརྟེན་པ་འབྲས་བྱའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 དམིགས་བྱའི་རྒྱ་རིགས་དེ་ཡང་ཐ་དད་པར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
 མི་ཚུ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བར་བྱུང་མེད་པའི་རྟེན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟེན་པ་
 སྤང་ཅི་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དེ་དེའི་བུམ་པ་ཞེས་ཐ་སྟངས་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་རྒྱན་ཅ་བའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བཀྱལ་
 བ་དེའི་ལུགས་འཆད་སྐབས་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
 ལུགས་ལ་བཀྱལ་ཚུལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ།
 སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་གསུམ་གའི་སྒྱུན་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་གཞིར་སྤྱིར་
 གནས་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ཚོད་
 པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་གསུམ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་སྒྱུན་
 སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་གཞིའམ་རྒྱའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ཚོད་པ་ཡིན། ལན་འབྲས་བྱའམ་བརྟེན་
 པ་སྐྱབ་པ་མཆོག་འབྱེང་དམན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་རིགས་ཅན་དང་རིགས་སོ་སོར་
 འཛོག་ཅེས་ལན་མང་ད། འདི་ལྟར་ཚོད་ལན་བྱེད་ཚུལ་མཁས་གྲུབ་རྟོགས་དཀའི་
 རྣམ་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་
 དང་། བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་དང་། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་རིམ་གྱིས་གང་ཟག་གང་ལ་རྟོགས་པ་དེ་དག་གང་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་
 པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དེ་དང་དེའི་སེམས་
 ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེའི་རྒྱའི་ངོ་མོར་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྒྲོན་ས་ཐེག་
 པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྟངས་འདོད་སོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །

༼འདི་ལ་དཔུང་གཞི་རྩུང་བཅད་པ་མཛོད་ན།༽ སྤྱིར་ཆོས་དབྱེད་ས་རིགས་སུ་འཛོག་
 ཚུལ་ལ་རྒྱ་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་དང་། རྟེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འཛོག་
 ཚུལ་གཉིས་ལས་སྤྲུལ་ཐུང་ལ་འགྱུར་བ་དང་། བྱི་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་གྲགས་
 མོད་ཤིང་མཁས་གྲུབ་སྤྲུལ་པའི་ཉི་མས་རྟོགས་སྤྲུལ་དུ་དེ་ལ་རྒྱ་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་
 ཚུལ་དང་། རྟེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པས། དང་པོའི་
 དོན་ནི། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་འདི་ཡོད་ན་ནི་མ་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་
 བས་ཤིང་དེ་འབྲལ་བར་བྱེད་པས་སྤྱི་བ་པ་འབྲུང་བ་འཐད་ལ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་མེད་ན་ནི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། དེ་
 སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་བར་བྱེད་པས་སྤྱི་བ་པ་འབྲུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་
 རྒྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྤྱི་བ་པའི་རྒྱར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྟེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་རྒྱུང་
 དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་གོ་འབྱེད་ལ། མེད་ན་མི་འབྱེད་པས་དེ་དག་
 རྣམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 ཡོད་ན། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གནས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅིང་།
 མེད་ན་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྤྱི་བ་པའི་རྟེན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པའི་ཆོག་རིས་ལ་གཞིགས་ན་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་རྒྱ་རྟེན་གཉིས་ཀའི་དཔང་
 དུ་བྱས་པའི་རིགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ལ། གྲུང་ཐང་
 འཇམ་པའི་དབྱེད་ས་ཀྱི་འགྲེལ་ཟེན་ལས། སྤྱིར་རིགས་ཀྱི་དོན་རྒྱ་དང་རྟེན་ལ་བྱས་
 པ་སོགས་ཡོད་པས་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་སེམས་པས་འཕགས་
 པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞིའམ་རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ནམ་མཁའ་
 གོ་འབྱེད་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིན་སྤོང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤྱི་བ་པ་ལ་གོ་
 འབྱེད་བས་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འོལ་སྤྱི་ཙམ་རུང་

བར་སེམས་མོད་།

རྟེན་ཆོས་སྒྲིང་པ་བར་གསུམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བར་གསུམ་གྱིས་
སྒྲིབ་པ་བར་གསུམ་གྱི་རྟེན་ནམ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་དེས་དམིགས་ནས་
བསྐྱོམས་པ་ལ་བྱེད་ན་སྤྱིང་བཅའི་སྒྲིབ་པ་ས་ཆོས་དབྱེད་ས་ལ་མེད་མིགས་པས་དཔུང་།
ནལ་འཕྱོར་སྤྱིད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། སེམས་བདེན་སྤྱོད་རྫོང་རྫོང་གས་པའི་བྱང་
ཚུབ་གྱི་རྟེན་ནམ་འབྱུང་ཁྲུང་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོག་པ་
ལྟར་། སེམས་བདག་མེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་གྱི་རྟེན་ནམ་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེའི་
རིགས་སུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། མཚུངས་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བདག་མེད་
ལ་རིགས་སུ་མཁས་པའི་དབང་བོ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དབུ་མ་སྒྲིང་
བ་ལས། ༡༤༡ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་ཅན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོང་གས་པའི་བྱང་
ཚུབ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་རུང་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྱི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་ས་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་བདག་མེད། རང་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་
སེམས་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྤྱོད་བ། ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྤྱོད་རྣམས་སོ་སོའི་
རིགས་ཡིན་པས་རིགས་དང་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་སྤྱོད་མེད་ཅེས་ལན་
འདེབས་སོ། །

སྒྲ་མའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས་འོངས་པའི། །

མན་ངག་དངས་གཙང་ཆབ་གྱི་རྒྱན་བཟང་བོ། །

མི་བྱེད་དད་པས་ལྟ་ཡི་མཆོད་ཡོན་དུ། །

སྤེལ་བའི་དགེ་བས་འགྲོ་ཀྱན་བདེ་གུར་ཅིག །

རྩོམ་གཞི་བཅུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་ཤར་རྩོམ་པ་སློབ་བཟང་བཟོ་དཔ།

༡༡། །ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཞེས་འཕེན་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱལ་ས་ཡི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་དམ། དེ་ལྟར་ན་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་འགལ་དང་མི་འགལ། ཡང་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན།

ལན་། སེམས་བསྐྱེད་པའང་གང་ཡིན་སྟུང་ན། སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་སེམས་བཟང་པོའི་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལའང་རགས་རིམ་དཔྱེན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་དུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདུག་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ནི་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡང་། ལས་དང་། ཉན་མོངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་སུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་དུག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདུག་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་འདི་བགོས་ནས་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གནས་པ་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་གཞན། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དག་གི་སྐབས་མི་འབྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་

༡ ཡལ་ཆེན། ཆ་པ། རྩེ་ལེ་དཔར་ཤོག་ ༡༡༡

༡ ཤེར་ཁྱི་སྤང་ཆ་རྩེ་ལེ་ ༡༥

སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། རང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་
 ལུ་ཡོད་དེ། ཤར་ཕྱིན་བསྐྱེད་པ་ལས། རེ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། བྲེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་འདི་སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་མ་རྣམས་ལས་
 ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། འདི་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 རི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ལ་ཡང་དམིགས་པས་བཞག་
 ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལྷགས་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 ལྷག་ཁྱད་དུ་མར་བཤད་ཀྱི་བྲེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། འོན་ལྷགས་
 བཤད་གསེར་ཐོང་ལས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། ཡོད་
 ན་སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ། དོན་
 དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པས། སངས་
 རྒྱལ་ས་ཡི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བཞག་ནས་ཏེ། ཞེས་པའི་གསུང་གི་རྣམས་པས། རྒྱལ་
 སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ན། དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཤངས་པའོ། སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལྟར་ན།
 ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ལ་བྲེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་

༡ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ཤོག་ ༥

༢ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ ༡༥

༣ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ ༡༥༡

༤ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ ༡༥

ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཆེ་ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་། རྟོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སེམས་
 བསྐྱེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ཁྲུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྒྱས་
 པར་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ། རྟེ་ལའང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ། ཅིས་གཞན་དོན་
 དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་ཤིང་རང་གི་ཁྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་
 རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འདུག་སྟོར་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཐིག་
 བྱུང་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟེ་
 ལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཐེག་
 ཆེན་ལམ་གྱི་འདུག་སྟོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་
 པ་རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུག་སྟོར་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་རྒྱལ་
 བསམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། གསང་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་
 གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་གི་སྟོར་
 འདུག་ཀྱང་འདུག་སྟོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྟོན་
 པོ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འདུག་སྟོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
 ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཞེས་གསལ་ལ་བར་གསུངས་སོ། ། རྟེ་ལ་དཔེ་ཆུལ་མང་སྟེ། རོ་
 པོའི་སྟོན་ནས་དཔེ་ན། སྟོན་འདུག་གཉིས་སུ། མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་
 རྩར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་རྩ་བུའི་
 སེམས་ཅན་ཡང་རབ་དུ་དཀོན་ཏེ། དེ་བས་ཀྱང་གང་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་

མ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ ༥

༩ ལྷ་ལེ་དེབ་ ༣༩༡

༡ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ ༡༩

༡༠ ལལ་ཆེན་ཅ་པ་ལྷ་ལྷི་ ༡༩

ཡར་ཚྲོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་
ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ནི་ཆེས་དཀོན་ནེ། །སྤྱོད་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་།”

བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བརྟུས་ན། །

ནམ་པ་གཉིས་སུ་གསུང་བྱ་སྟེ། །

བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །

བྱང་ཆུབ་འདུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐལ་རང་སོ་སོའི་ལུགས་ལ་ས་མཆམས་འཛིག་ཚུལ་དང་།
མཁས་པའི་དབང་པོ་སོ་སོས་བཞེད་པ་དུ་མ་སྒྲུང་བས་ཡིག་ཚོགས་མང་བས་འཛིགས་
ནས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །

ས་མཆམས་ཀྱི་སྟོན་ས་དཔྱེ་ན། ཚོགས་སྤྱོད་གནས་སྐབས་ཀྱི་མོས་པས་སྤྱོད་
པའི་སེམས་བསྐྱེད། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་
སེམས་བསྐྱེད། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྱོད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད། སངས་རྒྱལ་སའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཞི། མདོ་སྟེ་
རྒྱན་ལས།”

སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་ནམས་ལ། །

མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། །

ནམ་པར་སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་འདོད། །

དེ་བཞིན་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔྱེ་བ་འདི་

ཡི་མདོ་གསལ་ཁ་མི་འདུག་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྟེ་གང་དང་གང་དུ་གསལ་བ་འང་
བཅུལ་བར་བྱ་བའི་གནས་སུ་སྒྲུང་བས་མདོ་བཟླག་པ་ལ་གུས་པར་བྱའོ། །

དཔའི་སྤྱོད་ས་དཔྱེ་ན། ས་ལྟ་བུ་ནས་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བར་ཉེར་གཉིས་

དང་། གྲོགས་ཀྱི་སློན་ནས་འདུན་པ་དང་ལྷན་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོད་དང་ལྷན་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་བར་ཉིར་གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅ་འགྲེལ་དུ་མ་ནས་གསུངས། བཞེད་ཚུལ་གྱི་
 སློན་ནས་དབྱེ་ན། ལྷན་པ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད། མཉན་པ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཡུགས་རྩི་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསུམ་དུ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེད་ལས།” བཞི་
 བཞི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་ནས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་
 པར་འདོད་པ་ཡུགས་རྩི་ལྷ་བྱ་དང་། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་སངས་
 རྒྱ་བར་འདོད་པ་མཉན་པ་ལྷ་བྱ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་གྲོལ་བར་
 འདོད་པ་རྒྱལ་པ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་ཅེས་འཆད་དོ། ཤོང་གསལ་
 དཔེ་དང་གྲོགས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་ནམས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
 མིན་དཔུང་གཞི་ཆེ་ཞིང་། དགོས་ཆེད་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དངོས་མིན་པར་སེམས་ཏེ། དང་པོ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་འདོད་དང་། གཉིས་པ། རང་གཞན་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད། གསུམ་
 པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་ཟིན་ནས་རང་ཉིད་འཆང་
 རྒྱ་འདོད་ཡིན་གྱི་གཞན་དོན་དུ་རྩོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
 རྩོད་ཅ་བ་ལས། གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོ་ལས།” གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་མང་པོ་སྤང་བ་དང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འཁོད་པར་ཡིད་མ་བཅས་པ་འང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་
 པར་སྤང་བས་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་གྲངས་སུ་བགྲང་དགོས་
 ལ། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགོས་

པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པས་
རང་དོན་ལའང་སངས་རྒྱས་མེད་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་བའི་ཐོབ་འདོད་དང་། དེ་
ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་བཞག་པ་མིན་པར་གཞན་ཉིད་ཕྱིར་དུ་འང་དོན་དུ་གཉེར་
བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།”

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཇོ་བ་ས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །
ཅེས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།” ཡང་འགྲེལ་བར་བདག་གིས་འཇིག་
རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྤྱད་བསྡུ་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་
བར་བྱའོ་སྤྲུལ་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་
ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ཚུགས་གཅིག་པའོ། །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་འདུག་པས་གསུང་རབ་ལས་གཞན་པ་ན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆུ་
གྱི་ནམ་གངས་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞོང་གི་གསུང་རབ་
དང་། ཞེས་པའི་གསུང་རབ་ཡང་འདི་དག་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡང་
དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས།” བཙམ་ཇུན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་
མ་ཞོ་ནར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་པར་འཆལ་པར་བགྱི་ཡི། བདག་ཉིད་
ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བཙམ་ཇུན་འདས། བདག་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུལ་ནས་སྦྲད་གྱིས་བདག་ཀྱིས་པར་འཆལ་ལོ། །ཞེས་
པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་ནས་བདག་འཆང་རྒྱ་
བར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྩི་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས།” བཙམ་
ཇུན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་དུ་ལ་བར་བགྱི། བདག་

༡༥ ལྷ་རྩ་དེ་བ་

༡༦ ལྷ་རྩ་དེ་བ་ ༡༩

༡༧ མདོ་རྩ་པ་ལྡེ་མི་ ༡༣༥

༡༨ མདོ་རྩ་པ་ལྡེ་མི་ ༡༣༦

ཉིད་ཞི་བར་བཀྲོའོ། །ཞེས་པས། ཐོག་མར་རང་གིས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་ནས་
 སེམས་ཅན་གྱི་ལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་
 ལེའུའི་མདོ་ལས།” བདག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་ཅིང་། །གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཀྱན་ཞི་བྱེད། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས། །སེམས་དེ་ལ་ནི་འདོགས་
 པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་བདག་གཞན་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱུ་བར་འདོད་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདི་དག་མི་འདོགས། གོང་དུ་གསུང་
 རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ཞེས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གང་ལགས། གཞན་
 ཡང་། བྱང་སེམས་སྡེ་དཔོན་ཡང་དག་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས།” བཅོམ་ལྡན་འདས།
 བདག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཟུང་བར་བཀྲོའོ།
 །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་གིན་
 དུ་བྱ་ཆེ་སྟེ། ཆོགས་རྒྱུ་ཆོགས་ཆབས་དང་། བྱམས་སྟིང་རྩེའི་སྟོབས་རྒྱས་པ་ལ་ཆེས་
 ཕན་ཚུན་། །

ཡང་དེ་ལ་སྤྱོད་བཅོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་ན། ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
 དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་ཅིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྫོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཞིག་ལ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་སྟེ།
 སྟོན་རིམ་བར་པ་ལས།” བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ནི་སྟིང་རྩེས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མཛོན་
 པར་འདོན་པར་དམ་བཅས་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་
 སུ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་

---

 ༡༧ མདོ་རྩེ་རྩེ་པ་རྩེ་གེ་ ༡༡༡

༡༨ མདོ་རྩེ་པ་རྩེ་ལི་ ༡༥༡

༡༩ བསྟན་འགྲུར་གི་པ་རྩེ་ལི་ ༩༩

ནམ་པས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་བསྐྱེད་པའི་
 ཆོག་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་མཁའ་པ་པོ་རོལ་པོ་ལས་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱལོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས།
 རྟོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱལོ། །རྟོན་དམ་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྒྲིམ་པ་མཐའ་དག་དང་བུལ་
 བཤུ་མེན་ཏུ་གསལ་བ། རྟོན་དམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། ཅི་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ།
 རྒྱང་མེད་པའི་མར་མེད་ཆུན་ལྟར་མི་གཡོ་བལོ། །དེ་འགྲུབ་པ་ནི་རྟག་ཏུ་གསལ་པར་
 ཡུན་རིང་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འགྱུར་
 ཏེ་ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རབ་བསྐྱེད་བྱས།
 བསྐྱེད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རབ་བསྐྱེད་སྤྱོད། །ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེས་
 ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། །ཅེས་དམ་པ་གསུམ་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་
 གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་དེའི་
 འཇིག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བབད་གསེར་ཕྱེང་ལས་ཀྱང་། །བྱད་པར་དེ་གསུམ་
 གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྟོན་དམ་པ་ཉིད་སྟོན་ནོ། །ཞེས་དང་། གནན་ཡང་རྒྱན་
 ལས་། །སྐྱེ་བ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་སྤྱོ། །བསམ་པ་ཡང་ནི་དག་པ་དང་། །ལྷག་མ་དག་
 ལ་མཁའ་པ་དང་། །དེས་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱད་པར་བྱུག་དང་
 ལྷན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་
 པར་གྱུར་བ་ཡིས། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞེས་བྱའི་སྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྐྱེས་
 བཅོམ་རིགས་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་

༡༩ མི་ཁྲོན་དེབ་ ༩༦

༢༡ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ ༡༥༩

༣༩ མི་ཁྲོན་དེབ་ ༤༨

༤༥ ལྷ་རྒྱ་དེབ་ ༥༤

བསྐྱེད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མས་བཤད་ལས། “དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ཡུན་གྱི་སེམས་
བྱུང་པར་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་དང་། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་སོགས་ལ་གོ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་
ཡིན་པས་བྱུང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་
ཡིན་པས་བྱུང་པོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཐབས་སུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་དེ་སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དེའི་ཐབས་ཡིན་
པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་དང་། བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་འགལ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གཞན་དོན་
གཟུགས་སྐྱེ་བོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཉམས་ལེན་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོར་རང་
དོན་ཆོས་སྐྱེ་བོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཤེས་རབ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་སར་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་དང་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སོ་སོར་འཛོག་ཕྱེད་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་
 འཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྱེད་བ་ལས།^༡ སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་
 རྟེན་། རོ་བོ་དེ་རྣམས་ཆོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། རྒྱལ་
 པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལས་འབྱུངས། རྟེན་ལྟ་བུ་ན་ཆོགས་འདི་གཉིས། སངས་རྒྱུ་
 ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱ། ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་ཐ་སྙད་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ།
 བ་དང་མ་གཉིས་འགལ་ཞིང་། ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱ་ན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བ་
 ནི་ཐབས་ལ་མཁུས་པ་སྟེ། མཁུ་ཤི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། ཅེས་དང་། གཉིས་པ་
 དེར་ཐལ། མདོ་ལྟེ་རྒྱ་ལས།^༢ ཆོས་ལ་མོས་པ་ས་པོན་དང་། རོ་རོལ་ཕྱིན་
 མཆོག་མ་ལས་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱ་དྲ་མ་ལས།^༣ ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་
 པོན་ཤེས་རབ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། བདེ་བའི་
 མངལ་གནས་སྟོང་རྗེའི་མ་མ་ཅན། གང་ཡིན་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སྟེས་སྟེས། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལགས། མདོར་ན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྐུ་བ་ཀྱི་རིགས་པ་དུག་
 རྒྱ་པར།^༤

དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྟེ་བོ་ཀུན། །

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །

དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །

༡ རྒྱ་ཕྱེད་དཔེ་དབང་ ༡༥

༢ རྒྱ་ཕྱེད་དབང་ ༤༥

༣ རྒྱ་ཕྱེད་དབང་ ༡༡༦

༤ རྒྱ་ཕྱེད་ཆོགས་ཆུང་ཆུང་དབང་ ༡༡

༡༡། །མད་བྱང་ཚོགས་གཉིས་ཚུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། །
 བསྐབ་གསུམ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱས་པའི་དཔལ་མངའ་བ། །
 རྒྱལ་བསྟན་ཀུན་དུ་བཞད་པའི་གཉེན་གཅིག་ཕྱ། །
 གཞུང་འདི་བྱེད་པོ་གང་གི་ཞབས་ལ་འདྲད། །
 གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཚུབ་སྒོ་ཡང་ལྷག །
 ལྷག་བསམ་མཚོག་རྒྱ་ཡངས་པའི་ཞལ་གྱི་ལུང་། །
 ལུང་རིགས་བྱེད་པས་ལེགས་བཤད་ཀུན་གྱི་གནད། །
 གནད་ཀུན་ལག་རྒྱ་འགྲེད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན། །
 མདོ་རྒྱན་ཀུན་གྱི་དཀའ་གནད་ཆེ་གསལ་བའི། །
 ཕུལ་བྱང་ལེགས་བཤད་འདི་ཡི་དྲིས་ལན་ནམས། །
 བདག་སྒོ་ཁབ་ཅེ་ཤོད་བར་ལྷ་ཇི་ཡང་། །
 རང་སྒོ་གོམས་ཕྱིར་ལན་འགའ་འདེབས་པར་བྱ། །

རྩིས་གཞི་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་ཟུང་སྒོ་བཟང་བསྟན་དར།

ཨ ཞེས་མཆོད་པར་ངེད་པས་སྟོན་བསུས་ནས། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་
 གྱི་ཕྱེད་བ་ལས་དྲིས་པའི་ལན་འགའ་ཞིག་ལ་འདྲུག་པར་བྱའོ། །ཐོག་མར་དྲིས་པའི་
 གཞི་འགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྲངས་པའི་མདོ་འདི་
 ཐེག་པ་སྟུས་ཀུན་བརྟུས་དང་། ཞེས་པ་ནས་འདིས་ཀྱང་དབྱེག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་བསྟན་པའི་རྣམ་གཤམ་གི་རྟོག་པ་བརྒྱ་པའི་དོས་
 འཛིན་དང་། བརྒྱ་པོ་དབྱ་སེམས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཐེ་ཚོམ་
 ཟ་བའི་སྐབ་བྱེད་དུ་ཞིག་བཀོད། གཉིས་བཞི། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་རུང་

ཟད་དཔུང་པ། དང་པོ་ལ་བཞི། མདོའི་དོན་དང་། ཐེག་བསྐྱེད་སོགས་ལས་མདོ་
 འདི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ལྔ་ཀུན་པོ་འབྲེལ་ཚུ་ལ། རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་
 ཐ་སྟང་དབུ་མ་བ་ལ་འདོད་མཁན་ཡོད་མེད། ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་རྩ་མཚན་རྣམས་སོ།
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། དེ་དང་དེ་ནི་འདོད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱེད་པར་
 བྱ་ཞེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་བསྐྱེད་ཆེ་བྱང་སེམས་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་།
 ཞེས་པ་ནས། ཤ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་སྦྱོང་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་འདི་བྱང་། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
 བསྐྱེད་ཆེ་བྱང་སེམས་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། དེ་གནས་ལུགས་
 སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྟང་དུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་དངོས་སུ་
 བརྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ནས་ཤེར་
 ཕྱིན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་བྱང་པར་ཅན་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ་བདོན་སྤོང་སྦྱོང་བྱལ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ལམ་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཡང་
 དག་དང་བོས་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལྷག་མས་དོན་དམ་ལས་མི་འདའ་བར་བརྟན་ཏེ།
 ཞེས་དང་། མདོར་ན། ལོངས་སྦྱོང་པ་པོ་བྱང་སེམས་ལོངས་སྦྱོང་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་
 ལོངས་སྦྱོང་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད་
 པར་བརྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་ནི་དེ་ལས། དེ་ལྟར་བྱངས་
 པའི་མདོ་འདི་ཞེས་པའི་འདི་སྐྱབ་བརྟེན་ས་སོགས་གི་མདོ་རྣམས་ལ་འབྲེལ་དགོས་ཤིང་།
 ཡང་འདི་ནི་དེ་ལས་ཤ་རིའི་བྱ། བྱང་ཆེ་བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་མིང་། བྱང་རྒྱུ་ཡུམ། ཡུམ་གྱི་མིང་སྦྱོང་ཅེས། མི་སྦྱོང་ཅེས། སྦྱོང་ཅིང་

སྤྱད་ལ་མི་སྤྱད་ཅིང་མི་སྤྱད་སྤྱད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་སྤྱད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་
 པ་དང་། ཡུང་པོ་ལྷ་ཡང་དག་པར་ཆེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། ཞེས་བྲངས་པའི་
 མདོ་འདི་དག་ཐེག་བསྟུས་སྐུགས་སུ་ནམ་གཤེད་གཏོག་པ་བཅུའི་གཉིན་པོར་སྐྱར་
 བའི་མདོ་སྐོར་བཤད་ན་མི་འགྲིག་པ་ཤིང་། དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་མདོ་བྱུར་གཉིས་
 པའི་དོན་བསྟུ་ཏུ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྐུ་མ་སྟེ་བྱུ་བྱུ་དང་བ་སྐུ་སྐུ་ཆོག་ཅི་ལྟ་བུ་བཞེན་
 ཏུ་མི་སྐྱང་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་མདོ་སྐོར་བཞག་ན། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་
 བྲངས་པའི་མདོ་འདི་ཞེས་པ་མ་གཏོགས། འདི་ནམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མིང་ཆོག་མི་
 སྐྱང་བའི་ཕྱིར། མདོ་བྱུར་གཅིག་མ་ཡིན་པར་མངོན་ལ་དེས་ན། སྐབ་པའི་ངོ་བོ་
 ལ་འདོམས་པའི་མདོ་འདི་ཞེས་སྐྱར་ན་འགྲིག་གས་སྐུ་མོ། གཞན་ཡང་། ཡང་
 དག་དང་པོས་ཀུན་རྫོབ་དང་ལྷག་མས་དོན་དམ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་བྲངས་པའི་མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡང་དག་དང་པོ་དང་། ལྷག་མཁུག་ཡོད་དགོས་
 པ་ལ་མི་སྐྱང་བས་འདིར་ཡང་དག་དང་པོས་ཀུན་རྫོབ་དང་ལྷག་མས་དོན་དམ་ལས་
 མི་འདའ་བར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྐུ་མོ། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལྷེ་རྒྱན་
 ལས་དྭ་རྒྱལ་བའི་སྐས་ནམས་ཀྱིས་ཡོད་དང་མེད་པ་དང་། སྤྱོད་འདོགས་སྐྱར་བའི་
 ཏོག་དང་གཅིག་ཉིད་ཏུ་མ་ཉིད། རང་དང་བྱུད་པར་རྟོག་དང་མིང་དོན་ཅི་བཞེན་
 ཏུ། རྩ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་དག་བྲངས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དྭ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་དང་། རང་རྒྱ་བའི་བདག་
 གིས་སྟོང་བ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་དང་། འདི་གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་
 ལ་བཞེན་པར་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བདུས་དར་འྲིག་ལས་ཕུང་བོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་
 ངོ་བོ་མེད་པའི་ནམ་རྟོག་དང་། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་
 པ་ངོ་བོ་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་རང་འཛིན་
 རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའམ། རང་གི་གནས་
 ཚོད་ཀྱི་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་དང་། མཚན་ཉིད་གཞན་གཉིས་བདེན་མེད་

དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། བདེན་གཉིས་ལྡན་པ་གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་
 དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་རང་འཛིན་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་
 དང་། མིང་དེ་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འཛིན་པ་དང་། དོན་
 དེ་མིང་དེ་དང་དེའི་འཇུག་གཞིར་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འཛིན་པ་དང་བཅུ་ལོ།
 ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱང་བདུས་དར་རླིག་སོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་བརྟེན་པར་
 གསུངས་ལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་
 རྟོག་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་གི་ལྡན་པ་གཅིག་འཛིན་དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
 པའི་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་བཤད་ལ། འདི་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་
 དེའི་སྟོང་བ་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་དང་བདག་མེད་སྤྱོད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་
 བདག་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གསུངས་པས་ཞིབ་ཆ་བཤད་འདུག་
 ལོ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཅུ་པོ་འདིའི་གཉེན་པོར་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཐེག་
 བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་བཅུ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་།
 དོན་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྟེ་བཅུ་པོ་དང་པོའི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་ཉིད་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་སོགས་དང་། རོ་བོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་
 པོར་བཀའ་རྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་།
 ཞེས་སོགས་དང་། སྟོན་འདོགས་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་རྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་མིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སོགས་དང་། སྐར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་
 རྟོག་གི་གཉེན་པོར་བཀའ་རྩལ་བ། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མི་མཐོང་ཞེས་དང་། གཅིག་
 རྟོག་གི་གཉེན་པོར་བཀའ་རྩལ་བ། གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་

མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ར་དང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བ། རྟོག་
 བཞིན་ལས་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཉིད་རྟོག་བཞིན་དོ། །རྟོག་བ་
 ཉིད་གཟུགས་སེཞེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
 འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
 རྩད་པར་དུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བ། རོ་བོ་ཉིད་ནི། མི་སྦྲུམ། མི་
 འགག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། མིང་ལྟར་དོན་དུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བ། མིང་བཅོས་མ་ལ་
 ཆོས་དེ་དག་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མིང་གྲོ་བྱར་གྱི་རྗེས་སུ་ཐ་སྟངས་འདོགས་ཏེ། རི་
 ལྟ་རི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྟངས་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་ཏོ། །ཞེས་དང་།
 དོན་བཞིན་མིང་དུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 མིང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ། །ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སུ་མི་མཐོང་བས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་བར་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་
 ཕྱི་མ་བཞི་པོ་འདིའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ཆོལ་བ་བཞི་དང་།
 དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི། ཤེས་བ་བཞི་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་
 བརྟམ་ལས། ཀྱན་རྟུ་ཆོལ་བ་བཞི་སྟེ། མིང་ཀྱན་རྟུ་ཆོལ་བ་དང་། དངོས་སོ་ཀྱན་
 རྟུ་ཆོལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཀྱན་རྟུ་ཆོལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་རྟུ་འདོགས་
 པ་ཀྱན་རྟུ་ཆོལ་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གསེར་ཕྱེད་ལས། གནོད་
 འཛོམས་རྩོམ་པ་བོ་དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲེལ་དང་བསྐྱུན་ན། དབྱ་
 མ་བ་ལ་རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་པ་བརྩམས་ཐ་སྟངས་སྒྲུབ་ཚུལ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་ཡང་མན་
 ངག་རྗེས་འབྱུང་དུ། ཡུམ་དོན་དབྱ་མ་བའི་ལྷགས་སུ་བཀྲལ་བ་གང་ཞིག་དེའི་རྣམ་
 གཤེད་གི་རྟོག་པ་བརྩམས་ཐ་སྟངས་ཉེན་པོར་ཐོག་བསྐྱེད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དབྱ་མ་བའི་ལྷགས་སུ་མ་བཀྲལ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འདི་ཉིད་ལས། མན་ངག་

འཛིམས་ལས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 རང་སྟོང་དུ་གསུངས་ཤིང་ཞེས་པའི་ཀྱན་བཏགས་ལ་གང་འཛིག་བདེན་པར་མེད་
 ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཞིག་ལ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཅན།
 ཀྱན་བཏགས་སུ་བཤད་པར་ཐལ། བདེན་པར་མེད་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་
 དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནོད་འཛིམས་ལས། ཐ་སྙད་དུ་བད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་
 ཉི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ་སེམས་ཙམ་པས། བཅིངས་གྲོལ་
 གྱི་གཞིར་སེམས་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་། འདིའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
 བྱང་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་བཏགས་ཙམ་དུ་བཤད་པས་མི་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་དོན་
 དམ་པར་མེད་ཀྱི། འོ་ན་ཀྱང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོ་
 གྱེ་གནས་སྐབས་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བཏགས་ལ། གྲོལ་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་མི་ཞེས་གནོད་འཛིམས་ལས་བཤད་
 ལ། ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པས་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་སེམས་
 འོད་གསལ་བ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
 བྱང་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ག་ལ་མཚུངས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞི་བྱས་ནས་གཞན་དབང་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་ཀྱིས་
 སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་དུ་གནོད་འཛིམས་འདི་ཉིད་ལས་བཤད་པས་དགག་བྱའི་ཀྱན་
 བཏགས་ལ་འཛིག་ཟེར་། འོ་ན། ཆོས་རང་རང་སྟོང་གཞི་བྱས་ནས་དེ་བདེན་པས་
 སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་མི་འཛིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེན་ཕྱིར།
 བདེན་མེད་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་བྱེད་པར་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནོད་འཛིམས་ལས། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སྟེས་པ་ཞེས་བྱ་པའི་

ཚེས་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་། བདག་ལས་སྐྱེས་པ་འཇམ། གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་འཇམ། གཉིས་
 ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་འཇམ། ལྷ་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་འགྲུར་རམ། ཞེས་ན་མ་པར་རྟོག་པ་བཞིར་
 འགྲུར་། ཞེས་པ་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ལས་གཞན་དག་སྐྱེས་པ་འགྲུར་ན་ནི། ཐམས་
 ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་འགྲུར་རོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་
 ན་མ་པར་དཔུང་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེས་པ་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། བདག་ལས་མ་ཡིན་
 གཞན་ལས་མིན། ། གཉིས་ལས་མ་ཡིན་ལྷ་མེད་མིན། ། དངོས་པོ་གང་དང་གང་
 ལ་ཡང་། ། སྐྱེས་པ་ན་མ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་ན་ཆོས་རང་རང་སྟོང་
 གཞི་བྱས་ནས་དེ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། སྐྱེ་འགག་སེལ་བའི་
 རིགས་པ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཙམ་མིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་མ་ཟད། སྐྱེ་འགག་སོགས་དང་། ཀུན་བྱང་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་བདགས་
 ཙམ་དུ་བཞེད་པས་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བས་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་
 ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་མོ། ཞེས་སོགས་དང་། ཇི་ཅི་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ན་མ་པར་བྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ཉིད་ལས། སྐྱེ་མེད་
 འགག་མེད་ན་མས་ཀྱང་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་མཛད་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་རྒྱུད་པའི་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་
 ན་མས་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ན་མ་བཤད་ལས་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དབུ་མ་ཡིན་ཕྱིན་ཐལ་འགྲུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ཞིག་
 ལས་འོས་མེད་དེ། གཞན་སྐྱེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པ་གོང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་

ཡིན་ལ། མདོ་ལས། རྒྱུ་འགག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཀའ་ཆེ་བདག་ལས་
 མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་བདག་དངས་ནས་སྒྲིབ་དཔོན་སངས་
 རྒྱུ་བསྐྱེད་པར་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་
 དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས་དེས་ན། རྒྱུ་འགག་ནི་སྒྲིབ་བཏག་
 པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་གནོད་འཛམས་ལས་ལུང་ལྷ་ཕྱི་འདི་ནམས་
 དངས་ནས། རྒྱུ་འགག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནམས་བཅོད་པ་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་སངས་
 རྒྱུ་བསྐྱེད་པར་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དང་ཁྱད་
 པར་མེད་པར་སྒྲུབ་ཞིང་། འདི་རྒྱུ་འགག་མེད་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་
 པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དངོས་པོ་རྒྱུ་འགག་མེད་པར་བཤད་པ་ཀུན་བཏགས་ལ་
 འདོད་ཅིང་། གཞན་དབང་རྒྱུ་འགག་མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་རང་རང་གི་ངོ་མོ་
 མི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་གཞན་ལས་སྒྱུ་འཛམས་པ་ནམས་མཚུངས་པའི་སྐབས་གལ་
 ཡོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པས། ལུང་ལྷ་ཕྱི་འདི་དག་གི་དོན་བསྐྱགས་ཆེ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རྟོག་བཏགས་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་བ་གྲགས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པའི་
 བྱུ་མཐའ་སྒྲིབ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་ལ། འོན་དུ་སེམས་གང་དང་མི་མཐུན་
 པའི་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཚུལ་ཞིག་མ་བཤད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལུང་
 ནམས་འགོད་པ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བཏག་པའོ། །ཡང་འདི་ཉིད་
 ལས་ཀྱི་འདི་དང་འདིའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གསུམ་གྱི་གནོད་འཛམས་དང་། མན་
 དག་རྗེས་འབྱུང་གསུམ་དུ་ཆོས་ཉིད་སྒྲིབ་གཞི་བྱས་ནས་ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་
 གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིབ་བཤེས་བྱུ་བཏགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཉམ་
 བཞག་གི་ངོ་མོར་དེ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཟེར་ཡང་མི་
 རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མགོ་མོ་པོ་ལྷ་སྐབས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་སྒྲིབ་གཞི་བྱས་ནས་
 གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིབ་བས་སྒྲིབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པར་
 ཐལ་ཀྱང་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་མོར་དེ་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་ནུས་ཏེ་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་པ་མི་ཏ་སྤྱི་ཏུ་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དབུ་མེས་སྤྱི་པ་མི་ཏ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཏུ་དེ་
 ལྟར་མ་བཤད་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་
 ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་གངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྤྱོད་ལྟར་བཤད་པས་དབུ་མེས་གང་དང་
 མི་མཐུན་པར་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པོར་རྒྱས་བར་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
 དེ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ལ་གཞན་དབང་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་
 ཏེ་ཆོས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཤོས་མེད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་སྤྱོད་
 ལས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་མེད་ཞིག་ནས་སྤྱོད་མེད་དང་། བེན་ཏུ་མེད་སྤྱོད་གཅིག་
 ལ་ཅིག་ཤོས་མེད། སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་། སྤྱོད་ཚུལ་ལྡོ་བོ་ལང་
 གཤེགས་ལས་གསུངས་པའི། ཞེས་པ་ལྟར། གཅིག་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མེད་པའི་སྤྱོད་
 ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་ཀྱན་ཚོབ་པའི་
 ཆོས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་ལ་བཤད་ཅིང་རང་གི་ངོ་བོར་བདེན་པས་སྤྱོད་བ་ལ་རང་
 སྤྱོད་ཞེས་འཆད་ལ། གཞན་སྤྱོད་ནི། དཔེར་ན་གངས་ཅན་པས་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་།
 བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱི་བུ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་ལ་གཞན་སྤྱོད་
 ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡུལ་
 ལ་ཕྱེད་པའི་དབང་གིས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། ནམ་ཞིག་ཐ་
 མའི་མན་ངག་བསྐྱེད་ཏེ་ལྟོ་མའི་མཛོད་ཤེས་ཀྱིས་བཏུས་པ་ན་རང་བཞིན་ཡན་གར་
 བར་སོང་བ་མཐོང་བ་ན་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་
 བ་ལས། འཁོར་བ་ན་ཡུལ་ལ་ཕྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བུ་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་
 པ་ཉིད་ཏུ་མྱོངས་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་པ་ལྷག་པར་གྱུར་བ་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་
 སུ་མཛོད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཡང་གཞན་ལ་བདག་ཀྱང་གཞན་ནོ། །
 ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་
 ཕྱེད་པ་ན་མས་སྟོག་པར་འགྱུར་བའི་བཅིང་བ་ལས་ཐར་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་འདོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་གཞན་སྤྲོད་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་
 འདོགས་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལྟ་རམས་པ་ཚུལ་བྲིམས་བྱ་མཆོ་མཆོག་
 གི་དཀའ་གནད་དོན་གསལ་ལས། བདག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་པུན་ཚུན་གཅིག་གིས་
 གཅིག་སྤྲོད་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲ་བའི་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤྲོད་བར་
 ལ་གཞན་སྤྲོད་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པས་དབུ་མ་སྤྲོད་པོ་
 ཅ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །གང་ལྟར་ཡང་གཞན་སྤྲོད་ཞེས་
 པ་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་སྤྲོད་བར་ཆོས་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་བཞིག་ལ་འདོད་དགོས་ཏེ།
 དེ་ལྟར་ན་གནོད་འཛུལ་འདི་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་ཚུལ་ཁས་མི་ལེན་པར་སེམས་
 དེ་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོད་བར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་
 དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོགས་སྤྲོད་མའི་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་མི་སྤྲོད་
 བར་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དང་དྲུག་བཏགས་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོད་བཤེར་མཛོད་
 དོན་དུ་གནོད་འཛུལ་སོགས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་སྐྱབ་ལ། དེ་འགོག་པའི་ཆོག་གོད་
 འཛུལ་དང་། དེ་གཉིས་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་བ་སྐྱབ་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤྲོད་བཞིད་སྤྲོད་བཞིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྤྲོད་བཞིད་དང་། འདུས་
 མ་བྱས་སྤྲོད་བཞིད་གསུམ་དམིགས་ཀྱི་ཕྱེ་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཤེས་བྱེད་
 མཛད་པས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡོགས་འདི་དང་། གནོད་འཛུལ་
 གཉིས་ཡོངས་གྲུབ་སྤྲོད་གཞི་དང་། མཆོན་ཉིད་གཞན་གཉིས་གང་གིས་སྤྲོད་བའི་
 ཆོས་སུ་བཤད་པ་མིང་ཅམ་མཐུན་ཀྱང་། དོན་གཏན་ནས་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་
 གསུམ་གྱི་གནོད་འཛུལ་སུ་སྤྲོད་བཞིད་གསུམ་ནམ་པར་བཞག་ནས་འདི་སྟུམ་དུ་
 བསམ་སྡེ་ཅི་སྤྲོད་བཞིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དམ་ཁོན་ཏེ་མེད། གལ་
 ཏེ་སྤྲོད་བཞིད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་སྤྲོད་བཞིད་ཡོད་པས་སྤྲོད་བམ་ཡིན་པ་ཉིད་
 ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཡོགས་མེད་པར་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྲོད་བཞིད་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་དེ་གསུམ་

གཞུང་ཁོ་རང་ན་ཕྱི་སྤྱོད་བཞིན། ནང་སྤྱོད་བཞིན། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་བཞིན་
 དེ་གསུམ་གསུངས་པའི་མཚམས་ལ་ཆོག་འདི་དག་བྱུང་བའི་དེ་གསུམ་བཞག་དགོས་
 སམ་སྒྲུལ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པོ་སོགས་གཞུང་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ན་གོང་དུ་
 བཤད་པའི་སྤྱོད་བཞིན་གསུམ་བཞག་འདུག་གོ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་
 དམ་ཡོན་ཏེ་མེད། ཅེས་ངེས་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ངེས་པ་མ་
 གཏོགས། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་མེད། ཅེས་ངེས་དོན་མེད་ལ། གལ་ཏེ་སྤྱོད་བ་
 ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་བདེན་པས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་དགོས་
 ར། དེ་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པའམ། བདེན་གྲུབ་མེད་པར་
 དེའི་གཉེན་པོར་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའོ། རྟེན་ཡང་དོན་དང་སྤྱོད་ཉིད་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་བ་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་
 པ་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ་འདི་ཉིད་ལས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྐབས་
 ཏུ་མར། དོན་དམ་དང་སྤྱོད་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་བ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་བ་དང་།
 དོན་དམ་དང་སྤྱོད་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་མི་སྤྱོད་བར་གཤམ་ལ་ཐེར་བྱུག་གི་རྟག་པར་
 འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས། ཞེས་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་བར་གསུངས་པའི་སྒྲུབ་ཐུང་རྣམས་འདི་ཉིད་དུ་གསལ་
 བས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ཡིག་ཆ་སོ་གསུམ་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་
 སྒྲུལ་ན། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་
 མེག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མེག་གོ། མེག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་དང་
 རྣམ་པར་དག་པའི་མེག་གོ། སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། མེག་སྤྱོད་གཞི་ཀུན་བཏགས་དང་རྣམ་དག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་དེ་བྲལ་
 བའི་དོན་ལ་བཞག་འདུག་གོ། །དེ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་དེ་གཉིས་མེད་པ་ཅམ་ལ་
 དགོངས་སོ། །དེ་ཡང་། མདོ་དཔེ་དོན་ནི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་དེ་གཉིས་མེད་པ་
 ཅམ་མེན་པར་མེག་སོགས་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་བསྟན་པས་གཞི་སྟེ་

བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་ཡིན་ལ་གནོད་འཛུལ་ལས་དེ་ལྟར་མ་སྦྱར་བར་
 མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ལ་སྦྱར་བའི་དབང་གིས་ནོར་བ་ཕྱུང་བ་ཡིན་པ་ལེགས་བཤད་སྟེང་
 སྤར་གནོད་འཛུལ་གྱི་བཤད་པ་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་ནས་དེ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ཤེས་
 ཏེ་ལེགས་བཤད་སྟེང་བོ་ལས། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་གཉིས་སྒྲུང་མེད་
 པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་སྟོན་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་སྟོང་བ་མདོའི་དོན་འཆད་པ་ཡང་ལེགས་པར་མི་སྒྲུང་ངོ་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་སྡེ་འཁོག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དང་མཚམས་སོ་སོར་ངེས་
 ཟེན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ་མདོར་བསྡུས་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་སྟོས་
 པའི་ཆོས་བདག་དང་། རྟོག་པ་ལེ་ཤེས་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་
 བཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་ལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུལ་དང་འགལ་
 འདུག་སྟམ་དུ་དོགས་ནས། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞི་བྱས་ཏེ་ངོ་
 བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དངས་ཞེས་པའི་
 སྟོགས་སྡེའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དེ་དགག་པ་ལ་དེ་ལ་ནལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་།
 དབུ་མ་བ་སྤུའི་ལུགས་ལ་འང་ཞེས་པ་ནས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་དེ། ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་ནམས་སྟོགས་སྡེ་འཁོག་པའི་གཞུང་ཡིན་གྱི་གནོད་འཛུལ་
 འཁོག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནས་གནོད་འཛུལ་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གནོད་འཛུལ་གྱི་བཤད་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་ལེགས་པར་མི་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་དེའི་བཤད་པ་བཀོད་ནས་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་མེད་པའི་
 དོན་དུ་བཀྲལ་ཞིང་དེ་ཡང་སྟོགས་སྡེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་རིག་པའི་དཔུང་བཟོད་དུ་གྲུབ་
 པར་འདོད་ལ། འདིས་དེ་དཔུང་གཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྐྱབས་པས་མི་མཚུངས་
 བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་སྟོགས་སྡེས་གནོད་འཛུལ་འདི་ཁྲུངས་སུ་མཛད་པ་ན་གནོད་
 འཛུལ་འདི་དང་འགལ་འདུག་ཀྱང་དབུ་མེས་གང་དང་མི་མཐུན་པས་མི་འཐད་
 ཅེས་མ་གསུངས་པར་དེ་དང་མི་མཚུངས་པར་སྦྱབ་ཅིང་། མདོ་དེའི་གཞིའི་ལྟ་བ་

གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དེ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་སྤར་ནས་བཤད་པ་མདོའི་དོན་མ་
ཡིན་ཞིང་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་གསུངས་ཀྱི། གཞུང་
འདི་ནས་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་གཏན་ནས་མ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་
ནི་སྙམ་མོ། །

རྩིས་གཞི་ཉེར་གསུམ་པའི་དོགས་དབྱེད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་བྱང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་དར།

ཕ སྤར་ཡང་དྲིས་པའི་ལན་ལ་འཇུག་པ་ལ། ཐོག་མར་དྲི་བའི་གཞི་འགོད་པ་
དང་། དེའི་ལན་ནི། དང་པོ་ནི། རིགས་ཅན་དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་ངས་
པའི་ཚུད་པ་གཉིས་དང་། ལན་ལ་ཡང་། བསྟན་བཅས་དང་། འདིག་རྟེན་ལ་
གྲགས་པའི་ལན་གཉིས་གསུངས་པས། ཚུད་ལན་འདི་དག་འགོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན།
རྒྱལ་པ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་དང་། དམིགས་པའི་གཞུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་གཞུང་དུ་གསུངས་ན་གོང་གི་ཚུད་ལན་ཐལ་
འགྱུར་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་དམ། བཤད་ན་ནལ་འབྱུར་སྤྱོད་པའི་རང་ཀྱུད་པས་
ཚུད་ལན་ཇི་ལྟར་བཤད། ཅས་བྱུང་། གཉིས་བཞི། ཚུད་པ་འགོད་ཚུལ་དང་།
དེའི་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རིགས་ལ་རྒྱུའམ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་རིགས་
སུ་འགྱུར་ཚུལ་གཅིག་དང་། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་གཅིག་
དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དྲི་མ་མ་ཞུགས་གིང་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་བས་ཆོས་ཉིད་དེ་སྒྲིམ་པ་ན་རིམ་གྱིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་རྒྱུའམ་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ནི། རྣམ་མཁས་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་གོ་འབྲེད་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིམ་
སྤངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་གོ་འབྲེད་པས་གཞིའམ་

རྟེན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ནས་རིགས་སུ་འཛོལ་ལ། མདོར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་
 བདེན་སྐྱོང་གཞིའམ་དམིགས་པར་ཡོད་པས་གཉིན་པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་།
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགག་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་བྱེད་ལ། སེམས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སེམས་
 གྱི་རང་བཞིན་ལ་ངོ་མས་བསྐྱེད་པ་ཞུགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མེ་དེ་ཆ་བ་བཞིན་རང་
 བཞིན་འབྲལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། བདེན་པས་སྐྱོང་ན་ཡིན་ཏེ་ནམས་འཕེལ་རུང་
 དུ་ཡོད་པས་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དབུ་མ་བས་རིགས་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ། འོ་ན། བྱང་
 སེམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་། ཉན་རང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཆོས་དབྱེད་ས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་ཁྱད་པར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རམ། རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རིགས་ཅན་
 སོ་སོར་མ་དེས་པའི་རྩྭ་དུ་བ་དང་། ཐོག་མེད་ནས་རང་ཆོས་སུ་གནས་པའི་རིགས་
 དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་། དེས་པའི་རིགས་དང་། མ་དེས་པའི་རིགས་
 རྣམས་སོ་སོར་དབྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ། རིགས་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག་དེ་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྤྱིར་བྱུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ལན་དང་། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་
 ཉིད་དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་གནས་ཀྱང་། དབང་པོ་
 མཆོག་དམན་དང་འདོད་པ་མེ་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་པས་བྱང་ལྟུང་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཐོབ་པར་དེས་པའི་ཕྱིར། ལན་
 འདེབས་ལྟུང་འདི་ཐལ་རང་སོ་སོར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སོགས་འོག་ཏུ་དབྱེད་པར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་དབྱེར་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་
 མེད་དེ། རྟེན་པའི་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་རུང་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲིད་བུམ་པ་གཅིག་ལ། སྤང་ཅི་དང་། ཀ་ར་འོ་མ་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲིད་བྱེད་པ་ན་དེ་དང་དེའི་བུམ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདི་རྣམ་བཤད་དུ། བུམ་པ་གཅིག་རིམ་གྱི་དེ་དང་དེའི་སྒྲིད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་བཤད་

ལཱ་ རྟོགས་དགའི་སྒྲིང་བར། བྱམ་པ་ཐ་དད་པ་ལ་བགད་ཀྱང་ཉེར་ལེན་གཅིག་
 ལས་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། བརྒྱད་ཀྱི་དབང་གིས་སྟོང་མི་འབྲ་བ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ན་གཉིས་ཀ་དཔེ་ལ་འགྲིག་གོ། རྩོད་ལན་འདི་དག་གི་དོན་རྒྱུ་ཟད་དཔྱད་ན།
 ཚོས་ཀྱིས་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། རིགས་ཅི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་
 པའི་རིགས་ཐ་དད་མི་རུང་བའི་རྩོད་པ་དངོས་སུ་བཀོད་ནས་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མི་
 རུང་བའི་རྩོད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་ལ། རྟོན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་དེ་ཡི་དབྱེ་
 བ་ཡོངས་སུ་བརྟེན། རེས་པའི་རྟོན་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ལན་འདེབས་སྒྲུབ་དངོས་
 སུ་བརྟེན་ནས་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་འདེབས་སྒྲུབ་ཀྱི་གསལ་ལ་བརྟེན་ལ། དཔེར་
 ན། རྒྱུད་ཐ་མ་ལས། ཤེར་མདོ་དང་སྟོང་པོ་མདོ་གཉིས་འགལ་བའི་རྩོད་པ་དངོས་
 སུ་བཀོད་ནས་དགོས་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་ལ། དགོས་པ་ཡོད་པའི་ལན་
 དངོས་སུ་གསུངས་ནས་མི་འགལ་བའི་རྩོད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། རྟེན་གྲང་ཐང་བརྟེན་པའི་སྟོན་མེད་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རྩོད་པ་
 དང་པོ་རྩོད་པའི་དངོས་ཟིན་ལ་ཐོན་ནས་ལན་དང་པོ་དོན་གྱིས་འཕངས་ལ། ལན་གཉིས་
 པ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཉེ། དཔེར་ན་རྒྱུད་ཐ་མ་ལས། སྟོན་དང་མི་ལམ་སྟུ་
 བཞིན་དེ་དང་དེར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀྱན་སྟོང་བ་ཞེས། གསུངས་ནས་
 ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། སངས་རྒྱུས་སྟོང་པོ་ཡོད་ཅེས་རི་རྟེ་
 གསུངས། ཞེས་པ་འདིས་འགལ་བའི་རྩོད་པ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་དགོས་མེད་ཀྱི་
 རྩོད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་དང་། ལན་གྱི་ཆོ་སེམས་ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་། ཡང་དག་མི་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྦྱར། བདག་ཅག་ལྟག་
 པའི་སྟོན་ལྟ་ཡང་དག་ལ། ཡོད་ལ་དེ་དག་དེ་སྤངས་དོན་དུ་གསུངས། ཞེས་པ་
 འདིས་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ལན་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་མི་འགལ་བའི་ལན་དོན་གྱིས་
 འཕངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱུའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩོད་པ་གཅིག་དང་། རྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་

ཡང་གསུངས་པས། གསེར་ཕྱེང་ནམ་བཤད་སྟགས་སུ་རིགས་སོ་སོར་མི་འཐད་
 པ་དང་། དེའི་དབང་གི་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས།
 རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རིགས་སོ་སོར་མི་འཐད་པ་དང་། རྟན་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རིགས་
 སོ་སོར་མི་འཐད་པ་ཆོག་ཟིན་ལ་མ་གསུངས་ཡང་། རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩྱ་
 པ་གཅིག་དང་། རྟན་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྩྱ་པ་གཅིག་མ་བཤོད་ན། ཙ་བར་འཛིག་
 རྟན་ན་གྲགས་པས་ལན་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། བརྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ལན་
 དོན་གྱིས་འཕངས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། རྩྱ་པ་འདི་རྩྱ་མཁན་དངོས་སུ་བྱང་རམ་
 ཞེ་ན། གསེར་ཕྱེང་གི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་དངོས་སུ་བྱང་ཟེར་དགོས་སོ། །རིགས་
 ཆོས་ཉིད་དབྱེ་མ་བས་འདོད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཞེས་དང་། སྟོགས་སྤེའི་ཁྲུངས་སུ་
 རྩྱ་ནས་ཞེས་སྟགས་བྱང་བས། རྩྱ་མཁན་དངོས་སུ་བྱང་ཞེས་ཟེར་དགོས་ཏེ།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཁྲུང་སྟེ། ཡང་དག་མཐའི་
 རྩྱ་མོང་སྐབས་སུ་རྩྱ་མོང་དུ་ཁོ་ན་རེ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་སྟགས་
 བྱང་བས་རྩྱ་མོང་གི་སྟོགས་སྤེའི་དངོས་སུ་བྱང་ཟེར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་འདོད་མཁན་བྱང་
 བཅིན་གྱི་དོགས་པ་ཁོང་སྟོང་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཅིང་། རྩྱ་མོང་དང་བརྟན་ན་དངོས་
 སུ་བྱང་བར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་འདུས་བྱས་སུ་
 འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པས་རྩྱ་པ་དེ་མ་བཤོད་པ་ཅི་ཡིན། སེམས་ཅམ་པས་རིགས་
 འདུས་བྱས་སུ་འདོད་པ་ལ། ཉི་མོང་དུ། ཇི་སྐད་དུ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བརྟོད་པའི་དོན་བརྟོད་དགོས་སོ། །རྒྱའི་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟན་གྱི་ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་ཡིན་པ་དེས་དོན་གྱི་ཁྲུང་པར་ཅི་ཡོད།
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་རིགས་འདུས་བྱས་
 སུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྟན་ནས་རིགས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཉེས་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་
 པའི་ཕྱིར། རྩྱ་པ་འདི་ཡང་། དགག་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་གིང་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་

ན་གཞི་དེ་བྱེད་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་ལོ། །དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསྐྱེད་པའི་དོན་
 ཡང་དབྱུ་མ་བས་རིགས་ཆོས་ཉིད་འདོད་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་ཕྱེང་ལས། ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱད་བྱུ་མ་བས་འདོད་པ་ལ། རིགས་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་ན། རྟོགས་སྤྱི་ཁྱེད་ཁྱེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར།
 དམིགས་པའི་སྟོན་རིགས་སྤྱད་ལྟར་ཚུལ་དང་། རྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་རིགས་
 སྤྱད་ལྟར་ཚུལ་ཀྱི་ཁྱེད་པར་ནི། དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་ལ་བྱེད་དེ། དེ་
 དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པས་རྒྱ་ཞེས་བདགས་ལ་རྟོན་ཆོས་ཞེས་པ་དམིགས་བྱེད་
 ལ་བཤད་ཅིང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟོང་གཞི་དང་དམིགས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་
 རོ། །གཉིས་ཆོས་གང་གིས་དབང་དུ་བྱས་ནའང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱེད་
 པར་མེད་པས་འཕགས་པ་གསུམ་གས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱེད་པ་
 ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཉི་མུང་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཁྱེད་སྟེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སྟོན་མངོན་པའི་ཕྱིར།
 རྟོན་བཤད་ལས། དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 ནི། ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་སེང་གཉིས་
 ཀས་སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོན་
 བཞག་མཛད་འདུག་པས། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྟོང་
 ཕྱིར་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་སྟེ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲ་ལ། རྟོན་འཕྲོར་སྟོང་པས་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་
 ལྷན་ལྟར་འདི་དག་གི་དོན་བཀྲ་ལ་ལམ་མ་བཀྲ་ལ། མ་བཀྲ་ལ་ན། གཟུང་དོན་
 རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྟོན་འཕྲོར་སྟོང་པས་དབྱུ་མ་
 རབ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་སུ་མ་བཀྲ་ལ་ཟེར་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། གསེར་ཕྱེང་

ལས་ཀྱི་དབུ་མ་བས་སློབ་དཔོན་ལའང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
 དང་ཀྱི་ཞི་འཆོ་དཔོན་སློབ་དང་། འཕགས་སེང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཡར་
 ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་ས་
 འདི་ལ་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གིན་ཏུ་མང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་ཀྱི་ འཕགས་སེང་རང་ལུགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་
 རྟོགས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས། དེ་ལྟར་
 རྒྱལ་གཉིས་བཤད་ཀྱང་ཉན་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་རེ་
 ཞིག་གཏུལ་བུའི་སློང་ལ་སྟོས་པའི་རྣམ་བཞག་དང་། རྟོགས་པར་བཤད་པ་འཐད་
 པའི་རྒྱལ་ས་སུ་བཤད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་
 དང་ཀྱི་ མེད་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་
 རང་རིགས་ངེས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ལེགས་ལྡན་སྟོགས་
 ཀྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་ཉིད་སྟོན་སྤངས་པ་དང་། ཡོན་
 ཏན་འཕེལ་བའི་རྟོན་དུ་ཡོད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། རང་
 རྒྱལ་གྱི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་བདེན་མེད་
 སྟོམ་པས་རང་རང་གི་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་པའི་སྟོན་མེད་ཀྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ་གཅིག་
 དང་ཀྱི་ དེ་གསུམ་གྱི་རྟོན་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་
 ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་རྟོན་དང་བརྟན་པ་དམིགས་བྱ་དང་
 དམིགས་བྱེད་ལ་མི་བྱེད་དོ། །

རྒྱལ་རྣམས་བཏང་སྟོམས་བགྱིས་པའི་འགྲོ་བ་ལ། །

ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་རྒྱལ་སྤྱུས་གངས་རིའི་མགོ་ན། །

བརྟན་འགྲོའི་སྟོག་གིང་ཉིད་དུ་རྟག་བཞུགས་གིང་། །

བྱང་ཆུབ་བར་དུ་འབྲལ་མེད་རྗེས་བཟུང་ཤིག །

༡༡། །མཁ་ས་བཙུན་སྒྲིལ་བ་རྩེད་པོའི་ཟེལ་དང་ར་འབུམ། །
 དབྱངས་ཅན་འཕང་འགྲོར་དུས་གཅིག་ཕྱོད་པོའི་གཏམ། །
 སྒྲིལ་དགའི་གསང་གསུ་མ་རྒྱད་པ་སེལ་བའི་སྒྲུང། །
 རི་སྒྲིལ་གྲགས་པ་དེ་སྒྲིལ་བདག་སྒྲོངས་ཤིག །
 བཀྲ་ཤིས་གཡང་རབ་འཛོམས་པའི་གནས་མཆོག་དུ། །
 རྒྱ་པོད་གཞུང་ལུགས་ཡུལ་འདྲུམ་པའི་ཁ། །
 བཀྲ་ཤིས་སྒྲོ་མང་རྒྱ་ཟེར་ཟེགས་མ་ཡིས། །
 བུ་སྒྲོང་ཆོལ་གྱིས་འབྲེད་ལ་སུ་མི་གས། །
 ལྷུང་དུ་འགྱུ་བ་སྒྲོག་གི་ཞགས་པ་ཡང་། །
 ཤིན་དུ་དལ་བའི་འགྲོས་ལ་སྒྲོར་བྲེད་པ། །
 ལྷུང་བའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་པད་ཆལ་དུ། །
 འཆད་པའི་སྤང་བ་སྒྲོལ་ཅིག་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །

དེ་ལ་འདིར་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱོད་པོའི་དཀའ་གནས་ལས་
 བཅུ་མས་ཏེ་ཕྱོན་བསྒྲུམས་དེ་བའི་ཆོན་པ་སོགས་མ་ཡོད་པའི་ནང་རང་མོས་གཙོར་
 བཟུང་གིས་དང་པོ་དང་དགུ་བ་གཉིས་ལ་ལན་འདེབས་ཁྲལ་ཞིག་བྲེད་ན།

རྩིས་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད།

འབུམ་སྤངས་སྒྲོ་མང་རྒྱ་འབུམ་སྒྲོ་བུམ།

༥ མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་འབྱུང་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ། ལྷུང་པོའི་
 དོན་ཞེས་བནས་ཅུ་བདེད་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་འདེན་ཚུལ་དང་
 ཅུ་བདེད་འགལ་ཞེས་པའི་ཅུ་བ་ལ་གང་འཛོག་ལན། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཏེན་
 བྱ་སྒྲིལ་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་གྱི་འཁོར་རོ། །ལས་

ནི་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་པའོ། །རྟགས་ནི་བདུད་ལས་དང་ཕྱིར་མི་ཐོག་གི་རྟགས་
 སོ་། །རྟུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་བའོ། །པན་ཡོན་ནི་སྤྱོད་
 གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་ན་གྱིས་བཀའ་ནས་ཕྱིན་པ་བས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་བ་སོགས་བསོད་
 རམས་ཆེ་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ཆར་
 གྱིས་བརྒྱད་སྟོང་བའི་དོན་ཆོན་སོགས་སུ་ཕྱེ་སྤྱོད་གི་གཞུང་ཆོག་དེ་ལ་འབྲུ་མནན་
 པའང་གཞན་རྣམས་པལ་ཆེར་འདྲ་བ་ལ། དེ་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་
 པ་ནི་ལེ་འུ་ཉེར་བཞི་བ་བདུད་ལས་ཀྱི་ཐད་དེ། མན་ངག་ཆེས་འབྲང་དུ། ལྷུང་བ་
 ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ་བདུད་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། ལྷུང་པར་སྟོང་ཉིད་
 བརྒྱད་གེ་གྲངས་འདེན་སྐབས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་གེ་སྟེ། ནང་
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཕྱེ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདུས་
 བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་
 དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བགྲངས་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་
 དོན་བསྐྱུས་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱད་གེ་བརྒྱད་སྟོང་བར་།
 རིམ་པ་ཇི་བཞིན་བཞེད་པ་ནི། །གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཤེས་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། བརྒྱད་སྟོང་བ་སོགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་
 པོ་མེད་པའི་དངོས་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་བགྲང་དགོས་སྟེ་ལ། དང་བོ་དངོས་པོ་མེད་
 པ་སྟོང་བ་ཉིད་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་བགྲངས་པ་ནི་རང་གང་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཙམ་བ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་དང་འགལ་ལོ། །འདི་འབྲུག་ཉེར་ཙམ་ཡིན་ལ།

མཐའ་དཔུང་པ་ལ། མཁས་པའི་དབང་གོ་ཁ་ཅིག་འདིས་སྤོང་ཉིད་བརྩུག་བཤད་
 བ་དབུས་མཐར་བཞེན་པས་གསེར་ཐེང་ལས་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡང་རྩ་བའི་
 ཁུངས་དབུས་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་བསྟུས་མིན་ཏེ། གོང་དུ་སྟེ་
 མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པ་དོན་བསྟུས་ཡིན་པ་གོང་དུ་དེའི་ལུགས་བཤད་པས་ཤེས་
 ལ། དེ་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཞན་དག་རྩ་བ་དང་
 འགལ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་དབུས་མཐའ་དང་། སྟེ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པའི་སྟེ་
 མ་འབྲེལ་བ་དགོན་མཆོག་འབངས་འཛོག་པར་གསུངས། ལ་ལ། རྩ་བ་དང་འགལ་
 ཞེས་པའི་རྩ་བ་ལ་དོན་བསྟུས་རང་ཉིད་མི་འཛོག་པར་དབུས་མཐའ་འཛོག་པ་ནི་རྩ་
 ཤེའི་རབ་བྱེད་བཞི་བར། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་སྦྱོན་ན་མས་ནི། །ང་ལ་སྦྱོན་དུ་སྦྱར་
 བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་བཞེད་པར་གྱུར་བ་བཞིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་རྟ་ལ་ཞོན་བཞིན་དུ་རྟ་ཉིད་བཞེད་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་
 རའི་རྟ་བརྒྱས་སོ་ཞེས་གཞན་ལ་རྒྱན་ཁག་འགལ་བ་དང་མཚུངས་པར། མན་ངག་
 རྗེས་འབྲང་གིས་བརྒྱད་སྤོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་ལུང་ཆོག་དེ་ཞིབ་པར་འབྲེལ་བའི་སྐབས་
 ལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྩྱུང་པར་ངེས་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་འགལ་ཞེས་མན་ངག་
 རྗེས་འབྲང་གི་རྩ་བ་འཆོལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ། དེའི་རྩ་བ་དོན་བསྟུས་ཡིན་པ་བཞེད་
 ནས་དེར་དབུས་མཐའ་འཛོག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པར་གསུངས། འོན་དེ་དག་ལས་
 གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེན། རྩ་བ་བརྒྱའི་ཁྱོད་དུ་བོང་བུས་ན་མ་ཆོད་འཛོན་མི་རིགས་
 པ་ལྟར། མཁས་མང་ཁྱོད་དུ་སྦྱོན་མོངས་བདག་ལྟ་བུས་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་ཞེས་
 ཁ་ཆོན་གཅོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ན་མ་པར་བཞག་
 འཛོག་སྐབས་རང་ལུགས་ཀྱི་གཏད་སོ་ཅི་ཡང་མེད་ན་སྦྱོན་པའི་ཆོག་དང་མཚུངས་
 བས་རེ་ཞིག་གི་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་པར་འདོད་དོ། །

དང་བོའི་གསུང་བྱིན་ལྟར་ཁས་བླང་དགལ་སྟེ། དོན་བསྟུས་ཀྱིས་སྤོང་ཉིད་བརྩུ་
 ཅུག་བཤད་པ་དབུས་མཐར་བཞེན་པའི་རྩ་བ་ཆོན་གྱིས་འདི་ཉིད་ལས་རྩ་བ་དང་འགལ་

ཞེས་པའི་ཙ་བ་དབུས་མཐར་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདིའི་ཙ་བ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་བའང་
 བཞག་དགོས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་
 ནུག་བཤད་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་
 གི་དཔྱེ་བ་བརྒྱད་སྟོང་བར་ཇི་ལྟར་བཞུགས་པ་བཞིན་བསྐྱུས་གཞན་གྱིས་བསྐྱུས་
 པ་ལས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་རོན་བསྐྱུས་ལས། སྟོང་བཙེད་ཀྱི་དཔྱེ་
 བཞི། རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱད་སྟོང་བར། རིམ་པའི་བཞིན་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཤེས་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། ཞི་བ་འབྱུང་
 གནས་ཀྱིས་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་བརྒྱད་སྟོང་རོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བྱས་པའི་
 གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཅིང་། བརྒྱད་སྟོང་བའི་འགྲེལ་བར་བྱས་པ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་
 རང་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། བཙེན་ལྟན་འདས་མ་འཕགས་
 པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མན་ངག་གི་
 རྗེས་སྤྱོད་འབྲང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་ཙ་བ་འཛོལ་བ་སོགས་
 ཀྱི་ཆེ་རོན་བསྐྱུས་དང་ཤེར་མདོ་འཛོལ་བ་བཞག་ནས་དབུས་མཐའ་ལ་སྟེག་པར་བྱེད་
 པའི་ངལ་བའི་རྒྱ་མཁོན་ནམ། བརྒྱད་སྟོང་རོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་
 བཤད་པའི་ཁྲུངས་ཤེར་མདོ་དང་དབུས་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཁྲུང་པར་མེད་ཅིང་། མན་
 ངག་རྗེས་འབྲང་གིས་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་བཤད་པའི་ཙ་བ་བརྒྱད་སྟོང་བ་འཛོག་པར་
 གོང་གི་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། དབུས་མཐར་བརྟེན་པ་ཆངས་པས་ཀྱང་བསྐྱུབ་
 མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་
 ནུག་འདྲན་ཚུལ་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གི་དེ་བརྒྱ་དྲུག་འདྲན་ཚུལ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་སྟོང་བཙེད་ཀྱི་བར་འདྲན་འདྲེན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་འདྲན་
 ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སྤྱི་མ་ནི་དྲངས་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དབུས་མཐའ་ལས།
 སྟོང་བཙེད་ནི་མདོར་བསྐྱུར། མཚན་ཉིད་དང་ནི་རྣམ་གྲངས་དང་། དེ་ཡི་དོན་
 དང་དཔྱེ་བ་དང་། སྐྱུབ་པ་དག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་

དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། (ཁེ་བ། ༥) གཞན་ཡང་རབ་རྩ་དབྱེ་བ་ནི་
 ལྷོང་བ་ཉིད་ནས་པ་བརྩུག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་ལྷོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ལྷོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལྷོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྷོང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ན་ཞེས་བྱ་བར་རིག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེན་ཚུལ་མི་མཐུན་
 པ་སྟེ་ལའང་བསྟོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པའི་ལྷ་
 མ་དོན་བསྡུས་ལ་བཤད་པའང་འཐད་དཀའ་སྟེ། ལྷ་དང་བའི་དོན་བདུད་ལས་སྟེ་བཤད་
 པ་དོན་བསྡུས་དང་མི་མཐུན་པ་བསྡུབ་བྱ་ལས་སྡུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་ལ། འབྲུ་མནན་
 པ་གཞན་ན་མས་འདྲ་བ་ལ་ཞེས་པའི་འདྲ་ས་དང་། མི་མཐུན་སའི་གཞི་གཅིག་མ་
 ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཇི་ཅི་མ་པ་ལ་མི་མཁས་པར་ཐལ་ཞིང་། འདྲ་ས་
 དང་མི་མཐུན་སའི་གཞི་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་དོན་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་
 ཚིག་ལས་འོས་མེད་པས། དེ་ལྟ་ན་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གིས་འབྲུ་མནན་ཚུལ་ལྷ་
 མས་འབྲུ་མནན་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པར་བསྟོན་དུ་མེད་ཅིང་། ལྷ་མ་ལ་
 དོན་བསྡུས་རང་ཉིད་བཞག་ན་དོན་བསྡུས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ལ་འབྲུ་མནན་པར་
 འགྱུར་བས་བྱ་བྱེད་གཅིག་རྩ་ཐལ་ལོ། །འདི་དག་གིས་ལུགས་དང་པོ་ལ་ཆེ་ལོང་
 ཅམ་ཞིག་དཔུང་བྱིན་དོ། །

ལུགས་གཉིས་པས་ཀྱང་འདིའི་ཅ་བ་དབུས་མཐར་བཤད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་གོང་
 དང་བསྟེ་ལ། ལྷ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པའི་ལྷ་མ་དགོན་མཚོག་འབངས་ཀྱི་
 འགྲེལ་བ་འཛོག་པ་དེ་ལྟར་ན། ཉ་ཁྲི་ཀ་རྩ་གོང་གི་འགྲེལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤོད་ནས་
 དེ་ཉིད་དགོན་མཚོག་འབངས་ཀྱི་དགོངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
 དགོན་མཚོག་འབངས་ཀྱི་བཤད་པ་བཤོད་ནས་དེ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལ་གནོད་བྱེད་
 དུ་བཤོད་པར་བསམས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྒྲིབ་དཔོན་དགོན་མཚོག་འབངས་ཀྱིས་ནི་
 རྩུགས་རྒྱང་ལས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཀྱི་བཤད་པ་དངོས་

ལྷ་གསལ་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོན་པ་
 ལ་ཕྱོགས་སྒྲུང་རང་གིས་བརྒྱལ་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མཛད་པར་དཔག་ན་དགོན་མཆོག་
 འབངས་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཕྱགས་ཅིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཞལ་སྒྲོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་རེས་
 ལ། དེ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལས་ཁྲུངས་སུ་ཆེ་བས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་དང་མི་
 མཐུན་ཞེས་གཞོད་ཕྱིད་བཏང་བར་བསམས་མོད། འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོ་མ་དང་མི་
 མཐུན་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལ་གཞོད་ཕྱིད་ཏུ་བཀོད་པར་འདོད་དེ། དེ་
 ལྷ་མིན་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་སྒྲུ་ཆོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་སྒྲུས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལ་གཞོད་ཕྱིད་ཏུ་
 འགྲོ་དཀའ་ལྟེ། འབྲེལ་བ་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་དོན་བརྒྱལ་སེམས་ཅམ་ལྷགས་
 ལྷ་བཀྲལ་ལ། ཞི་བ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་དབུ་མའི་ལྷགས་
 ལྷ་བཀྲལ་བར་འདི་ཉིད་ལས། (༡༥ དབ) མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ནི་ཉི་མའི་
 གཞུང་འབྲེལ་དུ། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་ཤེས་ཕྱིད་ཏུ་བྲངས་ནས་འཆད་པས་དེའི་ལྷགས་
 དང་འགལ་བར་མི་རྣམས་ལ། རྣམ་རིག་ཅམ་ལ་མ་ཞེན་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་
 འཛིན་མི་རྣམས་པས། སངས་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བབྱང་བ་བཞིན་དུ་འཕགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་བྲང་དོན་ནི་ཞེས་པ་ལ་སྤྲུགས་
 བཤད་ནས། ཞེས་དང་། ཡང་འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་ཞི་བ་འབྲུང་གནས་རང་
 ཉིད་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་ལ་ཆད་མར་བཤད་པ་དང་། འདུག་འབྲེལ་གྱི་ལུང་
 དེ་ཤེས་ཕྱིད་ཏུ་འདྲན་པ་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་གཞན་གྱིས་འབྲུག་ཉེར་ཚུལ་ཐར་ཆགས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་
 གཉིས་པན་ཚུན་མཐུན་མི་མཐུན་གསུངས་པས་གཞན་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་ཕྱིད་དང་།
 རང་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོབ་ཕྱིད་ཏུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བདུན་
 ལས་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ལྷ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱག་མཆོན་འགོད་སྐབས་ཕྱག་དང་པོས་སྒྲུང་ཐུགས་
 འཛིན་པར་གསུངས་པ། ས་བཟང་ལོ་རྒྱུ་བཀའ་དབང་གིས་ཕྱག་དང་པོས་སྒྲུང་ཐུགས་

འཛིན་པ་འགོག་བྱེད་དུ། (༡༥༩ རེབ་) རྩ་སྐྱོལ་ཁང་གསུམ་མལ་ལོ་ཙ་བ་སྟེ་ཤོད་
 ཡུལ་དུ་མཐོང་བ་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་དང་ལྷན་པ་པཱི་ཏ་མཁས་པ་ལ་ལེགས་པར་
 གཏུགས་པའི་བཀའ་སློལ་བཞི་ཆར་གྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་བཞིའི་དང་བོར་གྱི་གྲག་བཀོད་
 པས་སོ། ། ཞེས་བཀོད་པར་མངོན་མོད། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བཞུལ་ལན་དུ། པཱི་ཏ་མཁས་
 པ་ཞེས་པས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རྩ་ལ་སོགས་པས་མཉན་པའི་པཱི་ཏ་རྣམས། པཱི་ཏ་མཁས་
 པ་དེ་དག་ལས་མཁས་པར་ནི་འཛིན་མི་རྒྱས་སོ། །

ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་དང་བོ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་བྱ་གར་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གིས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སྐབ་བྱེད་དུ་མི་སྐྱེ་བས་མི་གཞོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ལྷ་སྐྱམ་ལ་ཕུག་མཆན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་འགོད་པའི་འགོ་རྒྱང་ཐུགས་ནས་ཚོམ་
 པར་བཤད་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་དང་། གཞན་གྱིས་འགོ་གྱི་གྲག་ནས་ཚོམ་
 པར་བཤད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་མིན་པར་དངོས་སུ་ཞལ་བཞེས་གནང་བར་
 མ་ཟད། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་གསུངས་ཏེ། བཞུལ་ལན་དུ། (༡༥༩
 རེབ་) རྩ་གཉིས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་མི་འགལ་བཞི་དགོས་པས་
 དེའི་བཤད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྐྱམ་ན་འགལ་བ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་ཁོ་ན་བཟུང་ནས་གཞན་འགོག་མི་ཉན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་འབྲ་བར་སྐྱམ་སྟེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟང་བའི་དོན་ཤེར་
 ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བར་གསུངས་ལ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། བདུད་
 ལས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། འགྲེལ་བ་དཀོན་མཆོག་འབངས་སུ། (ཨ་བ། ༡༧) ཉེས་
 དམིགས་ནི་དོན་མེད་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་
 ཀྱིས་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོ་ལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་དུག་
 དང་བཅས་པའོ། ། ཞེས་པ་འདི་དག་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་། བདག་
 ལ་ནི་དེ་དག་འགལ་བར་མཐོང་བའི་སྒོ་གྲོས་ད་ཕན་མ་སྟེའོ། །

གལ་ཏེ་གནོད་ཕྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནའང་ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་ལས་ལ་ཕྱེད་པ་
 ཉི་ལྔ་མ་དང་མི་མཐུན་ཁིང་ཞེས་པ་དང་། ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་གཉིས་གཞུང་
 ཚན་གཉིས་སུ་མི་ཕྱེད་དེ། ཕ་སྟོའི་ཀུན་བཟང་དགོངས་ཀྱན་དུ། འོན་ཡིགའི་ཕྱེད་
 པ་དེར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། ཅིང་ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེར་མ་ཟད་ཕྱི་རོལ་རིག་ཕྱེད་སྟོ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལོ། ཞེས་ཅིང་གི་ཆོག་ཕྱད་སྟུང་ཆོག་དུ་སྟུར་
 བ་བཞིན། འདིར་ཡང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གིས་བཤད་ཆད་འཐད་ཡན་དུ་མི་
 རུང་བ་ལྔ་མ་དང་མི་མཐུན་པས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁིང་ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེར་མ་ཟད་
 རྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་འདྲེན་ཚུལ་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ། ཞེས་
 གཞུང་ཚན་གཅིག་དུ་བྱས་ན་ལེགས་སམ་སྟུམ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་
 ཐད་དུ། (༡༡ དེབ) ཁ་ཅིག་དང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ། གནོད་པ་མ་མཐོང་བ་
 དང་༥ སྟུབ་ཕྱེད་བཟུང་བའི་གཞུང་ཚན་པ་གཉིས་ཕྱེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གཞུང་
 དེ་གཉིས་སོ་སོར་གཅོད་པ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགྲེག་གོ། དེས་
 ར་ཁོ་བོའི་མོངས་སྟོར་འཆར་ཆོད་ནི། ལྔ་མ་དང་མི་མཐུན་ཁིང་ཞེས་པའི་ལྔ་མ་རྗེའི་
 རང་ལུགས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཁིང་། དེ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལ་གནོད་ཕྱེད་
 དང་རང་ལུགས་ཀྱི་སྟུབ་ཕྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་མིན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདི་ཉིད་ལས། རྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟོང་
 དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོང་བ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོང་བ་ཉིད་བགྲང་
 རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་བོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་རྟོང་བ་ཉིད་བགྲངས་པ་ནི་ཅ་བ་དང་
 འགལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྔ་གཞུག་གི་མཁས་པ་ལ་མེ་མོ་ཆེས་
 འདོའི་ཅ་བ་ལ་རྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་འདྲེན་ཚུལ་ཆོག་ཟིན་ལ་གསལ་བར་ཐོན་པའི་གཞུང་
 ཞིག་དགོས་པར་བསམས་པར་སྟངས་མོད། རྗེ་བཟུན་པའི་སྟོན་མའི་དྲང་ངེས་དཀའ་
 འགྲེལ་ལས། བརྒྱད་རྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་རྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་རྟུར་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དུག་བཤད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་

སྤྱི་ལོ་ལྷན་གྲགས་ཤིང་གྲགས་པ་ལྷན་པས་ལེན་པའང་འདྲ་ལ། དེ་ལྷན་ལང་དབུས་
མཐའ་དུ།

ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྤྱི་བཞིད། །

དེ་ཡང་གང་གི་ཇི་ལྷན་མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྤྱི་བཞིད། །

དགོ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དག་ཏུ་སེམས་ཅན་པམ་བྱའི་ཕྱིར། །

ལམ་རིམ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགོ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

རིགས་ཀྱང་ནམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །

སངས་རྒྱལ་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །

གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྤྱི་བཞིད། །

དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡིད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྤྱི་བཞིད་གཞན། །

འདྲིའི་འབྲུག་ཉེར་ནི་སྐབས་སུ་མཁོ་ངའི་གཞུང་དོན་ལ་སྐྱབ་དོགས་པས་འོག་ཏུ་འགོད་པར་

ཟུར་ ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བཞིད་བརྒྱ་དྲུག་གསལ་བར་བསྟན་པ། དོན་བསྟུས་

ཀྱིས་ཟུར་ཟུར་གྱི་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱི་བཞིད་ནི་དེ་ཡིས་བཟོད། །གཟུགས་

ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །སྤྱི་བཞིད་ནི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བཟའ་

བར་བྱ་བཞི་ཡི་ནི། །སྤྱི་མཆོད་རྣམས་ཀྱང་འདིར་བཀག་གོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

སྤྱི་བཞིད་བརྒྱ་དྲུག་གསལ་བར་བསྟན་པར་མི་འདོད་པ་ནི་ཆེ་ལ་མཚན་ཞིག་གོ། །དེར་

མ་ཟད་གོང་དེ་མ་ཐག (པ་བ། ༡༧༡) དེ་ལྷན་ཇི་སྤྱི་བཞིད་དོན་གྱིས། །བརྒྱད་

སྤྱི་བཞིད་དོན་མ་ཆང་མེད། །ཅེས་བརྒྱད་སྤྱི་བཞིད་དོན་ཡོངས་ཇི་གསལ་བསྟན་

པར་གསུངས་ཤིང་། །བྱད་པར་སྤྱི་བཞིད་བརྒྱ་དྲུག་གི་དཔྱེ་བ་བརྒྱད་སྤྱི་བཞིད་པ་ནས་

བསྟན་པ་ལྷན་པ་སྤྱི་བཞིད་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་

པས་ཟུར་ བསྟན་བཅོས་གཞན་ཤེས་མཁོ་དང་དབུས་མཐའ་ལ་བྱེད་པར་དོགས་སོ། །ཇི་

སྤྱི་བཞིད་དོན་བསྟུས་ལས།

སྤྱི་བཞིད་ཀྱི་དཔྱེ་བ་ནི། །རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱད་སྤྱི་བཞིད་པར། །

འཇིག་པ་ཐི་བཞིན་བཞིན་པ་ནི། །གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཤེས་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ཚུལ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བཞིན་གྱི་སྟེང་དུ་
དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བཞིན་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བཞིན་བགང་
རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་དང་བོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བཞིན་བགངས་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། འདིའི་ཆོག་གི་རྣམས་པས་དོན་བསྟུས་རང་ལས་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་གི་སྟེས་
བསྟན་པ་མེད་ཀྱང་དེའི་ལྷགས་གཞིར་བྱས་ནས་འདྲན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་
གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བཞིན་གྱི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བཞིན་དང་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བཞིན་བགང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་དང་བོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་
བཞིན་བགངས་པ་ནི་ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་
སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་སྟེས་ཟིན་ལ་བགངས་ཟིན་པའི་གཞུང་ཞིག་དགོས་ན་བགང་རྒྱུ་
ཡིན་པ་ལ་ཞེས་མ་འོངས་པའི་ཆོག་སྟུར་མི་དགོས་པར། བགངས་པ་ལ་ཞེས་འདས་
ཆོག་སྟུར་ན་འཕྱས་སོ། །དེས་ན་མཆན་འགྲེལ་ལུང་རིགས་ཤོར་བུའི་དོ་གཤམ་ལས།
དོན་གྱི་གནད་པོ་ཆོག་གི་མཁར་བ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པའང་ཆོག་སྟུང་ཕྱི་འགྲེལ་དང་། རྣམ་
དབྱེས་གསུམ་རྟགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྟེང་ནས་དོན་འཆོལ་
བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཆོག་སྟོང་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་མིན་ཏེ། མཁར་བ་ཡོད་ཀྱང་
འཛིན་མ་ཤེས་ན་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རང་ཅག་གསར་ཞུགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་དུ་བཀྱར་བར་འོས་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་ཁྲད་ཞིག་གོ །

དབྱས་མཐའ་ལས། ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ལྟ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲུ་སྟོན་
ནི། ཟ་བ་སྟེ་འོངས་སྟོང་བྱེད་ནང་གི་ཆོས་ལ་ནང་སྟོང་བཞིན་སྟུར་བར་བྱ་སྟེ། (ཁ་
བཟ ཡ) དབྱིག་གཉེན་གྱི་དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་ཟ་བ་སྟོང་བ་
ཉིད་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆོད་རྣམས་ལས་བརྒྱལ་སོ། །ཞེས་སོ། །འོངས་སྟེད་བྱ་བཟའ་
བུའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕྱི་སྟོང་བཞིན་སྟུར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བཟའ་བ་སྟོང་
བཞིན་ནི་ཕྱི་རོལ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ལུས་ནི་སྟོང་པའི་རྟེན་ནམ་གནས་

གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་བཉིད་སྦྲུང་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས།
 དེའི་ལུས་ནི་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཁོག་པའོ། དེའི་
 སྟོང་བཉིད་ནི་ཕྱི་ནང་སྟོང་བཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྟན་དེའི་ཁིང་ངམ་
 གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྦྲུང་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་བཉིད་དེ། འགྲེལ་བཤད་
 ལས། གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྟེ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་སྟོང་བ་
 ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་བཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གང་གིས་ཏེ་ནང་གི་
 རྒྱུ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་སྟོང་བར་མཐོང་ན། རྟན་དམ་དཔྱད་པའི་རིག་
 ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་བར་མཐོང་ལ། དེ་ལ་ཞེན་པ་བཀག་པའི་སྟོང་བཉིད་ནི། སྟོང་བ་
 ཉིད་སྟོང་བཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ནང་གི་རྒྱུ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་
 དེ་ཡང་གང་གིས་སྟོང་བར་མཐོང་ཞེ་ན། སྟོང་བཉིད་ཤེས་པས་རྟེ། དེའི་སྟོང་བ་
 ཉིད་ནི་སྟོང་བཉིད་སྟོང་བཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་
 མཐོང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཞེན་པ་བཀག་པ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྦྲུང་རྟེ།
 འགྲེལ་བཤད་ལས། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་དེའི་སྟོང་བཉིད་ནི་
 དོན་དམ་པ་སྟོང་བཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་བཉིད། །ཅེས་
 བ་མན་ཆད་ཀྱིས་དགོས་པ་བཟུན་རྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་བཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱབ་པར་བྱེད་
 ཅེ་ན། དགེ་གཉིས་ཐོབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དགེ་བ་
 གཉིས་རྟེ་རྒྱ་ལམ་བདེན་དང་འབྲས་བྱ་འཁོག་བདེན་གྱི་དགེ་བ་གཉིས་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་
 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བཉིད་སྦྲོམ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། དགེ་
 བ་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་། རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་
 ལ་ཡན་གདགས་པའི་ཕྱིར་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བཉིད་སྦྲོམ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་
 ལས། རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཡན་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གཏན་
 ཏུ་ཡན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་མི་བྱ་

བའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་
 ལས། འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་
 ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་ན་སྒྲིམ་སྟེ་འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ་། །ཞེས་
 དང་། དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེའང་གཞན་ཡལ་བར་མི་འདོར་
 ཞིང་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དོར་བ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་སྒྲིམ་སྟེ། འགྲེལ་
 བཤད་ལས། དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་
 བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་མི་འདོར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་།
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྤང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་སྒྲིམ་སྟེ། འགྲེལ་
 བཤད་ལས། རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། རིགས་ནི་
 རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་དཔེ་
 རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས།
 མཆན་དང་དཔེ་བྱ་དཔོན་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་
 རྣམས་དང་། དཔེ་བྱ་དཔོན་པོ་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པའི་བར་དཔྱེ་ཆོས་སྟོང་ཉིད་བརྩམས་པ་ལ། དཔྱེ་ཆོས་སྟོང་ཉིད་བརྩམས་པ་གི་
 གངས་ཡིན་ཀྱང་དགེ་བའི་དབང་གིས་ལོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
 བཤད་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྐར་
 བ་འདེབས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རབ་
 ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། ॥

ཚུམ་གཞི་དགུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲི་མང་ལྷ་འབྲས་སྒྲི་ཚུམ།

མ ཉི་སྤང་ནམ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བ་འགྲེལ་བ་འདི་དང་བཞིར་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་
 བ་ནས། འདིར་ཡང་བདག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་ཐུངས་ན་སྒྲིན་འཇུག་པར་འདོད་
 བས་དེ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་གང་ཡིན་དང་། བཞི་བ་
 ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལུགས་བསྟན་པའོ། ཞེས་པ་ནས་སྒྲིན་
 གང་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་འཆད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཕྱོགས་སྤྲིའི་འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ལ་སྤྱོད་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་སྒྲིན་འགོད་པ་ནི་བཞད་གད་
 དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་རིགས་པ་དུ་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་སྤྲི་དེ་བཞག་པ་དང་། རང་
 ལུགས་ལ་བྱེད་སྤང་དུ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་གསུམ་ལ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བ་ཅམ་ལ་རེ་བས་ནི་ཚོད་ལན་འདི་དག་བསྟན་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་དོན་གསལ་ཐོར་བྱས། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་ཡང་དག་མཐའི་ཚོད་ལན་གྱི་
 ཚུམ་གཞི་འདི་ལ་བྱུར་བཞི་སྤང་ཞིང་། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་ཅམ་
 ཞིག་འགྲེལ་ཁུལ་བྱེད་ན་འདི་ལྟར།

བྱུར་དང་པོའི་ལན། འཕགས་གྲོལ་གྱི་ཉི་སྤང་། བཅུན་པའི་ནམ་འགྲེལ། སྤྱོད་
 དཔྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་བཅས་བཞིར་བྱུང་ཞིང་། ཐོག་མའམ་དང་
 སྤྱི་དུ་ཞི་འཕགས་པས་བཀོད་ཅིང་། བཀོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གང་དུ་བཀོད་ན། དང་
 སྤྱི་ལྟར་དུ་དགོས་འགྲེལ་གྱི་ཐད་ཀར་བཀོད་ལ། བཀོད་པའི་ཚུལ་སྤྱི་ལྟར་བཀོད་
 པའི་ཚུལ་ནི། ཉི་སྤང་ནམ་འགྲེལ་གཉིས་སུ་ཚོད་ལན་གྱི་གཞུང་གི་མཆོམས་འབྱེད་
 ཚུལ་འགྲེལ་ཆུང་འདི་དང་མཐུན་ཞིང་། བྱེད་སྤང་དུ་ནི་བྱུར་དོགས་ལྟར་བསྟན་
 བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་མ་
 བསྟན་ན་འཇུག་པ་ཕྱིག་པ་སྟེ་མི་འཇུག་པ་དང་། དེ་ཡང་དགོས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞུང་དེ་

ཉིད་དང་འབྲེལ་ཞིང་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འདོད་བྱ་ར་གྱུར་བ་དང་། བསྟན་བཅས་དེར་
 བསྟན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་དེ་སྐྱབ་རྩལ་པ་ཞིག་པ་བསྟན་དགོས་ཞེས་སྒྱུར་བ་ཤད་
 ནས་དེ་ལ་ཕྱོགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱས་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བའམ་ཁ་ཅིག་གཞི་
 དང་། གཞན་དག་གཉིན་པོ་དང་། ལ་ལ་རྣམ་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནི་ཞེས་པ་ཕྱོགས་
 རྩུར་བྱས་ནས། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་རང་ལན་དུ་བྱེད་དོ། །འབྲེལ་
 རྩུར་དུ། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་གཞན་དག་ཅས་པའི་རྒྱལ་བའི་ལན་
 དུ་བྱེད་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་རང་ལན་དུ་བྱེད་
 པའི་རྒྱལ་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་ན་འདྲ་། འདི་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱིས་ཚིན་ལན་
 རྩུར་བ་ཤོད་པའི་རྒྱལ་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། འབྲེལ་རྒྱུད་འདིར་ཡང་ཕྱོགས་
 རྩུར་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གསུམ་ག་བསྐྱས་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་རང་ལྷགས་ལའང་སྒྲིན་
 འབྲུག་པར་འདོད་པས་དེ་མི་འགོག་པའི་བྱིས། ཞེས་པའོ། །འདི་ཡན་འབྲུག་ཉེར་
 ཅམ་མོ།

མཐའ་ཅུང་ཅམ་དཔུང་ན། བྱ་ཁྲིལ་ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས། (དཔེ་རིང་། ༡༡)
 ཚིན་ལན་འདི། འཕགས་པ་དང་འབྲེལ་ཆེན་གྱིས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་འོག་ཏུ་བསྟན་
 ལ། འདིར་མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚིན་པར་གསེར་སྒྲིང་བ་དང་། ཆོས་
 བཤེས་དང་། ཤེར་འབྱུང་སྒྲོ་བྱོས་དང་། ལོ་ཅ་བ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཡིག་འཛིག་འགའ་ཞིག་དུ། རྩུར་གྱི་འབྲེལ་བ་བཞིའི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་བ་ཤད་
 གཉིས་བསྟན་ནས། འབྲེལ་བ་དེ་དུག་ཏུ་ཚིན་ལན་འདི་བཤོད་པར་བྱ་སྟེན་གྱིས་བཤད་
 ཅས་བྲིས་སྒྲུང་ཡང་། དེ་ནི་མ་བཟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། བྱ་སྟེན་ལོ་ཅ་བས། འབྲེལ་
 རྩུང་གི་ཚིན་ལན་འདི་མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚིན་པར་གསེར་སྒྲིང་བ་ལ་སོགས་
 པས་བཞེད་པ་ཅམ་ལས། ཚིན་ལན་འདི་བསྟན་བཅས་དེ་དག་གིས་རང་རྣམ་གཞུང་
 ཆོག་ཏུ་བཤོད་པའི་བཤད་པ་མི་སྒྲུང་ཞིང་། རྩུང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཁའ་པ་གཞན་
 གྱིས་ཟེར་སྟོས་ལ་མ་སྟོས་པར་འདི་ལྟ་བུའི་ཚིན་ལན་རང་རྣམ་གཞུང་ཆོག་ཏུ་བཤོད་

པའི་རྒྱ་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་ཅི་ཡོད་གསལ་བར་གསུངས་པས། འགལ་བ་མེད་པར་
 མ་ཟད་འགྲེལ་བ་འདིའི་རྩྱུད་ལན་མཚོད་བཞི་དྲུག་གི་ས་ཁུངས་སུ་བསྟུན་པར་གྱིན་ཏུ་
 མཐུན་ཏེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་ལུང་ནི་སྤར་དངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་
 ལས་ཀྱང་། (དེབ། ༥༥) བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཚོད་བཞི་དྲུག་གཞུང་ལ་ཡར་
 སྦྱར་ལ། ཞེས་པ་ནས། སྤུ་མ་ཉིད་རིགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 རྒྱུ་ལྟེན་སྤུ་མ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྩྱུད་ལན་འདི་མཚོད་བཞི་དྲུག་
 ལས་འཕྲོས་པའི་རྩྱུད་པར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྩྱུད་ལན་བཤད་དང་
 འགལ་ལ། ཀྱན་མཐུན་སྒྲ་མའི་ཡིག་ཆ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྒྱུ་ནམ་བཤད་ལས། (དེབ། ༡༢) བཀལ་ལན་འདི་དག་མཚོད་བཞི་དྲུག་ལས་འཕྲོས་
 པར་བསམས་ནས། མཚོད་བཞི་དྲུག་རྩྱུད་ལན་དུ་སྟུང་ཅིང་། སྟེ་བོ་སྒྲིགས་དམན་
 པ་དག་ཅེས་སོགས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་རྩྱུད་ལན་ལ་འཆད་པ་ནི། རྟོན་ལེགས་པར་
 མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཀྱན་
 མཐུན་སྒྲ་མའི་ཡིག་ཆར། (དེབ། ༡༥༧)

ཡང་ཁ་ཅིག་མཚོད་བཞི་དྲུག་ལས་འཕྲོས་པར་བསམས་ནས། མཚོད་བཞི་དྲུག་
 རྩྱུད་ལན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་གཏམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། (དེབ། ༡༥༧) དེས་ན་ལོ་ཙ་བ་
 ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་མཐུན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པས་རྩྱུད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་རྩྱུད་པ་དང་།
 གཞན་གྱི་ལུང་བ་དག་མཐུན་གསུམ་སྟེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཙན་ལ་རྩྱུད་པར་དམ་བཅས་
 ལ་རྩྱུད་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མཚོད་བཞི་དྲུག་ལ་མི་རྩྱུད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་དག་སྒྲིགས་ཆེན་པོ་དག་གིས་རིགས་པས་ཞུན་
 ཐར་བཅད་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་པས། མཛས་པ་བདག་རྩྱུ་བུས་སྤུ་བར་ག་ལ་སྤྲོ་བས།
 རྟོན་ཀྱང་སྤུ་མས། བཀལ་ལན་འདི་མཚོད་བཞི་དྲུག་རྩྱུད་ལན་དུ་སྟུང་ཅིང་། སྟེ་
 བོ་སྒྲིགས་དམན་པ་དག་ཅེས་སོགས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཆེན་དུ་སྟུང་ཅེས་སྟུང་ཚུལ་

མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅེས་པའི་དོན་དང་། མཆོད་བཞེད་ལས་འཕྲོས་
པ་ཅམ་ལ་བསམས་ནས་མཆོད་བཞེད་ལ་རྩྭ་ཟེར་བ་མི་འཐད་ཅེས་པ་ཡིག་ཆའི་ལུང་
དོན་དུ་བཤད་ན་རྩྭ་པའི་ཁ་སྒྲིག་ཅོག་ཐབས་ཅམ་དུ་རུང་ལ།

ཞིབ་པར་བཤད་ན། གསེར་ཕྱེད་གི་ལུང་དོན་ནི། གསེར་ཕྱེད་རང་ལས། (དེབ།
༥༩) མཆོད་བཞེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཆུན་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ས་བསྟོད་པས་བཞེད་བྱ་
དང་མཐུན་པའི་བསྟོད་ཕྱག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་ལ་དེ་གསུམ་བཞེད་བྱར་བྱེད་
པའི་བརྟན་བཅོས་རྩྭ་པར་ཁས་གྲངས་པ་ལ། ཞེས་སྒྲགས་གསུངས་པ་ལྟར། མཆོད་
བཞེད་ཀྱིས་མཆུན་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ས་བསྟོད་པར་མཐོང་ན། དོགས་པ་འདི་སྒྲེ་སྒྲ་
བས། མཆོད་བཞེད་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་དུ་མཛད་ལ། རྣམ་བཤད་དང་རང་རེའི་ཡིག་
ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དོན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། (དེབ། ༡༥) དེས་ན་དོགས་
པའི་གཅོ་བོ་ནི་མཆུན་པ་གསུམ་ག་བཞེད་བྱར་བྱེད་ན། མདོ་དང་སྒྲིན་པས་མཛོན་
རྟོགས་ཀྱིན་བཅམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་རྩྭ་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་
སྐར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་དོགས་པའི་གཅོ་བོ་ནི་མཆུན་གསུམ་
གྱི་བཞེད་བྱ་ལ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚུལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལས། (དེབ། ༥) དེ་ལྟར་
ཕྱག་འཆལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི། ཞེས་མཆོད་བཞེད་རྫོགས་ཟིན་པར་
བརྟན་པའི་ཚུགས་སུ་སྒྲུང་བས། དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྐར་གྱི་ཁྲུང་ས་སུ་མཛད་
པར་འཁྲམས་ཏེ། འབྲེལ་བའི་ཟིན་བྱིས་ལས། (དེབ་རིང་། ༡) དེ་ལྟར་ཕྱག་
འཆལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི། ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་ཡུམ་དེ་ལ་འཆལ་
ལོ། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཆོད་བཞེད་བཤད་ཆར་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་
འདུག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་རྩྭ་པ་མཐོན་དོས་སུ་བྱུང་
བར་ཐལ་། འདི་ཉིད་ལས། (དེབ། ༥༩) རྟན་སྒྲུང་དུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ལ་ལ་
རྣམ་པ་བཞེད་བྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཕྱོགས་སྐར་བྱས་ནས་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་
ཆད་ལན་དུ་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ། འདི་

ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་འདྲིང་མཁན་དངོས་སུ་བྱུང་བ་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཁོང་སྒྲིང་ཡིན་
 ཞེས་འདྲིང་ཁྱད་ཀྱིན་སྒྲིང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསལ་ལོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་བདག་གི་སྒྲིང་མ་འཇམ་དབང་ས་མཆན་
 ཅན་གྱིས་ (༡༠༡ དེབ།) དེ་ནི་ཁ་ཅིག་དང་། གཞན་དག་ཅེས་པའི་ཆོག་ཡོད་
 པས་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར། ཅན་སྒྲིང་དུ། (ཆ་པ། ༡) ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་
 རྒྱལ་པར་འབྱེད་པའི་དོན་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་བསྟུལ་པར་བཅོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཞན་དག་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་
 པོ་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ལ་ལ་ནི། ཤེས་བྱ་
 མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པ་མ་ལུས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཞེས་ཁ་ཅིག་དང་། གཞན་དག་དང་། ལ་ལ་ཞེས་པ་དང་། དེ་
 རེ་རེའི་མཐར་ཞེས་ཟེར་རོ། ། སོགས་སྤྱར་ཡོད་པས་ཅན་སྒྲིང་གི་ཆོག་དང་བསྟན་
 ན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །

གཞན་དུ་ན། ཡབ་སྐུས་དགོངས་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བཤད་ལས།
 (དེབ་ ༡༥) ཡུམ་གྱི་མདོ་འཇམ། བསྟན་བཅོས་ལ་ཅོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི།
 མདོ་ལས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་སྒྲིང་བཉིད་རྒྱས་པར་
 གཏན་ལ་ཐབ་པས་གཞི་ཁོ་ན་སྟོན་སྟུམ་པ་སོགས་གྱི་དོགས་པ་མེད་ལ། ཞེས་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། (དེབ་ ༡༦) ཕྱོགས་སྤྱོད་ན་གནས་པ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་
 བསྟུ་བའི་དོན་དུ་གསལ་ལོ། ། འགྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་འདྲིང་
 པ་བྱུང་ན་འདྲིར་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་སྟན་འབྱེན་འདྲི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་ཞེས་དང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་འདྲིང་པ་བྱུང་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་འདོན་ཚུལ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོད་བཅོད་ལ་ཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བརྒྱལ་པར་དམ་བཅས་པའི་གཞུང་ལ་ཅོད་པ་གང་ཞིག་སྐབས་འདྲིའི་བརྒྱལ་པར་དམ་

བཅའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། (དེབ། ༥) གང་བཟོད་བྱར་བསྐྱུས་ནས་ཀྱན་དུ་བྱེད་ཅེས་འདྲི་བའི་ཕྱིར་བཅུམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་ལ་ཚིག་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་བྱེད་པོ་གང་ཞིག་གིས་བཅུམ་པར་དམ་བཅས་ན། མཆོད་བཟོད་ཀྱིས་བཅུམ་པར་དམ་བཅས་ལ། བྱ་བ་གང་ཞིག་བཅུམ་པར་དམ་འཆའ་ན་མངོན་རྟོགས་ཀྱན་བཅུམ་པར་དམ་བཅས་ཞེས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ་བཅུད་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ནམ་བཤད་ལས། (དེབ། ༡༦) རྟོགས་པ་སྟེ་བའི་གཞི་མཆོད་བཟོད་དོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མངོན་རྟོགས་ཀྱན་བཅུམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཚིག་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་དང་གུང་འགྲིག་པར་སྒྲུང་དོ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོགས་པ་སྟེ་བའི་གཞི་མཆོད་བཟོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀྱན་མཆེན་སྒྲ་མའི་ཡིག་ཆ་ལས། (དེབ། ༡༦༠) རྟོགས་པ་སྟེ་བའི་གཞི་མཆོད་བཟོད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་རྟོགས་པ་དང་ཚིག་པ་མཆོད་བཟོད་ལ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ། དེ་ཡང་བདག་གི་སྒྲ་མའི་ཕར་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་སྒྲོང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། (དེབ། ༡༠༡) ཁ་ཅིག་གིས་རང་ལྷགས་ལ་ཚུར་འཕེན་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་ནམ་དཔུང་།

གཞུང་དཔུང་ཐབས་ཀྱི་བཀལ་ལན་ལས་བྱུར་གཉིས་པ།

དྲི་བ) བཞི་བ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལྷགས་བསྟན་པའོ། ། ཞེས་པ་ནས། སྟོན་གང་ཡང་མེད་དོ། ། ཞེས་འཆད་དེ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚུགས་སྟོང་འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན།

ལན) འདིའི་བཞི་བ་གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་བ་སྟེ། འཆད་ཚུལ་གཞན་དགག་པའི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལྷགས་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཀྱན་ཚུམ་ན་གཞི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་ཙམ་

མམ་པ་གཉེན་པོ་ལམ་ཙམ་མམ། རྣམ་པ་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཙམ་ཞིག་བཟོད་བྱར་
 ལྷོད་ཀྱི་དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་པ་སྟེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནས་མ་བཤད་པ་བཤད་ཀྱི་
 མེད་ཅིང་། བཤད་པ་སྟོན་ན་ཀྱན་དང་མངོན་པ་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཉེན་
 པོ་འབའ་ཞིག་སྟེ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྟོན་ན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའི་དངོས་པོ་བྱང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བས། ཀྱན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་
 བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་མི་རྟོགས་ལ། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བ་དེ་ཉིད་སྤང་
 བྱ་དང་བཅས་པ་སྟོན་ན། ཉོན་མོངས་སྟེད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་། རྟེན་གསུམ་
 གཙོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་གཞི་བསྟན་དགོས་པས་
 སྟོན་དང་པོ་ལས་མི་འདའོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་
 དང་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟུས་ན། སྟེས་བྱ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་མ་བཤད་པར་འགྱུར་
 ལ། གཞི་བཅས་བསྟུས་ན་གཞི་བསྟུས་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་
 ག་བསྟུས་ན་བསྟན་བཅོས་ལུས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བས་ལུས་སུ་གྱུབ་པ་མ་
 ཡིན་པའམ། སྟོན་དང་པོ་གསུམ་གར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་བཀོད་
 ནས་ཤི་ ལན་དུ་བྱ་རམ། གླ། ན་ལེ་ཤམ། << ག་སྟེ་སྟོན་ཆ་བ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ།
 རུས་པས་ཐྲག་རྩ་བ་དང་བད་རྩུང་གི་ནད་སེལ་བར་བཤད། ན་ལེ་ཤམ་ནི་སྟོན་ཆ་བ་གསུམ་
 གྱི་ཡ་གྲལ་ལོ་བ་རིས་ཏེ། རུས་པས་རྫོད་སྟེད། ཟས་འཇུ། བད་ཀན་དང་གྲང་ནད་སེལ་
 བར་བཤད། >> གསུམ་སོ་སོར་ཟོས་ན་རིམ་པ་ལྟར་བད་ཀན། མཁྲིས་པ། རྩུང་
 རྣམས་བསྟེད་ཀྱང་དེ་གསུམ་སྤར་ནས་ཟོས་ན་ནད་གང་ཡང་མི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་གཞི་
 གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་བཟོད་བྱར་བསྟུས་པས་རེ་རེ་བསྟུས་པའི་སྟོན་གང་ཡང་མེད་
 དོ། །ཞེས་བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །འདི་ཡང་གཞུང་ཆོག་གི་འབྲུ་སྟོན་ཙམ་
 མོ། །

མཐའ་བྱང་ཙམ་དཔྱད་ན། ཕྱོགས་སྔ་མ་འདི་དག་ལ་བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱང་འོང་
 ངམ་སྟམ་སྟེ། བུ་རྟེན་གྱི་ལུང་གི་སྟེ་མར། (དཔེ་རིང་། ༡༩) མངོན་རྟོགས་རྒྱན་

དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གང་རུང་ཅེ་ཅེ་བཅོད་བྱར་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་
 བཅོད་བྱར་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་འགྲེལ་བའི་
 ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི། གཞན་དག་ཅེས་པའི་སྐོལ་བའི་
 ཚུད་ལན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ་ཏེ། རྒྱུ་ལྡང་གི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་
 ལས་ཏེ། (དེབ། ༡༤) ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ལན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལྡང་གི་ཚུད་པ་ཚུད་ལན་འདིར་གཉིས་སུ་ངེས་
 ལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆུང་གི་དེར་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་
 གསུམ་ཅེ་ཅེ་བསྐྱས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལྔ་དང་། དེའི་ལན་ལ་རང་ལན་གྱིས་
 ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། (ཆ་བ། ༡) རྒྱུ་ལྡང་ལས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
 གཞི་དང་། གཞན་དག་གཉེན་པོ་དང་། ལ་ལ་རྣམ་པ་བཅོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ་ཏེ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱུ་ལྡང་ལས། དེ་གསུམ་ཆར་ཡང་བདེན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་དང་པོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཉགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་གསུམ་ཅེ་ཅེ་བསྐྱས་པར་འདོད་པའི་སྐོལ་བ་དང་།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཚུད་པའི་གཞན་དག་ཅེས་པའི་སྐོལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་འདོད་
 ཚུལ་ལེགས་པར་བཀག་ནས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐོལ་
 བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། (དེབ། ༡)
 གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་བསྐྱས་པར་མཛད་
 ནོ། །ཞེས་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་
 འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་
 མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས་དེ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་པ་ནས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཇི་དགོན་མཆོག་བརྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་མཆན་འགྲེལ་
ལས། (དབ། ༡༡) རེ་རེ་བསྟོན་ན་མི་འབད་ཅེས་པའི་ཚུད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་ཁ་བསྐངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མད་དོ། འདི་དག་
གི་ཚུལ་ལ་སྟོན་མཁས་པའི་གོ་སར་བཞུགས་པ་མང་བོ་ཞིག་འབྲུལ་འདུག་པར་སྒྲུང་
སྟོ། འདི་ཉིད་ལས། (དབ། ༡༠) འདི་གཞན་དག་ཅེས་པ་དང་ཕྱོགས་གསུམ་
རེ་རེ་བསྟུས་པར་འདོད་པའི་རྟོལ་བ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། རྩ་མས་ནི་འདོད་པ་དེ་
དག་ལ་སྟོན་བཅོམ་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་འདིའི་ཚུད་ཚུལ་ཁ་ཅིག་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ཀས་བཤད་བྱ་ལ་
སྒྱུར་ནས་བཅུད་པར་ཐལ། བོད་རྩ་མས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། བོད་རྩ་མས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རང་ལུགས་ཀྱིས་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་
པ་ལ་སྒྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། (དབ། ༡༡) ཕྱོགས་ལྔ་
དང་རང་ལུགས་གཉིས་ཀས་གཞི་གཉིན་རྒྱུ་ལ་བསྟུས་པར་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་ཁྱུང་
པར་ནི་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། དེ་སྐད་དུ་ཇི་གྲུང་ཐང་
བས་ཀྱང་། སྒྲོས་སྟོན་ཡོད་མེད་བཤད་བྱ་ལ་སྒྱུར་བ་མིན་གྱི། བཤད་ཚུལ་ལས་
དགོས་པ་ལ་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་བཀལ་ལན་ལས་ཟུར་གསུམ་པ།

དེ་ལ། འདི་ལ་སྒྲ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། སྟོན་འགོད་པ་ནི་བཞད་གད་དོ། །
ཞེས་པའི་བར་གྱི་རིགས་པ་དུ་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་ལྔ་དེ་བཞག་ལན། ཅི་ཕྱོགས་སྒྲ་མར་
སྟེ་འགྲེལ་བ་འདི་དག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མས་བཞག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་སྐངས་
ན་སྟོན་དེ་དག་འོང་ངམ་མེ་འོང་། འདོད་ཚུལ་གཉིས་པ་སྟོན་མེ་འོང་བ་ལྟར་ན། ཟུན་
ཀྱི་སྒྲུང་བར། ཕྱོགས་སྒྲའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་འབད་པ་
དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཕྱོགས་སྒྲས་བཞག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་སྐངས་ན་འབད་
པ་དོན་མེད་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ནས་དེ་མན་ཆད་རང་ལན་དུ་བྱས་པ་དང་འགལ་བ་དང་།

གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱེན་གསུམ་སོ་སོར་ཐོས་ན་ནད་སྦྱེད་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ལྔས་བཞག་
 པ་ལྟར་གསུམ་སོ་སོར་ཁས་བླངས་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དོན་མི་འགྲེལ་པ་
 དང་། བཞག་པ་གསུམ་སོ་སོར་ཁས་བླངས་ན་སྦྱོན་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་
 པ་དང་། གལ་ཏེ་འདོད་ན་འང་གསུམ་པོ་གང་རུང་པ་སྤྱད་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། ཞེས་
 པ་བཞག་ནས་ཏེ། དེ་ཟེར་རྒྱུ་ཆ་བཤད་པའི་གསུམ་ག་བསྤྱད་ན་སྦྱོན་མེད་པར་མ་ཟེད།
 གང་རུང་རེ་རེ་བསྤྱད་ན་འང་སྦྱོན་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པར་འགྲུར་པའི་ཕྱིར་མི་
 འཐད་དོ། །འདོད་ཚུལ་དང་པོ་སྦྱོན་འོང་བ་ལྟར་ན། གཞི་གཉེན་ནམ་གསུམ་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་བཞེད་བྱར་བསྤྱད་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་བཞིན་དུ་གཞི་མངོན་པ་ནས་
 བཤད་མ་བཤད་དང་། གཉེན་པོ་སྤང་བྱ་དང་བཅས་མ་བཅས། ནམ་པ་གཞི་དང་
 འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་བཅོས་འདིས་བཞེད་བྱར་བསྤྱད་པ་ལ་སྦྱོན་འགོད་
 པ་ནི་བཞད་གང་དོ། །འདི་ཡང་འབྲུ་སྟོན་ཚུལ་ལོ། །

མཐའ་ཅུང་ཙམ་དཔྱད་ན། མཆོད་བཞེད་ཀྱིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟོད་
 པའི་ལྷགས་ལ། མཐུན་པ་གསུམ་བཞེད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཙམ་པར་
 ཁས་བླངས་པས། དེ་ལ་ཚུད་ཟེར་བའང་བཞག་དགོས་ཏེ། ནམ་བཤད་ལས། (དེ་བ།
 ༡༦) མཐུན་གསུམ་བཞེད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཙམ་ཞེས་ལྷགས་ལ་དམ་
 བཅས་པ་ལ་ཚུད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་འཐད་པར་དགའ་སྟེ། དེ་ལྟར་ངེས་བཞིན་
 དུ། གང་བཞེད་བྱར་བྱེད་ཅེས་འདྲི་བ་བྱིས་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་འོ་རྟོགས་དགའི་སྤང་བར། (དཔེ་རིང་། ༡༩) ཁ་ཅིག་མཐུན་
 གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བས་དེ་བཞེད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཙམ་ཞེས་པ་བཞག་པ་
 ཡུལ་དུ་འཆད་པ་ནི། མཐུན་གསུམ་བཞེད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཙམ་ན་གང་
 བཞེད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཙམ་ཞེས་འདྲི་བ། ལྷས་སྦྱོན་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་
 ཞེས་འདྲི་བའི་སྒྲན་པོ་དག་དང་འབྲུ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འོ་ན་འདི་ཉིད་ལས། (དེ་བ། ༢༡) མཆོད་བཞེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་བརྟན་པས་བརྟན་བྱ་དང་མཁྱེན་པའི་བརྟན་ཕྱག་ཡིན་པའི་
 བྱེད་ཀྱགས་ལ་དེ་གསུམ་བརྟན་བྱར་བྱེད་པའི་བརྟན་བཅས་རྩལ་པར་ཁས་སྒྲུངས་
 པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཅེས་དང་། ཡང་འདི་ཉིད་ལས། (དེབ། ༥༥) གང་བརྟན་བྱར་
 བསྐྱུས་ནས་རྒྱ་དྲུག་ཅེས་འདྲི་བའི་བྱེད་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་ལ་རྩོད་
 རྟོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ན་མས་རང་དགར་འདོར་རུང་ངམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཚུལ་ཟབ་
 པས་ཐག་གཅོད་དཀའ་ཡང་། ཁོ་པོའི་སྒྲིང་སྒྲོར་འཆར་ཆོད་ཅམ་ཞིག་བརྟན་ན།
 མཁྱེན་གསུམ་བརྟན་བྱར་བྱེད་པའི་བརྟན་བཅས་མིག་རྩལ་ན། གང་བརྟན་བྱར་
 བྱེད་པའི་བརྟན་བཅས་རྩལ་ཞེས་འདྲི་བ་བྱིས་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པར་བདེན་ཡང་། འདི་
 ཉིད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཡུམ་མདོའི་བརྟན་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་
 དྲུག་པའི་བརྟན་བཅས་མིག་རྩལ་པར་དམ་བཅས་པ་ན། ཀྱགས་ལ་མདོའི་བརྟན་
 བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱ་ཞེས་པ་ཞིག་བརྟན་པར་ཁས་སྒྲུངས་
 པས། དེ་ལྟར་མདོན་པའི་མདོ་ལས་རྒྱ་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ལྟག་
 པོ་མེད་སྟུང་སྟེ། རྒྱུ་སྒྲིན་དང་དགོས་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་བཀོད་ཅི་ན། ཡབ་སྲས་
 གསུམ་གྱི་གསུང་གུང་འབྲིག་པར་སྟུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། (དེབ། ༥༥) མཁྱེན་
 གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ་སྒྲོས་པས་མདོས་བརྟན་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དྲུག་པའི་
 བརྟན་བཅས་མིག་རྩལ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་། དེ་ཡང་དགོས་པ་གང་གི་བྱེད་སྟུང་
 པ་ལ་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་པ་བརྟན་རྟོ། ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བར།
 རྟོགས་པ་ཐ་མ་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་གཅོད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ། མིན་དྲུ་
 མཁྱེན་ནོ། །

གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་བཀལ་ལན་ལས་ཟུར་བཞི་བ།

དྲི་བ། རང་ལྷགས་ལ། རྒྱ་སྒྲུང་དུ། ཁ་ཅིག་ན་ེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་གསུམ་ལ་
 ཁོ་ནའི་སྒྲུ་སྒྲུར་བཅམ་ལ་ེ་བས་ནི་རྩོད་ལན་འདི་དག་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཡང་མི་
 མོད་དོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་གསལ་ལོར་བྱིས། ལན། འདིའི་འདྲི་ཆོག་གིས་

བསྐྱེད་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་འཁོད་པར་མ་རྩལ་ལ། འགའ་ཞིག་ལ་འབྲུ་སྟོན་རྩེ་
 ཅམ་བྱེད་ན། འབྲེལ་བ་བཞིར་བཀོད་པའི་ཚྭ་གས་སྡེ་དག་གི་འབྲེལ་གཞི་ཡང་།
 ཤེར་མདོ་ལས། གཞི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་དང་། གཉེན་པོ་ས་དང་ཡར་ཕྱིན་ལ་
 སྟོགས་པ་དང་། རྣམ་གངས་དགེ་མི་དགེ་བཤག་པ་ཡོད་མེད། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
 བཅས་མ་བཅས་ལ་སྟོགས་པའི་འབྲེལ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། དེས་ན་
 འདྲི་རྣམ་པ་ནི་མདོན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་དགེ་མི་དགེ་ལ་སྟོགས་པའི་
 མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གཟུང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་བྱའོ། ཚྭ་གས་
 གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཚྭ་གས་སྡེ་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་གཉེན་
 རྣམ་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་འབྲུ་ཡང་ཁྱད་པར་ནི་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་ལ་ཡོད་
 དེ། འདི་ལྟར་ཚྭ་གས་སྡེའི་འདོད་པ་ནི། ཁོང་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་དོན་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་བཟོད་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་སྡེ་དང་བར་བྱ་བའི་
 བྱིར་གཉེན་པོ་ཚྭ་གས་མ་ལུས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། ལ་ལ་ནི་
 ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་
 པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ནི་མདོ་དང་དེའི་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་གཉེན་རྣམ་
 གསུམ་བསྐྱེད་པ་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་གོ་ལས་དང་རྒྱ་དང་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདྲི་ཚིང་ལན་སྟེ་བར་འདོད་པ་དག་གིས་དགོས་པ་གང་གི་བྱིར་དང་།
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཁྱད་མ་བྱེད་པར་གཞི་ཕུང་ཁམས་
 སྟེ་མཆེད་ཅམ་མཐུ། གཉེན་པོ་ལམ་ཅམ་མཐུ། རྣམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅམ་ཞེས་
 དེ་གསུམ་ལ་ཅམ་སྒྲུ་འམ་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲུར་བ་ཅམ་ལ་རེ་བས་ནི། ཇི་
 ལྟར་འབད་ཀྱང་ཚིང་ལན་འདི་དག་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་མི་ཤོད་དོ། །འབྲུ་གཉེར་

འདི་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དཔྱད་པ་ལྟ་ཆོག་སེམས་ཤིག་འོང་སྲིད་མོད། འདི་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་
གོང་འོག་དང་། བསྟན་པའི་སྒྲིན་མའི་མཆན་འགྲེལ་ལོགས་གུང་སྒྲིག་ན་འདི་ཁོ་
ནར་མེམས་སོ། །

མཐའ་རྩལ་ཙམ་དཔྱད་ན། འདི་ཉིད་ལས། རྟོགས་སྤྲོད་རང་ལུགས་གཉིས་
ཀས་ཤིང་ཞེས་པའི་རྟོགས་སྤྲོད་པོད་སྤྲོད་པ་འཇོག་སྟེ་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་རྟོགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྟུས་པར་འདོད་པའི་ཁོ་ལ་བ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ་ཤིང་ རྟོགས་སྤྲོད་རང་ལུགས་གཉིས་ཀས། ཞེས་པའི་རྟོགས་སྤྲོད་པོད་སྤྲོད་པ་
བཞག་ན་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བོད་སྤྲོད་པ་ལ། ཁྱོད་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ཀས་
གཞིགས་ཉེན་རྣམས་པ་བསྟུས་པར་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་ཁྱོད་པར་ནི་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་
པ་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུང་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་སྐབས་འདིའི་རྟོགས་སྤྲོད་པོད་སྤྲོད་པ་ལྟར་ཁས་ཁྲུངས་ན་ཁོའི་ལུགས་ལ་སྒྲིས་སྒྲིན་
ཅན་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། རང་ལུགས་ལ་འདྲ་སྒྲིན་དེ་ཉིད་འོང་ལ། བོད་སྤྲོད་པོད་
འདོད་པ་ལྟར་ཁས་ཁྲུངས་ཀྱང་སྒྲིས་པར་སྒྱུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་རྗེ།
འདི་ཉིད་ལས། (དེབ། ༡༠) ཁོ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཡུང་ལོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་
འདོད་པས་སྒྲིས་སྒྲིན་ཡོད་ལ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་གོང་དུ་ཡང་། (དེབ།
༡༤) འདིར་ཡང་བདག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་ཁྲུངས་ན་སྒྲིན་འཇུག་པར་འདོད་པས་
དེ་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་རྗེ། འདི་ཉིད་
ལས་ཤིང་ (དེབ། ༡༩) བཤད་བྱ་ལ་སྒྱུར་ན་ཁོ་ཁོ་སྒྲིས་ཀྱང་སྒྲིས་པར་སྒྱུབ་མི་རུས་
རྗེ་མངོན་པར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲིན་མའི་མཆན་ལས། (དེབ།
༡༡༠) སྒྲིན་འོང་བར་ཡང་མི་རིགས་རྗེ། མངོན་པར་བཤད་པའི་གཞི་དེ་འདིར་
བསྟན་པར་རང་གིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ནའི་སྤྱི་ཙམ་ལ་རེ་ན་དེས་
ཀྱང་མི་ཕན་རྗེ། མངོན་པར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། ཅམ་སྒྲུབ་མཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་ལ་རེ་བའི་ཕྱོགས་
 གྲ་དང་། སྒྲན་གསུམ་དཔེར་འགོད་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་
 པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཤད་ཚུལ་འདི་ཁོ་ནར་འཐད་པར་
 ཐལ་ཤིང་། བོད་སྐད་མ་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་འགྲེལ་བར་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲའི་
 བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བོད་སྐད་མས། ཕྱོགས་སྒྲས་བརྟག་
 པ་གསུམ་བྱས་པ་བཤད་བྱར་སྒྱུར་བ་གཞིར་བྱས་ནས་རྒྱུ་སྤྲོད་བྱེད་ལ། རང་ལུགས་
 གྱི་དེ་བཀག་ནས་ཕྱོགས་སྒྲས་བརྟག་པ་བྱས་པ་དེ་དགོས་པ་དང་རྟོན་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་
 བ་གཞིར་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འདི་
 ཉིད་ལས། (དེབ། ༥༥) རང་ལུགས་ནི། མདོ་དང་དེའི་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་
 གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དེ་རིམ་པ་རྩར་ལུལ་ཅན་མ་ཁྲུན་པ་གསུམ་ཤེས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དྲེ།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁཅིག་ན་རེ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དོན་ཏུ་སོགས་དང་།
 གཞན་དག་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྒྲར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོགས་དང་། ལ་ལ་
 རྟེན་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩབ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་དེ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་བརྟན་ན་རྒྱུ་སྤྲོད་ཡོད་པར་བཤད་
 ནས་ཤིང་། རྒྱུ་སྤྲོད་ལན་དངོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས།
 (དེབ། ༥༠) རྒྱན་གྱིས་ནི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་
 ཕྱིར་དུ་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་ཕྱོགས་རེ་བཅོད་བྱར་བསྐྱུས་ནས་ལུལ་ཕྱོགས་རེ་བའི་རྒྱན་
 ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་དྲེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཁོ་ནའི་སྒྲ་སྒྱུར་ནས་ཅོད་ལན་བྱེད་མི་དགོས་ལ། གལ་
 སྤེད་བོད་སྐད་མ་རྩར་བྱེད་ཆོ་ཁོ་ནའི་སྒྲས་ཀྱང་མི་ཡན་དྲེ། དཔེར་ན། ལྟ་དང་རྩ་
 མོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་རྩ་མོ་ནི་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་རྩ་མོ་སོགས་གཅོད་ཀྱང་། སྤྱིར་
 བཤད་རྩ་ཁོ་ན་ཞེས་ པའི་ཁོ་ནའི་སྒྲས་རྩ་མོ་སོགས་མི་གཅོད་དེ། ལུ་མ་སོགས་

ཀྲང་ལྟ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞི་གཉེན་ནམ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་གཞི་
 ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཁོ་ན་འཛུམ་གཉེན་པོ་དང་ནམ་པ་གཉིས་གཅོད་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་
 གཞི་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཁོ་ན་འཛུམ་གཉིས་གཉེན་ནམ་གཉིས་མི་གཅོད་དེ། གཞི་ཕྱང་
 ཁམས་སྒྲེ་མཆོང་གིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་ཀྱི་ན་
 ལས། (དེའ། ༡༧) གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་
 གྱི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་མི་གཅོད་པར་ཆོས་དེ་
 གཞི་དེ་ལ་མི་ལྡན་པ་ནམ་པར་བཅད་ནས་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ངག་དཔེར་ན་སྤྱི་
 མི་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ཏུ་བྱའོ། །གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་གྱི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད།
 ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་ནམ་པར་བཅད་ནས། གཞི་དེ་ལ་ལྡན་པར་
 སྟོན་པའི་ངག་དཔེར་ན་སྤྱི་ཁོ་ན་མཉན་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ཏུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་ཡང་ལེགས་པ་འབྱོར་རོ། །

སྤྱི་པ་ལ། འདིར་འབད་དགེ་བ་སྤྱི་ཅེས་ཐེ་པ་ཡང་། བྱིན་ཆཐས་འཕུལ་གྱིས་
 ཀྱན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་དུ། སྤྱིས་པ་མི་བཟད་སྤྱིན་བཅས་ལུས་ཅན་ནམས། རྩེས་
 འཛིན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་ཇི་བཞིན་བསྟོ། །ཆེ་རབས་ལྷ་ཉིག་སྒྲིང་བར་
 མཉོན་ཏྲོད་གྱིས། །བཤེས་གཉེན་གསེར་གྱི་སྤྱད་པས་ལེ་ཏུ་སྒྲེལ་དེ། །འོག་མིན་
 དཔལ་དུ་བསྟེན་པའི་ཐུགས་དམ་ཡང་། ཉི་ཆེ་ས་ལ་ལྟང་ཡང་ཕྱིར་མ་སྤྱར། །ཁ་
 ཏིག་ལྟ་བའི་བཀའ་པོད་དབང་པོའི་གཞུར། །སོར་རྟོག་རིག་པའི་སྤྱི་ལྡན་ཉིང་སྤྱར་
 ཉི་ཏོ་ཏོ་མ་རིག་ཐིབ་བྱ་ཏལ་མར་ཐུག་པ་ལ། ཀྱུ་ལ་བ་གཉིས་པ་ཏུ་རུར་བདག་གྱུར་
 ཅིག ཏེས་བསྟོ་སྤྱིན་དང་འབྲེལ་གསལ་ཞུ་ཞིག་ལ། བདག་ནི་མ་རྟོ་པ་དང་
 འོག་པར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་བས། གཞུང་དོན་ཟབ་མོ་རྟུང་ཐོས་སུ་བཏང་བའང་
 གོར་མ་ཆག་ན། མཐས་དབང་ནམས་གྱིས་ངག་ཐོག་དང་ཡིག་འབྲེལ་གང་རུང་
 བརྒྱད་མཆོང་འདི་ན་སྤྱི་ཏུ་སྟོན་པའི་ངག་ལྟ། འབྲས་སྤངས་སྤོ་མང་རྒྱ་འབྲས་པ་ལ་མོ་
 རྩེ་ཐུམ་ནས།

༄༅། །རྩེ་བཅུན་ཐ་མ་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་
ཉུང་ཁྱུང་པ་ལ་སྒྲོག་སྤྱུམ་གྱུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཚུམ་གཞི་བཅུ་གཅིག་པའི་དོགས་དུང་།

རྟག་ཆར་རྩ་སྟོད་དགེ་སྦྱོང་བསོད་ནམས་བྱལ་མཚན།

མངོན་རྟོགས་བྱུན་ལས། དེ་ཡང་ས་གསེར་ཐ་བ་མེ། །ཞེས་སོགས་དཔེ་གྲགས་
ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོན་ས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཕྱེ་བཞི། རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རྩ་
འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་པལ་ཆེར་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྩུས་པས། བྱེད་པར་
ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཇི། རྣམ་བཤད་ལས། དག་པ་ས་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའ་སྤྲང་བ་ལས། ཡ་རྩུས་ས་བཅུ་
པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ཅི་དག་ས་ཅམ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་དག་པ་ས་གསུམ་གས་
བསྐྱུས་པར་བཞག་པ་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས། དེས་ན་ས་བཅུ་པའི་བྱེད་པར་གྱི་
ལམ་ལ་བཞག་གོ། །ཞེས་ས་བཅུ་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་བཞག་པས་
རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛོག་དཀའ་འཁོར། དེར་མ་ཟད་རྟག་མ་དེ་དག་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་
རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལས། སྦྱིར་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མ་ངེས་ཏེ། སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱན་ཀྱང་འདུན་ཕན་ཡིན་པས་ས་རྩ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གཞག་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤྱེ་མ་གཉིས་དང་ཕྱེ་མ་གཉིས་ཞེས་ཟུར་དུ་བཀར་བཞི། སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱན་ས་རྩ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་མ་ཟད། གསེར་རྩ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མན་
ཆད་རྟག་མ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་སྤྱེ་མ་གཉིས་ལོགས་སུ་བཀར་བ་དང་།
ཕྱེ་མ་གཉིས་ལངས་བྱས་ཀྱི་སའི་དངོས་གཞི་དང་མཇུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྩ་མཚན་
གྱིས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་
བཀར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་གསེར་རྩ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་མངོ་པ་མདོར་བསྟན་

ཕྱིས་བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཚན་གཉིས་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་མཚན་
ཕྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་སམ་སྙམ་སྟེ། །

ཙྰམ་གཞི་བཅུ་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

རྣམ་ཚང་རྩ་སྟོང་དག་སྟོང་བསྟན་མས་རྒྱལ་མཚན།

ཕ ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་
དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འདོད་པ་ནི། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་
ནས་བཅའི་འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཅེས་པའི་བར་དུ་སེམས་སུ་འཁྲུགས་
ཡིན་ཞེ་ན། དུ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་འོག་གི་
ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་ཅ་མེད་རྣམ་བཤད། དེ་བ་གཟུགས་
ཤོག་གངས་ ༡༥༠ རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་འགོག་བདེན་བརྟག་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་
པ་ལས། འདིར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་བོའི་སྤང་
བ་རྩལ་པའི་གཞིར་གྱུར་བའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྱང་འདས་སུ་བྱ་ཡི། ཞེས་དང་།
དུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཤོག་གངས་ ༡༡༣ ལས། རང་ལྷགས་ལ་འགོག་
པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
དོན་རྟོགས་པའི་སྤང་ནས་བསྐྱབས་པས་འགོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། རྣམ་
བཞག་དེ་དག་གཏན་མི་རུང་ཞིང་། ལྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆོ་ཡང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་པས་ན།
འགོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐའ་མཚོད་པའོ། ཞེས་དང་། ཡང་
ཤོག་གངས་ ༡༡༤ དེ་ཉིད་ལས། ཚོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ནི། ཚོས་ཉིད་ཀྱང་
དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྟོ་བྱར་གྱི་བྱི་
མས་ཀྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་ལ་འགོག་བདེན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་

དང་། རྩོད་ཐུན་དཔེ་རིང་ཤོག་གུངས་ ༡༤༧ ལས། འོ་ན་བདེན་པ་བཞི། བདེན་
 པ་གཉིས་སུ་རྩི་ལྟར་བརྟུ་སྟམ་ན། འཁོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། བདེན་
 པ་གཞན་གསུམ་ཀུན་རྩིབ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེའི་
 ཕྱིར་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ག་ལ་ཡོད་ཅེ་
 ན། ཞེས་པ་ནས་རིགས་པ་དྲུག་རུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་དང་། ཡང་དེ་མ་ཐག་དུ། ཁ་ཅིག་འཁོག་བདེན་
 ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འཁོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་
 ཉི་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལྷགས་ལ་འང་། བྱད་
 པར་མེད་དེ། ཞེས་པའི་བར་དང་། ཡང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འཕགས་སེང་
 གི་འབྲེལ་པ་དག་ལས་འཁོག་བདེན་གྱི་ནམ་པ་ལ་རྩོད་ཉིད་བརྟུ་དུག་དུ་ཕྱེ་བ་འབྲེལ་
 མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་ཤོག་གུངས་ ༡༡ དེ་ཉིད་
 ལས། གཞན་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་
 ནས་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འགགས་པ་དེ་འཁོག་པའི་མཚན་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་སྤྱི་བྱར་གྱི་ཕྱི་མའི་
 ས་པོན་ཅི་རིགས་པ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྲས་པའི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་འཁོག་བདེན་གྱི་དོན་དུ་བྲས་ནས་འཁོག་བདེན་ཡིན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་མེམས་ཀྱི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མེ་མཐུན་པ་མེད་དེ། ཞེས་
 བཞིན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གོང་གི་གསེར་ཕྱེང་གི་སྐབས་འདི་དབུ་མེམས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་
 སུ་ཐུར་ན་བཞིན་དུ་ནས་འཐད་པར་སེམས། འོ་ན་གོང་དུ་གསེར་ཕྱེང་ལས། འཁོག་
 བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་པར་གསུངས་པ་
 རི་ལྟར་བྱངས་ཤིང་། རྩོད་མེད་དེ། རྩོད་ཐུན་གྱི་ལུང་དེར་རང་བཞིན་ནམ་དག་
 གི་སྤྱི་བྱར་གྱི་ཕྱི་མའི་ས་པོན་ཅི་རིགས་པ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བའི་
 བྱད་པར་དུ་བྲས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འཁོག་བདེན་གྱི་དོན་དུ་བྲས་ནས། ཞེས་དེའི་

དབང་དུ་བྱས་ནས་དབུ་སེམས་གནིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི། སྤྱིར་
 གསེར་ཕྱེང་ལྟར་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེའི་སྤྱིང་གི་སྤང་བྱ་བ་གཤག་
 པའི་ཆ་གནིས་ཀ་བཞག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་ཤོག་གུངས་ ༡༧༠ དཔེར་ན། བྱམ་
 པས་དཔེན་པའི་ས་ཚུགས་དང་དེའི་སྤྱིང་གི་བྱམ་པ་བཤག་ཆ་གནིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་
 པ་ལྟར། འཕགས་ཀྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བ་གཤག་
 ཆ་གནིས་ཀ་འང་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་
 འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་ལྟར་གསེར་ཕྱེང་སོགས་
 ཡལ་སྤྱས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་ཆོས་
 ཉིད་འགོག་བདེན་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་གང་གིས་ཀྱང་མ་དག་པའི་སེམས་
 ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འགོག་བདེན་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་ལ། རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་ལས།
 ས་བཙུའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཆོས་
 ལྟ་མཐོང་བར་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
 དགག་བྱ་ལ་མེད་དགོས་པས། འགོག་བདེན་ལ་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཁྱལ་པ་དང་།
 ཐལ་འགྲུར་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་
 གཞུང་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་
 བ་སོགས་ཀྱང་། ཞིབ་དུ་དབྱད་དགོས་པར་སྒྲུང་ཞིང་། དེས་པའི་དོན་གྱི་མཐས་
 དབང་ལམ་མི་མི་རིམ་པོ་ཆེ་དགེ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་མཚོག་གི་དྲིས་ལན་ལས་ཀྱང་།
 འགོག་བདེན་ཞེས་པ། དག་པ་གནིས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་།
 དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ་ནི་སྤྱིང་གཞིའི་སེམས་རང་ཉིད་སྒྲིབ་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་
 སྒྲིན་ནས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་དོ། ། འབྲས་བུ་དག་པ་
 གཟུགས་ལ་སོགས། ། དག་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགོངས་པས། ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མས་ཇི་ལྟར་དག་པ་དེ་ལྟར་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དག་པར་འདོད་
 དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བཤྲོད་དེ། དེ་ལ་འགོག་

བདེན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལགས་ན། གོང་འོག་གི་
གཞུང་དེ་དག་དང་འབྲེལ་ཏེ་སྐབས་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་འོ་
ཞེས་སྒྲིབ་པར་མི་སྒྲིབས་སོ། །མཐུག་ཏུ། རྗེ་འོ་ཞིག་ས་བཞེད་མཐུན་ལེགས་མ་ལས།

རྒྱལ་སྤུས་སྒྲིན་ལམ་གང་གྲུའི་རྒྱང་ནམས་ནི། །

དམ་ཚེས་འཛིན་པའི་སྒྲིན་ལམ་ནང་འདུས་པར། །

གསུངས་ཕྱིར་དགེ་ཅེ་མེད་བསགས་པ་ནམས། །

ཀུན་ཀྱང་ཐུབ་བརྟན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་
དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

གྲུམ། །

སྤུས་སྒྲིན་པ། གཤམ་ཕྱེད་འཐུག་བྱང་ལས། །

མདོ་འབྲེལ་རྒྱ་མཚོ་མང་ཐོས་ཁྱབ་འཐུག་མཐུས་བསྐབས་པས། །

ལེགས་བཤད་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་འཁྱུངས་གྱུར་ཅིང་། །

བརྒྱ་ཕྱག་དཀར་གནས་ཀུན་དཔེ་ཟེའུ་འབྲུག་སལ་བྱེད་འདི། །

གངས་མེད་གདུལ་བྱ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་ན་གསལ་གྱུར་ཅིག །

ལྷ་ཡི་ལམ་ནས་ཉི་མ་འཛིན་མར་མ་ལྷུང་ཞིང་། །

རི་ཡི་དབང་པོ་རྒྱ་གཉེར་སྤང་གཡོགས་མ་གྲོལ་བ། །

དེ་སྤྱིད་འདི་ན་ཡུམ་དོན་དོན་གཉེར་སྤུས་ལྷན་གྱི། །

རེ་བ་སྒྲོང་བའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་འདིར་གནས་ཤོག །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཐུགས་སྒྲིན་ལྷར་འབྲུབ་པའི་སྒྲིན་འདུན་ཁྱེད་། །

དཀར་ཆག

ཙམ་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་ཟིམ་སྒྲུལ་བཟང་དབང་འདུས། ༡༥

ཙམ་གཞི་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

སེར་བྱེས་ཏར་གདོང་འབྲུག་གཤམ། ༡༩

ཙམ་གཞི་བཞི་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་ཟིམ་བྱམས་པ་དོན་ཡོད། ༢༤

ཙམ་གཞི་བརྒྱ་པའི་དོགས་དཔྱད།

སེར་བྱེས་རྩེ་དོར་ལ་མ་ཟིན་ཆེན། ༢

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་ཏ་སྒྲིབ་བཟང་དཔལ་ལྡན། ༤༠

ཙམ་གཞི་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་གར་སྒྲོ་བ་བྱམས་པ་འཕེལ་བྱས། ༢༠

དགའ་གར་ཉག་ཟེ་བྱམས་པ་ཚས་ལྡན། ༢༢

དགའ་གར་སྒྲོ་བ་བྱམས་པ་རྩོར་བྱ། ༢༥

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་བྱམས་པ་དོན་ཡོད། ༢༦

ཙམ་གཞི་བཙུང་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་ཁྱ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས། ༤༥

ཙམ་གཞི་བརྒྱ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་ཏ་སྒྲིབ་བཟང་དཔལ་ལྡན། ༤༩

ཙམ་གཞི་བརྒྱ་བདུན་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་གུང་བཟླ་ན་འཛིན་ཚས་འཕེལ། ༡༤

ཙམ་གཞི་ཉེར་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་སྒྲུལ་བཟང་དབང་འདུས། ༢༠

ཙམ་གཞི་ཉེར་ལྔ་པའི་དོགས་དཔྱད།

སེར་བྱེས་འཇམ་དཔལ་སྒྲིབ་ཤེས། ༢༠

ཙམ་གཞི་ཉེར་དགུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མངའ་བྱམས་པ་དོན་ཡོད། ༢༡

ཚུམ་གཞི་བརྩུ་བའི་དོགས་དཔྱད་།

སེར་ཕྱེས་ཏེ་རྟོར་ཡ་མ་རིན་ཆེན་།

༡༡། །བམ་ཟེ་རྒྱལ་མཆོའི་དུལ་གྱིས་ཐུགས་བསྐྱེད་ལྟར། །

ཚུད་དུས་འགོ་ལ་མདོ་སྤྲུགས་ཡོངས་ཚོགས་བསྟན། །

པད་དཀར་ལྟར་བསྤྲུགས་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ། །

གསེལ་བ་འདེབས་སོ་བདག་རྒྱུད་ཕྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །

རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་མཁས་པའི་གསུངས། །

ཡང་སྤྱིང་མ་ནོར་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པར། །

འབྱེད་མཁས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ། །

སྤྲུམ་དང་བཅས་པ་བདག་གི་གཙུག་ན་རྒྱལ། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲེང་། །

སྒྲོ་མང་གྲ་ཆང་མཁས་པའི་ལྟན་ཆོགས་ནས། །

བཀྲི་མེད་ཚུལ་དུ་བྱི་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། །

ལེགས་བཤད་གསེར་འཕྲེང་རུང་ཟད་སྤེལ་ལ་སྒྲོ། །

དེ་ལ་འདིར་སྤྱིང་བསྒྲུངས་བཞི། ད་ལམ་སྒྲོ་མང་གྲ་ཆང་ནས་ལེགས་བཤད་གསེར་

གྱི་འཕྲེང་བའི་ཆོག་དོན་གྱི་གསུང་སྒྲོལ་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་

སྤྲུགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱུ་བས་པོ་ཆེ་ལ་གཟིགས་ནས་གསྒྲིག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་གནང་

བ་ལ་བསྤྲུགས་བཅོལ་གྱི་མེ་ཏོག་འཕྲོར་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་དང་། སྤྱིར་ལེགས་

བཤད་གསེར་འཕྲེང་གིས་པོད་ཀྱི་ལུང་སྤྲུམ་གང་ལས་བདུས་ཞེ་ན། བུ་སྟོན་ལུང་གི་

སྒྲོ་མ་དང་། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་བའི་ཉ་ཁྲིཀ་རྗེ་བཙུན་རེ་འདེའ་བའི་ཉི་ཟེར་གྱི་དུལ་

གསུམ་ལས་བདུས་ཀྱང་། གཞུང་དེ་དག་གི་ལེགས་ཆ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་གསེར་

འབྲེང་ལོགས་སུ་འཆད་དགོས་པ་མངོན་པས། (དེ་ཡང་སྐབས་བབས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་
དོན་ཚན་༡༡ ལས་དོན་ཚན་ ༡༠ བར་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོར་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།)

གསེར་འབྲེང་ལས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྱི་
ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ། དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་འཕེན་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་
སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་དམ། དེ་ལྟར་ན། ཐབས་
བྱུང་པར་ཅན་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་འགལ་མི་འགལ། ཡང་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་
རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དེས་པའི་ལན་དུ། ལན་དངོས་གདབ་པ་དང་། ཞར་བྱུང་སྟོན་འཇུག་
གེ་ས་མཚམས་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔུང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ནི་རྗེ་ཡབ་སྐུ་སྐྱེས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་མ་བྱུང་
ལ། བྱུང་པར་དུ་ཕར་བྱིན་ཏོགས་སྟེང་དུ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཐོགས་མེད་
སྤྱི་མཆོད་དང་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་ཀྱང་འཕགས་
སེང་གི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ལན་གཅིག་མ་བཤད་དོ། ཞེས་
གསུངས། གསེར་འབྲེང་ལས། སྒྲིམ་རིམ་བར་བ་བྱུངས་སུ་བྱངས་ནས། དེ་ལ་ཀྱན་
རྫོབ་ནི་སྒྲིང་རྗེས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ག་དོན་པ་དམ་བཅའ་ནས་ཞེས་སོགས་དང་།
དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་བྱུངས་སུ་བྱངས་ནས། དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་དགོས་པ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་།
དེ་ནི་དཔལ་བྱུང་པར་དེ་གསུམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དོན་དམ་པ་ནི་དུ་སྟོན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ནས་འཇོག་ལ། འོ་ན། དམ་པ་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན་
ལུང་དམ་པ་མཐོས་པ། རྒྱ་དམ་པ་སྤྱབ་པ། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དམ་པ་ཏོགས་པའི་བྱུང་

པར་དང་གསུམ་མོ། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ནི་རབ་མཉེས་
 བྱས་པ་དེ་བཙུག་ནམས་ལེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་བསགས། ཞེས་སོ། དམ་པ་དང་པོ་ནི།
 བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གཅིག་གི་བར་དུ་སངས་རྒྱུས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་གདམས་ངག་
 མང་དུ་བྲིས་པ་དང་ལྡན་པ། གཉིས་པ་ནི་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གཅིག་གི་བར་དུ་
 ཚོགས་གཉིས་བསགས་པའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་བྲིས་པ། གསུམ་པ་ནི། སྒྲིང་ཉིད་ལྟ་ལ་ལྟ་
 བཞག་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རྣམས་སོ། རྟོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱན་
 མཁུན་འཇམ་བཞད་ཀྱིས། དམ་པ་གསུམ་ཆང་པའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་
 རྟུང་པར་ཅན་དེ། རྟོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས། རྣམ་བཤད་
 ལས་ཤིང་གཉིས་ཀྱི་རྟུང་པར་ནི་ཐ་ན་མེད་པའི་བྱང་ལྔ་བཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་
 སོ་སོར་ནས་འཇོག་གཞུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་མ་ཐེ་བཙུན་པ་དང་། པཎ་ཆེན་
 བསོད་ནམས་གྲགས་པ། མཁས་གྲུབ་སྦྱིན་པ་དར་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་། རྟོན་བཙུན་ཀྱི་རོལ་མཚོ་
 ལས་ཤིང་ཀྱན་རྟོགས་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གང་རུང་གང་ཞིག་རྟོགས་
 བྱང་གི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱུ་བཅིང་ཤེས་རབ་རྟུང་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། རྟོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་ཤེས་རབ་རྟུང་པར་ཅན་
 སྒྲིབས་པ་ཡང་། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་རྟོན་བཙུན་ཀྱིས་མཐའ་ཕྱེད་ལས། རྟོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མས་
 བཀག་གོ། རྟོན་སངས་རྒྱུས་སའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྟོགས་བྱང་གི་དོན་དམ་པའི་གནས་
 ལུགས་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱུ་པས། རྟོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ཆང་བ་མ་ཡིན་ནམ་

ཞེན། དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་རུས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཙན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་གཉིས་ཆོགས་པ་དགོས་ལ།
 སངས་རྒྱུ་མའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྒར་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་རྫོགས་བྱུང་གི་གནས་
 ལུགས་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རུབ་མི་རུས་པ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བུམས་སོགས་སྒྲིངས་དང་
 འགལ་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལུང་དང་། གསེར་འཕྲེང་ལས། འདུན་པ་སྒྲོབ་ལམ་ན་
 རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྒྲོབ་ལམ་ན་བྱུང་ཆུབ་
 སེམས་དེ་རྟོག་པར་གསུངས་པ་དག་ལས་གྲུབ་ལ། བྱིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་གནས་སྐབས་
 སུ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་རྫོགས་བྱུང་གི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་
 རུབ་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཙན་གང་རུང་གི་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་ཆུ་ལོ། སྒར་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་རྫོགས་རིགས་ཀྱི་སྤྲོང་ནས་གཙོ་བོར་
 སྒྲུབ་དགོས་པས། སངས་རྒྱུ་མའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཙན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པ་དེའི་སྤྲོང་ནས་སྒྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་
 མཁྱེན་ཆུལ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་རུས་ན། སངས་རྒྱུ་མའི་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་དཔེ་ལས་མཉམ་
 པས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་འདོད་དགོས་པ་སོགས་ཉེས་
 པ་དུ་མ་འབྱུང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
 འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཙན་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གཞི་མཐུན་
 ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཙན་གཉིས་གཞི་མཐུན་
 ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ན། ཆོགས་གཉིས་གཞི་མཐུན་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ན།
 ཆོས་སྒྲིང་། གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་གཉིས་
 གཞི་མཐུན་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས། སངས་རྒྱུ་རྣམས་
 ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ། ཁམས་དམས་ཆོགས་ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དེ་མདོར་

བསྐྱུས་ན། ཀྱུལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས། ཞེས་པ་དེ་དག་གིས་ཐབས་ཤེས་
 བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་འགལ་བར་གྱུ་བཤོ། ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་ནི། འོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་རྟོན་གྱི་བྱུང་པར་རབ་དགའི་ས་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ན་ཇུན་དགོས་པ། རྒྱུན་ལས་
 དེ་ཡི་རབ་དགའ་བྱུང་པར་འཕགས། ཞེས་དང་། འདུག་པ་ལས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་
 དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ཡིས། ཞེས་སོགས་ལུང་མང་པོས་གྱུ་བཤོ། དེ་ཡན་ཆད་ལ་
 གནས་པའི་གང་ཟག་གང་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པར་
 མི་རུང་བར་ལམ་རིམ་ལས་གྱུ་བཤོ། དེ་མི་རུང་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་དེའི་
 རྒྱུད་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ཤེས་པ་ལ། མཁས་པ་གཞན་གྱི་
 འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་
 ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། དེ་གཉིས་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བྱུང་པར་འཇོག་སྟེ། དེའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། སྒྲོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སེམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་
 ལ། འདུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རབ་དྲུ་དགའ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ། ཞེས་དང་།
 སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོས་ཚོགས་ལམ་ཚུང་དུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲོན་སེམས།
 ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་འདུག་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་མཇུག་པའི་ཤར་ཕྱིན་དོན་ནམ་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་སྒྲོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། འདུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་ནས་སྒྲིན་ལྟ་བུའི་
 བར་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གཤགས་པས་ནི་ཚོགས་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་སྒྲོན་སེམས་དང་སྒྲུར་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 སའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་འདུག་སེམས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཇུག་པའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། འདུན་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། སྒྲོན་པའི་སེམས་ནི་ནམ་པ་
 གསུམ་དེ། འདུག་པ་ཞེས་བྱའི་སེམས་ནམས་ནི། བརྒྱ་དགུ་ནམས་སུ་འདོད་པ་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི། དེ་གཉིས་ཚོགས་སྒྲངས་མ་སྒྲངས་

གྱི་སྒྲོན་ནས་འཛོལ་སྟེ། དེའི་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། སྒྲོན་པ་ཞེས་
 པ་ནི། སྒྲོན་ཙམ་སྟེ་ཆོག་ས་གསོག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གས་བྲངས་པ་མ་བྱས་
 པའོ། འདྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་
 པར་བྲངས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། སྒྲོན་རིམ་ལས། འགྲོ་
 བ་དེ་དག་ལ་ཡན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སྤྱུང་ཅིག་ཅས་སོགས་གྱི་འདྲུག་སྒྲོམ་ཐོབ་
 མ་ཐོབ་གྱི་སྒྲོན་ནས་གསུངས། གསེར་འབྲེང་དང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས། སྒྲོན་སེམས་
 ཆོག་ས་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འདྲུག་སེམས་འདྲུག་སྒྲོམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་
 ཅས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེས་ན་
 ཆོག་ས་ལམ་ཆུང་དྲུར་སྒྲོན་སེམས་དང་། འབྲེང་ནས་འདྲུག་སེམས་སྤྱུ་བཞག་སྟེ། ཞེས་
 དང་། སྒྲོན་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། འདྲུག་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ནི་
 གསེར་ལྟ་བུ་ནས་སྒྲིན་ལྟ་བུའི་བར་ནི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས། ལམ་རིམ་ལས།
 འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནས། སྒྲོམ་པ་བཟུང་
 པ་ནས་སེམས་དེ་འདྲུག་པའི་སེམས་སྤྱུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། རྣམ་བཤད་
 ལས། སྒྲོན་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་བྲངས་པ་ལ་ཉེས་
 པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་། འདྲུག་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་
 སའི་བར་རོ་ཞེས་གསུངས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས། རྣམ་བཤད་འདིར་
 ཁྲུངས་སྤྱུ་བྱས་ནས། སྒྲོན་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། བར་
 སྤྱི་ལས། དེ་ཡང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་འབྱུང་གི་དག་ས་ནས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་
 ཅས་ཇེས་ཐོབ་གྱི་སྐབས་སྤྱུ་བ་དེན་འཛོན་མངོན་གྱུར་བསྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་ལ་ས་བདུན་
 པ་མན་ཆད་དུ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། མཁས་གྲུབ་བརྟན་དར་པས། སྒྲོན་
 སེམས་ས་བདུན་པའི་བར་བཞེད་དོ། ཁོ་ན་ཀྱང་འཆད་ཚུལ་དེ་དག་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་
 ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་

ནམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་གསེར་འཕྲེང་དུ་གསལ་བར་བཀག་ཟིན་ལ།
 གསེར་འཕྲེང་དང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལས་འཆད་ཚུལ་ཡང་། འདུག་སྒྲིམ་མ་
 ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིན་སེམས་དང་། སྒྲིན་སེམས་ལ་བརྟེན་
 ནས་འདུག་སྒྲིམ་བཟུང་བ་ཕན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་འདུག་སེམས་སུ་འཛོལ་
 དང་། ཅ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ས་ཁྱ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་པའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིན་སེམས་དང་། གསེར་ཁྱ་བུན་སྒྲིན་ཁྱ་བུའི་བར་འདུག་སྒྲིམ་བཟུང་
 བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདུག་སེམས་ལ་བྱེད་པར་མཛོལ་རྟེ། འདིར་སྒྲིམ་རིམ་གྱི་འཆད་
 ཚུལ་དེ་སྒྲིམ་པའི་གཞུང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་སེམས་སྐྱེ་
 དགོས་པ་ནི་གསེར་འཕྲེང་ལས། སྒྲིམ་སྐྱེ་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་མ་གཉིས་སྒྲིམ་
 ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། བར་བ་ནམས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་ནམས་
 འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

འོན་ཀྱང་མཁན་ཟུར་པུམ་བྱུན་མཆན་དང་མི་ཉག་སྒྲིར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དག་གིས།
 ནམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་སྒྲིལ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། གསེར་འཕྲེང་དང་
 ལམ་རིམ་སོགས་ལས་གསུང་སྒྲིལ་འདི་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བཞེད་དགོངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་གསུངས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྐབས་
 འདིར་ནམ་བཤད་དང་། སྒྲིམ་རྒྱུ་བཟུན་པའི་ཡིག་ཆ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱེས་འབྲས་ནས།
 སྒྲིན་འདུག་གང་རུང་ཡང་ཡིན། སྒྲིན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པ་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྒྲིན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་རུང་ཡང་
 ཡིན། སྒྲིན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
 འདུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྒྲིན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱུ་མཐའི་བར་
 དང་། འདུག་སེམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུས་སའི་བར་དུ་ཡོད། སེམས་བསྐྱེད་
 ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ས་ཁྱ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཀོད་མའི་ཁྱ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་

བར་སྒྲིན་འདུག་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་ཅིང་། སྒྲིན་སྒྲིན་ཀྱི་ཕྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིན་སེམས་
ཁོན་དང་ཐ་མ་གཉིས་འདུག་སེམས་ཁོན་ར་འདྲི་ལ། དེ་ཡང་ཅ་བས་དངོས་བསྐྱེད་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིན་ཕྱང་ཐུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
སྒྲིན་གྱི་ཕྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ། སྒྲིན་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ཁྱེད་གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་དེ་ཕྱང་སེམས་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པས་དེའི་
རྒྱུ་ལ་སྒྲིན་སེམས་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱབ་པ་འདིར་འགལ་རྒྱབ་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་འདུག་སེམས་མེན་
པ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས།
ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སེམས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་བྱེད་དོ། ཁྱེད་དང་། རྒྱུན་
བཞག་ལས། སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་
ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱེད་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་དབང་ཤེས་མེད་པ་དང་། ཚེར་བ་བདེ་བ་
མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་ཚེར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་མེད་པ་ཁས་སྒྲུངས་དགོས་
ལྟར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུན་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་འདུག་གང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར། གནས་ན་འདྲ་མཉག་གིས་གཟུགས་དག་
ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་སེམས་བསྐྱེད་དབང་སྒྲིམ་ཡིན། ཁྱེད་དང་། ཅེ་གཅིག་གསལ་བས་སྒྲིབ་
ན་ཡང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རྒྱུན་དག་ལ། ཁྱེད་སོགས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་གནོད་པའོ།

གཞན་ཡང་། རྒྱུན་འགྲེལ་སྒྲིང་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སངས་འཕགས་རྒྱུ་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉིན་ལེན་སྟེང་རྗེ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་
ན། རྒྱུན་ལས། དེ་ཡི་ཅ་བ་སྟེང་རྗེར་འདོད། ཁྱེད་སོགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་དུ་མ་དང་
འགལ་བས་སོ། ལས་ཕྱིན་རྟོགས་སྤང་དུ། སངས་རྒྱུན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་

དང་། ལམ་མ་ཞུགས་ན་སྒྲིན་སེམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་རང་
གེ་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ཅན་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་ས་ལ་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་སྒྲིན་
པའི་སེམས་ལ་སྒྲིན་སེམས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲིན་མོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་
དེ་། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་
ལམ་ལ་སྒྲོབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

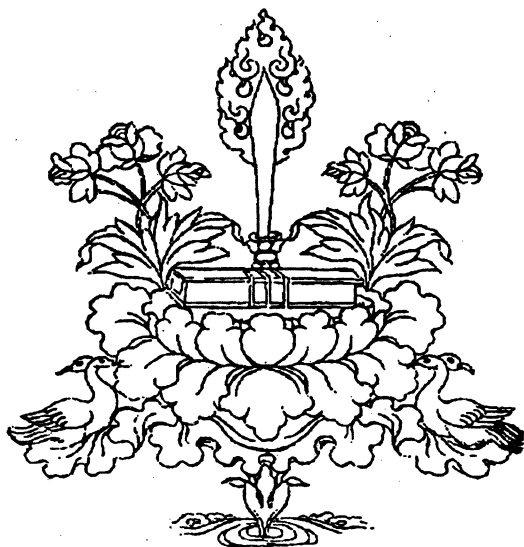
མཇུག་སྒྲིན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །

མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེས་གྱུར་ཅིག །

སྐྱེས་པ་ཉམས་པར་མེད་པར་ཡང་། །

གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །

ཙམ་གཞི་བཅུ་གསུམ་པའི་དོགས་དབྱེད།

དགའ་མར་རྩེ་བ་བྱམས་པ་འཕེལ་བྱས།

༡། །བཅུད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་ཆོས་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ། །

སྒྲོ་བ་བཟང་གཤམ་པ་སྤྱད་འདིར་བྱོན་པའི་ཆོ། །

གཤམ་གྱི་མདོག་ཅན་རྣམ་འདྲེན་ཟས་གཙང་སྤྲས། །

ཆོས་དབྱེད་མལ་དུ་གཟིམ་སྟེ་གཟིགས་སམ་སྤྲས། །

ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་ལེགས་བཤད་བྱན་གྱིས་སྤྲས། །

ཁྱོ་བ་སྤངས་ཀྱང་རྩྱ་ངར་རལ་གྱི་འཛིན། །

རྩྱ་ངས་པ་སངས་ཀྱང་ད་དུང་སྟེགས་བམ་བསྤྲས། །

བྱལ་བ་བརྟེས་ཀྱང་གཞིན་ཉུང་གྱུར་ལ་འདུད།

ཅེས་ཤིས་པར་བརྟེན་པས་སྟོན་བསྤྲས་ཏེ་སྟེང་བར་བྱ་བ་ལ། བདེན་བཞི། ༡༣༥
 ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་དེ་ལས་
 བརྟེན་སྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བཟགས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། བདེན་
 འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། ཞེས་པའི་བར་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་འཆད་
 བ་ཡིན་ཏེ། དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤང་བྱ་ལམ་གྱིས་བཀག་ཆའི་འགོག་
 བདེན་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་
 དུ་མ་བཟགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
 དེའི་གོང་དུ་བཤད་པའི་འགོག་པ་གཉིས་དངོས་བཟགས་མ་བྱེ་བར་དེ་ལྟར་སྤྲས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དགག་པ་ན། འཕགས་ཀྱང་གྱི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀའང་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ།

དེན་པ་དཔལ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་དང་། སེམས་
 གྱེ་རང་བཞིན་དེ་བྱལ་དུ་གནས་གྱུར་པ་ཡང་འགོག་བདེན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །འགོག་
 བདེན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས་མི་ཆོག་གི་ལམ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པས་གྱིས་སྤང་བྱ་བཅོམ་
 པ་དགོས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་པོན་ཉམས་སྦྱང་པ་ཡང་འགོག་པ་བཏགས་
 པ་བ་བཅའི་འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཐོན་
 པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། འཕགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་ཡང་
 འཕགས་པ་གང་ཡིན་གྱི་རྒྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་བྱ་བར་མཐོང་ལམ་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་
 རྟེན་མཐོང་ལམ་རྣམས་ཤོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱ་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བྱིས་དག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་དེ་མཐོང་སྤང་བདེན་
 འཇིན་གྱི་དེ་མས་ཀྱང་དག་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་དེའི་སྤྱིང་དུ་འདས་ལམ་
 གྱི་སྤྱོད་པས་གྱིས་སྤྱོད་བྱུང་གྱི་དེ་མ་དག་པའི་དག་ཆ་གཉིས་ཀ་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་
 གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་མཛད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྱལ་བ་མཐའ་
 དག་འགོག་པ་བཏགས་པ་བར་འོས་མེད་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པ་ཡང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ལུང་རྣམས་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
 བཞག་དེ་དོན་སྒྲིག་གཉིས་ལ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་
 གྱིས་ཀྱང་འགོག་བདེན་ཀྱང་རྫོག་བདེན་པར་བཞེད་པས་མཐའ་གཞན་ཞིགས་པའི་སྤྱོད་པས་
 གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་འོས་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱིང་བྱན་ལས་རང་རྒྱུད་པས་འགོག་
 བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ལུགས་དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ལ་ཆོས་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུང་སྟུང་སྟེ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་
 དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་གསལ་ཁ་ཁ་བྱུང་ཞིང་།
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གསལ་ཁ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་འདི་དགོས་པ་ཆོད། །ཐལ་
 འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་

བྱད་པར་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཚན་
 མ་མེད་པ། དོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་དབྱེད་ས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་ས་
 རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་
 དགག་བྱ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་དགག་བྱ་ཤེས་
 བྱ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། དགག་གཞི་ཆོས་ཉིད་ལ་དགག་བྱ་སྒྲི་
 བྱར་གྱི་རྩི་མས་དག་པའི་དག་ཆ་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་གང་ཞིག་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དེའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་དོ། །རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུབ་སྟེ། དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་རྩི་མར་གསུངས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་རྩི་བྱལ་དུ་སོང་བ་མི་སྤྱོད་ན། དལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ན་དེའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། ཅ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། འདིར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་ཐོན་སྤངས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོའི་
 སྤང་བ་རྒྱལ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡུང་འདས་སུ་བྱ་བའི་ཞེས་དང་།
 སྤྱོད་བྱུན་ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་གང་རྣམ་པར་
 བཅད་པའི་སྒྲིན་ཆོས་འགོག་བདེན་དུ་འཛིག་པའི་དགག་བྱ་སྒྲི་བྱར་གྱི་རྩི་མ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱོད་
 ཅིང་། གང་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་དགག་བྱ་བདེན་
 པར་གྲུབ་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་ནི། ཁྱབ་པ་ཆེས་འཁྲལ་ཏེ། ཞེས་
 དང་། ཆོག་གསལ་ལས། རྟེན་བྱ་མའི་བསྟན་འགྱུར། འ་དེ་པ་རབ་བྱེད་བཙོ་བརྟེན་
 པ་༡༡༠༥ རང་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པས་ན། རང་དང་ཕྱི་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་འདི་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འགོག་བདེན་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་ན། རྣམ་བཤད་

སྤྱི་ཤིང་ལྟ་ལས། སྐབས་འདིར་ཐུ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ས་བཅུའི་མཉམ་བཞག་ལ་ཆོས་
 ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ་ཟེར་བ་ནི་
 འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ན་རིགས་མེད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱིས་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་སྐྱེས་ན་འགལ་ཡང་ཁོ་ཤོན་དེ་ལྟར་མི་སྤྱོད། དེའི་དོན་ནི་
 ས་བཅུའི་མཉམ་བཞག་ལ་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་
 མེད་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་ཉེ་དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཅེས་
 པའོ། རྟོན་བསྐྱེས་ན་སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གང་ཡིན་གྱིས་མཉམ་བཞག་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཤིང་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ།

ཅོམ་གཞི་བཅུ་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་ཤར་ཉག་ཟེ་བྱམས་པ་ཆོས་ལྟན།

༡༡། རྗེ་བཅུན་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་
 པ་ཐོན་དུ་བཏང་ནས། སྐབས་དོན་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པ་དང་།
 གཞན་དག་དེ་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བཟགས་པ་ཉེ་ཞེས་སོགས་
 གྱི་གཞུང་དོན་དབུ་སེམས་སུ་ཡི་ལུགས་ཡིན་མིན་དང་། ཅ་ཤེ་ཤྲི་ཀ་ཆེན། སྤྱི་ཤིང་།
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནམས་སུ་ཇི་ལྟར་གསུང་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྟོར་ལ་རང་སྒྲོས་གང་
 རྟོགས་ཀྱི་མཆོར་ཚུ་ཐིགས་ཅམ་ཞིག་འགོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་དང་པོ་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
 གྱི་གཞུང་འདི་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དབུ་མ་བའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་ན་རིགས་
 པ་དང་མཐུན་ཤས་ཆེ་ལ། རྗེའི་གསུང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ། ཅ་ཤེ་ཤྲི་ཀ་ཆེན་ནམས་
 སུ་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས་པས་དེ་དག་དང་

དགོངས་པ་གཅིག་དུ་སྒྲུང་རྒྱུ་། །སེམས་ཅམ་པས་འགོག་བདེན་ཀུན་བཏགས་སུ་བཞེད་
 པ་མ་གཏོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡོངས་གྲུབ་དུ་མི་བཞེད་པས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅམ་པའི་
 རྟུགས་སུ་འགྲེལ་ན་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་དགོས་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅམ་པའི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་དགོས་པར་འགྱུར་རྒྱུ་། །གོང་གི་
 གཞུང་དེ་དབྱུང་པའི་རྟུགས་སུ་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་སྤྲོས་ཟེན་ལྟར་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ཡིག་ཆ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་ལ། རྟུགས་དང་
 པོས་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་ན། འགོག་བདེན་དེ་སྟོབ་པ་འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་
 ཡང་མི་འགྱུར་བས་ལུང་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུག་པ་རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལ་སྤྱད་བསྟུན་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པར་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རང་གི་
 རྩ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དུག་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཁྲུངས་སུ་མཇད་ནས་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་
 མཐུན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟུགས་གཉིས་པས་གོང་གི་གཞུང་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་འགོག་
 བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་ཞེས་དགོངས་པ་འགྲེལ་
 པ་མ་གཏོགས་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དེ་ཡང་། མདོ་ཡི་སྐབས་སུ་ས་བརྩ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་
 ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་ཆོས་སྐྱ་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་
 གསལ་ལའང་གསུངས་པས། འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འདྲའི་ནམ་བཞག་མི་འཐད་
 ལ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བའི་ཐལ་བ་དང་།

རྫོང་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྲིད་པ་སྐྱེས་ཀྱི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་
 རས་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། ཅ་
 ཤེ་ཁྲི་ཆེན་སྐྱེས་སུ་ཤི་ལྟར་གསུངས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ། ཅ་ཤེ་རྣམ་བཤད་ལས།
 དེ་ལྟར་ན་རྫོང་བཙུན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ལྟ་བ་བསྐྱོམས་པས་དེ་ལྟོགས་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། བསྐྱོམས་པའི་མཐར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཟད་པ་ན་སྤྲོས་པ་རྣམ་
 པར་བཅད་པའི་རྫོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཐར་པ་དང་མུང་འདས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་མ་དག་གི་ཆོས་ཅན་
 གྱི་ལ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། བདག་གཉིས་བཀག་པ་ལྟ་བུ་དགག་
 བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྲིད་པ་ཅམ་བཀག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་རིམ་གྱིས་ངི་མས་ཤེ་
 དག་ཏུ་སོང་བ་ན་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ངི་མས་ཤེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བས། ཆོས་ཅན་བྱེད་པར་
 ཅན་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། རང་རང་གི་
 སྐབས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མས་ཀྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་འགོག་བདེན་ཟེར་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ཤེས་ན།
 སྤྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་པའི། ཆོས་ཀྱི་
 དབྱེངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད། གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། དེ་ཉིད་སྤྱང་
 བ་བྱས་པ་ལས། དག་པ་དེ་ཉིད་མུང་ན་འདས། ཆོས་ཀྱི་སྒྱ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 ཆོས་ཉིད་ངི་མ་དང་བཅས་པ་ངི་མ་སྤྱངས་པ་ན། མུང་འདས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྱར་གསུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །རྫོང་ཐུན་ལས་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བདུས་
 ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འགགས་
 པ་དེ་འགོག་པར་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
 རྫོང་དུ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་གཉིན་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་བྲལ་པས་བྱེད་པར་
 དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འགོག་བདེན་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་དེ་

བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་མཐུན་
 པ་མེད་དོ། ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་
 རྟོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་ཐལ་
 རང་གང་གི་ལུགས་ལ་འང་ཁྱད་མེད་དོ། ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་
 ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ས་སོན་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་
 བྱས་བར་ཁས་གྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་རྩོགས་པའི་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་དོན་གཅིག་དུ་ཁས་གྲངས་
 ནས་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེར་སྐྱས་པ་དང་
 ཆོས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། ། ॥

རྩོམ་གཞི་བཅུ་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

དགའ་གར་རྩོལ་བ་བྱམས་པ་ནོར་བུ།

༡༡། ། རྒྱལ་ཡུམ་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྤིང་པའི་བཅུད། །

ཕྱས་དོན་མངོན་རྟོགས་རིམ་པ་གསལ་མངོན་གྱི། །

གངས་རྩེ་དང་ས་བཞུན་པའི་སྦྱོན་མེར་རབ་གསལ་པ། །

ཆུ་མེད་སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་གསུམ་ཕྱག་འཆལ། །

རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་བསྟོད་ཡུལ་ཡུམ་འདི་ལ། །

མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱལ་མི་འདྲ་ཡོད་ན་ཡང་། །

ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་ཡིས། །

རི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་རྒྱལ་ནི་འགོད་པར་བུ། །

དེ་ལ་འདིར་ཡུམ་དེ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་བཞི་

སྟེ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཅོམ་པ། དེ་འགྲོག་པའི་ཚུལ། རང་གི་ལུགས་བཤད་པ། གཞུང་གང་ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྲུངས་བཤད་པ་བཅས། དང་པོ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་འཕགས་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་ཤེས་དགོང་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལེ་ཞེས་བཅོམ་པ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། ཞེས་སྦྱོར་ལམ་ནམ་ཆད་དུ་བཅོམ་པ་ཡུམ་གྱི་ཡུམ་མེད་པ་གཞན་གྱི་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་འགྲོག་པའི་ཚུལ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་བྱུང་མེད། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ཉི་མྱེང་ལས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་ནམས་བསྐྱས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བས། སོ་བདུན་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལེ་ཞེས་འགྲོག་པ་སྟེ། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་ན་བཅོམ་པ་ཡུམ་གྱི་ཡུམ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མྱེང་ལས། མཐུན་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་གསུངས་པས་བསྐྱས་ཚུལ་ཡང་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པ་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་བར་མ་དངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་གསུམ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བཅོམ་པ་ཡུམ་གྱི་ཡུམ་མཐུན་པ་གསུམ་ལ་འཕགས་ཀྱི་ཏེ་མཐུན་པ་ཡིན་དགོས་ན་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་མཐུན་གསུམ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པས་བྱང་།

ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀག་པའོ། །

གསུམ་པ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཡུམ་དེ་གང་ཞེ་ན་
 མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི་འདྲར་ཡུམ་དུ་བརྟན་ལ་ཞེས་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་
 ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟུས་
 པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བརྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་
 འདྲིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བརྟོད་པས་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་
 གསུམ་དུ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱི་འདུས་པས་ན། གཞི་
 རྟོགས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་སྣང་སྟེ། ཉན་
 རང་སོ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་དང་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་
 རྒྱུད་ལའང་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྟོན་དེས་ལ་དེ་ཡང་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་
 ཤེས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། གང་དག་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་
 པས་བྱུང་བར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་བྱེད་བྱངས་བ་རྣམས་མི་འགྲོ་བ་དང་ཞེས་དང་། ལམ་ཤེས་
 ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་རྫོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་རྣམ་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་
 པར་བྱའོ། །མདོར་ན། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱུང་
 པར་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བྱངས་བཤད་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། བྱང་སེམས་
 ལ་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཀ་མཚན་ཉིད་
 པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ་མཆོད་བརྗོད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོན་དང་། བྱེད་
 ལས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྣམ་བཞག་དུ་ཡང་། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་
 པ་ཉིད། ཅེས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་

དེ་འདྲར་བཤད། ཅེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། དེ་འདྲ་ཀུན་
 རེས་ཉིད་དུ་འདོད། ཅེས་རྟེན་ངེས་པར་མཛད་པ་དང་། མཛད་ལས་ཀྱང་། རྟེན་སོ་
 སོའི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱུ་དང་མཛད་ཀྱངས་སུ་དངས་
 རས་མཐུན་གསུམ་སོ་སོའི་རྟེན་ངེས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲེལ་ཀྱངས་སུ་དངས་
 པ་འདི་ལྟར། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛེམས་ལས་ཀྱང་། ལམ་ཤེས་
 ཆོགས་སྦྱར་ན་ཡོད་པར་བརྟན་ཏེ། ལམ་ནི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བྱང་
 རྒྱུ་མེམས་དཔལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མིས་པ་སྦྱོད་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་། གཞི་ཤེས་མཆོན་ཉིད་པ་མི་མཐུན་
 རྒྱུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་
 རྒྱུ་གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤངས་བར་བྱ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་དེ་ཞེས་སོ་ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཡབ་སྐུས་སོ་སོའི་གཞུང་ལས་རྒྱུ་འབྲེལ་
 ཀྱངས་སུ་མཛད་ནས་མཐུན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ས་མཆོམས་འཛིག་ཚུལ་མི་འདྲོ། །
 གོང་དུ་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པས་ཡུམ་སོ་སོར་ངེས་འཛིན་མཛད་པས། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་མཐུན་པ་དེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བྱང་མེམས་བཅས་ཀྱི་ཐུན་མོང་པའི་ཡུམ་
 ཡིན་མིན་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། དབུ་མ་བའི་སློབ་དཔོན་ལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་
 ལཱ་ཁྲ་ཐུན་འབྲེད་དང་ཞི་འཛོ་དཔོན་སློབ་དང་འཕགས་སེང་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་
 པའི་ཡར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཛོགས་པར་གསུངས་
 ཏེ། རྒྱུ་འདི་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པས་འདིའི་དགོངས་
 པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གཞོན་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་
 དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱོད་ལཱ་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་
 པའི་ལྟ་བུ་མཛད་མཛོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བཅས་སྤྱོད་ཀྱངས་དགོངས་པའི་གནས་སུ་འབྱུལ་
 བའོ། །

ཚུམ་གཞི་ཉིད་ལྟ་བུ་པའི་དོགས་དཔྱད།

སེར་བྱེས་འཇམ་དཔལ་སྒྲོ་གིས།

༡༡། །འདིར་བྱི་བ་ལ་བཤེད་པའི་ལན་མཛོར་བསྐྱུས་ཞིག་འབྲུལ་ན། ཐོག་མར།
བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀ་རེ་རེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་བདུན་གྱིས་འཇུག་པར་གསུངས་པ་
ཀུན་བདུས་ཀྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་ལ། གསེར་འབྲེང་
ལས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འོག་སར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཡིད་བྱེད་
དང་པོ་དེ། མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་ལ་འཇོག་པར་གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ལས་
ཤེས་རྒྱས་པས། མཁས་པ་འགས་དེ་ནི་ཞིག་གནས་ཀྱི་སྒྲིལ་དུ་འབྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང་
པོ་ཞིག་ཡིད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་
བྱེད་ལ་འཇོག་དགོས་ཏེ། རྗེའི་བསམ་གཟུགས་ཟེན་བྱེས་ལས། འདི་ནི་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་ལ་སྦྱར་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་འདྲ་
ཡིག་ཆ་ཁག་དང་མི་མཐུན་པར་མ་ཟད། ཉིད་བསྒྲགས་ཡིད་བྱེད་བདུན་ལས་དང་པོར་
མཚན་ཉིད་སོ་རིག་དང་། དེ་ནས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་ལྷག་
མཐོང་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ན་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ཚུལ་བཅས་ན་མ་བཤད་ལས་འབྱུང་
ལ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྒྲིལ་འགྲོ་དགོས་པས། མཚན་ཉིད་སོ་རིག་
ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྒྲིལ་འགྲོ་དགོས་པས། མཚན་ཉིད་སོ་རིག་
ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་དགོས་ལ། ཞིག་གནས་ལ་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་
དགོས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྲོ་
དགོས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་
སྦྱ་སྦྱ་བརྒྱས་སོ། །རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆར་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་གོང་མའི་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་བཞག་ཡིད་དོ། །འོན་ཀྱང་། གསེར་འབྲེང་

ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ནི། བོད་སྐྱེ་མས་མཁས་པ་འགས་གསུངས་ཀྱི་ནང་དང་། ཁས་
 ལེན་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་སྐྱེ་མེས་གསུངས་དངོས་འདུག་པས། དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་
 ཅམ་སྐྱེ་མེ། ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་དཀའོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་གསེར་འཕྲེང་
 རང་ལས་གསལ། ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ལ། དགའ་སྤྱད་ཡིད་བྱེད་
 དང་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་འཛིག་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དགའ་སྤྱད་ཡིད་བྱེད་ནི་ལོག་
 མའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤྱོད་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་དང་། སྤྱོད་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ཅམ་
 ལ་བྱེད་དགོས་པར་གསེར་འཕྲེང་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་སོ་རིག་ནི།
 དཔེར་ན། གཟུགས་ལ་རགས་པ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་དེ་ལ་བརྟོན་ཏེ་ཞི་བར་
 ལྟ་བའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞི་གནས་དེས་ངང་ནས་དཔྱད་སྟོབས་
 ཀྱིས་ངངས་པའི་ཤིན་ཏུ་ངས་མཐོབ་པའི་ལྟ་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཞིག་ལ། དེའི་མཚན་
 ཉིད་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་འཛིག་པ་བཞིན་གཞན་ལ་འདྲོ། །ཡང་སོ་རིག་ཡིད་བྱེད་ལ་
 སེམས་རྟེན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཞི་ལྟག་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་རྟེན་དགོས་པའི་ངེས་
 པ་མེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་མི་དགོས་ཞེས་སྐྱེས་ན་ཁས་ལེན་སྤྱོད་བ་དེ་བར་སྐྱེ་མེ། གཞན་
 དུན་སྤྱོད་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་ཉེར་བརྟོགས་ཞིག་དགོས་པས་
 ཉེར་བརྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་ས་མཆུངས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་རྟེན་ལ་ས་མཆུངས་
 མི་དགོས་ཞེ་ན། དེ་ནི་གསེར་འཕྲེང་ལས། ས་དེའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་དང་
 འགལ་ལོ། །གནས་སྐབས་དེ་ཅམ།

གསེར་ཕྱེང་བཞེས་པ།

ཅོམ་གཞི་གཉིས་པའི་དོགས་དཔྱད།

སེར་ཕྱེས་ཏར་གདོང་འབྱུག་གསལ།

༡༡། །འདྲན་པ་མཉམ་མེད་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །

ཤིན་ཏེ་ཆེན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་སངས་རྒྱུ་བ་སྐྱུངས། །

ཆ་བའི་ཞབས་སོགས་འཕགས་ཡུལ་དབུ་མའི་ལམ། །

ཉི་ཆུ་གསལ་མཛད་མཁས་རྣམས་གཙུག་ན་རྒྱལ། །

གངས་ལྗོངས་འདི་ན་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ། །

ལྟ་བའི་མིག་དང་བྲལ་བར་མ་བཟོད་པར། །

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཉིད་མངོན་སུམ་བྱོན་པ་ཡི། །

ཀུན་མཁྱེན་ཅོང་ཁ་པ་དེ་གཏན་གྱི་སྐྱབས། །

འབྱུལ་བྲལ་འཇམ་དཔལ་སྟིང་པོའི་ལམ་བཟང་དེར། །

འགྲོ་རྣམས་ཐུགས་རྗེའི་ཕྱག་གིས་འབྲིད་མཛད་པ། །

སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་བཟུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལ། །

གསོལ་བ་སྟིང་ནས་འདེབས་སོ་བདག་སྟོངས་ཤིག། །

ཅེས་མཆོད་བཅོད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། སྐབས་སུ་བབས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་

ཕྱིན་པའི་མན་ངག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གསེར་གྱི་འབྲང་བའི་

གཞུང་བཤད་ཐབས་སྐབས་ཀྱི་དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་དང་། རང་ལ་རྒྱུན་གཏན་དུ་འཆར་

བའི་དོགས་དྲི་འགའ་ཞིག་ཞུ་བ་ལ། ཐོག་མར་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་བཅོད་བྲའི་

གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བརྒྱུག་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྩའི་གཉིན་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་

པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་

དུ་ཡོད་དང་། འགྲེལ་ཚུལ་དབུས་མཐའའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ནམ་མེན། མོང་དུ་

ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཅ་བ་དོས་འཛིན་དགོས་ཞེས་གསུངས་ན། བརྒྱད་སྟོང་
 འོན་པ་སྤྱུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་དབུས་མཐའ་ལྟར་
 འགྲེལ་ལམ་སྣ་མ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་རྣམས་
 རེམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་བསྟུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤང་བས་བྱམས་ཆོས་ལས་
 ལོགས་སུ་སྟོལ་བའོད་པ་མིན་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་
 པ་བརྒྱའི་གཉེན་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་ཐེག་བསྟུས་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཐེག་བསྟུས་ལས་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཀའ་
 བསྟུལ་ཞེས་སོགས་ནས། འོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོར་བཀའ་སྟུལ། སྐྱབ་པ་ལ་
 གདམས་པའི་མདོ་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཐེག་བསྟུས་ལྟར་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོང་
 དུ་ཅ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ཅ་བ་ལ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་རང་
 གི་བསམ་ཆོད་ལྟར་ན་དབུས་མཐའ་རང་ལ་བྱེད་དགོས་སམ་སྣ་མ་སྟེ། རང་གི་མཆན་
 ཉིད་སྟོང་བཅིང་གི་སྟོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་བཅིང་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་
 བོ་ཉིད་སྟོང་བཅིང་བགྲང་དགོས་པ་ལས་མ་བགྲངས་པར་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བཅིང་
 བགྲངས་པ་ནི་དོན་བསྟུས་རང་གིས་སྟོང་བཅིང་སྟོན་པའི་ཅ་བ་དབུས་མཐའ་དང་འགལ་
 ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྣ་མ་སྟེ། མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་དད་དུང་དཔུང་པར་འཆ་ལ།
 རང་ལ་མོངས་སྟོར་འཆར་བའི་དོགས་ངོ་འགའ་ཞིག་ལྷ་བ་ལ་ཐོག་མར། གསེར་འཕྲེང་
 ལས་༥ ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་བཞི་དང་མདོ་ཡི་གངས། །རྒྱན་གྱི་ཅ་བའི་མདོ་རྣམས་
 གང་ཡིན་དང་། །རྒྱན་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དག་དང་མ་དག་རྣམས། །ལོགས་པར་དཔུད་
 པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་བཀོད། །ཅེས་གསུངས་པས། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བར་དག་མ་
 དག་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། དག་དང་མ་དག་པའི་
 རྒྱན་འགྲེལ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་འགྲེལ་ལ་བྱ་དགོས་སམ་ཡང་ན་པོད་འགྲེལ་ལ་ཟེར། དང་
 པོ་ལྟར་ན་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་འཛིག་ན། དེ་དག་གི་ནང་ནས་དག་པ་དུ་ཡོད།

མ་དག་པ་དུ་ཡོད། དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར། དག་མ་དག་ཅེས་པའི་ཚོས་གང་ཞིག་
 ལ་མ་དག་ཟེར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བོད་འགྲེལ་ལ་ཅུས་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་ངོས་
 བཟུང་ལ་ཚིན་དགོས་སམ་སྙམ། གསེར་འཕྲེང་ལས། རྒྱན་འདིར་བསྟན་པའི་མངོན་
 རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནམས་དང་སྒྱར་རུང་དུ་ཡོད་པའི་མངོན་མས་ནི་འདིའི་རྩ་བའི་མངོ་
 མེན་ལ། ཞེས་གསུངས་ན། རྒྱན་འདིར་བསྟན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནམས་
 དང་སྒྱར་དུ་རུང་མི་རུང་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་རྒྱན་འདིར་བསྟན་པའི་མངོན་
 རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་བ་ཆད་ལྡན་ཡོད་པའི་མངོན་ཞིག་འདིའི་རྩ་བའི་
 མངོན་ལ་འཛིན་ན། མངོན་བསྟུས་པ་ཡང་རྒྱན་གྱི་རྩ་བའི་མངོན་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱན་
 འདིའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་བ་ཆད་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མངོ་
 རྒྱན་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་བ་ཉེར་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲེལ་བ་ཆད་ལྡན་གྱི་རྟོགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན། ཡང་མངོན་བསྟུས་པ་རྒྱན་གྱི་རྩ་བའི་མངོན་ལ་འཛིན་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
 ལས་དེ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་དང་།
 རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ལ་ལ་ལས་དོན་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟངས་པོ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་
 བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཞེས་རྒྱན་གྱི་རྩ་བའི་མངོན་ངོས་བཟུང་བའི་
 ཆོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཁོ་ན་ངོས་བཟུང་བ་ལས། མངོན་བསྟུས་པ་མ་གསུངས་པའི་
 དོན་གང་ཡིན། འོ་ན། གསེར་འཕྲེང་ལས་དེ་ལྟར་མངོན་དང་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་བ་བརྩ་
 གཉིས་དང་བསྟན་ན། འདིའི་རྩ་བའི་མངོན་བཞི་འམ་ལྟ་རུ་གསལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་ན།
 བརྩ་གཉིས་དང་བསྟན་ན་བཞི་འམ་ལྟར་གསལ་ཚུལ་གང་ཡིན། གཞན་ཡང་བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུགས་གཞིར་བཞག་ན་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་ཆན་སོ་
 གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་སམ་མ་འགྲེལ། འགྲེལ་ན་
 རང་རྒྱུད་པའི་ཡུགས་གཞིར་བཞག་ནས་སྟོང་ཉིད་བརྩ་དུག་སྟོན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
 ན་བཞེན་སྟོང་ཡང་སྟོན་དགོས་པས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་བཟུན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
 ལྟོང་ཉིད་བཟུན་པའི་སྒྲིན་མེད་དོན་ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲིང་
 ཉིད་བཟུན་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲིང་ཉིད་བཟུན་པས་ཁྲབ་པ་འདོད་ན་དེ་མི་འཐད་པ་ནི་དོགས་
 སྒྲ་བས་ཡིག་ཆོགས་མང་དོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་བརྟུང་
 ལྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་བརྟུང་སྒྲིང་པའི་དོན་དོན་ཆོན་སྤྲུམ་བཅུར་བསྐྱུས་ནས་བཟུན་ན་
 ལྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡང་བཟུན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞར་བྱུང་གི་དྲི་བ་འགའ་ཞིག་སྒྲིང་བ་ལ། གསེར་འཕྲེང་ལས། དེ་ལ་གནས་
 གཙང་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་སྲིད་པ་གཙོང་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ན། གནས་གཙང་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་
 རྒྱ་སྲིད་པ་གཙོང་བྱེད་ཡིན་ན་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་དེ་སྲིད་པ་གཙོང་བྱེད་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྒྲེལ་ནས་སྒྲིམ་པ་དེ་སྲིད་པ་གཙོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་གནས་
 གཙང་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱར་འགོ་ཚུལ་གང་ལགས། གསེར་འཕྲེང་ལས། ལྷིང་ཇེ་ཞི་བར་
 མི་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་པོ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས། གལ་ཏེ་ལྷིང་ཇེ་ཞི་བར་མི་གནས་
 པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་དང་དེ་འགོག་བྱེད་དུ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དབྱུ་མ་
 འདུག་པའི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྒྲེས། །ཅེས་
 པའི་སྐབས་སུ་ལྷིང་ཇེ་ཉན་རང་ཉེར་ཞི་ཐོབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཚུལ་
 གང་ལགས། གཞན་ཡང་། གསེར་འཕྲེང་ལས། ལྷུག་བསྐལ་དང་ལམ་གཉིས་མི་
 འགལ་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་
 མཆོན་དང་། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་མཆོན་གཞི་གང་འཛིག་བཅས་དགོངས་སྦྱེལ་
 ལྷུག་པོར་ཡོང་བའི་རེ་སྒྲིན་ལ།

འདིར་སྤྲུལ་པ། ཆད་མའི་སྒྲེས་མཆོག་སྒྲ་ན་མེད་པ་དེའི། །ཆད་ལྡན་གཞུང་

ལ་རང་སྒོའི་གསོག་ཆུང་གིས། །ཆད་གཞལ་དགའ་ཡང་གུས་པ་ཆེར་སྦྱང་དེ། །ཆད་
མར་གུར་ཕྱིར་དཔུད་པ་ཕྱུང་ཞིག་ཐལ། །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་མིངས་པའི་དབང་གུར་
ཞིང་༥ །གཞུང་ལ་སྤྱངས་པ་ཆུང་བས་ཆོག་དང་དོན། །ལྷག་ཆད་ནོར་འབྱལ་ནོངས་
པ་ཅི་མཆིས་ན། །སྒོ་ལྷན་མཁས་པའི་ཆོགས་ལ་སྙིང་ནས་བཤགས། ॥ ॥

ཙམ་གཞི་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས།

༡༡། །བཟླ་པའི་བདག་པོ་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། །

རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་མི་པམ་མགོན་པོ་དང་། །

འངམ་དབྱངས་ནམ་སྤྱལ་ཇེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ། །

ལབ་སྤྱས་བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་སྙིང་ནས་འདུད། །

སྒོ་གསལ་ཡིད་འཕྲོག་ངོ་མཚར་ལེགས་བཤད་འདི། །

ཐ་ཤལ་བདག་འདྲའི་སྒོ་ཡུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་། །

ཡིད་ཆེས་དད་པའི་ཆོག་བཤད་ཙམ་ཞིག་ལའང་། །

བསོད་ནམས་འཕེལ་ཕྱིར་རུང་ཟད་འཆད་ལ་སྒྲི། །

༡༢། །ཞེས་མཆོད་པར་བཞེད་ནས་གང་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ནི་ཙམ་གཞི་དང་པོ་མན་
ངག་ཇེས་འབྲང་དུ་འབྱ་མནན་པ་གཞན་ནམས་འདྲ་བ་ལ། །ལྷུང་བའི་དོན་ཞེས་པ་ནས་
ཙམ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྒྲིང་ཉིད་བགྲང་ཚུལ་དང་ཙམ་བ་དང་འགལ་
ཞེས་པའི་ཙམ་བ་གང་འདྲིག་ཞེས་པ་ལ་སྒོངས་འཆར་དྲིས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་པ་ལ།
སྐབས་འདིར་གསེར་ཕྱེད་གིས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་ངེ་ལྷར་བཀྲལ་ཚུལ་གཞུང་
ཆན་སོ་སོར་བཀོད་ནས་འཆད་ན་གོ་བདེ་བས་གསེར་ཕྱེད་གིས་གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་སྒྲིབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲིང་གིས་བརྒྱད་སྟོང་བའི་དོན་བཀྲལ་ཚུལ་བཤད་པ་ན་གཞུང་

ཆན་ལཱི་སྒྲིན་ལ་འཆད་དེ། གང་ཟག་གང་གིས་དང་། བཀྲལ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་
 པ། གང་གི་སྐབས་སུ་དགྲོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན། བཀྲལ་ཚུལ་ཀྱས་པར་
 བསྟན་པ། ལྷང་བའི་དོན་དང་སྤྲོད་ཉིད་འདྲན་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དང་ལྷ་
 ལས། དང་པོ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། ཞེས་བྱུང་།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་ཡུམ་བསྐྱུས་པའི་གཙོ་བོའི་དོན་སོགས་སུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་
 པ་ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བརྒྱད་སྤྲོད་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ། ཞེས་
 བྱུང་། བཞི་བ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས་སོགས་ཉི། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་
 བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲིམ་པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷང་བ་དང་།
 །ཕན་ཡོན་ཅེས་པ་ཡང་དག་པེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རབ་དབྱེ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་བརྒྱུག་སྒྲིམ་
 པ་རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་པ་བརྒྱུའི་གཉེན་པོ་བརྒྱ། རྟེན། དབང་དུ་བྱ་བ། ལས། རྟགས།
 ལྷང་བ། ཕན་ཡོན་དང་དབྱེ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་
 བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ངེ་ལྟར་སྤྲོད་པའོ། །རྟགས་
 རྟེན་བདུད་ལས་དང་ཕྱིར་མི་ཚྲོག་པའི་རྟགས་སོ། །ལྷང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ན་ངན་
 སོང་དུ་སྒྲེ་བའོ། །ཕན་ཡོན་ནི་སྤྲོད་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོད་ཀྱིས་བཀའ་ནས་བྱིན་
 པ་བས་ཤེར་ཕྱིན་འདྲི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། ལྷ་བ་ནི། དེ་
 ཉིད་ལས། མན་ངག་ཤེས་འབྲང་དུ་འབྱུང་མནན་པ་ཞེས་པ་ནས་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་
 བའི་བར་བྱུང་།

ལྷ་བ་འདིའི་ཆོག་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་འདུག་
 ཀྱང་། མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན། ཟེར་བ་ལྟར་རང་རང་གི་རྒྱ་མཚན་
 དང་བཅས་ཏེ་འཆད་ཀྱང་ཤེད་དགོངས་པ་དངོས་གང་ཡིན་མི་ཤེས་མོད། སློབ་མན་
 བདག་ནི་འདི་ལྟར་འགྲེལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མན་ངག་ཤེས་འབྲང་
 དུ་བརྒྱད་སྤྲོད་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་མདོར་

བསྟན་གྱི་གཞུང་དེར་འབྲུ་མནན་བྱས་པ་ལ་ལྷུང་བ་དང་རབ་དབྱེ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལས་
 གཞན་ནམས་རྗེ་རང་གི་སྤར་གོང་དུ་འབྲུ་མནན་བྱས་པ་དང་འདྲ་བ་ལ། ལྷུང་བའི་དོན་
 མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་བདུད་ལས་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷུང་བ་ནི་དོན་མ་
 ཡིན་པ་སྟེ་བདུད་གྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་སྤར་མ་དགོན་མཆོག་འབངས་
 གྱི་ལྷུང་བའི་དོན་བཤད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཉེས་དམིགས་ནི་དོན་མེད་ཐོག་ཏུ་འབབ་
 པ་སྟེ་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཤོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་།
 རེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་དུག་དང་བཅས་པ་ལོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་
 ཞེང་རབ་དབྱེའི་སྐབས་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྤྱོད་བ་ཉིད་གྱི་སྤྱོད་
 དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དངོས་ཉིད་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་ས་
 ཏེ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྤྱོད་ཉིད་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ནང་
 སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་བ་ཉིད་
 སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། འདུས་
 བྱས་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་
 བ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྤྱོད་
 བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་
 པ་དངོས་ཉིད་སྤྱོད་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྤྱོད་བ་ཉིད་གྱི་སྤྱོད་དུ། དངོས་
 པོ་མེད་པ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དངོས་ཉིད་སྤྱོད་བ་ཉིད་བཟང་ལྷུ་ཡིན་
 པ་ལ་དང་པོ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྤྱོད་བ་ཉིད་བཟང་ས་
 བ་ནི། རང་གི་དོན་འགྲེལ་རྒྱུའི་ཅ་བ་དབྱས་མཐའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་
 ཉིད་དོན་བསྟུས་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཞིང་དོན་བསྟུས་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་ཅ་
 བའི་ཁྲུངས་དབྱས་མཐའ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱོད་ལས་བཅུད་སྤྱོད་དོན་བསྟུས་གྱི་བརྗོད་

ཕྱི་གཙུག་པོ་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་། ཞེས་པ་ནས་། རིམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཐོག་
 པ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་སྤང་བས། ཞེས་གསུངས། དབུས་མཐའི་སྤྱོད་ཉིད་
 བཅུ་དྲུག་གསལ་བར་མ་བསྟན་ཡང་ཟེར་མི་རུང་སྟེ། དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་འགྲེལ་
 བ་ལས། སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ནི། གདུལ་བྱའི་སྒྲེ་པོ་མངོན་པར་ཞེན་
 པའི་བསམ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱོད་བཅུད་གཉིས་ཁོ་
 ན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཟག་སྤྱོད་བཅུད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བཅུད་དོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་
 ཀྱང་དོན་འདི་གསལ་བར་མཛད་པ་ནི། ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་
 ཡི་སྤྱོད་བཅུད། །དེ་ཡང་གང་གི་ཇི་ལྟར་མཛོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྤྱོད་བཅུད། །
 དགེ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཉལ་ཏུ་སེམས་ཅན་ཡན་བྱའི་ཕྱིར། །འཁོར་བ་
 གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་
 བྱའི་ཕྱིར། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་
 ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱབ་པར་བྱེད། །གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི།
 དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྤྱོད་བཅུད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡིད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་
 སྤྱོད་ཉིད་གཞན། །ཞེས་བྲངས་ལ། དབུས་མཐའི་སྤྱོད་ཉིད་འབྲེན་ཆུལ་ཡང་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བར། གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། སྤྱོད་བཅུད་རྣམ་
 པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་སྤྱོད་བཅུད་དང་། ཕྱི་སྤྱོད་བཅུད་དང་། ཕྱི་རང་
 སྤྱོད་བཅུད་དང་། ཆེན་པོ་སྤྱོད་བཅུད་དང་། སྤྱོད་བཅུད་སྤྱོད་བཅུད་དང་། རོན་
 དམ་པ་སྤྱོད་བཅུད་དང་། འདུས་བྱས་སྤྱོད་བཅུད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྤྱོད་བཅུད་
 དང་། །མཐའ་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་བཅུད་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་སྤྱོད་
 བཅུད་དང་། རོར་མ་མེད་པ་སྤྱོད་བཅུད་དང་། རང་བཞེན་སྤྱོད་བཅུད་དང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བཅུད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྤྱོད་བཅུད་དང་། དངོས་པོ་མེད་

པ་སྒྲོང་བཞི་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོང་བཞི་དང་། སྒྲོང་བཞི་དེ་
 ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་
 གྱི་གཞི་ནི་སྒྲོང་བཞི། །དེ་ཡང་གང་གི་ཇི་ལྟར་མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྒྲོང་
 བཞི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་ཆ་ཆང་དངས་པས་དབུས་མཐའི་འདྲེན་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་དགོངས་པ་ཡིན་སྟེ་ཡང་དབུས་མཐའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་མི་གསལ་བས་བདག་
 ལ་ནི་ཇི་བཞིན་མི་འཆར་རོ། །

སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ས་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་འགྲེལ་བ་བཞག་
 དགོས་སྟུམ་སྟེ། སྤྲ་མ་ཞེས་པ་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཞིབ་པར་འགྲེལ་བ་བོད་དུ་བསྐྱར་
 བ་འགྲེལ་བ་དགོན་མཆོག་འབངས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སུ་ཟད་ལ། དེ་
 གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་དགོན་མཆོག་འབངས་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་ཞལ་དངོས་སུ་
 ཟེན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་དོན་བསྐྱུས་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་དངོས་སུ་ཐོས་བའི་སྒྲོབ་མ་གྲགས་
 ཆེ་བའི་མཁས་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་ཁྱེད་མཆོང་སྟུམ་མོ། །ཡུམ་དོན་ཅུང་
 ཟད་བྲིས་པའི་དགེ་བ་དེས། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་སྒྲ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། །བཤེས་
 གཉིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཞབས་བརྟན་ནས། །བརྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཡུམ་དོན་སྟེལ་
 བར་ཤོག །

རྩྭ་གཞི་ཉེར་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲི་མང་མང་འ་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས།

༄༅། །བཀའ་དྲིན་མཉམ་མེད་གྲུའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །

རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་མི་པམ་མགོན་པོ་སོགས། །

སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་སྐུས་བཅས་ལ་འདུད། །

གཞུང་དོན་རྒྱལ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་རབ་རྩྭ་ལ། །

སྒོ་གྲོས་ནོར་གྲིས་དབུལ་བ་ཁོ་པོ་ནི། །

ངོ་མཆར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེད་བ་འདི། །

དོན་ལ་ལྟ་ཅི་ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་ལའང་། །

དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་མོད་སྒོ་གྲོས་སྟེལ་ཕྱིར་སྒྲོ། །

ཞེས་མཆོད་པར་བཤྲོད་ནས་གང་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི། རྩོམ་གཞི་ཉིས་གསུམ་པ་
 རིགས་ཅན་དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་དང་། ལན་ལ་ཡང་བསྟན་
 བཅོས་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་གཉིས་གསུངས་པའི་རྩོད་ལན་འདི་དག་འགོད་
 རྒྱུ་འདི་ལྟར་ཡིན། རྟེན་ལའང་སྒྲིམ་གྲིས་རིགས་དང་དམིགས་པའི་གཞུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་
 ནས་མངོན་རྟོགས་ཀྱན་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་གཞུང་དུ་གསུངས་ན། གོང་གི་རྩོད་ལན་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དམ། བྱེད་ན་ནལ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་རང་གཞུང་པས་རྩོད་
 ལན་འདི་ལྟར་བྱེད། ཅས་པ་ལ་མོངས་འཆར་བྲི་ལན་གྱི་རྒྱུ་དུ་འགོད་པ་ལ། དངོས་
 གྱི་དོན་དང་། ཞར་བྱུང་དོགས་པ་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེད་
 དུ་གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་ཅན་
 དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པའོ། ཞེས་ས་བཅད་མཛད་པ་ལྟར། དང་
 པོ་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཁོ་ན་ཐེག་དམན་དང་། བྱང་
 སེམས་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དུ་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ། རིགས་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། ཆོས་དབྱེད་སེམས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དབྱེར་མེད་
 པར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་དེ་ཆོ་
 དེ་ནི་སྤྱིར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འདི་དེ་ཐད་གསེར་ཕྱེད་ལས། རིགས་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་སྤྱིགས་སྤྱོད་དུ་རྒྱུད་པས་འོ་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་དང་
 ཉན་རང་ཁོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་སུ་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་
 སུ་འདོད་པ་དེ་དེ་ཆོ་སྟེ་དེ་དེ་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་

མོང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་ལ་དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཅན་
ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནི་སྒྲུབ་པའི་དོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་རྩྭ་དུ་བཞུགས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་
སོ་སོར་དབྱེར་མེད་རུང་བར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རང་
རང་གི་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲོམ་པས་ཉོན་ཐྱེད་སྟོང་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྩྭ་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཅ་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་ས་ལ་དབྱེར་མེད་
ཕྱིར། རྟོགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱང་ལས། གཉིས་པ་
ནི་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་
གནས་པའི་ཕྱིར་རིགས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པས་
ཅ་བའི་གཞུང་དེ་རྩྭ་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ལྟར་བཞུགས་པ་འདི་ལྟར་བཞུགས་པ་འདི་ལྟར་བཞུགས་པ་
བདེན་སྟོང་དེ་སྒྲོམ་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་གཞིར་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གཞི་
འཇུག་ཏེ་དབྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་
འཇུག་གཉིས་མེད་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྒྲོམ་པས་ཉོན་ཐྱེད་སྟོང་བ་ལ་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ་སྤྱིར་གནས་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྟོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
པའི་ཉེན་གཞི་སེམས་བདེན་སྟོང་གི་བྱས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཐེག་པ་གསུམ་
ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་སྒྲུབ་དུ་རྩྭ་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་སྒྲུབ་མོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་ན་གྲགས་པའི་
ལན། དོན་གྱི་ཐོབ་པའི་ལན་དང་། དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལན། ལྟེན་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་། ཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལན་ཞེས་རིམ་བཞིན་གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་རྟོགས་
སྤང་གསུམ་དུ་ཐ་སྟོན་མི་འདྲ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ལན་དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་

[illegible]

ལྟར་སྒྱུར་ན། འདིམ་པ་དང་མེ་ལྷེན་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་དཔེ་དང་། བུམ་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དང་། སྤང་ཅི་དང་ལི་ཁ་ར་འོ་མ་གསུམ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། ཞར་བྱང་ཆོངས་སྒྲིབ་དོགས་འཆར་ནི། གསེར་ཐོང་ལས་རིགས་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཡལ་བ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟོགས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་དེ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་སྤང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་གཉིས་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོད་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་བཤད་པས་དེ་དང་བསྐྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ནས་བརྒྱུད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སམ་སྒྲུལ་ཡང་། མཉམ་བཤད་ལས་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་འཛོག་པ་ལྟ་བུར་མཛོད་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་ཅམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་ལ་ལམ་གྱི་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་པ་ནི། འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོ། རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་ཆོག་ཟིན་མི་འདྲ་བ་འདུག་པས་དོགས་སོ། །

ཡང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་སྒྲིགས་ཀྱི་གསེས་བཏབ་མ་བཏབ་ལ་བཤད་པས་འགལ་སྒྲུལ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། གཞིས་དགོན་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་གྲ་བ་གཅིག་གཤན་སར་འགྲོ་འདོད་ནས་འབྲས་སྤངས་དགའ་ལྡན་སེ་ར་གང་དུ་འགྲོ་མ་ངེས་པའི་སྐབས་ཤིག་ན། དགའ་ལྡན་གྱི་གྲ་བ་ཞིག་དང་འཕྲད་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བཤད་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་འདྲེལ་བ་ན་དགའ་ལྡན་གྱི་གྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་གཞི་དགོན་དེའི་གྲ་བ་མིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་སྤངས་དང་སེ་ར་ལ་སྦྱར་ན་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གསེར་ཐོང་ལས་ཀྱང་། ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་ལྡན་འགལ་བ་མིན་ནོ། ། དེས་

ན་ཇས་ལ་བསམས་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་ཏྲོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་བདག་ཉིད་ནས་དོགས་པ་བསུ་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྩྱུང་པའི་གཞུང་འདི་རྒྱ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་དུ་འདོད་དམ་
 མི་འདོད། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་དང་ཏྲོགས་སྣང་དུ་མཆོམས་སྦྱར་དུ་མ་བཤད་པ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བའི་
 ཆོ་མཆོམས་སྦྱར་ཞེས་ས་བཅད་མཛད་ལ། འདིར་ཁྱ་འགྲེལ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་
 གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་
 རྩྱུང་པ་སྦྱང་བཞི། རྩྱུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཁྱ་འགྲེལ་དང་། ཅུ་བའོ།
 ཞེས་དང་། ཏྲོགས་སྣང་དུ། གཉིས་པ་རྩྱུང་པ་སྦྱང་བ་ལ། རྩྱུང་པ་འགོད་པ་དང་།
 ལན་གཉིས། ཁྱ་འགྲེལ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འཕགས་ཆོས་ཏྲོགས་པར་འགྱུར་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། མི་འདོད་ན། སྐབས་དང་པོར་འགྲེལ་
 བའི་ཆོག་ཟིན་མཆོམས་སྦྱར་ཉེར་ཁྱ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོགས་
 རྩྱུང་པའི་གཞུང་དེ་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་
 ལས། མཆོམས་སྦྱར་གྱི་རིམ་པ་འདི་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་གིས་ཟིན་པ་འདྲེན་ནམ། དོན་
 ཐོབ་ཡིན་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ཁྱ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་གངས་
 མངས་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་མཆོམས་སྦྱར་འདི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱི་འགྲེལ་བར་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་ཀྱང་ཏྲོགས་དཀའ་མཛད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པས་ཇི་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་རུང་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་སྣང་ཡང་། དོན་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པར་དགོངས་པ་ཡིན་སྙམ་སྟེ། ཀྱན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིག་ཆར། སྟོན་
 སྟོན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་དུང་
 དུ་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་ཕྱེད་གང་ཁས་ལེན་རུས་ཞེངས་འདི་གཉིས་ལ་དགོངས་

པ་འགལ་བར་མ་མཐོང་ནམ་བཤད་ཀྱང་གསེར་ཕྱེད་གི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་
 ཁྱེད་མང་དུ་འདྲན་གསུངས་ལ། སྤྱིར་ན་སྤྲུག་ཆང་ལོ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་གསེར་འབྲང་
 མཐོང་ནས། ཁྱིད་སྒྲིལ་ཉི་མ་གཞོན་ཕྱི་དུས་ཀྱི་ཆོ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་
 རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་ཡིད་ཁེངས་པའི་ཀྱུ་མུད་སྤྲུག་པར་བྱུང་། །ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་
 པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་བྱེད་མང་དུ་སྤྲོད་པོ། །
 རོ་མཆར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེད་བ་འདིར། །འཆད་ཚོད་ཚུམ་པའི་འབྲེལ་ཐོགས་
 བྱས་པ་ནམས། །སྤྱི་བ་ཀྱན་ཏུ་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པའི། །གསུང་གི་བདུད་ཅི་རོམས་
 མེད་འཕུང་བར་ཤོག། །

ཚུམ་གཞི་བཙུ་བདུན་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་གུང་རུ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ། །

༄༅། །མད་བྱང་མཇུག་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ། །

ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་དོན་གསལ་བར་མཇུག་པ་ལ། །

རྒྱལ་བ་མི་ཡམ་མགོན་དང་དབྱེར་མེད་པའི། །

འཇམ་མགོན་ཐུག་མ་སྤྲུལ་བཅས་ཞབས་ལ་འདུད། །

རྒྱལ་ཀྱན་བཙེ་བའི་རང་གཟུགས་པད་དཀར་འཆང་། །

དུས་མཐར་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་ལྡན་དུར་སྤྱིག་འཆང་བའི་རྣམ་རྟེན་པ། །

ཟླ་མེད་སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་སྤྱིང་ནས་གྲུས། །

ཞེས་མཆོད་བཅོད་སྤྱིན་དུ་བཏང་ནས་འདིར་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབས་པའི་

སྒྲིབ་པ་ལྟེ་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་
 མཆོད་པ་མཛོད་ཀྱི་མཆོམས་སྤྱར་བཤད་པའི་ཐད་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་དྲི་བ་འདིའི་ལན་འདེབས་
 ཞུ་བྱུང་། སྤྱི་རབས་པ་ནམས་དང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་མི་
 སམ་པ་རང་གི་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་མིན་པས་དེས་དྲངས་པའི་ཧེས་ཐོབ་ཀྱིས་ངེས་པར་
 བཟུང་ནས་སོ་ཞེས་མཉམ་བཞག་མིན་པའི་ཧེས་ཐོབ་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལ་བྱས་པ་དང་སྤྱི་
 བསྟུ་བྱིན་པ་གཉིས་ཀ་མ་འབྲེལ་ཏེ། ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཞེས་པ་འདི་གོང་གི་སོ་སོ་
 རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། འདིའི་ནས་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་
 ཡང་ཡིན་པས་འོག་གི་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་དང་སྟེལ་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ། རོན་
 བསྟུ་ན་མཉམ་བཞག་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཆོགས་བཅད་
 འདི་གསུངས་སོ་ཞེས་སྤྱར་དགོས་ཞེས་པའོ། །

༼བདེན་བཞིའི་ཐད་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་དྲི་བ་འོག་མ་འདིའི་ལན༽༽

སྤྱི་བདེན་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་
 འཛིན་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་ནི་སྤྱི་བདེན་ལ་ལོག་ཞུགས་དང་། རྒྱུང་འཕེན་
 གི་ཕྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱི་བདེན་ལ་རྒྱ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། གསལ་
 བྱེད་པས་དུས་རྟག་པ་གཅིག་བྱས་སྤྱི་བདེན་ལ་བསྐྱེད་པར་འཛིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་བད་
 སྟོད་པས་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆངས་པའི་ཡི་གེ་ཨོ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་འགྱུར་བ་ལས་
 སྤྱི་བདེན་བྱུང་བར་འཛིན་པ་དང་དབང་ཕྱག་པ་ནམས་ཀྱིས་དབང་ཕྱག་གི་ཆོ་སྤྱི་
 བཏང་ནས་སྤྱི་བདེན་བསྐྱེད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནམས་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ལོག་ཞུགས་
 བཞི་དང་། རྒྱུང་འཕེན་གྱིས་ཐར་བ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཟད་ཕྱེད་པས་
 གདུགས་དཀར་པོ་ཁ་ཕྱེན་ལ་བསྐྱངས་པ་ལྟ་བུའི་འཛིན་ཉེན་འདུས་པ་ཞེས་པའི་གནས་
 ཐར་བར་འཛིན་པ་ནི་སྤྱི་བདེན་ལ་ཐར་བར་འཛིན་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་གྲོལ་

བར་སྒྲ་པའི་ནང་ཚན་འགའ་ཞིག་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་ན་གྲོལ་བར་འཛིན་པ་ནི་
 བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་གྲུ་ཚོམ་པར་འཛིན་པ་དང་། དཔྱད་པ་བསམ་ཐར་བ་གཏན་མི་
 ལྷོག་པ་མིན་ནོ་སྒྲམ་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་འགོག་བདེན་ལ་ལོག་ཞུགས་བཞི་དང་།
 རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཐར་ལམ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་པ་སྦྱིས་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལམ་ངན་པའི་སྒྲམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདེ་སོགས་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་སྒྲེས་བྱ་གཉིས་ཐ་དད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ་
 དང་། དཔྱད་པ་བསམ་ཐར་ལམ་གཏན་མི་ལྷོག་པ་མིན་ནོ་སྒྲམ་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བཞི་
 རྟེན་ལམ་བདེན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་བཞི་འོ། །ལོག་འཛིན་གྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་རང་
 གོ་གཉེན་པོ་དང་འཛིན་སྤངས་འགའ་བར་འཛིན་པ་བདག་གི་རྒྱུ་མཛུགས་སྒྲོར་ཇི་བཞིན་འཆར་
 དཀའ་བ་འདུག་ཀྱང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ལ་མི་དེ་འགའ་དོན། དེ་ཉིད་རྣམ་
 པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་ཁྲིམ་ཆེན་ལས། བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ལ་
 རྟེན་སྒྲོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དང་དངོས་སུ་འགའ་བའི་དོན་བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་བཅུ་དྲུག་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སར་བྱེན་ཡིག་ཆ་ལས་
 ཀྱང་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་དང་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་
 འཛིན་སྤངས་དངོས་འགའ་དུ་གསུངས་འདུག་པས་རིགས་པའི་གནད་མཁྱེན་པ་རྣམས་
 གྱིས་བརྟག་ན་འཛིན་སྤངས་འགའ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་འདུག་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །
 གཉེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ཞི་སྒྲོ་འཛིན་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སྤྱོད་བ་དང་བདག་
 མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་དང་བོའོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་
 གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཉིས་པའོ། །མི་རྟག་པ་དང་། ལུག་བསྐལ་བ་
 དང་། ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
 རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུགས་
 འདི་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སེམས་ཅམ་པ་མན་ཆད་གྱི་རང་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཉེན་པོ་བཅུ་

དུག་ཁི་སྒོར་འཛོག་སྟེ། དག་ལྡན་ལས། གཉེན་པོའི་ལམ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་
 རྩ་བའི་གཉེན་པོ་གཞན་དང་ངོ་མོར་གྱུར་བའི་སྒོར་བ་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་རྣམ་
 པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒོར་བཅིང་དང་། ཞེས་པ་ནས། མེ་རྟག་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་བ་
 གཉིས་དང་། ལྷ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་
 བཞི་སྟེ། ལྷག་བསྐལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ངོ་མོ་ཉིད་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་པའི་
 རྣམ་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས། མཚན་མེད་ཁི་བའི་རྣམ་པ་
 དང་། སྒོར་ཉིད་བདག་མེད་སྒོར་ཉིད་དུ། །འབྲུག་པའི་སྒོར་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་
 གཞན་བདེན་རྣམ་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོག་འཛིན་རྣམས་འཁོར་རྩར་
 མེ་འཛོག་སྟེ། སྒོར་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པ་གཉིས་འཁོར་རྩར་མེ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱན་བདག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
 བཀག་པ་དེ་ཀྱན་བདག་ས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཚབ་རྗེའི་ཆད་
 མའི་བརྗེད་བྱང་ལས། ལྷར་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱང་བོ་དང་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒོར་བཞི་ལྷག་བསྐལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོར་
 བ་དང་བདག་མེད་དོན་གཅིག་ལ། ངོ་མོ་དང་དོན་གཞན་གྱི་བདག་ཏུ་སྒོ་འདོགས་པའི་
 ཀྱན་བདག་ས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་
 བཞི་བདག་འཛིན་ལྟོས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་དོན་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་རྟགས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་བདག་ས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལྷག་བསྐལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་
 གྱུར་པའི་སྒོར་བ་དང་བདག་མེད་འབྱུང་ལ། ཅུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འཛིན་
 ལྟོས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་འབྱུང་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་སྒྲིག་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་ཞེས་པས་ལྷག་བསྐལ་གྱི་
 ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་བདག་མེད་གྲུབ་ལ། རང་བཞིན་ཐ་དད་ཞེས་པས་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་

སྒྲིང་བ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ན་གསུ་སྤྱོད་ནས་འཛིག་ལྟ་ལྟ་སྒྲིམ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
 ཏུ་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲིང་
 བདག་མེད་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པ་གཉིས་འཁོར་ཙ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་པ་དེ་
 གཉིས་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཡུང་པོ་དེ་བདག་རང་དབང་བ་དང་ངོ་པོ་ཐ་དད། ངོ་པོ་གཅིག་
 ཏུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་ཀུན་བདག་གསུ་སྤྱོད་པ་ན་མས་གོང་
 གོ་ཡུང་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་དེ་གཉིས་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིང་བ་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དོན་གཞན་དང་ངོ་པོ་
 གཅིག་པའི་བདག་མེད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དག་ལྟར་ལས། གཉིན་པོའི་ལམ་ལ་བདག་
 དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་གཉིན་པོ་གཞན་དང་ངོ་པོར་གྲུར་བས་སྒྲིང་བ་དང་བདག་མེད་
 པའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་རྟོགས་རིམ་འཛིག་
 ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་སྒྲམ་མོ། །

རྩིས་གཞི་བརྒྱ་བའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིང་པ་ལྟ་བུ་བཟང་དཔལ་ལྡན།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་
 དེ་མེད་དེ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། དེའི་ཁྱད་སྤངས་ནི་མདོ་སྤྱིན་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱིན་དང་འབྲས་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡང་སེམས་
 བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པའི་སྤྱི་བསྐྱེད་ལས། སྤྱི་པོའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱུང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་སྤྱི་བ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱོལ། ཞེས་
 འདོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ། ཡུང་དང་། རིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་
 འགྲུབ་པ་ལས། ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྤྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བར་གྱིས་བསྐྱེད་
 སྤྱི་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐ་མ་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་བར་དངོས་མཐུག་

གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་
ནི་ས་རྣམས་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་སྒྱིབ་པ་སྤངས་པ་ལོ། ཞེས་སྒྱིབ་པ་སྤངས་
པའི་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། གསེར་འབྲེང་དང་། རྣམ་བཤད་
སོགས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཤེས་བྱེད་མང་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ཤེས་བྱེད་བཞོད་པ་དེ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན་གྱི། སློན་ཏེ་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་
མཛད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་འབྲེང་ལས། རྒྱལ་སྤྱུས་
རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བརྟག་རྒྱས་རྟེ། དེ་ལྟ་
མེན་ན་སྤར་གྱི་ས་མཆོམས་དང་འགལ་ཞིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མཛད་པར་ཏ་
ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་གི་ཐོབ་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་རྫོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སྤང་བས། སེམས་བསྐྱེད་
གཉིས་འགལ་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འགལ་ཡང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་མི་
འགལ་བའི་ཞིབ་ཆ་དགོས། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ཟིན་ལ་ཅི་སྟེ་
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་པས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྟིང་རེ་འཛིན་དང་།
ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཁས་སྤང་དགོས་པས། སེམས་བསྐྱེད་
ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་དགོས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ས་མཆོམས་
༡༧ ་ རྟེན་ཐབས་སུ་སྒྲོབ་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་

དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། བྱང་སེམས་ལ་མཛད་
 པ་སོགས་ནི། མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་མཐུན་ཆབ་ཆེ་ཡང་། གཞུང་
 གི་དགོངས་པ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱུས་དང་རྒྱས་
 པའི་སྒྲོན་ས་བཅོད། །ཅེས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ༡༧༠༥
 མདོ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགལ་
 མི་འགལ་སྒྲུབ་པའི་གཞི་བསྟན་བཅོས་བྱས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཡུམ་བར་
 མའི་མདོ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཞེས་མདོ་ལ་མཛད་པ་གཉིས་ཆོག་མི་མཐུན་
 པས་ཡབ་སྐུས་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། མདོ་ལ་བྱེད་ན་
 གསེར་ཕྱེང་ལས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་
 ཅེས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ་ཞེས་པ་ནས་སྐབས་དང་འགལ་ཏེ་ཞེས་དང་།
 ཡང་གསེར་འཕྱེང་ལས། །བསྐྱུས་པ་ན་ཆོག་འགོད་རྒྱ་མེད་ལ་ཞེས་དང་།

གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་འབྲིལ་བའི་བང་རིམ་ན། །མཁའ་ལ་ཅེན་པའི་ལུང་རིགས་
 རྒྱབས་ཀྱི་ཕྱེང་། །བདག་སྒྲོས་དབྱུང་པའི་ཐོབ་ཆའི་རྒྱ་ཐེགས་འདི། །བརྟུང་ཡང་གདུང་
 བ་སེལ་བའི་རེ་བ་བྲི། །འོན་ཀྱང་སྟིང་ཇིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཉེར་བྱངས་བའི། །རྣམ་དག་
 དམ་པའི་ཐེག་མཆོག་བྱང་རྒྱུབ་སེམས། །དོན་གཉིས་གོ་འཕང་མཆོག་གི་སྟིང་བོ་ཅན།
 ཉག་དུ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་ཤིས་པ་སྒྲུབས། །

ཚུམ་གཞི་བཅུ་དྲུག་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་ཏེ་སྒྲོ་བ་ཟང་དཔལ་ལྡན།

དད་མོས་ཀྱི་མདོར་བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་
 རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད། ཡར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་
 དེས་ཀྱང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་རྣམས་སྤྱེས་ཏེ། དེ་ནས་གི་འཕྲོས་ནས་ཞེས་པ་ནས་རྟོན་པོར་
 མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་དེ་འཕགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་
 པའི་སྒྲིམས་འདུག་གི་མཐུས་དབང་མེད་དུ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 སྦྱོར་ལམ་པ་ཡང་མིན་ཏེ་དོད་ནས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པ་གང་ཞིག་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་མི་
 ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ལམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
 པའི་དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། གཞན་
 གྱིས་ལན་དང་། རང་ལན་ནོ། དང་པོ་ལ་ལྷ་ག་ལ་བའི་མཁས་པས་མི་ཁོམ་པ་མ་
 ལུས་པར་ཟད་པ་ནི་བཟོད་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། རན་འགྲོར་མེད་པའི་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོད་ཅིར་མི་ཁོམ་པ་ཡལ་ཆེར་ཟད་ཀྱི་མ་ལུས་པ་མིན་པས་འདུ་ཤེས་
 མེད་པར་སྐྱེ་བ་དེ་དོད་ཅིར་བཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྤྲད་པའི་གནས་དང་ཡུན་ཐུང་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་
 ཡང་རྒྱང་བར་ལྷོང་བེར། ལུ་དེ་ཤོ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་དུ་བཤད་པ་
 ནི་ཡལ་ཆེ་བས་བཟོད་པ་སྟེ། ཕྱི་མི་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསམ་ལ་ཡོད་
 པས་སོ། །དེ་ན་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ནི་ཟེར། ཀོང་ཀ་ན་བ་དག་ནི། ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ལ་
 མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས་ཆེ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་དེར་སྐྱེ་བ་དེ་ལོག་
 ལྷ་སྐྱེ་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ནི་དེར་སྐྱེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་བས་
 ཀྱིས་ལག་ལྷ་མི་སྐྱེ་ཞེས་ཟེར། དེས་ན་སྦྱོར་ལམ་པ་མི་ཁོམ་ཟད་པས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་
 ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། དེ་ལྟར་མཁས་པ་གསུམ་གྱིས་ལན་བྱེད་པ་དེ་འང་མི་འཐད་
 ལས་དེ་འགོག་པ་ལ་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལུགས་བཞག་པ་དེ་གཞན་ལུགས་
 བཀག་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡུང་ཚད་མར་བྱེད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་འཕགས་
 པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་དོན་ཅེ་བ་སྟོམས་འདུག་ཐར་ལམ་ལ་འབྲུལ་
 བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་སྟོམས་འདུག་ལ་ཐར་
 ལམ་དུ་འབྲུལ་བར་ཐོགས་མེད་དང་། དབྱེག་གཉེན་འཕགས་གྲོ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཐེང་ལས་(ཐར་ཆ་དེ་བ་༡༦༡) འདི་དག་ཀྱན་ཀྱང་
 དད་མོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀ་པ་
 བློ་བཟད་ཟེན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་ལས་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི། དད་མོས་དགེ་འདུན་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཆེ་སྡེ་མར་དེར་སྐྱེས་ནས། ཕྱིས་མིའི་
 ནང་དུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་དབང་རྒྱལ་དུ་བཞག་གོ། །ཞེས་མཆན་གཞིའི་དབང་
 དུ་བྱས་སོ། །རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་པས་ས་
 བརྒྱད་པ་བ་དབང་པོ་ནོན་པོ་ཡིན་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐབས་
 རྒྱ་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་དབང་པོ་ནོན་འབྲང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ས་
 མཆོམས་དང་། མཆན་ཉིད་སོགས་ཅི་ལྟར་ཡིན། ཡང་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟ་སོགས་
 སྐྱེས་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྐྱེ་སྲིད་འཆི་སྲིད་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་འཆི་སྲིད་ལ་བྱེད་
 གྱི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་མི་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་དོགས་སྤོང་ནི་བདག་ལ་ནམ་རྟོག་འཆར་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཞིག་དཔྱད་ན།
 གོང་མའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
 སྟོམས་འདུག་ཐར་ལམ་དུ་འབྲུལ་ནས་འཆི་ཁར་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་

མཐོང་བ་ན་ལྷ་ལྷེས་ནས་ངན་སྤོང་དུ་སྒྲེ་བར་གསུངས་པས་ཇི་ལྟར་དངས། ཡོད་
 རྟེན་གསེར་ཕྱེད་ལས། (ཕར་ཆ་དེབ། ༡༥༡) ཁམས་གོང་གི་སྒྲེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་
 ལྷ་ལྷེས་ལ་སྒྲེ་བ་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དེས་
 རྟེན་ལྷ་ལྷེས་ནས་ངན་སྤོང་དུ་སྒྲེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་དེ་ཁམས་གང་གི་ཉེན་ཅན་ཡིན།
 གོང་མའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གོང་མར་སྒྲེ་བ་འཕེན་ཕྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་དོར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེ་
 ལ་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་ན་དཔུལ་བའི་ཉེན་ལ་སྒྲོན་སེམས་སྒྲེས་མ་ཐག་པའི་ཕུང་
 སེམས་དང་། དགེ་སློང་སྐུལ་དུ་གྱུར་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་དེ་དང་
 དེར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ན་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་གཞི་མཐུན་དང་། མི་དང་དུད་
 འགྲོའི་གཞི་མཐུན་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་ན། འགྲོ་བ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་ང་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་དེ་དང་དེ་ཡིན་
 པས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་དགོས་སོ། །ཡང་གསེར་ཕྱེད་ལས། (༡༥༢) དེས་ན་སྒྲེ་
 བ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་སྒྲེ་བ་སྤྱིད་ཀྱང་། ཐོབ་ན་མི་སྒྲེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་ལྷེས་སྤྱོད་པ་ནས།
 མཐུའི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པ་དག་དེར་མི་སྒྲེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་
 རྒྱུ་གང་ཡིན། རྣམ་བཤད་ལས། (ཕར་ཆ་དེ་ལྷོག་གངས་༡༥༣) ས་བདུན་པ་མན་
 ཆད་པས་ཀྱང་འབད་པས་བསྐྱབས་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་
 པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་རུས་མོད་ཀྱི། ངམ་ངམ་གྲགས་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་ཕུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་
 ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲེས་བར་གསུངས་ལ། ཟག་མེད་ཞེས་པའི་
 ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ལ་ཕྱེད་པ་དང་། ཡང་གསེར་ཕྱེད་ལས། (༡༥༤) ཐེག་ཆེན་པ་
 ལྟར་ན་ལྷ་ལྷེས་སྤྱོད་པ་མཚན་དེ་མ་ངེས་པས་དེར་སྒྲེ་བ་མི་འགལ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་

སྒྲིན་གྱི་སྒྲེ་བ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་སོགས་སྤངས་པ་སོགས་མི་འགལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་། སྒྲེས་སྤངས་ཡོན་གྱིས་སྤོབས་པ་ཆེས་ཕྱ་ཡང་། །རུང་ཟད་དཔུང་པས་ནས་
 རྟག་རྒྱ་བའི་སྒྲོ། །བོད་པའི་གནས་ལ་འབྲིལ་དེ་བྱུང་བ་བའི། །མཁུན་ལྡན་དམ་པའི་
 སྤྱན་ལྟར་བཤགས་པར་བཀྱ། །འདི་ལ་བརྩོན་པར་དགེ་བའི་ཆ་མཆིས་ན། །ལེགས་
 བཤད་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཟབ་དོན་ཕྱེང་། །རྟག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོ་མོ་བརྒྱ།
 ཕྱེ་བའི་སྐལ་བ་བཟང་དུས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག། །དགེའོ། །

རྩོམ་གཞི་བཅོལ་པའི་དོགས་དཔྱོད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲོ་མང་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས།

༡། །འབྱུང་བཞི་དབང་དུ་བསྐྱུ་བ་སྒྲོ་བཟང་གཤགས་པ། །

བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་བདེན་པ་ཨེ་ཡིན། །

ཡམ་བཞིའི་དམག་ལ་སྐྱག་ནས་བག་ཡོད་མཁར་ནས། །

བསྐྱུ་བཞིས་འཁོར་ཆོགས་བསྐྱོངས་ནས་བཞུགས་པ་ཅི་ཡིན། །

རྩོད་པའི་གཡུ་རལ་བསེགས་པའི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། །

ཡམ་ལོ་ལ་སྒྲེས་བསད་པ་རྒྱན་པ་ཡིན་འགྲོ།

ཐུབ་བསྟན་གངས་རིའི་སྤོ་ལ་མངོན་པར་འགྱུངས་ནས། །

སྤྱིག་སྤོང་དགེ་བ་སྐྱབ་ལ་གདམས་ནས་ཅི་བྱེད། །

ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་བདུད་ཅིའི་ཐུགས་རྒྱུད་གཏམས། །

དམ་ཆོས་གྲུ་ཆར་གདུལ་བུའི་ཞིང་ལ་འཁེབས། །

སྒྲོ་བཟང་ལེགས་བཤད་ཀྱན་དའི་ཁ་འབྱེད་པ། །

བསྟན་པ་འོད་དཀར་དད་པའི་གཙུག་ན་མངོས། །

ཞེས་གསུང་ཐུག་སྤོན་དུ་བཏང་ནས་གང་ལྟ་བར་བྱ་བ་ནི། འཕགས་སེང་གཉིས་

ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་ནི་ཤུ་དཔེར་མཛད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་དགེ་འདུན་ནི་ཤུ་
བཏགས་པ་སྤངས་ཏོགས་སྟེས་པ་ལེན་ཚུལ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་
གེས་ཚིང་པ་འགོད་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་ལན་མཛད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྤངས་པའི་རིགས་
པ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྱར་བ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱིས་སྤངས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་འཕགས་པའི་ནི་སྤང་དུ་ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་དང་སྤྱར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
དགེ་འདུན་ལ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་སྤང་བྱ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བཤད་ན་
མཛོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་སྤོང་མི་སྤྱིད་ལ། ཉན་སྒྲིབ་ལ་བཤད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་
འདུན་ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དང་སྤྱར་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཛོང་ལམ་
གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

གཉིས་པ་ལན་ནི་འོག་དུ་ཆོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས། ཚིང་པ་དང་པོ་ལ་
ཏགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མི་འདེབས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉན་སྒྲིབ་
ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ནམས་ཐད་སོ་ཐད་སོར་རྒྱལ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་སྟེ་ཁམས་གསུམ་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་བསྒྲམས་པས་དངོས་པོ་མཛོང་ན་
པར་ཞེན་པ་ཚྭག་ལ་དེ་ལོག་པ་ན་དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཏོག་
པ་མཐའ་དག་ཀྱང་འགག་པར་གྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། བུད་ཤིང་བཅད་པའི་མེ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་ཅམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤོང་བའི་ནམ་གྲོ་ལ་
ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནམ་ཐར་
བརྒྱད་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མི་སྟེ་བར་དགའ་ལྡན་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་
ཡིན་པས་སྤངས་ཏོགས་སྟེས་པ་ལེན་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཡིན་བས་སོ།

མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་རྣམས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཉི་ལྟང་ལས། དེ་ཡང་འདྲོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་
 མེད་པའི་ཁམས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་
 ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དགུའི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དགུར་བྱེ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་དུ། དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ཅི་རིགས་པར་
 རིམ་གྱིས་སྤང་རོཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དང་པོས་རིམ་ཅན་དུ་སྤང་
 བར་མ་བརྟན་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་རབ་དབྱེ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ལ། ལྷང་
 ཕྱི་མས་ཉོན་མོངས་དུག་ལ་དགུར་བྱེ་བ་རིམ་ཅན་དུ་སྤང་བར་བརྟན་གྱིས་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་
 པའི་སྤང་བྱ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་སྤང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅིག་ཅར་བ་དང་
 རྒྱར་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱིས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པས་ཁྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་རྒྱར་ན་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་བར་
 རྒྱར་དགོས་ཏེ། བྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་འདྲོད་ན།
 ཐེག་ཆེན་ལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འཛིན་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་
 འོང་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་མཚོན་བྱེད་དཔེ་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོད་པ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་
 ཁྲུབ་མེད་གྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་འཕྲེང་ལས་དེས་ན་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་
 ཁོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཀྱང་ལྷོག་མི་དགོས་ཏེ།
 འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཁོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་
 གྱི་སྤྲོ་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདྲོད་ཉོན་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ན།
 འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་དེ་དག་ལ་སྤྲེད་པའི་སྒོ་ནས་མཚོན་ཏུ་རྩ་བ་ཙམ་ཞིག་ཉམས་
 སྤོད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་འཐད་པར་མ་ཟད། ཆོས་མངོན་པའི་

སྐབས་སུ་འདིག་རྟེན་པའི་ལ་མ་གྱིས་སྤྱད་ཅིང་ཉོན་མོངས་མ་གཏོགས་སྤྱོད་བར་བཤད་
 པ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོངས་པ་ལེན་དགོས་ཏེ། གསེར་འཕྲང་ལས། མཆོག་པཌལ་འདི་ལྟར་
 གང་ཟག་གི་སྐབས་དག་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤང་བུ་འཛོམས་ཚུལ་
 མཆོག་དང་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། དེ་ནི་མངོན་པ་ནས་སྤྱོད་ཅིང་ཆོད་ཀྱིས་བསྟན་
 པ་མཆོག་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་དུ་འཐད་དཔུང་པ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
 སྤང་དང་སྤྱོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉེ་བུ་དངོས་གཞི་
 ཐོབ་པའི་སྟོན་ནས་འདོད་པ་ལ་སྤྱད་པའི་སྟོན་ནས་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཅམ་ཞིག་ཉམས་སྟོད་པར་
 ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སྤང་དང་
 སྤྱོད་ན་ཐེག་ཆེན་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འཛོམས་ལྟས་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་སྟོན་ལ་བརྟེན་པའི་
 དཔེ་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སྤང་དང་
 སྤྱོད་ཚུལ་ནི། འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་རིགས་མཚུངས་
 པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟལ་ནི། དབང་པོ་འབྲས་པའི་སྟོན་སྤྱོད་ཀྱིས་འདི་སྤངས་ཏོགས་
 གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་ལ། སྤྱོད་པ་ལེན་ཚུལ་ལ་ཡང་གསལ་ཁ་མེད་དོ། །སྤངས་
 པའི་སྟོན་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་དེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པ་ལ་བཤད་ན་མངོན་ལས་སེམས་
 དཔའ་དབང་རྟལ་དུ་བཤད་པ་དང་མི་འགྲིག་ལ། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པ་ལ་བཤད་
 ན་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཞུགས་
 པ་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་རིགས་མཚུངས་ཀྱི་དབང་རྟོན་ཡང་དབང་པོ་འབྲས་པའི་སྟོན་སྤྱོད་ཀྱིས་
 འདི་གཉིས་ཏོགས་པའི་སྟོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་མེད་དེ། གསེར་འཕྲང་ལས། ལྷག་མ་མཆོག་
 སྟོན་ལམ་པ་ཡིན་ལ་བྱུང་པར་དུ་ཞུགས་པ་བཞི་བ་ས་བརྒྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སྤང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དད་ཐོབ་གཉིས་
 ཀྱི་སེམས་དཔའ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་ནི་འདིག་རྟེན་འདིར་ལན་གཅིག་ཕྱིར་

འོང་ནས་གཞན་དུ་ཕྱང་ན་ལས་འདེད་པའི་ཕྱིར་འོང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་བ་
 ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་སྦྱར་རོ། ། ཆགས་བྲལ་སྒྲིམ་སྦྱར་གྱི་ཕྱིར་མེ་འོང་དང་ཐོབ་གཉིས་
 གྱི་སེམས་དཔལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་སྦྱར་རྟེ། གསེར་འབྲང་ལས། འདི་
 ཅི་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར་ཕྱིར་མེ་འོང་བས་ཕྱིར་མེ་འོང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷག་
 མ་རིམ་གྱིས་པ་དང་སྦྱར་བ་ཡང་བྱང་སེམས་གྱིས་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་
 མ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁྱད་
 པར་ཅན་བཞུན་པར་འདྲོད་ནས་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
 དེས་ན་སྤངས་པ་ལ་སྒྲིམ་ནས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་
 འོང་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་ནི། དེ་དག་ལ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཁྱད་པར་ཅན་བཞུན་པར་འདྲོད་ནས་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
 ཉན་ཐོས་གྱི་སྤང་བའི་རིམ་པ་ཇི་བཞིན་དུ་འདྲོད་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། ། ཞེས་
 གསུངས་ལ། གསེར་འབྲང་ལས་ཀྱང་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ཕྱིར། འདི་མ་
 གོ་བར་སྤྲ་མ་ཆོས་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་སྦྱར་ན་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་སྤང་དགོས།
 ཆགས་བྲལ་སྒྲིམ་སྦྱར་སྦྱང་དང་སྦྱར་ན་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱང་དགོས་སྒྲིམ་ནས་སྦྱོན་བཞིན་
 པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་སེམས་འདི་དག་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་སུ་བཏགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རིགས་
 མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ཞུགས་
 གནས་གྱི་རྣམ་བཞག་མེད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྦྱར་
 བ་འདེབས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དང་། ཉན་ཐོས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ནས་བཞེངས་པ་དག་
 ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། མི་གནས་
 པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་ཐེག་ཆེན་དུ་དྲི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
 ནོ། །

རིན་ཐང་བྲལ་བ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་། །རྣམ་དཔྱད་ལང་ཚོ་དར་བའི་
 རྒྱ་དུ་མཛེས། །ལུང་རིགས་གཉིས་བྲལ་སྤང་པའི་མགལ་རྒྱ་དུ། །བྲས་ན་མཁས་
 རྣམས་འཕྱ་བའི་རྒྱ་རུ་ཟད། །འོན་ཀྱང་ཟབ་བསྐྱིད་ཆོག་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལས། །རང་གི་
 སྤེད་པའི་སྒྲིམ་གདུང་སེལ་ཕྱིར་དང་། །ཐོས་པའི་བག་ཆགས་རུང་ཙམ་འཛིག་པའི་
 ཕྱིར་། །འོལ་ཚོད་རུང་ཟད་བགྱི་བའང་སྐལ་བཟང་སྣམ། །ཞེས་པ་འདི་གདན་གསུམ་
 གཙོས་ཕྱོགས་མཐའི་མཁས་མང་ལེགས་བཤད་གསེར་འཕྲེང་གི་བཀྲི་རྒྱུད་སྐབས་དྲི་བ་
 བཙུག་པའི་ལན་དུ་བསོད་ནམས་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་ལུལ། །

ཙམ་གཞི་ཉེར་དགུ་བའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲིམ་མང་མང་འབྲམས་པ་དོན་ཡོད།

༡། །སྒྲིབས་བརྩ་མང་འབྲི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་དང་། །

སྤས་དོན་གསལ་མཛད་ཀྱལ་བ་མི་ཡམ་མགོན། །

སྤངས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ལ་ཟླ་བྲལ་བའི། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྤས་བཅས་ལ་འདུད། །

།གཞུང་བཤད་ཐབས་སྐབས་ཀྱི་དྲི་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལན་ནི། །

དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་བཛྲིད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བརྩ་བྱག་
 རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྩའི་གཉེན་པོར་སྤྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞེས་
 པའི་དོན་གང་ཡིན། སྤྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆོན་དུ་ཡོད། འགྲེལ་ཚུལ་དེ་དབྱས་
 མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ཁོང་དུ་ཙམ་བ་དང་འགལ་ལེ་ཞེས་པའི་
 ཙམ་བ་གང་འཛིག་ མེན་ན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་གསུངས་ན། བརྒྱད་སྟོང་

པ། གཟུགས་ནི་སྒྲིང་བཞིན་ལས། ཞེས་སོགས། ༥ རྩ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་
གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། ༦ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་
སོགས། ༧ འབྲུག་པར་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། རྩ་
བཞིན་ནི་མི་སྟེ། ཞེས་སོགས། ༨ མིང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་
གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། མིང་བཅོས་མ་ལ་ཆོས་དེ་དག་ ཞེས་སོགས། ༩
དོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་
རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་མིང་དེ་དག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་པ་བཅུའི་
གཉེན་པོར་སྒྲུབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ་ཐེག་བསྟུན་ལྟར་ཅིང་། སྒྲུབ་
པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆོན་ཡང་བཅུ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

རྒྱུང་བའི་དོན་བདུན་ལས་སུ་བཤད་པ་ནི་སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པའི་སྤྲ་
མ་ནི་གོང་དུ་རྩ་བཞིན་རྒྱུང་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་
འགའ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་མི་འཐད་སྟུམ་སྟེ། རྩ་བཞིན་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པས་
མན་ངག་རྩེས་འབྲང་གི་བཤད་པ་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པའི་སྤྲ་མ་ནི་དོན་བསྟུན་གྱི་འགྲེལ་བ་སྤྲ་མ་དགོན་འབངས་
གྱི་འགྲེལ་བ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབངས་གྱི་འགྲེལ་བར་བདུན་ལས་རྟོགས་
ལ་བཞག་ཅིང་། རྒྱུང་པ་འམ་ཉེས་དམིགས་ནི། འབངས་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ཉེས་
དམིགས་ནི། དོན་མེད་ཐོག་དུ་བབས་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྤྲིང་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་གྱི་ཤིངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ཅུ་བ་དང་
འགའ་ལོ་ཞེས་པའི་ཅུ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུན་བཞག་པར་མངའ་བྱང་།
དེ་མིན་པར་དབུས་མཐའ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲིང་བཞིན་གྱི་
སྒྲིང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲིང་བཞིན་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་རྩ་བཞིན་སྒྲིང་བཞིན་
བྱང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིང་བཞིན་བྱང་བཞིན་བཞིན་དོན་

བསྐྱུས་རང་གི་སྒྲོང་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་རྩ་བ་དབྱས་མཐའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བ་གཞི་བཞི་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒྲོ་མང་མང་འབྲས་པ་དོན་ཡོད།

གཞུང་བཤད་ཐབས་སྐབས།

དེ་ལ་སྤྱིར་ཤེར་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་པ་ནས་ལེགས་པར་སྦྱས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་མདོ་ཡི་དོན་གང་ཡིན། བྱད་པར་དུ་སྤྱད་པ་ཁྱིམ་བུད་སྒྲོང་བ་དང་སྤོ་སྤོར་བཟང་ས་བཞི་ཞེས་པ་ནས་སྤྱད་པ་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པར་བྱེད་པ་ཡང་ནོར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་སྤྱད་པ་དོན་གང་ཡིན་གསུངས་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་ཤེར་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་པའི་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་གངས་དང་དོན་བཞག་པ་དེ་ལ་གངས་འདྲེན་ལ་ཆད་ལྷག་གི་སྒྲིན་གཉིས་དང་། དོན་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་གསུམ་སྤངས་སྤྱོད་ཉི་མའི་སྤྱིང་བོ། ཟླ་པའི་སྤྱིང་བོ་ནས་སྤྱིང་བོ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཆད་པ་དང་། ལྷུ་ལ་བུ་ལྷ་བུ་བ། སྤྱི་ཉིས་ལྷ་བ་སྤྱུགས་ཡིན་ཅིང་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པས་ལྷག་པ་དང་བཟོད་བྱ་མངོན་ཉིགས་བུད་དུ་བྱེ་མ་བྱེ་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་སྲས་སྤྱད་པ་འགྲུལ་ནས་སྤྱི་ཉིས་སྤངས་པར་དོན་ཡང་མི་འཐད་ལ། སྤྱིར་ན་ཡུམ་ཞེས་པ་རང་སྲས་སྤྱི་བའི་བཞེད་དོན་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་པ་དང་སྲས་ནི་མཁུན་པ་དེ་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་དང་གངས་གཉིས་ཀ་ནོར་ཞེས་སྦྱ་བ་དེ་ལེགས་པར་སྦྱ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས། བྱད་པར་དུ་སྤྱད་པ་ཁྱིམ་བུད་སྒྲོང་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། སྤྱད་པ་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པར་བྱེད་པ་ཡང་ནོར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི། ཤེར་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་པའི་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་དང་གངས་འདྲེན་བྱས་པ་ལ་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཉི་མའི་སྤྱིང་བོ་དང་ཞེས་དགག་པ་མཛད་པས། བྱེ་མ་འདི་ཡིས་གོང་གི་ཁ་ཅིག་དགག་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ནམ་སྤྱི་ཉིས་སྤྱོད་དེ་ལྷུར་མ་ཡིན་པར་སྤྱད་པ་ཁྱིམ་བུད་སྒྲོང་བ་དང་སྤོ་སྤོར་བཟང་ས་བ་

གློགས་པམ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་དང་། རླུང་པ་བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་པ་བྱས་པ་ནོར་
 བ་མའིན་ཏེ། རླུང་པ་བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཐུ་ལ་ཆབ་ཀྱི་དོན་
 བསྐྱས་ལས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ། དེ་རེ་
 རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། རྩེ་ཆན་དགྲུར་གནས་པ་ཡིན་ལ་དེ་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་བམ་པོ་
 རྩེ་བརྒྱ་བ་གཅིག་ཡོད་པ། རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཁ་ཅིག་ལས་བཤད་ཅིང་། འབྲིང་པོ་
 བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་བ་གཅིག་ལོ་ཆེན་སོགས་བཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་པར་
 གྲགས་ཀྱང་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ལ། རྒྱས་པའི་བསྐྱས་པ་གཞུང་འབུམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་
 རོ། ། ཡུམ་བར་མ་གསུམ་ནི། ཉི་ཁྲི་དང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ། ཤེས་རབ་ཁྲི་བའོ། ། བསྐྱས་
 པ་གསུམ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་། ཡུམ་ཆེན་མོ་བམ་པོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་དང་། མདོ་
 རླུང་པ་ནམས་སོ་ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། མདོ་དང་སྐུར་པའི་འགྲེལ་བ་བརྩ་
 གཉིས་དང་བསྐྱེན་ན་འདི་ཡི་རྩ་བའི་མདོ་ལ་བཞི་འམ་ལྔ་རུ་གསལ་ལོ་ཞེས་པས་ལྔ་ལ།
 འབུམ་ཉི་ཁྲི། ཁྲི་ཁྲི། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ། བརྒྱད་སྟོང་བ། རླུང་པ་དང་ལྔ་བཅས་འབྲེན་
 དགོས་ལ། དེས་ན་རླུང་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཟུར་དུ་གངས་འབྲེན་མཛད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཀྱང་ཐང་པས་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་སུ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་
 སྟོར་དགྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་ལ། འོ་ན་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་ལེ་ལུ་གྲུ་བདུན་
 ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐར་ན་ལེ་ལུ་གྲུ་གསུམ་ལས་མེད་ཀྱང་ལོ་ལྷ་བས་བསྐྱར་སྐབས་
 རླུང་པ་གྲུ་བཞི་བ། རྒྱ་གར་ལེ་ལུ་གྲུ་ལྔ་བ། ཆོས་འཕགས་གྲུ་དྲུག་པ། ཡོངས་གཏད་
 གྱི་ལེ་ལུ་གྲུ་བདུན་པར་མཛད་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་གསུངས་སོ། །

ཚུམ་གཞི་བརྩ་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱད།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་མང་འབྲུམས་པ་དོན་ཡོད།

བདེན་བཞིའི་སྐབས།

ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་
 དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དྲུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་བཅའི་
 འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སའི་བར་འདི་དབུ་སེམས་སུའི་ལྷགས་དང་། ཅ་ཤེ་ཁྲིཀ་
 ཆེན་དང་སྟོང་ཐུན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནམས་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་གསུངས་ན།
 ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
 འདི་ཡི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་དྲུ་མ་སྤང་བས། འགའ་
 ཞིག་གིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་སུ་འགྲེལ་ཏེ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་
 པས་ཀུན་བདུས་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ཡིན་ཅིང་། འོག་དྲུ་རྒྱུད་ཐོགས་འགྲེལ་གྱི་
 བཤད་པ་བཀོད་ནས་ཀྱང་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་ཅམ་ལྷགས་ལ་འགོག་བདེན་
 ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པ་ཞེས་བཤད། ཡང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས། དེ་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལྷགས་སུ་འགྲེལ་ཡང་། ཀུན་བདུས་ཀྱི་དེ། དགག་གཞིའི་ཆ་ནས་སྟོང་ཉིད་
 དུ་འཛིག་གི་སྤང་བུ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་མི་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། འོག་དྲུ་རྒྱུད་ཐོགས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་
 ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བུལ་དུ་གནས་འགྱུར་བ་འགོག་བདེན་དུ་འདོད་དགོས་སོ་
 ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །འགའ་
 ཞིག་གིས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་སུ་འགྲེལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་
 ཀས་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་སུ་
 མི་རུང་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་ཡིན་པར་སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་

ཡོད་ཅེས་བཤད། བཞེད་ཚུལ་དེ་ནམས་ལས་གང་འཐད་ཅེན། གསུམ་ག་མི་འཐད་
 ལྷམ་སྟེ། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ཡིན་ན།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིན་ནམ་མཁའ་ཟད་པའི་ཟད་ཆ་ནམ་མཁའ་
 ལས་ལོགས་སུ་མེད་པ་ལྟར་དེ་མ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་པའི་ཟད་ཆ་ཆོས་དབྱིངས་ལས་
 ལོགས་སུ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་སེམས་ཙམ་
 པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀས་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་མི་འཐད་
 དེ་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་མི་འགྲེལ་
 བར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
 ཀྱི་ལུགས་སུ་མི་འཐད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པར་འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་
 སུ་འདྲོད་པ་ལ་དགག་པ་མང་དུ་པ་ནི། འགོག་བདེན་ལ་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་པའི་
 བཅོས་མ་ཞིག་དགོས་ལ། ཆོས་ཉིད་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དགོས་སྟམ་ནས་རང་རྒྱུད་
 པས་འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡུལ་གྱི་
 ཐང་བས་དྲང་དེས་དཀའ་འགྲེལ་དང་མཆན་དུ་གསལ་བར་སྤང་པའི་ཕྱིར། སེམས་
 ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་མི་འགྲེལ་བར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འགྲེལ་ན་རིགས་
 ཏེ། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱན་གྱི་མཆོག་གྱུར། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་གྲོལ་
 རྗེ་དང་སེང་བཟང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་མ་
 ཡིན་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྟངས་གཤིས་ཉིད་དང་། གཉིས་པ་
 ནི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཟད་པའི་ཟད་ཆ་བཞག་སྟེ། གསེར་འབྲང་ལས། དཔེར་
 ན། བུམ་པས་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྟངས་གཤིས་ལ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བུམ་
 མེད་ཡིན་པ་ལྟར། འཕགས་སྟངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་སྟངས་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་
 བཀག་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་འང་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤངས་
 པའི་འདུས་མ་བུས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བུལ་དུ་གནས་

འགྱུར་པའང་འཁོག་བདེན་དུ་འདོད་དགོས་སེཞེས་པའི་འང་སྒྲིང་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བློན་གསེར་འབྲེལ་ལས། ཇི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེན་སངས་
 རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་དྲི་མའི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གནས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ་
 ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་འཁོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 པར་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་ལས། འཁོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་
 བཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོང་བྱུང་གི་དྲི་མ་དང་
 བྲལ་བ་འཁོག་པའི་རྣམ་པ་སྟོང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་
 ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོང་ཐུན་ལས། མངོན་དྲི་གསེར་རྒྱན་གྱི་འཕགས་སེང་
 གེ་འབྲེལ་བ་དག་ལས་འཁོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དུ་བྱེ་བ་འབྲེལ་མེད་
 དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། འཁོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཐལ་
 འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལྷགས་ལ་འང་ཁྱད་པར་མེད་
 དེ་ཞེས་སྟོན་གཞུང་དུ་མ་སྒྲིང་བས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་འཁོག་བདེན་ལ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གསེར་འབྲེང་ཆོག་ཟེན་ལྷར་བཞག་ཆོག་གམ་
 ལྷམ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་འཁོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་རྩ་འཇུག་
 གི་རྣམ་བཤད་སྟོན་གསེར་ལས་གསུངས་པ་ནི། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཡང་
 ལྷག་ཀྱན་དང་ལམ་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འཁོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་
 པར་འབྲེལ་བ་ལས་བཤད་དེ་ཞེས་དང་། འཁོག་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་སྦྲ་བ་ནི་
 མཐའ་མ་ཆོད་པའོ། ཞེས་དང་། ལྷ་ཤེ་ཀྱེ་ཆེན་ལས། བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཉོན་
 མོངས་པའི་ས་པོན་ཟད་པ་ན་སྦྲིས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཐར་པ་དང་།
 ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྒྱ་བ་ལས། མདོར་ན་ཆོས་ནི་མི་འཆོ་བར། །དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་ཉིད་ལྷ་རན་འདས་པ་སྟེ། །འདིར་

ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། སྤངས་
 པ་མེད་པ་ཐོབ་མེད་པ། ཆད་པ་མེད་པ་ཉག་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ།
 དེ་ནི་མུ་ངན་འདས་པར་བཅོམ་དུ། ཅེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་འགག་
 པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དེ་ནི། མུ་ངན་
 འདས་པར་བཅོམ་དུ་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

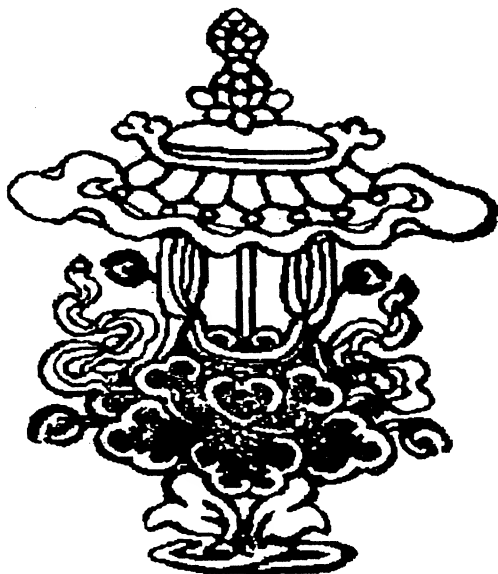
ཀླུ་བའི་ཡུམ་ཆེན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་སོགས། །

ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །

དགོངས་དོན་ཇི་བཞིན་སྤྲུ་ལ་འཕགས་སེང་ལྟར། །

ཟླ་བལ་མཁས་པའི་གོ་འཕངས་འཛོལ་པར་གོག །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་སྒོན་འདུན་དང་བཅས་གྲུས་པས་ཐུལ། །

金释论坛

香港天马出版社

兰州民族印刷厂印刷

开本:850mm×1168mm 1/32

印张:12

印数:1—1000

定价:30.00元

འགྲེམ་སྤེལ་སྡེ་ཁག

མཐོ་ལས་དགོན་ལྷན་ཀླུ་ལྟན་ཆོས་ཆོས་རྫོང་གི་

ISBN962-450-769-X

9 789624 507690

ISBN962-450-769-X

D-58351 定价: 30.00元